

YÜZLEŞME

hakikatle yüzleşmek için

TANRI'NIN OKU

“Hepiniz Oradan İnin | İzdüşümsel Bir Maya Kurgusu”

KALEMZÁDE | CENGİZ YARDIM

YÜZLEŞME

hakikatle yüzleşmek için

Yüzleşme Kitap: 31

Yayın Yönetmeni
Haldun ŞEKER

Editör
Haldun ŞEKER

ISBN: 978-605-69371-6-3

Mizanpaj & Kapak

1. Baskı: Ekim, 2019

Yayıncı Adresi

ERİHA BASIM YAYIN MATB.

KİTAP VE TELİF AJANSI LTD.ŞTİ.

Âlemdar Mh. Ticarethane Sk. No: 11/21

Fatih/ İstanbul (535 479 79 90)

Yayıncı Sertifika No: 35238

[✉ yuzlesmeyayinlari](mailto:yuzlesmeyayinlari)

yuzlesmekitap.com / yuzlesmekitap@gmail.com

Dağıtım: Emek Kitap

Baskı ve Mücellit

Eriha Basım Yay. Matb.

Matbaa Sertifika No: 35238

Copyright © 2019, Yüzleşme Kitap

“Yüzleşme Kitap” Eriha Basım Yayın Matbaacılık Kitap ve Telif Ajansı Ltd. Şti.'nin markasıdır.

Bu kitabın tüm yayın hakları saklıdır. Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında yayınevinden izin alınmadan çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

"Hepiniz Oradan İnin"

TANRI'NIN OKU

İZDÜŞÜMSEL BİR MAYA KURGUSU

ROMAN

KALEMZÁDE
CENGİZ YARDIM

YÜZLEŞME
hakikatle yüzleşmek için

Gönlüncelikle ve selam ile...

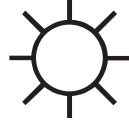
Kalemzâde | Cengiz Yardım

19.01.2019 - Darıca

İÇİNDEKİLER

	ÖNSÖZ	7
1	Kurban Sehпасı	11
2	Şafak Yağmuru	17
3	Pekari Avı	32
4	Tanrı'nın Oku	41
5	Dayanışma Bayramı	51
6	Yükseliş	60
7	Zenit Geçişİ	66
8	Dört Kurban	74
9	Çiçimekler	85
10	Pusu	97
11	Masumiyetin Sonu	101
12	Gizem Saunası	112
13	Ruh Kanosu	120
14	Vanilya Kokusu	126
15	Dinimi Kaybediyorum	131
16	Popol Vuh	136
17	Saray	146
18	Dişİ Jaguar	151
19	Aidiyet Pelerini	155
20	Dorotea	158
21	Mesaj	165
22	Başdanişman	168
23	Soboron Aksakalı	173
24	Şüphe	177
25	Tedirgin Yürüyüş	181
26	Karanlık Orman	184
27	Kertenkele'nin Yüreğı	187
28	Kanoların Yeri	194
29	Eski Kauçuk Ülkesi	197

30	Şeytan, Beden ve Ruh	204
31	İki Bulut.....	209
32	Yüksek Dünya Gibi	213
33	Gemina Rebel Vita.....	218
34	Kırık Hayallerden Gemiler Yapmak	228
35	Duman Ustası	232
36	Kıyam.....	238
37	Jaguar'ın Saldırısı.....	251
38	Sağanak Yağmur	258
39	Zindan	271
40	Yeni Ateş Günü Sabahı	279
41	Tüccarlar Sahili	283
42	Yeni Ateş Kutlamaları	286
43	Yüksekten Düşenler ve Güvenle Yükselenler	292
	Kavramlar Sözlüğü	297
	Uzun Hesap'la İlgili Zaman Kavramları.....	302
	Maya Rakamları.....	303
	(Uzun Hesap) Ayların Gün İsimleri.....	304

ÖNSÖZ

Unutmayalım ki; masallar bile aslında uyutmak için değil uyandırmak için yazılır. Artık çocuk değiliz. Uyumak için değil uyanmak için okumalı, uyutanlara değil uyandıranlara kulak vermeliyiz. Elinizdeki şu kurgu roman da işte bu hedefi güden ve felsefesi olan bir eserdir.

Okunmamış hiçbir kitabın faydası olamaz. Düşündürmemiş olanların da! Bize ve toplumumuza iz düşürdüğüne ve bir ufuk açacağına inandığım şu romanı alıp, daha önce aldığınız o allı pullu ama içi bomboş kitaplar gibi sadece rafınıza koyarsanız lütfen almayın. Bu ülkede nelerin popülerlik sınırlarını aştığını, kitaba, sanata, sanatçıya ve eser gibi eserlere ne kadar değer verildiğini hepimiz çok iyi biliyoruz! Birbirimizi kandırmayalım. Ben razıyım; okumayacaksınız almayın. Satış rakamlarının canı cehenneme!

İzdüşümsel ilk kurgu romanıma uzayda, daha doğrusu Venya ismini verdiğim bir gezegende başlamış ve devamında Dünya'ya inmiştim. Bu kez zaman tüneline biraz geçmişe gidelim ve Maya Uygarlığında heyecandan heyecana gezelim is-

tedim. Baştan söyleyeyim arada bir serinletecek sayfaları olsa da kurguyu çok sıcak ve o ölçüde heyecanlı bulacaksınız. Ama kurgunun içine girebilmeniz için şart olan ve insan kurban etmekle başlayıp tasvirlerle devam edecek olan ilk birkaç bölümü zayıtsız atlatmanız gerekiyor. Peşi sıra gelenlerse su gibi akacak.

Romanı yazmadan önce başta kutsal kitapları Popol Vuh olmak üzere uzun süre Maya uygarlığı ve bağlantılı olarak Aztek ve İnkalarla ilgili elime ne geçirdiysem okudum, izledim, inceledim. Bunlara Toltekler, Olmekler, Zapotekler ve Kızılderililer de kısmen dâhildir. Mayalarla ilgili arkeolojik buluntuları ve antropolojik tespitleri yerli ve yabancı birçok web sayfasından ve belgesellerden inceledim. Popol Vuh'u âdeta bir Kuran hassasiyetiyle baştan sona defalarca okuyup arka planını anlamaya çalıştım. Bununla bağlantılı olarak Mu dinini ve Tengri kültürünü de inceledim ve aradaki ilginç bağlantıları gördüm. Maya şamanlarının neredeyse tüm ritüellerinde bulunmuş ve tüm ezoterik ayinlerine katılmış kadar din ve tasavvurlarının içine daldım. Bir tapınak talebesinin psikolojik durumuna empati yapmaya ve duygularını derinden hissetmeye çalıştım.

Tüm bunlarla yetinmeyip oralara gitmek de isterdim. Ancak böyle bir imkânım olmadığı için teknolojiden faydalanmak en akıllı çözüm olacaktı. Ciddi zaman ayırarak bunu sanal olarak yaptım. Uydu haritasından konumlara inip oralarda sokak sokak, dolaştım. Fotoğraflar ve sembolik görseller arasında koşturdum. Yerli ve yabancı gezginlerin bölgede çekip paylaştıkları videoları pür dikkat takip ettim. Yöresel danslar içeren “Rabinal Achi” gösterileri ve “buhar saunaları” gibi kimsenin kolay kolay aklına gelmeyecek videolar izledim. Birçok kaynaktan Mayaların matematik ve astronomi bilimlerinde nerelere ulaştıklarını görmeye çalıştım. Maya rakam sistemini öğrendim. “Uzun Hesap” adlı verilen takvimsel döngüyü doğ-

ru anlayabilmek için elimde kalem kâğıt ve hesap makinesiyle birçok astronomik hesaplamalar yaptım.

Popol Vuh bağlamında başta Kur'an olmak üzere tüm dinlerin kaynaklarının bulunduğu gerçekleri ortaya koyacak anlaşılır ve akıcı bir kurgu oluşturduğumu düşünüyorum. Tüm bunlara rağmen ortaya ne kadar değerli bir eser çıkartabilmiş olup olmadığım elbette okurlarımın kıymetlendirmesine bağlıdır. Ama romanın hakkında "Sen ne dersin?" diye bana soracak olursanız; kötü adamlar dâhil tüm karakterlerimi her şeye rağmen sanki gerçek insanlarmış gibi benimsemiş olmam bana bir fikir veriyor.

Her türlü çabama rağmen elbette Maya ve bağlantılı kültürleri benden çok daha iyi bilenler ve varsa bilgisel hatalar gösterebilecekler çıkabilir. Ama kurgusal taraflarını bir tarafa bıraksak bile okurlar bir roman okuyarak bu toplumlar hakkında en azından şimdiye kadar kulaktan duyarak öğrendiklerinden çok daha fazla genel kültürel bilgiyi almış olacaklar. Neticede felsefesi olan bir roman okuyacaksınız. Öncelenmesi gereken şey; romanda verilmek istenen mesajdır. Genel kültürün ötesinde bu uygarlıkları en doğru biçimde araştırıp öğrenmek isteyenler zaten bir romana değil akademik dokümanlara başvurmalıdır.

Kurgudaki karakterlere verdiğim isimler başlangıçta size biraz garip ve hatta komik gelebilir. Ama emin olun ki bu algınız bizim topraklarımızda yaşayan ve bizim kültürümüzle yoğrulan insanlar olduğumuz için böyledir. Şayet bize ait bazı isimleri o coğrafyada yaşayan insanlara tercüme ile dillendirdik onlar da bizimkileri garip ve komik olarak algılayacaklardı. Romanı okurken farklı bir kültürde ve farklı bir coğrafyada gezinmekte olduğunuzu unutmayın. Hatta yer yer dilimize oturmuş deyimleri bile elimden geldiğince onlara uyarladığımı göreceksiniz. Örneğin karakterlerin "bir çuval inciri berbat

etmek” yerine “bir çuval kakao çekirdeğini nehre döktüğünü” veya yüzlerinin “pancar” yerine “koşinil böceği” gibi kızardığını okuyacaksınız.

Kurguda yer verdiğim ritüeller, ezoterik ayinler ve yaşam biçimleri tarihî alt yapısı olan, arkeolojik ve antropolojik çalışmalarda bir şekilde rastlananlar arasından derlenmiştir. Tasvirlerde kurgu gereği mübalağa olabilir ama sırf kurguya uysun diye uydurulmuş bir ritüel ya da gerçekte adı geçmeyen dinî kaynaklar kullanılmamıştır. Aynı durum yaşam, bina ve insan tasvirleri için de geçerlidir. Bu anlamda bilimsel çalışmalara sadık kalınmıştır. Tek istisna Maya ağırlıklı bu hikâyenin içine Aztek ve İnkalara ait tarihî ve kültürel bazı istisnalara da kurgu gereği yer verilmiş olmasıdır.

Sözlerime son verirken daha belirgin biçimde belirteyim ki amacım bu kitapla Orta Amerika teolojik kültürünü kimseye öğretmek değil... Onların kültürünü ve dinî geleneğini tanıyarak bizim yaşadığımız kültürün ve benimsediğimiz dinî anlayışın sorgulanmasına bu bilgiyi vasita etmektir. Daha da ötesinde elimizdeki zühurf değerinde olan ve gerçeğin ruhunu yansıtan Kur'an'ın doğru anlaşılmasına, hurafeci anlayış yerine bugüne ve bize fiilî olarak izdüşen gerçeklerin ayırt edici biçimde anlaşılmasına kapı aralamak ve/veya katkı sunmaktır.

Gönlüncelikle ve selam ile...

Kalemzâde | Cengiz Yardım

30.03.2019 *Darıca*

]

KURBAN SEHPASI

Kurbanlar verilmeden evvel içi boş iki kâse ve iki bıçak getirilerek biri ketsala diğeri ahuaya verildi. Her ikisi de hiç te-reddüt etmeden eteklerini açıp verilen bıçaklarla organlarına birer kesik attılar ve sızan kanı sıkarak kâselerine akıttılar. Ardından taş sehpanın berisinde yan yana gelip yüzlerini topluma döndüler. Her iki elleriyle tuttıkları kâselerini yukarı kaldırıp gösterdiler. Kiçece dualar mırıldanırken birbirlerinin gözlerine ritüelin tüm ciddiyetiyle baktılar ve sonra da birbirlerinin kan-larını parmaklarıyla alıp taş sehpanın üzerine sürdüler.

Bu ritüel hem idarenin başı ketsalın hem de dinî lideri-miz ahuanın halka bereket ve koruma getirmesi için Kukulkan¹ ismi üzere Tanrı'ya birer sunumlarıydı. Bu kanın akıtılması

1 *Yabancı olma ihtimaliniz yüksek olan kelimeler kurgunun akışını anla-manıza engel olmayacak şekilde kullanılmıştır. Ancak dilerseñiz bu kelime-ler için kitabın sonundaki kavram sözlüğünü ve tabloları kullanabilirsiniz.*

aynı zamanda kurbanların infazı için de başlangıç işareti kabul edilmekteydi. Geri dönüş yoktu. Kutsal insan kanı artık kurban sehvasına değmişti.

İlk ritüelin ardından onlar geri çekilip ihtişamlı seyir tahtlarına otururken kurbanların verileceği taş sehpa ve çevresine görevliler tarafından hızlıca peri tozu ve dolunay tozu serpildi.

Kürsüye yaklaşarak “Ey Muluçitza halkı!” dedi çağrıcı ahkin “Yaratılış fresklerinde ve duvarlardaki yontularda resmedilenler ve zombantide adı başıyla anılanlar gibi bugün de sıra geldi vereceğimiz kurbanlara! Kutsal kitabımız Popol Vuh için! Işık yakan Hunahpu için! Gecemizi aydınlatan Ejbalanke için! Ulu Kukulkan için! Kutsal bakireler için! Günahsız doğup günaha bulanalar için! Ve yigitlikleriyle onurlu ölüp toprağın altına yatan şehitlerimiz ve atalarımız için! İşte ilk kurbanımız! Kuşkunuz olmasın ki acı çekmeden güzellikler âlemine uçacaktır! Kutsanan çocuk ordumuzun şefi tarafından okla kurban edilecek!”

Bu sözlerden sonra her köşesi bir adam kolu uzunluğunda olan Konuşan Haç iki görevli tarafından getirilerek ketsalın arkasına konuldu. Bizim dinimizde kullanılan haçlar dört kurban için olmakla beraber esasen dört yönü simgelerdi. Bunlardan yataylığı yeryüzünün iki yönünü, dikeyliği gökyüzünü ve yeryüzündeki kabir âlemini gösterirdi. Renk ve biçimlerin olduğu tüm haçlarsa aynı zamanda Tezahürler Âlemi'ni simgeliyordu.

Konuşan Haç'ın üzerindeki tanrısal resimde İnen İlah olan “Ah Muken Kaab” vardı. Ayakları havada, baş ve kolları aşağıda ve yaban arısı kuyruğuyla yeryüzüne pike yapar tarzda çizilmişti. O, arıların ve balın tanrısıydı.

Haçın yerleştirilmesinin ardından ilk kurban seçilen altı yaşlarında bir çocuğun ismi açıklandı. Halkın arasından bir baba gözyaşlarıyla ama onurlu bakışlarla çocuğunu getirip alından öperek görevliye teslim etti. Çocuğun hıçkırarak ağla-

masına kimse aldırış bile etmedi. Babasının tek yapabildiği ise ellerini ona doğru uzatarak ardından gözyaşı dökmekten öteye geçemedi. Çocuk yukarı çıkartılınca toplumun göreceği biçimde taş sehpanın önünde durduruldu.

Korku dolu gözleri yerinden çıkarcasına geriliyor ve sürekli ağlıyordu. Orada bulunmaya karşı koyup çırpınmaya devam edince görevlilerden biri hızlı bir el darbesiyle onu ustaca bayılttı. Ordu Şefi Bıyıklı Kertenkele işareti verince çocuğu baygın halde oturtup sırtını taş sehpa ya yasladılar.

Görevlilerin çekilmesiyle Kertenkele'nin yakın mesafeden attığı okun çocuğun kalbine saplanması arasında zaman durmuş gibiydi. Ahuanın Kiçece duaları devam ederken görevliler çocuğun cesedini babasına teslim etmek üzere içeriye taşdılar. Halkın büyük kısmı ise artmaya devam eden coşkusundan bir şey kaybetmemişti.

İlk kurbanın ardından çağrıcı ahkin kürsüye tekrar yanaştı...

“Çocuğumuz tertemiz ve günahsız haliyle tüm anne ve babaların günahlarına kefaret olmuştur. Kutlu ola!” dedi ve devam etti...

“Bildiğiniz gibi burada kurban edilecek olanlar, dört takvim sonra yeniden imanlarıyla birlikte beden sahibi olacaklardır. Kendileri farkında olmasa da şu anda aramızda dolaşan imanlı eski kurbanlar eski yaşadıklarından çok daha iyi bir hayatın sahibidirler.”

Ketsala bakıp işareti aldıktan sonra “Sırada ikinci kurbanımız var.” dedi, “O, genç adamlarımızın ve kahramanlarımızın şehvet yanılığlarının affı için kendini kurban edecektir! İşte güneşe eşlik edecek bakire kızımız!”

İtinayla süslenmiş bir genç kız iç odalardan birinden çıkarıldığı anda piramidin ön terasında görüldü. Üzerindeki bembeyaz tül yer yer mavi boyalara bulanmış, saçları salınmış,

yüzüne ise hiç boya sürülmemişti. O da ön tarafa getirilip yüzü topluma doğru çevrilirken yere diz çöktürüldü. Üzüntüsü her halinden belliydi ama sesi hiç çıkmıyor ve emirlere karşı gelmiyordu.

Bu kez ok kullanılmayacaktı.

Ona “Yapabilecek misin?” diye sordular.

Başını salladı ve taş sehpanın üzerine sırtüstü uzandı.

Kendisine verilen bıçağı iki eliyle kavrayıp kısa bir tereddüdün ardından kendi kalbine sertçe sapladı. Gücünü kaybettiği için bıçak düşünce görevlilerden biri koşup onu aldı ve hızlı bir müdahaleyle kesiyi ölümcül hale getirdi. Halen sehpanın üzerinde çırpınan bedenin gevşemesini bekledi ve ardından kızın başını bedeninden ustaca ayırdı.

Başı aşağı yuvarlanırken görevli cellat kurbanın kalbini çıkararak ahuaya uzattı. Kiçece duasına aksatmadan devam eden ve aynı anda kızın kalbinin üzerinde sağ elinin iki parmağını gezdiren Ağa Yılan dokunarak edindiği kanı elmacık kemiklerinin üzerine ve alınına sürdü. Ardından aynı ritüeli ketsal da tekrar etti.

Kızın iradeli biçimde teslim oluşu beni sarsmış ve kendimi sorgulamama sebep olmuştu. Genç bir kız nasıl olur da her şeyden vazgeçerek bu kadar kolayca kendini öldürebilme cesareti gösterebilirdi? Bu nasıl kuvvetli bir imandı?

Başı bedeninden ayrılmış olan vücut piramitten aşağı yuvarlanırken, içimdeki merhamet duygusuna yenik düşüp başımı çevirdim. Kızın bedeninin son halini görmek istememiştim. Ama buna rağmen gözlerimi bir noktadan sonra çevirmiş olmam benim iman eksikliğimden olsa gerek diye düşünüp kendimi içten içe kınamıştım.

Yüzümü yukarıya tekrar çevirdiğimde üçüncü kurbanın nasıl verileceği açıklanıyordu. Sırada Kutsal Küre Oyunu var-

dı. Yenilen takımın kendi içinden bir kurban seçmek zorunda kalacağı oyun!

Kutsal Küre Oyunu sahası birbirine paralel iki platformdan oluşuyor ve ana platformun yanında ve oyun oynandığında herkes tarafından izlenebilecek biçimde yer alıyordu. Tören platformunun her iki yanında basamaklar vardı. Bu basamaklar hem diğer küçük tapınakların yoluna hem üst teraslara çıkan basamaklara hem de top sahasına bağlıyordu. Oyunun oynandığı düzlük ise dikdörtgen biçimindeydi.

Bu oyunda kauçuk bir topun, hiç yere düşürülmeden, diz, dirsek, kafa, kalça ve el dokunuşlarıyla çok küçük bir taş halkadan geçirilmesi gerekiyordu. Popol Vuh'a göre ilk Kutsal Küre Oyunu'nu oynayanlar atalarımızdan Hunahpu ve Ejbalanke isimli iki gençti. Bu oyunu yeryüzünde oynadıkları için rahatsız olan yeraltı tanrıları tarafından kabirler altı diyarına çağrılmışlardı. Orada Cehennemin Efendileri ile olan mücadeleleri sonucu birer tanrı haline gelmeleri ve ardından Güneş ile Ay olmakla sonlanan acıklı hikâyeleri; aksakalların ve ahkinlerin bize anlattığı en önemli Popol Vuh âyetleriydi.

Nihayet herkes oyun sahasına yüzünü çevirip başlatılan karşılaşmayı seyretmeye koyuldu. İnsanlar onların canhıraş mücadelesi izleyebilmek için önündekilerin omuzlarına çıkıyor ve âdeta birbirlerini eziyorlardı.

Taş halkadan topun geçirilmesini gerektiren mücadele gönüllü muhafızlardan oluşan dinç bir takımla esir alınmış Çiçimeklerden oluşan yorgun ve bitkin bir takım arasındaydı. Oyunu daha öncekilerde olduğu ve beklenildiği gibi esir takımı kaybetti.

Önceden aralarında anlaşmış ve sonuca kendilerinin de hazır olduğu belliydi. Kısa sürede seçtikleri kurban görevlilerce maviye boyandı ve muhafızlarca eziyet edilerek piramidin tepesine kadar çıkarıldı.

Ketsalın karşısına getirilen kurbanın yüzü diğerlerinde olduğu gibi yine halka doğru çevrildi. Yüzü ve vücudu masmavi boyalar içinde parıldiyorken omuzlarına takozlarla vurularak dizleri üzerine çömetildi. Başına bir görevli tarafından Quetzal Kuşu'nu temsilen bir tüy yapıştırıldı. Çağrıcı ahkin kürsüden işareti verdiği anda esir Çiçimeke'ye yanaşan görevliler onun vücudunu taş bloğun üzerine sırtüstü yatırdılar.

Ordu Şefi Bıyıklı Kertenkele yaklaşarak kenarda duran baltayı aldı ve hiç tereddüt etmedi. Tek hamlede kurbanın boyunu kopardı. Kopan baş yuvarlanarak piramidin basamaklarından aşağıya düşerken ve bedeni sehpa halen çırpınırken taş bıçağıyla kurbanın kalbini söktü ve uzatılan kâsenin içine bıraktı. Kurbanın kalan vücudu ise görevlilerce tekmelenerek yuvarlandı. Aşağıda seyreden halktan bazıları cesedi yakından görmek için düştüğü yere koşuştular. Bu sırada Bıyıklı Kertenkele kanlı ellerini bir bezle silerken tekrar yerine geçiyordu.

Artık sıra dördüncü ve son kurbanı gelmişti. Ödüllendirilecek ve en büyük onura ulaşacak olana! Şayet bir şanı varsa kafatası yuvarlanmayıp gelecek nesillere nam bırakacak biçimde zombantiye bile konulabilirdi! Son kurban da ordunun komutanı olan Bıyıklı Kertenkele tarafından ama bu kez okla vurularak değil taş bıçakla göğsü parçalanarak infaz edilecekti!

Çağrıcı ahkin tekrar kürsüye yanaştı...

“İşte son kurbanımız.” dedi, “O bir kahraman!”

“Kim ola ki?” diye düşündüm bu kahraman!

Pür dikkat kesildim. En önemli kurbandı.

İsmin açıklanması beklenen bu kısa an o kadar uzamış gibiydi ki... Herkes susmuş, Ağa Yılan'ın mırıldandığı Kıyce ilâhiden başka bir ses duyulmuyordu.

“Karanlık Orman'da kendini kanıtlamış bir yiğit!” dedi.

İrkildim!

2

ŞAFAK YAĞMURU

Ben zaman denizinde her yöne yol alan bir kanoya bindim dostlar. Ama yolda fark ettim ki kanonun gittiği yol umduğum rotada değildi! Acaba siz de böyle bir kanoda ya da güvenle seyahat ettiğinizi düşündüğünüz ama pusulası şaşmış bir gemide olabilir misiniz?

Eğer siz de geminizin rotasından emin değilseniz ya da bindiğiniz geminin yanlış yöne gittiğini henüz fark ettiyseniz paniğe kapılmayın. O gemi yanlış yönde olsa da size doğru yönü aratacağı için içindedir.

İşte ben de öyleydim. Hayatımın gerçek dönüm noktası da işte o bahsettiğim kano oldu. Anlayacağınız dilde söylersem; aslında ölümlerle dolu bir zamanda seyahat yaşıyordum. Kendi zamanımın içinde! Ama sonra... Tüm evrenin zamanının içine sığabildiği kadar geniş bir kurtarma gemisinde uyandım!

Dostlarım! Anlatacak olduklarımla; herkesin bir şekilde duyduğu ama ya dinî ya da tarihî saptırmalardan ötürü tam

olarak ne olduğunu anlayamadığı kültürümüzün; maya kültürünün tarihine ve aslında bir benzerini yaşama ihtimaliniz olan bir kesitine şahit olacaksınız. Sadece benim hikâyemi dinlemeyecek hem kendi hayatınıza yön verebilecek ve hem de başkalarına da artık bilerek aktarabileceğiniz önemli şeyler öğreneceksiniz.

Sizden pek farkım yok. Bir insan olarak benim de sizin gibi bir benliğim, doyuramadığım maddi kaygılarım, örselenmiş duygularım, aşk, seveda ve özlem dolu günlerim, sevinçlerim, acılarım, günahlarım ve tüm bunların ötesinde hayat gemimi güvertesinden çapasına kadar sorguladığım bir sürecim var.

Kendimle beraber toplumumu da tanıtacağım şu sözlerimi sabırla ve sıkılmadan dinlerseniz ardından hızlanacak hikâyemin merak ırmağınızın içinde nasıl su misali akıp gittiğini göreceksiniz. Unutmayın ki sabır öğrenme kayığının küreğidir.

Dinlemekten, okumaktan ve dinleyip okuduklarınızı akıl süzgecinizden geçirmekten vazgeçmeyin. Önemli olan hikâyeler, kıssalar veya kurgular değil onlardan alacağınız gerçekler, kendinize iz düşürebildiğiniz anlamlardır.

İşte ben de eğer uyanamayıp da beni kendime getirecek sebeplere yol almasaydım, insanlar arasında değersizleşerek kaybolup gidenlerden, kula kulluk ederek değerini en aşağılık gördüğünüz hayvanların bile altına düşürenlerden olacaktım. Ufkumu açacak öyle şeyler yaşadım ki; eğer bir dağ olsaydım parça parça yıkılır, üzerime yağın yağmurun altında erir, dağılır giderdim. Ama gerçeği arayışım bana ne olduğumu hatırlattı. Böylece, tüm cahilliğime rağmen dağlardan bile güçlü çıktım.

Sonraları ufkumu daha da açmak için Beyaz Adam'ın dilini de en iyi biçimde öğrendim. Kendi kitabımızla beraber Beyaz Adam'ın kitaplarını da okudum ve şimdi görüyorum ki Beyaz Adam da aynen bizimkiler gibi kendi dilinde okumasını bilmiyor.

Size, en gerçek olan gerçeğe, en az benim kadar yakın olduğunuzu anlatacağım. Gerçeğin, yılanın da jaguarın da gözünün ferine değmesi gereken halidir anlatacağım. Halkımın çoğu bilmedi. Çünkü beni dinlemek bile istemediler. Ama siz şimdi karşıma oturmuş, merak kesilmiş, dudaklarımdan dökülecek kelimeleri bekliyorsunuz. Dinlediğinize pişman olmayacak ve bu iyi niyetli merakınızla ve sorgu gücünüzle umuyorum ki beni de kendinizi de daha iyi anlamaya yol alacaksınız.

Önce size kendimi tanıtayım... Adım Chak Cavill Akbal Kawak. Telaffuz etmeniz de akılda tutmanız da biliyorum ki zor. İsmimin içinde Yağmur Tanrısı'nın da Doğurtan İlahe'nin de adları geçiyor. Diğer kelimelerle bir araya getirildiği içine bambaşka bir anlam kazanıyor. Sizin dilinizle söylemem gerekirse ismimin tam anlamı "Doğurtan İlahenin Şafak Yağmuru" oluyor. Bir "Yağmur Günü" sabahında hayata gözlerimi açtığım için babam bana bu ismi vermiş. Aslında doğan çocukların isimlerini, kabilelerin din adamları olan aksakallar verirdi. Ama babam onu da bu isme ikna etmiş.

Yağmur Günü demişken... Bizim sizin gibi pazartesilerimiz, perşembelerimiz ya da şubatlarımız, eylüllerimiz yoktur. Bizdeki zaman hesabı, sizin alışık olduğunuzdan biraz farklı. Ata gökbilimcilerimizin belirlediği "Uzun Hesap" adında bir döngüsel zaman çizgimiz ve bu Uzun Hesap döngüsünü ortaya koyan iki tane takvimimiz vardır. Takvimlerden birinin, her biri yirmi gün süren on sekiz ayı var. Biz ona, beş gün de "muğlâk zaman" ekleriz ve üç yüz altmış beş olur. Bu da yakın ölçüde Beyaz Adam'ın güneş takviminin günü kadardır. Diğeri ise dinî takvimimizdir. On üç ayı vardır. O da iki yüz altmış gün eder.²

Bu iki takvimin birincisini esas aldığımızda elli iki sene de bir; dinî takvimimizi esas aldığımızda ise yetmiş üç sene-

2 Uzun Hesap'la ilgili zaman kavramlarını tüm detayıyla görmek için kitabın sonundaki zaman tablolarına bakabilirsiniz.

de bir bu iki takvim çakışır ve geleneğimize göre bir dönemin sona erdiği, yepyeni bir dönemin başladığı kabul edilir. Her iki takvimimiz de sizin miladınızdan çok daha evvel ve aynı gün başlamıştır. Benim toplumum o başlangıç gününü ilahların doğum günü olarak kabul ederdi.

Geleneğimize göre işte o iki takvimimizin her çakışma gününde “Yeni Ateş Kutlamaları” yapılırdı. Törenler düzenlenir, Ulu Kukulkan'a ve esmalarına ketsal ve ahua yönetiminde kurbanlar verirdik. Gerek mal ya da yiyecek hediyeleri ve gerekse insan kurbanları!

Toplumumuzun dinine göre Ulu Tanrı Kukulkan diğer tüm tanrıların babasıydı. Büyük tüylü yılan ya da jaguar başıyla temsil edilirdi. Hem yöneticimiz olan ketsalın hem de en büyük din adamımız olan ahuanın ellerinde tuttukları asalarda onlara dair oyma suretler vardı.

Şehirlerimizi ağaç beyleri yönetirdi. Ketsalımız yani sizin dilinizde söylersem kralımız; yaşadığımız şehir olan Muluçitza'nın ağaç beyi idi. Ancak Muluçitza zaten başşehir olduğu için ketsal aynı zamanda diğer şehirlerin ağaç beylerinin de üstünde olan tek hükümdardı. Bu yüzden o sadece başkent değil tüm ülkenin ketsalıydı. Esasen siyasi idarenin başıydı ama “Tanrı'nın Gölgesi” sıfatıyla kutsi bir makamda sayıldığı için aynı zamanda din adamlarının, yani ahkinlerin de üstünde kabul edilir ve dinî lider ahuya rağmen kendi emrinde de en bilge olanlardan seçilmiş bir ahkin grubu yani din adamı heyeti bulundururdu. Bu heyetin içinde bilim adamlığından gelenler de olabiliyordu.

Toplumumuz aralarında derin farklar olan birçok ana ve ara sınıftan oluşuyordu. Hemen tüm soyluların yeşim taşıyla bezenmiş veya diğer değerli mücevherlerden yapılmış genellikle halka şeklinde küpeleri vardır. Birçoklarının kulakları, küpelerin ağırlığından sarkar ve normalden daha büyük bir

görünüm alırlardı. İşte bu yüzden soylulara “büyük kulaklılar” derdik. İdareciler, din adamları, savaşçı şefleri, büyük tüccarlar ve diğer ileri gelenlerden oluşurlardı. Kabilemizdeki avam halk asla onların taktıkları kadar büyük küpeler takamazlardı. Dövme yaptırmak ve bazı özel kıyafetler giymek de sadece onlara mahsustu.

Toprağın gerçek sahibi ketsal idi. Ancak sıralı diğer beyler de tapınağın ve şehrin ileri gelenleri olmakla birlikte aynı zamanda tüm bu toprakların ketsal tarafından atanmış yöneticileriydiler. Kendi aralarında toprak alışverişi yaparlar ama ortalama halka toprağı işlemek üzere ödünç verirlerdi. Daha sonra bahsedeceğim “yer karıncaları” olarak adlandırılan köleler ise zaten hizmetlerinden ötürü beslenme ve barınmaları sağlanan kimselerdi. Toprak sahibi olmayı akıllarına getirmezlerdi bile.

Soyluların verdikleri toprakları işleyen ve “kanatsızlar” olarak anılan ortalama halkımız kölelerin üzerindeydi ama buna rağmen büyük kulaklılara her zaman saygılı olmak, ketsalın ve kendi alanlarında diğer soyluların koydukları kurallara göre davranmak zorundaydılar. Kanatsızlardan birisinin soylu sınıfına geçebilmesi için ya net bir başarı göstererek şefliğe layık görülmesi, ya saraya iyi bir kâr sağlayarak tüccarlar arasına girmesi ya da avam okulundayken akranları arasından zekâsıyla sıvrilerek dikkat çekmesi ve böylece soylu okuluna seçilerek dine, bilime ve Ketsallığa hizmet edecek biçimde yetiştirilmesi gerekirdi.

Bu bölünmüşlüğe rağmen, hemen tüm dinî törenlerde büyük kulaklı, kanatsız ya da yer karıncası olsun hepimiz tapınakta bir araya gelirdik. Köy ya da mahallelerdeki aksakalların dinî toplantılarını saymazsak, bunların en başta gelenleri Dayanışma Bayramları, Ketsal Taç Giyme Törenleri ve işte takvimle ilişkili olarak biraz önce adını andığım bu “Yeni Ateş Kutlamaları” idi. Elli iki senede bir yapılması, öneminin yanın-

da nadideliğini de gösteriyordu. Toplumumuz için ondan daha önemli bir gün olamazdı. Çünkü o gün Tanrı Kukulkan'ın yüzüne indiğine inanırdık. Bazı istisnalar dışında herkes bu törenlere katılmak üzere aciliyetine bakmaksızın işi gücü bırakıp gelmek zorundaydı.

Neyse! İşte ben de bu uzun hesaba göre on altıncı ayın on dokuzuncu gününde, yani bir Yağmur Günü sabahında Gelin Dağı'nın berisinden akan Çıngırak Irmağı'nın kenarında bir kanatsız çocuğu olarak doğuvermişim.

Otacı Kadın'a giderken gece yorgun düşen ve karanlıkta yol bulamaz hale gelen annem ve babam, ırmak kenarında sabahı beklemeye koyulmuşlar. Gecenin bir yarısından sonra sancıları hafifleyen annem de uykuya dalıvermiş. Sabah şafak sökerken günün adını onaylarcasına önce hafif bir yağmurla uyanmışlar ve ardından annemin sancıları tekrar sıklaşmış. Oracıkta babamın yardımıyla doğurmuş beni uysal anam. Göbeğimi çakmaktaşıyla kesen ise merhametli babam olmuş. Fakat annemin kanaması bir türlü durmamış ve otacıya varamadan hayat gemisine veda etmiş.

Her ne kadar çoğumuzun isimleri uzunca olsa da resmi ortamlar dışında bir şekilde kısaltılarak söylenirdi. Ailem ve halkım "Doğurtan İlahenin Şafak Yağmuru" değil avam dilinde kısaca "Yağmur" derlerdi bana. Dikkatinizin yabancı olduğunuz kelimelerle dağılmasına müsaade etmeyin. Hikâyem boyunca size tüm isimleri de olabildiğince kısaltarak söylemeye gayret edeceğim. Anlamını unuturum veya hatırımda tutamam diye endişelenmeyin. Nasıl olsa esas oğlan benim! Gerekli olan ne varsa hatırlatırım size!

Biliyorum ki zaman denizindeki kanoda yaptığım seyahatimin nasıl gerçekleştiğini ve aynı zamanda bunun yaşadıklarım ve toplumumla olan alakasını merak ediyorsunuz. Elbette bunları size anlatacağım. Ama asıl merak etmeniz ge-

reken benim değil sizin zamanınız, benim değil sizin kabileniz, benim değil sizin dininiz, benim değil sizin dünyanız, yani benim değil kendinizin, kendi hayat geminizin izdüşümüdür. Eğer yaşadıklarımı size anlatıyor olmamı bir masal gibi dinleyecek ve kendi kanonuza binmeyecekseniz boşu boşuna zaman kaybetmeyin benimle. Çünkü anlatacaklarım sizi oldukça derinden sarsacak ve bugüne kadar hiç bakmadığınız ufukları gözlerinizin önüne serecek... Tabi eğer temiz bir akılla düşünmek isterseniz!

Size, adımı veren yağmurun bana nasıl yağdığını ve beni nasıl ıslattığını göreceksiniz. Ama yağmur size de yağmakta. Sizin durumunuza, sizin şartlarınıza göre o yağmurdan benimkine benzer biçimde etkilenmektesiniz. Şu bir gerçek ki, yağmurun yağması büyük bir planın parçasıdır. Her birimizin asıl hedefi; işte o planda niçin var olduğumuzu düşünmemiz, yağın yağmurdan nasıl faydalanacağımızı bulmamız ve başkalarına da bu faydadan katkı verebilmemizdir.

Benim hikâyemi dinlerken kendi hikâyenize ne kadar da benzediğini fark edecek ve hayata açılan pencerenizi değiştirecek büyük sürprizlerle karşılaşacaksınız. İddialıyım. Çünkü Beyaz Adam'ı da dinini de öğrendim ve gördüm ki Beyaz Adam elinde taşıdığı zühurfun ve vicdanındaki yeşim taşının değerinden haberdar değil. Aynen bizim atalarımız gibi!

Başlangıç için bu kadar söz yeter sanırım! Size kısaca erken gençlik dönemimden de bahsedeyim. Çünkü o yaşlarımda yaşadıklarım tüm hayatıma etki edecek kadar önemliydi.

On dört yaşında iken köyümüzün hemen yanındaki bataklıkta ötesinde bulunan Karanlık Orman tarafından gelen bir jaguarın saldırısına uğramış, birçok yerimden derin yaralar almış, iki bacağım ve bir kolum kırılmıştı. Hepsi iyileşip düzeldi ama şu alınımdaki perçemin altında gördüğünüz çatallı çizgiler o günün ve o jaguarın yadigarı yara izleri olarak kaldı.

Büyük kulaklılarda ve özellikle savaşçı şeflerinde yara izi, itibar açısından çok değerliydi. Sırf güzel bir yara izinin sahibi olabilmek için soylular özellikle bıçak ustası otacılara giderlerdi. Bense kanatsızlardan olmama rağmen böyle bir yara izinin doğal yolla sahibi olmakla çok şanslı sayılırdım. Yara izimden dolayı itibarlı hissetmekten elbette hoşlanırdım ama bunun yanında daha küçük yaşta iken başıma gelen o olay, geçici de olsa cesaretimi kırmıştı. Keşke o yara izi başarıyla gelen bir yara izi olsaydı diye düşünürdüm hep! Çünkü o zaman daha da değerli olurdu.

Hayvanın pençelerinden kurtuluşum; koşup gelen babam ve diğer köylüler sayesinde oldu. Ama jaguarın beni öldürmek istediğinden de hiç emin olamadım. Çünkü bir jaguar sıradan şartlarda avının kafatasına saldırırdı. O ise fırsat bulduğu halde bunu yapmadı. Evet alnıma bir pençe atmıştı ama sanki beni öldürmek istememiş de eziyet ederek kendime getirmeye ant içmiş gibi ardından bacaklarımdan kavrayıp yerden yere vurmaya başlamıştı. Babamla beraber yaklaşan kalabalıktan ürkmüş müydü bilmem, onları gördüğü anda beni oracıkta bırakarak Karanlık Orman'a doğru süzülüp gitmişti.

Babamın küçük bir bahçesi vardı ama kanatsızların çoğunun aksine, sahibi olmadığı toprağı işleyen ve vergisini veren bir mısır çiftçisi değildi. O bir taş yontu ustasıydı. Usta taş yontuculuğu ahkinler ve gökbilimcilerden sonra en değer verilen isimlerdendi. Çünkü onlar piramitlerin, tapınakların ve sarayın duvar resimlerini, renkli sıvalarla ve oymalar ile soylu konutların süslemelerini yaparlardı. Taş yontucuları bu binalara ve dikilitaşlara yöneticilerin şecerelerini, savaş zaferlerini, dinî sembolleri, kutsal resimleri ve göksel işaretleri kazırlardı.

Usta taş yontucusu olmak halk arasında ketsala ve devlete sırtını yaslamak olarak görülürdü. Babamsa bu işe yete-

neği ve bileğinin hakkıyla sahip olmuştu. Tüm davetlere rağmen kanatsızlardan biri olarak avam bir mahallede yaşamayı büyük kulaklıların altında bir ara sınıfta yaşamaya yeğlemişti. Gündüz gider işini yapar ve akşam olduğunda mütevacı evimize dönerdi. Sonraları yeteneği olsa bile herkes bu işe alınmaz oldu. Zamanla taş yontuculuğu sadece torpil ve kayırma ile edinilebilecek bir iş haline geldi. Bu böyle devam ettikçe sanatsal kalite de o oranda düştü.

İşte babam beni bu mesleği yaparak bakıp büyüttü. Bir kanoya onunla beraber ilk defa bineceğimiz güne kadar da bu işle uğraşmaya devam etti. Çok becerikliydi. Tek başına üstesinden gelemeyeceği şey yoktu... Ya da benim gözümde öyleydi. Çünkü o benim babamdı. Kendi halinde bir adam olsa da babalar her şeyi başarırdı! Ama sırf bu algımdan mıydı bilmem onu yalnız bırakmak beni hiç huzursuz etmezdi.

Büyük kulaklılar da kendi içlerinde sınıflara ayrılırlardı. Tepede “Babaları ve Anaları Olanlar” denilen en üst soylular vardı. Bunlar siyasi ve dinî makamlarda idiler. Tüccarlar, askerler ve alt toprak ağaları soyluların dinî ve siyasi makamlarda olanlarından sonra gelen ama onlar üzerinde etki sahibi olmaya çalışan ve halkın üstünde sayılan insanlardı. Yani onlar da soyluydular. Büyük kulaklılara dâhil olmaları nedeniyle tüccarlar, şeflerin yani sizin dilinizde söylersem komutanların güçlü olanlarıyla yakın ilişki içindeydiler ve onları yollar, ekonomik olasılıklar ve diğer halkların savunma durumu hakkında bilgilendiriyorlardı.

Resim ve heykel yapan sanatçılarımız da vardı. Heykeller, tahta, sıva, kireçtaşı tozu, deniz kabuğu ve bitkilerden oluşan karışık hamurla yapılırdı. Pek çok figürde çiçekler ve kartal suretleriyle şimşek, yıldırım ve benim ismimde de adı geçen Yağmur İlahı Chak resmedilirdi. Chak Mool büyük bacaklı, başı yana bakan ve karnı üzerinde plaka tutan bir insan suretin-

deydi. Phallus yani penis temsilleri ise bereket kültürümüzün ürünüydü. Tohumun toprağa girerek onu döllemesini ve gök ile yer ikileminde göksel olanı simgelediğini herkes bilirdi. Baş temsillerine her yerde rastlayabileceğiniz Jaguar da kutsal hayvandı. Yeraltı âleminden geçen güneşi simgeler, aynı zamanda tahtı ifade ederdi. Bu nedenle saltanat vârislerine doğduklarında genelde jaguar isimleri verilirdi.

Değerli taşları çıkararak taşçılar ve pişmiş kil heykelciliği ile uğraşanlar daha itibarlı, balıkçılıkla ve avcılıkla uğraşanlar daha az, çömlekçilik ve tekstilcilikle uğraşanlar ise daha da az itibarlıydı. En aşağıda ise tarımla uğraşanlar vardı. Büyük bir kesim mısır üretirken, imkânları ölçüsünde bir kısım da mısırla birlikte meyvecilik ve hayvancılıkla uğraşır, ayrıca kakao, tuz, fasulye ve balkabağı yetiştirirdi. Halk içinde en çok emek sarf eden olmalarına rağmen en az kazananlar ve kazandıklarının en az yarısını onlara toprak tahsis eden soylularla paylaşırdı onlar.

Belki taşçılar onlara göre daha itibar sahibiydi ama onlar bile çıkardıkları yeşim taşını ve altını asla kendilerine alamazlar, daha çok obsidyen ve turkuazdan biraz olsun nasiplenirdi. Hem dinde hem de geleneksel anlayışta yeşim taşının özel ve önemli bir yeri vardı. Ama taşçılardan mısırcılara, balıkçılardan tuzculara kadar her kim ne kadar kazanırsa kazansın bu ürünleri pazarlayan tüccarlar sadece namlarını ve bağlantılarını kullanarak, onların sırtından onların kazandığının katbekat fazlasını elde ederlerdi.

“Hadi artık” dediğinizi duyar gibiyim... Acele etmeyin! Devam edeceğim ve hikâyem öyle bir heyecandan heyecana girecek ve hızlanacak ki yetişemeyeceksiniz bile! Orada duraksamamanız için burada sakin olup söylediklerimi dinlemiş olmalısınız. Çünkü arkasından oklar yağın o kanoya çoktan binmiş olacaksınız. Geri dönemezsiniz. Sabır! Az kaldı.

Özellikle soylularla ve din adamlarıyla da aralarını sağlam tutan tüccarlar, daha geniş kitlelere onların aracılığıyla rahatça ulaşırlardı. Ormanlarda ve dağlarda avlanan avcılar, okyanusta, denizkulaklarında ve ırmaklarda avlanan balıkçılar her kesimden çıkıyor olsa da avladıklarının çoğu kendilerinden çok tüccarlara kâr olarak dönerdi. Ayrıca her avın ruhban sınıfına ve tapınağa bağış olarak verilmesi gereken bir oranı vardı.

Bunlarla beraber bir de bataklikçılar vardı. Bir kısmı Ketsallığın emrinde bataklik kurutma işlerinde çalışır, bir kısmı ise bataklikten topladıkları sazları ev yapanlardan yiyecek ya da mal alarak takas ederlerdi. Bataklik işlerinde çalışanlar genelde kısa ömürlü olurdu. İlk sıtma salgınında ölüm önce onlardan başlar sonra deltaya yayılır ve sonra tüm tarım alanında görülürdü.

Halk törenler ve ayinler dışında çağırılmadıkları sürece şehir merkezine alınmadığından ve alınırken kontrol edilerek girişleri sağlandığından sıtma şehir merkezine kolayca ulaşamaz, en geç ikinci ya da üçüncü çemberde kırılmış olurdu. Buna rağmen din adamları ve soylulardan da sıtmaya yakalananlar olur ama usta otacılar çoğunlukla onlardan bu derdi savmayı başarırlardı.

Peki tamam! Siz sıkılmaya başlamadan ve çok uzatmadan ben tekrar kendi hikâyeme yavaş yavaş döneyim!

Jaguar saldırısında çok ağır yaralar almıştım. Yeniden yürür ve koşar hale gelerek sağlığıma kavuşmam için dört koca sene geçti. Tekrar tekrar açılan yaralarımın kendi başımdan alınan saçlarla dikişler atıldığı, çeşitli otacı merhemlerinin o yaralarımın sürüldüğü acı dolu o dönem içerisinde bana en büyük moral desteğini veren iki çocukluk arkadaşım vardı. Birisi Çiyli Çimen diğeri ise Tavşan Diş! Eğer onlar olmasaydı belki yine iyileşebilirdim ama dört yıl önceki cesaretim ve gençlik heyecanıma tekrar ulaşabilir miydim bilmiyorum.

Çiyli Çimen, komşumuz olan Dokumacı Kadın'ın kızıydı. İşleyeceği yünü, yaptıkları karşılığında hayvancılardan alırdı. İplik eğirip dokuyarak giyecekler ve döşek bezleri yapar, tüccarların getirdiği mallarla ve tarımla uğraşan halkın ürettikleriyle yaptıklarını takas ederek geçinirdi. Çimen'in annesi benim de annem gibiydi. Benim babam da âdeta Çimen'in babası gibi... Çünkü ben nasıl anne tanımamışsam, Çimen de baba tanımamıştı. Bildiğim kadarıyla babası Çiçimekle yapılan bir savaşta tuzağa düşmüş ve Dokumacı Kadın genç bir kadının kucağındaki kızıyla dul kalmıştı.

Çiçimekleri hep halkımızın, şehrimizin ve dinimizin düşmanları bilerek büyüdük. Hem zalim hem de Ulu Tanrımız Kukulkan'ın gölgesi sayılan ketsalımızın liderliğini kabul etmedikleri için kâfir bir topluluk sayıyorduk onları! Karanlık Orman'ın öte tarafında yaşarlardı. Onların yakınlarda görüldüğüne dair bir haber alınsa savaşçılardan oluşan bir "hazır birlik" oranın savaşçı şefi tarafından derhal toplanır, teçizatını kuşanır ve acil müdahale için hareket ederdi.

Her neyse! Çimen, çocuk yaşlarımızda sürekli tartışıp kavgaya ettiğim, sümüklü bir komşu kızıydı işte! Ama ne zaman ki benim başıma o jaguar saldırısı geldi ve uzun süre evin içinde yaşamaya mahkûm oldum; Çimen de başımdan ayrılmaz oldu. Ben de ona alıştım. Üstelik o sümüklü kız giderek gözlerimin önünde serpilip güzelleşmekle kalmadı, sesi ve sözü içime serinlik verip, yokluğundaki her anımsa göğsüme sıkıntı yüklemeye başladı. Yatağa mahkûm olduğum dönemde, o yanımda olmadığında gözüm kapıya dalar gider olurdu.

O da ben de bu zaman içerisinde çok değiştik. Ergenliğe ve gençliğe adım attığımız o günlere kadar hiç bakmadığımız gibi birbirimizin gözlerinin içine bakar olduk. Belki daha hâlâ çocuk sayılırdık ama birbirimize neden güzel baktığımızı da artık anlayabilecek yaştaydık. Kimselerin göremeyeceğini dü-

şündüğümüz yerlerde sarılır, oynar, yatıp yuvarlanırdık. Onu o günlerde sevmeye başladım. Ama öyle sevdim, öyle sevdim ki, bazen bu sözüme yakışmayacak davranışlara girişmiş olsam da ondan vazgeçmek hayatımdan vazgeçmekti aslında.

Tavşan Diş'e gelirsek... O, kendimi bildiğimden beri en yakın arkadaşım. Ama bizim gibi kanatsız halktan biri değildi. Toprak ağalarının ve tüccarların da başı olan Gezen Geyik'in kölesi olan ailelerden birinin, iki oğlundan biri ve küçüğüydü. Ağabeyi babasına yardım edebilecek yaşta olduğu için sahiplerinin işlerine koşturur dururdu. Tavşan Diş'e ise küçükken çok zayıf ve çelimsiz olmasından ötürü ağır iş vermezler, ona göre bir ayak işi olursa ihtiyaç duyarlardı. Bu yüzden bir araya gelme şansımız çok oluyordu. Ben, onun yer karıncası bir aileden olmasına aldırılmaz, her fırsat bulduğumda zamanımı onunla geçirmeyi severdim. O, benim için paha biçilmez bir arkadaş. Tabii ki ben de onun için.

Yer karıncaları yani köleler dışındaki halktan fakirleşenlerden de kimisi çare olarak kendilerini ve çocuklarını köle olarak satmayı tercih edebilirdi. Ayrıca belli bir süre için sözleşmeli kölelik de vardı. Tavşan Diş ise zaten köle olarak doğmuş birisiydi. Köle bir çocuk ana babasıyla birlikte veya ebeveynsiz olarak, ticari mal olarak alınıp satılabilirdi. Her ikimiz onun bu durumunu kabullenmiş bir hayat sürsek de tepkisel bir içgüdüye sahip olduğumuzu söyleyebilirim. Çünkü öyle olmasaydı arkadaş da olamazdık.

Soyluların gençleri ne bizle ne de kölelerle zaten arkadaş olmazlardı. Büyük kulaklılardan ileri gelenler, aynı zamanda kanatsız aile çocuklarının kölelerle bir araya gelmesinden de pek hoşlanmazlardı. Babam bu konuda beni sürekli uyarsa da, Çimen'in annesi her seferinde benim üzüleceğimden endişe edip korksa da, Tavşan Diş'in arkadaşlığını değiştirebileceğim değerde bir başka dostum yoktu. Üstelik sakat olarak geçirdi-

ğim dört yıl boyunca Çimen'le birlikte yanımdan ayrılmayan, bana özgüven veren ve sürekli beni cesaretlendiren, minnet duyduğum dostumu, insanlar istemiyor diye nasıl terk edebilirdim?

Artık delikanlılığa adım attığımız yaşıydık ama onunla birlikte olduğumda kendimi hâlâ küçük bir çocuk gibi hissedirdim. Küçükken bazen oyunlarımızı yarıda kesseler de, sürekli azar işitse de, bir yolunu bulur sık sık bir araya gelirdik. Hatta çoğunlukla bana bir şey söylemezler, sanki beraber yaptığımız haylazlıklardan sadece o sorumluymuş gibi Tavşan Dişe kızıp dururlardı. Çünkü herkesin gözünde o, aşağılık bir köle çocuğuydu. Kölelerin kendileri bile bu algıyı benimsemekte hiç zorlanmazlardı. Bir araya geldiğimiz her seferinde ilk konuştuğumuz şey, bizim bir arada olmamızdan hazzetmeyen büyüklerimizi nasıl ikna edebileceğimiz olurdu. İşte o gün, bu sebep de dâhil, Tavşan Diş'le aldığımız kararı uygulamaya koyduk. Karanlık Orman'da pekari avlayıp, herkesin gözünde itibar bulacaktık!

Yeni Güneş mevsimindeydik. Artık on sekiz yaşındaydım ve sağlığıma kavuşmuştum. Toprağın canlandığı, çiçeklerin her yeri sardığı, yaban hayvanlarının oyunlar oynayarak koşuşturmaya başladığı günlerdi. Üstelik bir sonraki gün Dayanışma Bayramı'ydı. Güneş zenite varmadan önce herkes ahuanın bulunduğu Büyük Tapınak'ta toplanacak, ketsalın da katılımıyla Bayramlaşma Ayini yapılacaktı. Akşam olmadan avdan dönabilirsek, ertesi gün iki bayram birden yaşayabilirdik. İyi bir pekari avlayarak babama ve çevreme artık iyileştiğimi, büyüdüğümü, ne kadar cesur olduğumu ve neleri başarabileceğimi böylece ispat edecektim.

Çimen gitmemi istememiş ama eğer gideceksem o da gelmek istediğini söylemişti. Fakat onu böyle bir tehlikeye atamazdım. Ona, geceye yetişemezsek bataklık kenarında ateş yakacağımızı söyledim.

“Ateşi gördüğünde ailelerimize iyi olduğumuzu bildir. Bize kızmış olabilirler ama merak etmesinler.” diye ekleyerek ertesi günkü dayanışma sunuları başlayana kadar başka bir şey söylememesini istedim. Gözlerimin içine akan heyecan dolu sevgisi benim için duyduğu endişeyi hissettirircesine titredim. Neyse ki sevdiğim kızı zor da olsa ikna etmeyi başarmıştım.

Neticede tüm yasaklamalara rağmen, Tavşan Diş'le pekari avına çıkma kararımızı uygulamaya koyuyorduk. Başımıza neler geleceğinden habersiz biçimde kendimize gizlice taştan birer bıçak yontmuş, mızraklar hazırlamış, yay ve oklarımızı ormana yakın bir yere önceden gizlemiştik. Nihayet pekari avlamak için Karanlık Orman'ın derinliklerine dalmak üzere mahallemizden yola çıktık...

3

PEKARİ AVI

Tavşan Diş benimle gelebilmek için onlara ne söyledi bilmiyorum ama ailesinin yer karıncası olmasından âdeta utanır ve başta Gezen Geyik olmak üzere büyük kulaklı tüccar ailelere ve onların rahat yaşamına özenirdi.

Hatta bir gün bana “Keşke Gezen Geyik’in oğlu olsaydım!” demişti “Bizimkiler ne kadar da sefil!”

Bu sözlerini önceleri garipsemiştim. Ama bazı tedirginliklerine ve huzursuzluklarına rağmen Tavşan Diş öte yandan çok çalışkan ve iyilikseverdi. Elinde olsa ailesini kurtaracağını, her şeyi düzelteceğini, bu şehri ıslah edebilecek kapasitesi olduğunu söyler dururdu. Âdeta içindeki iki ayrı kişilik, iyi ve kötü olarak çatışma halindeydi ve hangisinin başarılı olacağı emare vermiyordu. O günlerde dönüp kendime bakmak aklıma pek gelmiyordu ama Tavşan Diş’te bu ikiliği net bir biçimde görebiliyordum.

İşte insan böyledir dostlar! Başkasının doğrularının içinde sırtan yanlış kolayca fark eder ama aynı şeyin kendisinde de ol-

duğuna gözü kapalıdır. Onu görececek olansa göz değil vicdandır.

Ben de babama bacağımla ilgili bir yalan uydurup ona yardım etmeye gitmedim. Çünkü o gün mısır ekmeli ve ardından bir sonraki günkü Dayanışma Bayramı için hazırlık yapıyorduk. Uzun süre sakat yaşadığım için babam zaten yalnızlığa alıştı.

“Tamam!” dedi ve yalnız yürüdü bahçemize.

Tarımla uğraşan bir aile olmasak da bize de kendi ihtiyacımızı görecektik ölçüde mısır ekmek için küçük bir bahçe verilmişti. Mısır, toplumumuzun kutsalı ve temel besin maddemizdi. Hem Mısır Tohumu İlahı'nın bize bahsettiği bir mucize hem de kutsal kitabımız Popol Vuh'a göre ilk atalarımızın su, toprak ve ağaçtan sonra onun hamurundan yoğrulmuştu. Onunla yapılmış ekmeğin üzerine basmak çok büyük bir günahtı. Bu yüzden Mısır Tohumu İlahı yeryüzüne ayağını indirip bizi ezebilir, bu cezadan kurtulsak bile bu kez Bereket İlahı'nın hışmına uğrayabilirdik.

Mısırdan sadece ekmeğe değil börekler, etli ya da sebzeliler, yemekler ve hatta içecekler yapılırdı. İnsanlarımız suyu saf halde mecbur kalmadan içmezdi. Su genellikle mısırla, balla, meyveyle ya da bazı otlarla karıştırılıp içilirdi. Bütün içecekler çoğunlukla fincanlarda içilir, içi boşaltılmış kabaktan kaplarla taşınırdı.

Kanatsızlar olarak daha iyi bir hayat sürebilmek için çok çalışmak zorundaydık. Buna rağmen yoksul olanlar durumlarını kolay kolay düzeltemez, büyük kulaklı tüccarlarsa sürekli zenginliklerine zenginlik katarlardı. Kölelerin durumu ise sahiplerine olan bağılıklarına göre bir seviyede olurdu. Yer karıncaları olmalarına rağmen bazılarının durumu kanatsızlardan bile iyi sayılabilirdi.

Yolda Tavşan Diş'le Karanlık Orman'a doğru giderken pekari ya da belki de bir tapir avlayarak ne kadar büyük bir iş ya-

pacağımızı anlatıyordum. O ise biraz düşünceli görünüyordu. Beni dinlemektense sağı solu seyredermiş gibi yürüyordu.

Köyden çıkarken mısır ekimine gitmeyen kadınların bazı-
larının zapota ağaçlarından sakız ve yol kenarından ısırgan otu
topladıklarını, bir kısmının ise bayramlık giysi boyadıklarını
görüyoruz. Madenlerden atapulgit ve bitkilerden indigofer
maya mavisi için tercih edilirdi. Hayvanlardan koşinil böceği
kırmızı renk için, purpura pansa salyangozu da mor renk için
kullanılırdı. Kına taşından ise donuk yeşil elde edilirdi.

Kadınların arasında yarınki bayram yeri için yiyecek ve
içecekleri hazırlamaya şimdiden başlayanları da görebiliyor-
duk. Bazı evlerin önünde ise kakao çekirdeklerini kurutmak
üzere yere seriyorlardı. Mısır kadar olmasa da senede iki ha-
sat verdiği için kakao da önemli ve kazanç getiren bir üründü.
Tohumundan hamur yapılır, yoksul aileler süt almaya güçleri
yetmediği için bu hamuru suyla karıştırarak kokolat yaparak
içerlerdi. Kokolatı yani sizin bildiğiniz çikolatayı bu kadar de-
ğerli hale getiren Beyaz Adam'dır. Yoksa o günlerde bizim için
acımtırak bir fakir içeceği başka bir şey değildi. Ama sütle
hazırlananı daha lezzetli ve değerli olduğu için soylularca ve
din adamlarınca içilirdi.

Mısırla birlikte başka farklı alanlarda da çalışılırdı. Bizim
oraları görebilseydiniz, hemen her mevsim deltadaki kurutul-
muş ardışık tuzlalarda tuz toplayanlara, dönem dönem fasulye
ve biber gibi sebzelerin bolca ekildiğine, çeşitli mantarlar ve
helvacı kabağı çiçeğinin de, meyvesinin de ayrı ayrı toplandığı-
na şahit olurduz.

Kanatsızlardan oduncular, sakalar, duvarcılar, zanaatkâr-
lar, nakliyeciler ve diğer ayak işlerini yapanlar da vardı. Sayıla-
rı az da olsa otacılar ilaç yapar, bıçakçılar yaralara bakarlardı.
Taşlaşan kıvam hamurundan dış dolgusu yapılır, hatta takma
dış kullanılırdı. Otacının evinin önünden geçerken köpekle-

rinden biri bize hırçın biçimde havladı. Bahçede ot toplayan karısı onu sakinleştirirken biz yolumuza devam ettik.

Bizim sokaklarımızda sizinki gibi başıboş köpekler yoktu. Çünkü köpekler hem etiyle hem sütüyle besin kaynağı olup kutsal sayılan hayvanlardı. Bu yüzden sahipliydiler. Köpek, hem Popol Vuh'a göre hem de geleneğe göre yol göstericilik sembolüydü. Hatta ölen sahipleriyle, onlara öte âlemde de yol göstereceği diye gömülürlerdi. En az bir ve çoğunlukla birkaç köpeği olmayan aile yok gibiydi. Köpek heykelleri ise her evde mutlaka vardı. Köpek çömlekleri yapanlar bu yüzden çok kazanırlardı.

Tavşan Diş'in ailesinin de beslediği köpekler vardı. Onlar tüm yer karıncaları gibi sadece tarımla da uğraşmaz, dönemi geldiğinde hemen her alanda çalıştırılırlardı. Nimetlerinden pek faydalanamasalar da küçükbaş hayvancılık da yapar ve sahipleri Gezen Geyik'e elde ettikleri ürünleri teslim ederlerdi.

Yukarı topraklarda bizonlar vardı ama bizde pek rastlanmazdı. Bazı soylular her çeşit sütü tüccardan alır ama süt paha da fazla olduğu ve dayanıksızlığı yüzünden sadece onlara yetecek kadar gelirdi. Gezen Geyik gibi az sayıda evcilleştirilmiş bizon sahipleri soylulara özel bir pazar kurar, sütü ve süt ürünlerini satarlardı. Halk ise daha ziyade çıplak tenli köpeğin ve bulursa kısırağın sütünü içerdi.

Balıkçılık yapmak ve deniz nimetlerini elde etmek de önemli bir gelir kaynağıydı ama balığın yanında, denizineği de yakalanır, istiridye, yengeç ve denizkestanesi de toplanırdı. Güvercin, yabani hindi ve sülün gibi kuşlar vurulur, armadillo ve iguana avlanır, salyangoz ve bazı deniz kabukluları toplanırdı. Pazarlarda bazen canlı, bazen de tüyleri ayrı, kabukları ayrı, etleri ayrı satılırlardı. Bazıları besin ihtiyacını giderir, bazıları tapınaklara kurban olarak bağışlanırdı.

Ve işte bizim derdine düştüğümüz kara avı da aslında belirli günlerde, genellikle topluca ve bir plan dâhilinde ormana

dağılarak yapıldı. Çünkü orman tehlikeliydi. Orada kızıl ge-yikler ve tavşanların yanında yılanlar, saldırgan pekariler, ev-cilleştirilemeyen çıplak derili köpekler, adi yaban domuzları, kocaman tapirler ve hatta jaguarlar vardı. Çiçimek askerlerinin ormana girmiş olma ihtimali ise ayrı bir tehditti.

Çiçimeklerle süregelen savaş onlarca yıldır bir türlü bitme-mişti. İleri gelenleri Karanlık Orman'ın batısını da ele geçirmek istiyor, oraların atalarının toprağı olduğunu ileri sürüyorlardı. Asıl hedeflerinin bizim tarafta bol olan tatlı su olduğunu ileri sü-renler de vardı. Bu gerginlik ve savaş hali yüzünden birçok insan ölüyor, ormanın içine ve patikalarına döşenen tuzaklarda birçok savaşçımızın can verdiğini biliyorduk. Tabi ki onların da!

Savaşçıların şefleri soylu sınıftan sayılıyordu. Ancak şef-lerin önemli bir kısmının ahkinlerin başı olan ahuaya ve onun arasının iyi olduğu Saray Şairi Silkelenen Jaguar'a karşı oldu-ğunu iştirtdik. Babam, köşe beylerinin ve ileri gelen savaşçı şef-lerinin ketsalı baskı altında tuttuğunu ve hükmü kendilerinin sağlamak istediğini söylerdi. Bu hususta ileri gelen tüccarlarla da aynı fikirdeydiler. Bu arka tarafı görünmez çatışmanın için-de Karanlık Orman'da Çiçimeklerle girilen çatışmalar âdeta savaşçıların idarecilere karşı güç gösterisine dönüşüyordu. Tek bir Çiçimek askerinin ele geçirilmesi bile bir savaşçı için en bü-yük onurlardan biri olarak kabul edilirdi.

Benim ve Tavşan Diş'in ise tüm bu siyasetin dışında bir hedefimiz vardı. Biz planımızı önceden yapmıştık. Bizim bir arada olmamızı istemeyenlere karşı bir başarı sergilemek üzere ormanda bolca rastlanan bir de değil belki de birkaç pekariyi avlayıp, dönüşümüzde sükse içinde şehrin içinden geçecektik! Bu ikimiz için de iyi olacaktı! Herkes bizi konuşacak, övecek ve "Aferin bu cesur çocuklara! Tek başlarına saldırgan pekariler avlayıp gelmişler!" diyeceklerdi! Hatta bir de tapir olursa! Değ-meyin idi keyfimize!

Kimseye planımızı sezdirmeden şehirden ve kalabalık mahallelerden çıktık. Kara Bataklık'ın etrafından dolaşmak için epey bir zaman yürüdükten sonra, sakladığımız yerden bıçak, yay, ok ve mızraklarımızı aldık. Karanlık Orman'a dalmadan önce son bir defa arkamızda bıraktığımız deltaya, denizkulaklarına, bataklığa ve köylerimize doğru baktım. Artık gelmiştik ve hazırдық! Ya da ben öyle zannediyordum!

Her şey tastamam derken hiç ummadığım bir sorunla karşılaştım. Yol boyunca düşünceli olan Tavşan Diş nihayet o sakızı ağzından çıkardı ve avdan caymak istediğini söyledi.

“Yağmur!” dedi, “İstersen vazgeçelim!”

Kap kara gözlerinin içine baktım ve “Neden?” dedim “Hani benimle beraberdin! Hani korkmuyordun Karanlık Orman'dan! Üstelik sen de çok istiyordun!”

“Öyle!” dedi, “Ormandan korkmuyorum. Ama ben bir karınca çocuğuyum. Döndüğümüzde başıma neler gelebileceğini bilmiyorum! Belki de yaptığımız doğru değil!”

“Hayır!” dedim ona “Korkuyorsun! Dönebildikten sonra bu vahşi ormandan daha tehlikeli ne olabilir?”

“Bilmiyorum!” dedi, “Ama içimde bir ses var ve bana yapmamam gerektiğini, çünkü yer karıncalarının kolayca ezilebileceğini hatırlatıyor.”

“İşte!” dedim, “Zaten başarı göstererek ancak yer karıncası olmaktan kurtulabilirsin! Yoksa Gezen Geyik'in sana özgürlüğünü vereceğini mi zannediyorsun?”

Tereddütle “Sen bilmiyorsun!” dedi, “Daha önce küçücük suçlar işlemiş birçok gencin efendiler tarafından toplanıp götürüldüğünü ve bir daha onlardan haber alınamadığını çok gördük. Onlardan biri olmak istemiyorum.”

Öfkeleniyordum. Her şeyi planlamış ve buraya kadar gelmişken, bu kadar değer verdiğim arkadaşım beni yarı yolda mı bırakıyordu?

“Eğer vazgeçersen!” dedim, “Bir daha senin yüzüne bakmam!”

Öylece gözlerimin içine baktı. Hiçbir şey söylemedi.

“Ya benimle gelirsin!” dedim, “Ya da ömrün boyunca aptal bir yer karıncası olarak kalırsın! Tabii sen alışmışsın emir altında yaşamaya! Bir kız kadar bile cesaretin yok! Çimen bile neredeyse bizimle gelecekti!”

Damarına dokunmaya gayret etmiştim. Hiçbir şey söylemeden ve ifadesini değiştirmeden tereddütle yüzüme bakmaya devam etti. Ben de arkamı dönüp ormana doğru yürüdüm. Sözlerimin kanına dokunacağını biliyordum! Düşünüyordum ki, eğer gerçekten dostumsa peşimden gelecekti!

Sahte bir umursamazlıkla ve tek başıma daldım ormana!

Önce patika vardı ve sonrasında bir süre ağaçlar seyrekli. Ama çok geçmeden önümde adım dahi atmama engel sarmaşıklar ve dikenli dallar buldum. Bir zaman onlar beni, ben onları yırtarak devam ettim.

Arada bir arkama bakıyordum. Fakat Tavşan Diş görünürlerde yoktu. Demek ki tahrikim tutmamış, gerçekten vazgeçmişti!

Geri dönüş yolunu kaybetmemek için geçtiğim yerlerdeki ağaçların gidiş istikametine taş bıçağımla çentikler atarak ilerlemeye devam ettim. En azından bir tane de olsa pekari avlamalıydım!

Biraz daha ilerledikten sonra nihayet bir ses duydum. Az ileride homurdanan, aradığım talihsiz pekari olmalıydı! Çalılıların arkasına sindim ve sessizce o yönü takip etmeye başladım. Az sonra ses uzaklaştı. Ben de sürünerek biraz daha ilerledim. Tekrar uzaklaştı, tekrar ilerledim. Bir kez daha ve bir kez daha derken hızlandı. Ben de ayağa kalkıp peşinden koşmaya başladım!

O da ne!

Nasıl bir şansım vardı benim?

Hiçbir şey yolunda gitmeyecek miydi?

Koşmaya başlar başlamaz kendimi bir anda geniş bir çukurun dibine düşmüş olarak buldum! Yuvarlanırken birkaç çizik dışında herhangi bir yerime bir şey olmamış, yaralanmamıştım. Ama derinliği benim boyumu da, yanıma düşmüş mızrağımın boyunu da aşıyordu. Yukarıya nasıl çıkacaktım! Belli ki bu geniş çukur, daha önceden hayvan ya da belki de insan yakalamak üzere hazırlanmış bir tuzaktı.

Uzun zamandan sonra ilk defa korkmaya başladım. Ne uzanabileceğim bir dal ne de basıp yükselebileceğim bir taş ya da çıkıntı vardı! Tek başıma bu çukurdan çıkmam imkânsız gibiydi. Birkaç defa tırnaklarımı toprağa geçirircesine saplayıp tırmanmaya çalıştım. Ama her seferinde dökülen toprakla birlikte tekrar çukurun dibine kayıverdim!

Sonunda yere çömeldim ve kafamı toplayıp düşünmeye çalıştım. Ne yapabilir de buradan çıkabilirdim! Yukarıya doğru baktım. Ağaçların birbirine geçen dallarından başka bir şey görünmüyordu! Sonra etrafıma alıcı bir gözle bir daha baktım. Toprağa gömülü bir ağaç kökü gördüm. Çıkarabilirsem, belki de onun bir ucunu okuma bağlayarak atıp bir yerlere takılmasını sağlayabilirdim!

Hemen kalkıp hevesle köke uzandım. Yeterli kalınlıktaydı. Ne kopacak kadar ince ne de kullanışsızca kalın! Yerinden çıkması epey zordu. Ben asıldıkça hareket ettiğini anlıyordum ama bir parmak ucu kadar ancak çekebilirdim. İki ayağımı da toprağa dayayıp, iki elimle ve olanca gücümle tekrar çekmeye çalıştım. Çektim de!

Sirtüstü düştüğümde elimde olan parça bir kolum uzunluğunda bile değildi. Tam o sırada yukarıdan bir hışırtı daha duydum. Bir şeyler yürüyordu ağaçların arasında! Ayak sesleri

kulağıma kadar geliyordu. Ardından kesik hırıltılar duydum.

“Hua! Hua!”

Âdeta bir hayvanın geniş gırtlığından çıkar gibiydi. İrkildim! Eğer bir pekariyse ve yanıma düşerse, o hırçın hayvanla mücadele etmek zorundaydım! Ya da bir tapirse! Of! Ulu Kulkulkan! Eğer bir tapirse tek başıma hiçbir şey yapamazdım!

“Hua! Hua!”

Hışırtı sesleri yaklaştıkça korkum iyice arttı. Belli ki benim bulunduğum tarafa doğru geliyordu. Kimbilir belki de hayvan sesi taklit eden bir Çiçimek askeriymiş! Yayımı hazırlamak geldi aklıma. Bir dizimin üzere yere çömelip, oku yaya taktıktan sonra diğer dizime dirseğimi yerleştirdim ve geriye doğru esneyip yayımı yukarıya, sesin geldiği yöne doğru gerdim. Onu görür görmez fırlatmalıydım ki bana saldıracak fırsatı olmasın!

Ses yaklaştıkça yaklaştı ve nihayet çukurun üzerinde onu ilk gördüğüm anda gerili okumu üzerine doğru bıraktım!

4

TANRI'NİN OKU

Aman! Tavşan Diş!

“Ulu Tanrım! Kukulkan ismin hatırına yapma!” diye haykırdım!

İçimi bürüyen korkum yüzünden okumu onun üzerine bırakmıştım. Elinde sıkıca tuttuğu bir sarmaşık ucu vardı. Biri-cik arkadaşım! Sakat olduğum dönemde yıllarca beni sırtında taşıyan dostum vazgeçmemiş, peşimden gelmiş ve üstelik beni buradan kurtarmak istemişti. Ama bu muydu onun hayatının, benimse masumiyetimin sonu olacak olan?

Hayır! Bu değildi!

Ya okum! Boşa mı gitmişti?

Yine hayır!

Yanıma yuvarlanan, ayaklarımın dibine düşen şey ne bir pekari ne bir tapir ve şükür ki ne de bir insandı! Hayatıma her seferinde bir dönüm noktası koyan, benim ruhumu her seferinde silkeleyip duran hayvan! Benekli bir jaguar!

Hayvan, dostuma sezdirmeden arkasından yaklaşmış olmalıydı. Tavşan Diş'in arkasından üzerine zıplayarak atılmış, kollarını açmış, dostumun kafasına hamlesini yapacağı anda okuma hedef olmuştu! Yıllar öncesinin aksine bu kez ben onu elde etmiştim! Attığım ok boğazının tam ortasından geçmiş, böylece dengesini kaybetmiş ve yanıma kadar düşmüş, kıvranıyordu.

Ben korkuyla geri çekilirken Tavşan Diş de olan bitene yuvarıdan dehşet içinde bakıyor, tüm simasıyla bunun nasıl olduğuna anlam veremediğini belli ediyordu.

Ben bir ok attım! Dostuma da isabet edebilirdi! Belki de hayatımda başıma gelmesinden en çok korktuğum şey düpedüz bir gerçeğe dönüşüyordu! Olması gereken en iyi ihtimal orada gerçekleşti. Demek ki oku ben değil Tanrı atmıştı. Bunu Tavşan Diş'e de söyledim.

"Tanrı'nın oku bu!" dedim "Onu senden çevirdi! Jaguara sapladı."

Eğer böyle olmasaydı bu vahşi jaguar ona da bana da saldırırdı! Oysa şimdi ayaklarımın dibinde can çekişiyordu. Üstelik okun öldürücü biçimde saplanmış olması da ilâhi bir şanstı benim için. Jaguarın gırtlığından girmiş, ense kökünden yukarıya doğru yırtarak dışarı çıkmış, kanı oluk oluk akıyor ve akan kan ayaklarımın altında âdeta kıvılcık bir göle dönüşüyordu. Gerilmiş biçimde bir süre öylece seyrettim onu.

Şaşkınlığımı ve korkumu biraz olsun üzerimden atmıştım. Ama görünen o ki Tavşan Diş halen sarsıntıdaydı. Ona seslendiğimde önce cevap bile vermeden öylece bana bakmaya devam etti. Sevinemiyor, gülümseyemiyordu bile! Sonra bir an kalktı. Elindeki sarmaşığın ucuna doğru baktı.

"Atsana onu bana!" diye seslendim.

Gözlerini bana doğru çevirdi. Hâlâ sesi çıkmıyordu. Âdeta ne yapacağını bilemiyordu!

“At bana! Kendine gel Tavşan!” diye tekrar seslendim.

Zoraki gülümsedi ve “Beni neredeyse öldürüyordun!” dedi sonra.

“Tanrı'nın oku!” dedim yine, “O oku atmasaydım şu hayvan ikimizi de parçalayacaktı!”

“Haklısın galiba!” dedi ve elindeki sarmaşığı aşağıya, bana doğru uzatıp saldı.

“Bekle!” dedi, “Ucunu ağaca bağlayayım!”

Bu arada jaguara baktım. Artık canını vermiş, kıpırdamıyordu. Bir an için ona karşı bir acıma hissettim içimde. Oku boynundan çıkarmak istedim hatta! Ama ne mümkündü! Uçlarını kırdım.

İçimde etkisini az da olsa sürdüren titremelerime ve mutlu heyecanıma rağmen dostumun uzattığı sarmaşığı elimle sıkıca kavradım. Epeyce uzun ve boşta payı vardı. Yoklayarak sağlam biçimde bağlanmış olduğuna emin oldum.

Jaguarın omuz altlarından geçirip düğümler attım ve çekilebilecek biçimde bağladım. Onu yerde yatar halde bırakıp sarmaşığa tutunarak ve ayaklarımı çukurun duvarına basarak yukarı kadar çıktım ve dostumla kucaklaştım. O da hâlâ titriyordu. Biraz rahatlayınca bizi kurtardığı için ellerimizi havaya kaldırıp Kukulkan'a teşekkür ettik.

Sonra bir ağaçtan daha faydalanıp sarmaşığı onun etrafına dolayarak tüm gücümüzle jaguarı yukarıya kadar çektik ve yanı üzere tekrar yatırdık. Pıhtılaşmaya başladığı için kanı daha önceki gibi akıyor sadece benekli tüylerinin arasından sızıyordu. O vahşi bakışı gitmiş, yüzü masumiyete bürünmüş ve vücudu katılaşmaya yüz tutmuştu.

Jaguar büyük enerjydi. Kanı kutsaldı. Bıçağımla boynuna genişçe bir kesik atıp sızan taze kana ağzımı dayayıp bir miktar içtim.

Sonra Tavşan'la birbirimize baktık. İkimizin de neyi umup neyi bulduğumuz konusunda şaşırduğımız açıktı. Elimi kaldırdım ve ona doğru savurdum. Avuç içlerimizin birbirine vurup şaklaması dostluğumuzun ve zaferimizin en güzel sesi olmuştu.

“Bu ikimizin başarısı!” dedim ona.

“Elbette öyle!” dedi, “Ben gelmeseydim jaguarı vursan bile buradan çıkamazdın!”

Neyse sonra... Jaguarın ön ayaklarını birbirine, arka ayaklarını birbirine ayrı ayrı bağladık. İki bağın ortasından da sağlam bir ağaç dalı geçirdik. Ben önde, Tavşan arkada olmak üzere hayvanın ölüsünü omuzlarımıza aldık. Çok geçmeden Karanlık Orman'dan avımızla birlikte başımız dik ve gururla çıktık. Artık kendimizi ve dostluğumuzu cümle âleme ispat etmiş sayılırdık.

Daha karanlık basmadan ormandan çıkmıştık. Sivrisinekler bizi epeyce rahatsız etmiş olsa da ateşimizi yakıp, dost du-manını yükseltip geceyi bataklık kenarında geçirdik. Bir süre olan biteni konuştuk ve sonra nöbetleşe uyuduk. İlk ışıkları vurmaya başladığında artık bayram sabahına uyanmıştık.

Planımıza göre Dayanışma Bayramı'na güneşin zenit vaktinden önce ve avladığımız bir pekariyle caka satarak yetişecektik. Oysa şimdi planladığımızdan çok daha evvel köyümüzün sokaklarına dönmüştük bile. Üstelik pekari de neymiş! Bir jaguar taşıyorduk! Daha ötesi mi vardı?

İnsanlar kıyafetlerini kuşanmışlar Büyük Kutsal Tapınak'a gitmek üzere daha yeni yürümeye başlamışlardı. Kimisi ellerinde içecek kabakları ya da kilden testiler taşıyor, kimisi he-diyelik hayvanlarını peşi sıra çekeliyor, kimisi mısır yiyecekleri hazırlamış, kamyştan sepetleriyle yola koyulmuşlardı.

Halkın zamanının çoğu tarımda geçtiği için tarla şartlarında giyinirler, genellikle sade giysiler tercih ederlerdi. Şimdi ise temiz kıyafetleri üzerlerindeydi. Kadınlar çoğunlukla huipil dediğimiz

işlemeli, renkli motifli bir bluz ve etek giymişlerdi. Erkeklerse pati dediğimiz kısa pantolonla, üstlerine kolsuz bir purtul giymiş ve soğuk havalarda üzerlerine pelerin biçiminde büyük bir bez kuşanırlarken şimdi sadece bir omuz bezi almışlardı.

Bizim omuzlarımızda ise bir jaguar vardı. Taşıdığımız ölü hayvanla bizi görenler birbirlerine işaret ediyorlar, hayretlerini gizlemiyorlardı. Bize özenerek baktıklarına emindim. Hatta bazıları yanımıza yaklaşıyor, nasıl avladığımızı soruyor, bizi ve özellikle beni kutluyorlardı. Tavşan Diş benden daha az övgü alıyordu. İkimiz de bunun farkındaydık. Ama açıkça ve doğruyu söylemek gerekirse, ondan fazla övgü almam beni daha da mutlu ediyordu. Yol boyunca bu onuru doyasıya yaşamaktan dolayı çok memnundum. Hele ki babamın övgülerini alacak olmamın hevesi içimi titretiyor, kabilemin bana bundan sonraki bakışlarını görmek içinse sabırsızlanıyordum.

Ve tabii ki Çimen! Beni daha da çok sevecekti! Öyle ya! Hem bir jaguar avlamış hem de onu Dayanışma Bayramı'na götürüyorduk. Adam yerine konulacağımız ilk haccımıza bir jaguarla gidiyorduk! Daha ne olsun? Bu; hayal ettiğimin çok ötesinde bir şeydi!

Bir süre sonra soylu mahallelerinden geçmeye başladık. Normal zamanlarda üstten bakanların başlarını çevirip bize doğru hayranlıkla bakmaları beni daha da bir gururlandırıyor. Büyük kulaklılar her zamanki gibi deri sandal ayakkabılarını giymişlerdi. Zengin desenlere sahip ihtişamlı giysileriyle, sedefle ve değerli taşlarla süslenmiş ağır kemerleriyle ve göz kamaştırıcı kolyeleriyle yürüyorlardı. Başlarına ise tüylerden yapılmış süsler koymuşlardı. Deniz kabuğuyla ve salyangoz kabuklarıyla süslü deriden ceketler, uzun veya kısa manto ve etekler giymişlerdi.

Evleri bizimkilere göre daha bir göz alıcıydı. Bizim evlerimizin çoğu selden koruyucu taş yükseltilerin üzerine yapılırdı.

Buna güç yetiremeyenler de vardı. Bu sebeple başına gelecek-
lere razı biçimde çadırlarda yaşayanlar da az değildi. Bizim,
yani kanatsızların evleri genellikle tek aile içindi. Çok az kısmı
kireçtaşından, çoğu ise saz, bambu, tahta kazıklar, güneşte ku-
rutulmuş balçık ve saman harcından yapılırdı. Somyalar du-
varlara tutturulur, şilteler bulunabilirse pamuk, kıl ya da eski
giyecek parçalarıyla doldurulurdu. Son zamanlarda bazı evler-
de hamak da kurulmaya başlanmıştı. Hamak; birçoğumuzun
ve benim de hiç görüp tanımadığım adalı Eski Kauçuk Ülkesi
insanlarının icadıydı. Yine de çoğunluk yer yataklarında yatar-
dı.

Yatak odalarımızda sizin evlerinizdeki gibi pencereler ya
da havalandırmalar yoktu. Öyle olması bizim için hem günah
hem de güvensizlik demektir. Evlerimizin zaten fazla odası da
olmazdı. Genellikle ikinci bir oda olur, onda da eşyalarımızı
saklardık. Çoğumuzun bahçesinde bir meyve ağacı olur, ye-
meklerimizi onun altında yerdik.

Çok aileli evler ise daha çok kan bağı olan büyük kulak-
lıların bir arada yaşadığı daha güvenli ve daha büyük ev-
lerdi. Şehrin iç kesimlerinde daha büyük temel taşları üzerine
yapılmışlardı. Çok üst düzey ahkinler ve beyler ise kent mer-
kezimizdeki kale tipi evlerde, piramitlerde veya tapınaklarda
ikamet ederlerdi. Şehrin merkezine ve tapınak bölgesine yak-
laştıkça evlerin mimarisi de çevrenin rengi de bu yüzden be-
lirgin biçimde değişiyordu. Her bir sokak daha içeri girdiği-
mizde daha güzel ve daha gösterişli evleri görmeye başladık.
Çevreleri ustalıklı yapılmış avlularla donatılmış ve daha güzel
çiçeklerle bezenmişti.

Biz işlerimizin çoğunda taş aletler ve taş dişliler kullanır-
dık. Beyaz Adam'ınki gibi metal aletleri, metal çarkları bilir
ama pek kullanmazdık. Geleneğimizin dışına çıkmaktan çe-
kinirdik. Atalarımızla ve tarihimizle övünmemiz, başkalarının

icatlarından bizi uzak tutardı. Üstelik topraklarımızın içinde kireçtaşı bulabiliyorken metaller bizim için gereksiz ve hatta israf sayılırdı. Hem şehrimizde taş ocağı vardı. Taşları oradan çıkaran işçilerimizin geçim kaynağıydı. Bu durumun değişmesi kimsenin işine gelmezdi.

Çıkarılan kireçtaşını da öncelikle soyluların binaları ve dinî tesislerimiz için kullanılırdık. Kireçtaşı bize verilmiş en büyük nimetlendendi. Yumuşaktı. Taş aletlerimizle üzerinde çalışılabiliyor, kolayca işleyebiliyorduk. Rutubetini kaybettiğinde katılaştıran kullanışlı bir taştı. Ezilip toz haline getirerek harç ve sıva olarak da kullanabiliyorduk. Büyük taşlar birbirine bu harçla tutturuluyordu.

Yol giderek daha kalabalık bir hal aldıça şehrin manzarası da tamamen değişmişti. Artık evlerin dışında başka binalar da gözümüze çarpmaya başlıyordu. Yıldız Binası şehir merkezinde ilk rastladığımız yerlerden biridir. Oraya sadece gökbilimcilerimiz ve ketsaldan müsaade almış din adamları girebilirlerdi. Çünkü orası bilimsel olduğu kadar kutsal bir merkezdi de. Zaten halktan da böyle yerlere girme heveslisi olan pek yoktu.

Ardından dikilitaşlara rastlamaya başladık. Önce küçükleri, sonra daha büyükleri... Babam en usta taş oymacıların Popol Vuh âyetlerini ve tarihimizdeki kahramanlıkları oraya resmettiklerini söylerdi. En yüksek dikilitaş ise tapınağa en yakın olandı. Onun üzerinde ise nam yapmış geçmiş ketsallarımızı anlatan efsaneler yazılıydı.

Yurdumuzda birçok şehir merkezinin aslında taş duvarlarla çevrili olduğunu biliyorduk ama bizim şehrimiz başkent olmasına rağmen onların aksine, kuru hendeklerle çevriliydi. Soylular ve komutanlar böyle olmasının emniyetsiz oluşundan şikâyet ederler ve ketsalı iş bilmezlikle suçlardı ama bu durum biz kanatsız halka aslında bir nevi özgürlük sağlıyordu.

Hendeği geçtikten sonra görevli nöbetçilere rastladık. Gözleri sürekli insanların üzerindeydi. Ardından tören için hazırlanmış muhafızları, savaşçıları ve onların şeflerini görmeye başladık. Çünkü artık kışla bölgesindeydik. Şehrin kışlası tapınağa bin adım mesafede ama çok geniş bir alana kuruluydu. Etrafı yüksek duvarlarla çevrili, kapılarında mızraklı muhafızlar bekliyordu. Duvarlarındaki kabartmalarda tutsak elde etmek için yurdumuzun ötesine düzenlenen akınlar resmedilmişti.

Tapınağa doğru devam ettikçe insanlar oldukça kalabalıklaşmış ve üzerimizdeki ilgi azalmıştı. Yine de bazı insanların yan gözle bakarak da olsa bir jaguar ölüsü taşımamızdan etkilendikleri belliydi.

Artık tapınak bölgesindeydik...

Piramit biçimindeki Büyük Kutsal Tapınak, etrafındaki diğer tapınaklar ve saraya ait binaların hepsi çok büyük platformlar üzerindeydi. Üst üste çekilmiş teraslar şeklinde olan Büyük Tapınak'ın platformu kırk adam yüksekliğinde vardı. Oraya çıkmak isteyenler arka merdivenleri kullanmak zorundaydı. Her tarafı kabartmalarla, oymalarla, sanatla doluydu. Eşiklerde de yontular vardı. Binanın bazı yerlerinde ise renkli sıvalar görünüyordu.

Büyük Tapınak'ın çevresinde birkaç piramit daha vardı. Özellikle bir tanesi özel olarak yazıtlara ait yapılmıştı. İçinde hiyeroglifler olan üç tane kaya vardı. Söylendiğine göre her tapınakta piramidin içine inen ve lahit odasına açılan bir merdiven varmış. Lahit odası duvarları o piramidin esas sahibi kabul edilen büyük şahısların öte âleme göçünü, atalarını ve ilahlarımızı tasvir eden kabartmalarla süslüydü. Bir diğer tapınak, şeklini yaşam ağacından alan ve farklı büyüklükte birçok piramidin oluşturduğu Haç Tapınağı'ydı. Yerin göbeğinde kabul edilen yaşam ağacını tasvir eden bu tapınağa kimilerince Güneş Tapınağı da denirdi. Tapınakların altında tünellerin olduğu

da bazı insanlar tarafından iddia edilir ama bunu yalanlayanlar ve uydurulmuş bir efsane olduğunu söyleyenler çoğunluktaydı.

Büyük Tapınak'ın iki yüz elli adım güneyinde ise Jaguar Tapınağı vardı. İsmi jaguar biçiminde bir tahta oturmuş olan Ata Ketsal Oturan Jaguar'dan alıyordu.

Büyük Kutsal Tapınak; Uzun Hesap gereği elli iki senede bir yenilenmeliydi. Yeni Ateş Gününe daha on iki yıl vardı. Ama şimdiden bazı çalışmalar başlatılmıştı. Buna rağmen mevcut haliyle bile göz alıcı ve o biçim süslüydü. Şehrin merkezinde ve göğe en yakın yerine kurulu olan Büyük Tapınak'ın üst kısımları aslında uzak mesafelerden de görülebiliyordu. Ancak yakından bakıldığında daha bir muhteşemdi. Her yönü daha önceki namı ahuaların ve ahkinlerin en heybetli heykelleriyle ve yüceliklerini göz önüne seren kabartmalarıyla bezenmişti.

Ketsallık Sarayı ise Büyük Tapınak'ın hemen doğusundaydı. Yapay bir teras üzerine inşa edilmişti. O güne kadar içine girmek hiç nasip olmamıştı ama duvarlarının içinden yükselen ana binanın uzaktan görüntüsü içerisinin ihtişamını tahmin etmeye yetiyordu. İçinde çok geniş bir avlu olan ve farklı yüksekliklerde birçok binadan oluşan bir külliye olduğunu bilirdik. Salon ve odaları en iyi mimarlar tarafından, en uygun yaşam koşullarını oluşturabilecek şekilde tasarlanmış, en iyi ustalar tarafından imar edilmişti. Sarayın dört bir yanında en uzun ile en kısa gece-gündüz durumunu ve gece-gündüzün eşitlendiği iki gündönümünü temsil eden dikilitaşlar; duvarların dışında ve herkesin görebileceği biçimde yerleştirilmişti.

Gözümüz dışarıdan bile olsa sarayın muhteşemliğinden etkilense de yüzümüzü tekrar toplanma yeri olan Büyük Tapınak'a çevirdik. Tapınak bölgesinde halkın toplanacağı platformun etrafına yer yer kazıklar dikilmiş ve onlara adi kumaştan torbalar asılmıştı. Bu torbalar birikecek atık ve çöpler içindi.

Törenden hemen sonra kölelerce toplanıp nehir kenarında bağlı mavnaya taşınırlardı.

Nihayet tapınağın önündeki büyük platforma çıktığımızda hıncahınç dolmaya devam ettiğini gördük. Kireçtaşından imar edilmiş olan bu platform Büyük Tapınak'ın önünde, yay biçiminde ve yanlarını da kapsayacak genişlikteydi. Büyük zemin en az üç dört adam boyu yükseklikteydi. Platformun bir kenarında büyük bir zombanti vardı. Kalın ve yüksek bir duvar şeklindeki zombantinin görünen yüzündeki sıva içine gömülü kafatasları fark edilebiliyordu. Bunlar anılmaya değer ve yiğitlik namı bırakmış kurbanlara aitti. Daha önce gördüğüm halde zombanti nedense bu kez beni ürkütmüştü.

Tüm bunlar bir yana Kutsal Tapınak'ta birazdan yapılacak törende, hem benim hem de toplumumun hayatının yönünü tamamıyla değiştirecek ve hayal edebildiğim çok daha ötesinde bir sürprizle karşılaşacaktık!

DAYANIŞMA BAYRAMI

Babam her ne kadar yaptığımızdan ötürü beni azarlarsa da bir jaguar avladığımız için benimle gurur duyduğunu anlamakta zorlanmadım. Belki de bayram yerinde olduğumuzdan çok uzatmadı. Tavşan Diş'in ise ailesinden sağlam bir azar işittiğini daha sonra öğrenecektim. Neyse... Yolda olduğu gibi bayram alanında da insanların övgülerini ben aldım. Tavşan Diş âdeta yok sayılıyordu. Ardından zaten yanımızdan ayrılıp yer karıncalarına ayrılan alana gitmek zorunda kaldı.

Halk artık tamamen toplanmıştı. Ketsal ve biri dışında diğer ahkinler henüz ortada yoktular. Çünkü geleneğe göre onlar zenit vaktine yaklaştığında ayini yönetmek üzere tapınaktan çıkarlardı. Sadece iri gövdeli ve sade giyimli tek bir ahkin geldi ve zenit zamanı beklenirken daha önceden hazırlıklarını yapmış olan öğrencileriyle Rabinal Achi'ye başladılar.

Rabinal Achi kutsal tiyatro oyunumuzdu. Kartal, jaguar ve yılan gibi kutsal hayvanları ve tanrıları simgeleyen çeşitli baş-

lıklar takan ve renkli kıyafetler giyen oyuncular meydanda bir halka oluşturdular. Herkes sessizce seyre koyulurken önce ilâhi melodinin sesi duyuldu. Halkanın dışında yerleşen altı kişiden üçü koordineli olarak enstrümanlarına üflediler. Birinin ağzında ben'den (kamuştan) bir düdük, ikincisinde bambudan bir flüt, diğerinde ise sümüklüböcek kabuğundan yapılan caracol vardı.

Başlarındaki ahkin yaşlı aksakallardan biriydi. Sizin bir tür türkü diyebileceğiniz, kulağa oldukça hüznü gelen ve uzak-tan yardım ararcasına yüreğe dokunan bir ilâhiyi söylemeye başladı. Derin ve duygusal bir tınısı vardı. Solo biterken katılımcılar ona koro halinde eşlik etmeye başladıklarında vurmali çalgıcılar da devreye girdi. Bizde Beyaz Adam'inki gibi telli çalgılar yoktu. İki kişi (tahta ve taştan yapılmış) ksilofonla ritim salarken, üçüncüsü (tahta çubuklarla kamuştan ve kaplumbağa kabuğundan yapılmış olan) caparazona vurmaya başladı.

İlâhi dizelerin ve müziğin eşliğinde Rabinal Achi oyuncuları devreye girdiler. Döner biçimde dans figürleri yapanlar; eğilip kalkan bir baltalı adamla birlikte savaşa daveti ve savaşmayı temsil eden geçmiş olayları sahneliyorlardı. Başlangıçtaki hüznü melodiler giderek yerini zafer nidalarına ve coşkuya bıraktığında seyreden halk da atalarına ve tarihî zaferlerine duydukları aidiyet gururuyla nakaratlara eşlik etmeye başladılar.

Oyunlar ve türküler zenit vaktine çok az kalana kadar devam etti. Rabinal Achi bittiğinde oyuncular ve çalgıcılarla beraber oyun ahkini de yan tarafta onlara ayrılan yere geçti. Hemen ardından piramidin tepesinde görünen çağrıcı ahkin kürsüye geçti. Herkes onu saygılı gözlerle takip ederken, o da bir elini havaya kaldırarak halkı selamladı. Başında renkli tüyler, bir kulağında büyükçe bir küpe ve sırtında kartal kanadı vardı.

“Bayramınız kutlu olsun!” diye haykırdığında halkımız hep birlikte ellerini yukarıya kaldırarak ve güneşe tezahürat ederek karşılık verdi.

Ardından çağrıcı ahkin sunumuna başladı...

Islık çalarak taşların kendiliğinden yerinden kalkmasını sağladığını ve böylece kentlerini kurmuş olduğunu söylediği cüce atalarımızı andı. Onların o zamanki Yeni Ateş Günü yemeklerini bile yarıda bırakarak Kukulkan'a yani Tanrı'nın Yüce Ruhü'na teslim oluşlarını anlattı. Önceki yok oluşlarda olduğu gibi yeryüzündeki tüm canlıların bir gün daha, her biri uzun zaman dilimleri kapsayan tufan benzeri yıkımlardan ve Kukulkan'ın takdir edeceği başka biçimde yok oluşlardan bahsetti. Hepimiz pür dikkat ve ürpertiyle onu dinliyorduk.

Doğan bebeklerin göbek bağlarının kalkan ya da ok ile kesilmesinin, derisininin bir kabak kabında kuru mısır pilavına katılmasının, bu yemeğin bir kurbanlık hayvanla birlikte tapınağa mutlaka getirilmesinin ve ahkinlere teslim edilmesinin son ketsalın emriyle dinin yarası haline geldiğini hatırlattı. Getirilecek hayvanların yaşından boynuz biçimine, temizliğinden ağırlığına kadar tüm özelliklerini belirterek, hatalı kurban getirenlerin ceza olarak biri kızartılmış, diğeri canlı iki hayvan daha getirmesi zorunluluğundan bahsetti. Aksi tespit edildiği takdirde doğan çocukların büyüdüğünde Ulu Tanrı'yla bağlarının olmayacağını ve bu yüzden tapınağa veya saraya hizmetçi olarak verilirlerse ancak arınabileceklerini hatırlattı.

Sonra eğitimin öneminden bahsetti. Kanunlarımız gereği çocuklar için eğitim zorunluydu. Çocuklar avam okullarında dinî altyapıda temel bir eğitim alırlardı. Ama soylu okullarında daha çok tasavvuf ve yıldız bilimi vardı. Avam gençlerden seçilenler ise artık savaşçı eğitimi görür, atkuyruğu yaptıkları saçlarını, savaşta tutsak kazandıklarında keserlerdi. Çoğu savaşçılık konularında yetenekli, dinî tabanda korkuları olsa da imanları ölçüsünde cesaretli olurlardı. Bu cesaret çok defa Çiçimekler karşısında kanıtlanmıştı.

Çağrıcı ahkin sonra toprağa dair gereklilikleri hatırlattı: Toprak, ortak mülkiyet olarak halka ait olsa da aslen ketsalın

malıydı. Büyük kulaklılar hiçbir tarımsal faaliyette bulunmalarına rağmen tarım üretiminden büyük payı alıyorlardı. Halk, mısır ekimini veya diğer üretimlerini hem kendisi hem de büyük kulaklılar için yapmak durumundaydı. Ayrıca soylulara, av ve balıkçılık, bal, pamuk, battaniye ürünlerinden oluşan vergiler ödenmekteydi. Eğer malı yoksa vergi kişisel hizmet biçiminde de ödenebiliyordu.

Ardından yönetimin ticarete yönelik emirlerini ilettiler: Ticaret vazgeçilmez bir etkinlikti. Büyük kentlerde pilom denilen büyük çarşılar vardı. Toptancılar, tüccarlar, küçük tüccarlarla irtibatı sağlamak için uzun mesafeler kat etmekteydiler. Küçük tüccarlar ise mallarını evden eve gezerek satıyorlardı. Uzak pazarlar arasında en çok taşınanlar kuzey topraklarda yeşim taşı, pamuk ve tuz, kıyılarda deniz kabuğu ve balık, güneyde ise kakao, oyma taş ve çakmaktaşıydı. Büyük tüccarlar büyük bir saygınlık elde etmiş olup soylular arasında isim yapmış bulunuyorlar ve bazı durumlarda sarayın casusluğuna terfi ediyorlardı. Bizim gibi köylerde, kanatsız kabilelerde değil çoğunlukla şehir merkezlerinde yaşarlardı. Ama onların haklarını hatırlatmak da çağrıcı ahkine düşüyordu.

Bizde Beyaz Adam'daki gibi para kullanılmazdı. Ticaret sizin bildiğiniz parayla değil takas ile yapılıyor, bazen para yerine zenginler arasında yeşim ve altın, halk arasında ise kakao çekirdeği kullanılıyordu. Küçük bir tavşan otuz kakao çekirdeğiyle, bir yumurta üç kakao çekirdeğiyle alınıp satılırdı. Tapınağın ve sarayın ambarlarında bu nakitten sandıklar dolusu olduğu söylenirdi. Bu çekirdeklerden bazıları ketsalın hizmetçilerine ödeniyor, diğerleri ise hanedanın çikolata içecekleri için ayrılıyordu.

Ketsal Jaguar Pençesi'nin günde elli fincan kadar sütlü kokolat içmeyi alışkanlık haline getirdiği söylenirdi. Soğuk ve köpüklü olarak sunulmasını istemiş. Köpük çikolatanın esas kokusunu barındırır. Üstelik köpük Kukulkan'ın yaratma vas-

fının şiarıydı. Kokolat karışımını bir kaptan öbür kaba dik olarak dökerler ve ileri geri çalkalayarak köpürtürlerdi. Kokolat acı bir içecek olduğu için içerisine süt, mısır, bazı tatlandırıcılar ve baharatlar katılmış bir karışım halinde Jaguar Pençesi'ne sunulmuş.

Jaguar Pençesi oburluğuyla ün salsa da halkın alıştığına aksine pasif bir ketsaldı. Farklı olmayı sever, birçok iş yapmak için heves duyar ama tembelliğiyle bilinirdi. Beylere fazlaca güvenir, işlerin ondan çok ahkinlerin, şeflerin ve tüccarların kendi planladığı biçimde yürüdüğünü büyük kulaklıların çoğu bilirlerdi.

Tüccarların ileri gelenleri nakit yerine geçen kakao çekirdeğini pilomlarda kendileri kullanmazlardı. Ketsalın takas anlayışına göre sarayın sistemine üye oluyorlardı. Böylece alacak verecek sadece kakao çekirdeği değil yeşim ve altın bile olsa o tüccarlar arasında alınıp verilmiyor, ortak havuza akıyordu. Her biri saygınlığı ve ketsalın nazarındaki itibarı ölçüsünde o havuzdan payını alıyordu.

Ketsal olarak kim seçilmişse o ve adamları, toprağı emri altındakilere, sosyal düzeye ve işbölümüne göre veriyordu. Bir işlenebilir toprak parçasının verilme amacı, o toprağı alan ailenin yaşamını sürdürdürebilmesi ve vergisini ödeyebilmesi içindi. Üretimin fazla olduğu bereketli zamanlarda ise toprağı işleyen aile, ürününün fazlasını tüccara satmalı ve edindiğı kazançla vaktiyle bu toprağı kendisine bahşetmiş olanlara vefasını ödemeliydi. Kimse buna itiraz edemezdi. Çünkü ketsal ya da adamları istediğı zaman o toprağı herhangi bir gerekçe göstermeden geri alabilirdi.

Çağrıcı ahkin tüm bu konulara yönelik kanuni hatırlatmaları üslubunca yaptıktan sonra ahuayı takdim etti. Çığırkanlar devreye girdi ve ardından halkın çığlıkları, beğeni ısıkları ve alkışları arasında ismi "Ağa Yılan" olan ahua tüm ruhban sı-

nifının başı olarak; dört genç talebenin omuzlarında taşıdığı gösterişli bir seyir tahtı üzerinde öne getirildi. Ağır hareketlerle kaldırdığı eliyle halkı selamlayan Ağa Yılan, Ketsal Jaguar Pençesi'ne ayrılmış kürsünün yanına başına tahtıyla birlikte bırakıldı. Hemen ardından diğer ahkinler de görünmeye başladılar ve arkasına dizildiler. Çoğunda yeşim taşından, kuvarstan veya altından yapılmış çok büyük küpeler, bazılarının burnunda halkalar, kol ve ellerine takılmış bilezikler ve yüzükler vardı.

Bizim toplumumuzun dini, kitabımız Popol Vuh çerçevesinde bir anlayışla sınırlı kalmamıştı. Çevre topraklardaki diğer dinlerin de âdeta tüm nüsuklarını ve tüm dinî anlatılarını bir şekilde yaşayan karma bir yapıdaydı. Bir şeyin dinle ilgili olduğunun söylenmesi onun Tanrı sözü olarak kabul edilmesi için yeterliydi. Topraklarımızın çevre dinlerin de merkezinde oluşu ruhban sınıfımızı kalabalıklaştırmış ve ilâhi kişiliklerin sayısını da artırmıştı. Dindar kişilikleriyle öne çıkan kimi aileler de soylu ya da ruhban olmasalar da bu dinin doğal koruyucuları gibi hareket ederler, gerek ketsal gerek ahua ve gerekse diğer ahkinler tarafından daha fazla itibar edilirler, işlerinde onlara kolaylıklar sağlanırdı. Bu tür ailelerden ölenler olduğunda mezarına seviyesi ölçüsünde süslü çömlekçilik ürünleri koyulur, itibarı belgelenirdi. Tüm bu şartlar içinde yönetici sınıf dindar görünme gayreti içinde olur, halk da zaten onlardan bunu beklerdi.

Sonunda çağrıcı ahkin ketsalı takdim etti. Güneş tam zennitteyken tapınağın önünde beliren Jaguar Pençesi toplumu-
muzun en üst yöneticisi olarak tüm ihtişamıyla göründü. Büyük kulaklıların çok umurunda olmasa da kanatsız ve karınca halk için onun her sözü Ulu Tanrı Kukulkan'ın sözü kabul edilir, bu yönüyle dinî lider ahuanın da üzerinde bilinirdi.

Onu yakından görebilmek dindarlar için Ulu Tanrı'yı görebilmekle, ona yaklaşmak Ulu Tanrı'ya yani Kukulkan'a yak-

laşmakla âdeta eş değerdeydi. Ketsalımız Jaguar Pençesi'ni yakından görenler onun kol ve bacaklarındaki dövmelelerini, süsleme yara izlerini, dişlerine delinerek yerleştirilmiş yeşim, obsidyen ve pirit taşlarını anlata anlata bitiremezlerdi.

Jaguar Pençesi kürsüsüne doğru yaklaştığında çığırtkanların tahrikiyle halk onu da alkışlarla ve saygıyla karşıladı. Protokolde bulunanlarsa eğilerek ona yol verdiler. Bununla birlikte ahua olan Ağa Yılan'ın tahtından kalkmadığı dikkatlerden kaçmış değildi. Ama onun bu hareketsizliği saygısızlık olarak görülmeyip Jaguar Pençesi'nden daha yaşlı olmasına verilmiş ve o sırada üzerinde duran olmamıştı.

Bu esnada iki yandaki teraslarda bulunan savaşçı şefleri yani komutanlar ve hediye yığınının etrafında bulunan büyük tüccarlar yerlerinden hiç kıpırdamadan bayram buluşmasını takip ediyorlardı.

Ketsal Jaguar Pençesi halkı selamladıktan sonra tahtına oturunca çağrıcı ahkin yeniden kürsüye yaklaştı ve "Taksim başlatılsın!" dedi.

Bu emrin üzerine Tavşan Diş'in ailesinin de efendisi olan Tüccarbaşı Gezen Geyik önce başını yukarıya kaldırıp ketsalı selamladı ve hediye platformuna doğru indi. Ardından yirmi küsur kişi koşarak etrafına toplandı.

Daha önceden hazırlık yaptığı belli dansçılar müzik eşliğinde gösterilere başlarken Tüccarbaşı Gezen Geyik etrafına toplanan adamlarına talimatlarını hızlıca verdi. Her biri halkın getirip yığıdığı hediyelerin başına geçtiler ve hem kaydedip hem de taksimini yapmaya başladılar.

Görevli muhafızlar tüm hediye yığınlarının dışında oluşturdukları güvenlik çemberinde bekliyor ve sivillerden çağrılan olursa içeriye birer ikişer gönderiyorlardı. Halkın Dayanışma Bayramı için getirdiği tüm kurbanlık hediyeler cinslerine göre

ayrı yığınlar halinde olduğu ve kim de neyi getirdiğini bildiği için yazımda zorluk çıkmıyordu.

Yazıcılar getirilen hayvanlardan gebe olduğu anlaşılanları saraya ya da tapınağa ayırdılar. Kusurlu hayvan getirenlerin hayvanlarını kışlaya ayırıp getirenleri ise çağırıp yeni iki kurban getirmek üzere cezalarını yazdılar. Taksimciler canlı hayvanları toprak ölçüsüne göre kabile liderlerine, mücevher ve değerli taşların onda üçünü, giyeceklerin onda dördünü ve yiyeceklerin onda beşini de yoksullara verilmek üzere ayrı bir noktaya yığdılar. Bunların dışında kalanların tamamı saray, tapınaklar ve kışla için alıkonuldu.

Yoksullar için ayrılan platforma taksim edilen mallar yığılıp yazıcı ve taksimciler orayı terk ettiği anda; getirilen hediyelerden pay almak için neredeyse birbirlerinin üzerine çıkar-casına öne doğru yanaşma gayretinde itiş kakışlar da başladı. Böyle durumlarda görevli muhafızlar genellikle orayı terk etmez, müdahale eder ve kargaşa olan yerlerde sükûneti sağlardı. Ama o gün hem halktan uzakta duruyorlar hem de pek umursamıyor ve görmezden geliyorlardı.

Aynı anda bir çift gözün benim üzerimde olduğunu fark ettim!

Bıyıklı Kertenkele! Tüm savaşçıların yani ordunun lideri olan büyük şef!

Terastan aşağıya doğru kaşlarını çatmış, âdeta şimşekler çakan gözlerini üzerime dikmişti! Önce yüzüme sonra da ayağımın dibindeki jaguar leşine baktığını anladım.

Bu göz değmesinin hemen ardından karşımda bir muhafız belirdi.

“Sen neden hediye hâlâ yanında tutuyorsun?” diye sordu.

Ben ne cevap vereceğimi şaşırırken babam devreye girdi.

“Oğlum bunu Karanlık Orman'da avladı. Hediyesini ketsalla bizzat vermek istiyor” dedi.

Muhafız hiçbir şey söylemeden dönüp gitti. Bu sırada dağıtım alanı yoksulların saldırısına uğramış gibiydi. İhtiyaç sahipleri için taksim edilmiş hediyeleri âdeta kapan alıyor götürüyordu. Düzen yavaş yavaş ortadan kalktığı ve kargaşa başladığı halde kimse müdahale etmiyor ama Jaguar Pençesi ve hanedanının durumdan rahatsız olduğu asılan suratlarından anlaşılıyordu. Yan platformdaki kürsüde ise aynı anlarda hanedandan “amatua” yani saray şairi olan “Silkelenen Jaguar” yerini almış ve halka yüksek sesle etkili şiirler okumaya başlamıştı. Yoksullar hediyelerle meşgulken büyük kitle de onun hitabetini coşku ile dinliyordu.

Az sonra, biraz önce bizimle konuşan muhafızın Büyük Şef Bıyıklı Kertenkele'nin yanına gitmiş olduğunu fark ettim. Sanırım ona jaguarımla ilgili konuyu söyledi ki; tekrar bana doğru bakıp çatık kaşlarını gevşeterek komutan ciddiyetiyle gülümsedi. Muhafıza bir şeyler söyleyip ardından yerinden ayrıldı. Peşinden de bir grup şef onunla birlikte yerlerini terk ettiler.

Tüm bu gözlemim sonucu ketsala benim başarıımı haber vereceklerini düşünmüştüm. Oysa olan biten benim küçük hesaplarımdaki gibi değil, hiçbirimizin aklına bile gelmeyecek ölçüde büyüktü!

Halkın bir kısmı kendi kargaşasıyla meşgul olduğu, bir kısmının şiirlerle ve ilâhi danslarla oyalandığı ve hiç kimsenin ummadığı bir anda ileri gelen şefler Jaguar Pençesi'nin ve yakınlarının etrafını sarmış, saraya ve tapınağa taksim edilen malların etrafı muhafızlarca çevrilmiş ve halkla egemenlerin arasına korkutucu bir muhafız zinciri çekilmişti!

Savaşçı şefleri tarafından Dayanışma Bayramı'nda ve herkesin gözü önünde ama sinsice bir oldubittiyle ketsalın tahtı elinden çekilip alınıyordu! Jaguar Pençesi'ne düpedüz bir darbe yapılmıştı.

6

YÜKSELİŞ

Avladığımız jaguarı saraya hediye etme fırsatı bulamadım. Bu yüzden derisini sıyırıp aldık ve eve döndük. Ne olduğunu kimsenin tam olarak anlayamadığı o günlerden sonra ordunun komutanı olan Büyük Şef Bıyıklı Kertenkele geçici olarak şehrin yönetimini elinde tuttu. Dinî lider ahua ile hiçbir uyumsuzluğu olmamış, hatta Ağa Yılan askerlerin yaptığı işin Popol Vuh'a ve dinimize uygun olduğunu belirten bir açıklamasını da kabile ahkinleri olan aksakallar vasıtasıyla halka duyurmuştu.

Dayanışma Bayramı'nda saray için toplanan hediyelerin tamamı kışlanın kontrolüne alınırken Ağa Yılan tapınak pa-yına düşen malları da hizmetlerinden ötürü askerî yönetime bağışlamıştı. Başta Gezen Geyik olmak üzere büyük tüccarlar durumdan şikâyetçi değillerdi. Onlar için zaten önemli olan

yönetimde kim olursa olsun onlarla iyi geçinmekti. Böylece kazanç kapılarına kilit vurulmamış oluyordu.

Halkımızın büyük çoğunluğu olan bitenden memnun bile sayılırdı. Gerek Şef Bıyıklı Kertenkele'nin gerekse Ahua Ağa Yılan'ın halka ulaşan duyuruları onları rahatlatmaya ve eski ketsalı zihinlerinde tamamen itibarsızlaştırmaya yetmişti. Bununla birlikte halkın önemli bir kesimi düşmüş ketsalın saray şairini de halen çok seviyordu. Halk arasında itibarı giderek yükselen ve tüccarların etkisiyle yükselen Silkelenen Jaguar artık eski ketsalla birlikte olmadığını ve halkın sesi olduğunu söyleyip duruyor, darbeyi yapan askerlere karşı çıkmıyordu. Buna rağmen şeflerden ileri gelenler ona güvenmiyorlar ama halkın gözünde itibarı olan böyle bir kişiye karşı bir tepki getirmeyi de kendileri için riskli görüyorlardı.

Günler olağan biçimde devam ederken Tavşan Diş ve ben eskisi kadar olmasa da görüşmeye devam ettik. Ama artık büyüyor ve ailemize zaman ayırmak durumunda kalıyorduk. Babama daha çok yardım ettiğim ve hatta onun işlerinin bir kısmını da üzerime aldığım günlerdi artık.

Çiyli Çimen'le de aram çok iyiydi. Onun gözünde artık sadece bir arkadaş değil birlikte yuva kuracak olan kişiydim. Bunu o da, annesi de, babam da artık benimsemişti. Önümüzde hiçbir engel yoktu. Akşamları birlikte vakit geçirmemize bile karşı çıkmıyorlardı artık. Birbirimize en güzel iltifatları yapıyor, birlikte en güzel gelecek hayallerini kuruyorduk.

Dayanışma Bayramı'ndan üç mevsim geçtikten sonra bir gün evimize çok önemli iki ziyaretçi geldi. Gelen kişilerden biri üst düzey olanlardan bir savaşçı şefiydi. Diğeri ise Tüccarbaşı Gezen Geyik! Babamla bir süre yalnız görüştüğten sonra beni de yanlarına çağırdılar.

Büyük şef olan ve darbe sonucu ketsal kabul edilen Bıyıklı Kertenkele adına geldiğini söyleyen şef beni ciddi bir yüz ifade-

si ile karşılarken, Tüccarbaşı Gezen Geyik keyifle gülümsüyor, babamsa soğukkanlı olmaya çalışıyor ama tedirgin görünüyordu.

“Oğlum!” dedi, “Bu Şefimiz saraydan gelmiş. Büyük Şef Bıyıklı Kertenkele özellikle seni aratmış. ‘Karanlık Orman’da jaguar avlayan o genci orduma almak istiyorum’ demiş. Sen ne dersin? Yapabilir misin?”

“Evvet!” diye düşündüm içimden “İşte başarımın karşılığını nihayet alıyorum!”

Ama yine de babamın gönlünü almalydım...

“Babam!” dedim, “Sen ne istiyorsun?”

Babam kendi ayaklarının dibine bir süre baktıktan sonra başını kaldırdı ve mırıldanırçasına cevap verdi. Ama sanki gözleri ve sözleri birbirini yalanlar gibiydi!

“Piramidin tepesinden gelen bir rica benim için emirdir oğlum!” dedi, “Yine de muhatabı sensin. Senin kararın benim kararımdır. Hayat senin hayatın.”

“Onurumla kabul edebilirim baba!” dedim, “Ama Şefimize bir sorum olacak!”

Soğukkanlı bir ses tonuyla ama meraklı bir bakışla “Sor!” dedi şef.

“Tavşan Dış!” dedim, “O ne olacak? Karanlık Orman’da birlikteydik. Onu da orduya alabilir misiniz?”

Şef bu soruyu bekler bir tavırla babama baktı ve tekrar bana döndü.

“Bunu babanla konuştuk.” dedi, “Tavşan Dış bir yer karanlıcası ama onun için de çok güzel bir planımız var. Zamanı gelince öğrenirsin.”

“Ne zaman?” diye sordum.

“Yakında!” dedi.

Onun için düşündükleri her neyse bilinç arkama atmaya hazırdım. Çünkü hem bu büyük adamlara karşı güven hissediyor hem de kendi adıma müthiş bir sevinç duyuyordum. Gezen Geyik'in bu ortamda bulunuyor olmasını da zaten Tavşan Diş'in ve ailesinin efendisi olmasına bağlayabilmiştim. Efendisi oradayken ben direktsem ne olacaktı ki!

“Şafak Yağmuru!” diye ekledi “Biz acemi savaşçılara cesaret-sizliklerini kırmak için akasya yaprağı ısırtır, göğüslerine tütün tozu serper ve karayılan otu yediririz. Ama senin bunlardan hiçbirine ihtiyacın yok. O cesaret senin göğsünde zaten yuva kurmuş. Sen Tavşan Diş'i düşünme. Önünü açan kendinsin!”

Benim yaşımda bir kanatsız genç için o kadar gurur vericiydi ki bu sözler. Üstelik reddetmeyi de zaten hiç istemiyordum.

“Tamam!” dedim.

Şef hafifçe gerilerek “O halde!” dedi, “Vurduğun jaguarın derisini sırtına al ve üç gün sonra Büyük Kışla'ya gel!”

Bizim gibi bir aileye yakışan bir karar verdiğimizizi söylediler ve yapacağım hazırlıkları da anlattılar.

Misafirler gittikten sonra babam bana “Hayırlı olsun!” demekten başka bir şey söylemedi. Kafasında bilmediğim bir tereddüt olduğu belliydi ama o sırada çok da önemsemedim ve bir şey de sormadım.

Söylendiği gibi üç gün sonra sırtımda jaguarımın derisi ve elimde malzeme torbama kışlaya vardım. Saçımı ise çoktan atkuyruğu yapmıştım.

Beni çok iyi karşıladılar.

Diğer acemilerle birlikte kışlada yatıp kalkıyordum artık. Bir süre ok, bıçak, üfleme borusu, mızrak, yakın boğuşma ve tuzaklama talimlerine katıldım. Ayrıca Çiçimek dilini de öğrenmeye başladım.

Tarihi ve taktik dersler ile birlikte kışlanın içinde yapılan tatbikatlara da katılıyordum. Tatbikatlarda diğer gruplarla duman battaniyesi ve kâse kullanarak nasıl haberleşileceğini de öğreniyorduk. Sıradan halk sadece dost dumanını bilirdi. Bizse artık ustalık yolundaydık. İlk öğrendiğimiz mesajlar; bir parça dumanın uyarı olduğu, iki parça dumanın sorun olmadığı, üç parça dumanınsa çok ciddi bir sorun veya tehlike olduğu anlamına geldiği idi.

Bize duman dersini veren şef “Acil durumlar acil ve kararlı çözümler ister!” derdi, “Eğer bilginiz yoksa vicdanınız size yol gösterir. Üç parça dumanı gördüğünüz anda vereceğiniz her karar doğru olan karardır.”

Her ay iki gün iznim vardı. O günlerde önce babamı görüyor, sonra Çimen'e koşuyordum. Daha az görüştüğümüzden şikâyet etse de savaşçılığa olan bağlılığım onun duygularının üzerinde durmama engel olmaya başlamıştı. Üstelik emir altında bir şef adayı olarak şimdilik aile kuramazdım. Çimen'le aile kurmamızın tek yolu savaşçı şefi olabilmemden geçiyordu. Bunun için de çok çalışmam ve diğerlerinden daha başarılı olmam gerekirdi. Çimen de bunun farkında olduğu için bu çabamı anlayışla karşılamış göründü. Tavşan Diş'le ise artık neredeyse hiç görüşemez olmuştuk.

Bıyıklı Kertenkele'nin orduyla birlikte artık ülkeye de hükmetmesiyle halkın nazarında savaşçıların itibarı çok artmıştı. Ben de bundan payıma düşeni alıyor, şehrimin sokaklarında süslü kıyafetlerimle yürürken herkesin bana bakmasından haz alıyordum.

“Ah keşke bir de şef olabilsem” diye hayal ederken, kışlada geçirdiğim dört mevsimin ardından nihayet şef seçilmiş olacakların açıklanacağı gün gelip çatmıştı. Ya terfi edecek ya da bir dört mevsim daha eğitime devam edecektim.

Heyecanlı bir törenin ardından bu hayalim de gerçekleşti.

Artık kendi takımını kuracak yeni şeflerden biri olarak ismim okunmuştu. Müjdeyi hemen Çimen'le paylaşmaya koştum. Öyle sevindi ki anlatamam!

“Yağmur!” dedi, “Hemen yuvamızı kuralım.”

“Tamam!” dedim, “Ama önce alacağım ilk görevleri yapmam ve kendimi şeflikte de gösterebilmem için bana biraz daha zaman tanı.”

Bir an tereddüt etti ama sonra “Peki!” dedi, “Sen nasıl istersen öyle olsun.”

Her şey tam da istediğim gibi gidiyordu. Acemilerden dört kişi ve köyümden de iki kişi seçerek altı kişiden oluşan ekibimi kurdum. Onları hazır hale getirene kadar iki mevsim kadar bir zaman daha geçti.

Üst şefim bir gün beni çağırdı ve “Hazır mısınız?” diye sordu.

Elbette ki çoktan hazırdım.

“Sabah ilk görevini öğreneceksin.” dedi.

İçim içime sığmıyordu. Artık görev verilebilen bir savaşçı şefi olmuştum. Ekibimin bana sadakati de iyi bir seviyedeydi. Hırslımla, sağlamlığımla ve hevesimle her şeyi başarabilecek bir güçte hissediyordum. Ertesi sabah kışlaya geldiğimizde görevimi öğrendim.

“Haftaya gündönümünde Büyük Tapınak'ta Ketsal Taç Giyme Töreni var.” dedi şefim, “Sen her an emre hazır olmak için iki adamınla tapınakta bulun ama sarayın etrafındaki dört kuleye ekibini bölgenin gözetleme güvenliği için yerleştirmiş ol.”

Gündönümü yani ekinoks günü yapılacaktı tören. Demek ki Bıyıklı Kertenkele darbeye elde ettiği geçici krallığını artık devrediyordu. Ama kime? Bunu hemen hiçbirimiz henüz bilmiyorduk. Sır gibi saklanıyordu.

7

ZENİT GEÇİŞİ

Muhafızlarımı dört kuleye de yerleştirdiğimden beri epey zaman geçmişti. Tüm gösterilerin ve ayınlerin ardından nihayet ağrıcı ahkin yeni ketsalın zenit geçişini duyurduğunda istisnasız herkes o tarafa döndü. Bilinmezliğin ve gizemli seçilimin önlerine serdiği heyecan doruktaydı. Hiç kimseden çıt çıkıyor, herkes güneşin tepede olduğu o anda yürüyecek olan yeni ketsalın kim olduğu merakıyla piramidin tepesindeki zenit çizgisine bakıyordu. O kadar sessiz bir bekleyiş vardı ki; bir kuşun tüyü düşse, yere değdiği anı fark edebilirdik!

Sessizliği derinden (sümüklüböcek kabağundan yapılan üflemeli bir çalgı olan) bir caracol sesi ve acıklı bir ilâhi delmeye başladığı anda yeni ketsal bir karartı halinde göründü. Henüz yüzü belli olmuyorken ağır ama ritmik adımlarla yürümeye başladı. Bir adımını yere indirip bekliyor, başını halka doğru çevirip tekrar önüne dönüyor ve az sonra diğer adımını

kaldırıp ileriye doğru atıyordu. Altıncı adıma geldiğinde halkın içinden çığırtaan bir ses yükseldi!

“Gölgesi yok! Gölgesi yok! Gölgesi yere düşmüyor!”

İnsanlar arada birbirine dönüyor, tekrar yukarı doğru bakıyor, şaşkınlıklar içinde bu olağanüstülüğü fısıldanıyorlardı...

“Evet, gölgesi yok! Ulu Kukulkan!”

“Gölgesi yere düşmüyor! İşte gerçek ketsal bu!”

“Tanrı'nın yeryüzündeki bedeni!”

İlâhi bir duygudaşlıkla ağlayanlar ve yere kapaklananlar, yeni ketsala doğru âdeta yeni bir tanrıymış gibi avuçlarını uzatanlar, secde edenler, hatta üzerlerindeki kıyafetleri parçalamaya başlayanlar vardı. Bu sırada Rabinal Achi türkücüsü olan ahkinin flütler eşliğinde fısıldar gibi okuduğu duygulu ilâhisine sesini yükselterek devam etmesi; oluşan ruhani iklimin etkisini daha da bir perçinliyor, âdeta hipnoz etkisi yaratıyordu.

Yeni ketsal tepede parıldayan güneşin altında zenit geçişine devam ederken yavaş yavaş yüzü de belirginleşmeye başladı. İnsanlar daha iyi görebilmek için gözlerini kısarak onun kimliğini anlamaya çalışırken üzerindeki kıyafetlerin ve süslerin parıltısı o gözleri kamaştırır haldeydi.

Beyliğin en üst yönetim kademesi olan Ketsallık makamı elbette çok önemliydi. Oraya oturacak olan mutlak iktidar sahibi olup, hem dünyevi hem de ruhani işlerin başı olacaktı. Dinimize göre “Gerçek ve Doğru Adam” oydu. En Yüce Şef'ti. Kutsal Ağa ve Âlemin Direği kabul edilirdi. Yuvarlak Kalkan ve Jaguar Asası onun, Büyük Yılanlı Asa ise onun emrindeydi.

Ketsallık makamı teamüle göre babadan oğula geçerdi. Ama düşürülmüş Jaguar Pençesi'nin ne yazık ki oğlu da kızı da yoktu. Bu yüzden ahkinler arasında, ondan sonra kimin ketsal olacağı hususunda içten içe bir kaynama zaten varken şefler bu arayışa son verip yeni ketsalı kendileri belirlemiş oldular.

İşte yeni ketsal oradaydı. Oldukça da tanıdık bir yüzdü!

Eski Saray Şairi Silkelenen Jaguar yeni ketsal olmuştu. Halkın en sevdiklerindendi. Toplanan halk onu tanıyınca az önceki sessizliğin yerini önce şaşkınlık, sonra alkışlar ve hayranlık ıslıkları aldı. Bu esnada gölgesi yere düşmeyen Silkelenen Jaguar artık zenit yürüyüşünü bitirmiş, piramidin üst terasının ortasında halkını selamlıyordu. Bir yanında tahtından ayağa kalkarak onu karşılayan dinî lider Ahua Ağa Yılan, diğer yanda ise geçici ketsal ve ordunun şefi olan Bıyıklı Kertenkele onu bıçağıyla dans ederek selamlıyor ve karşısında eğiliyordu.

Yeni dönemin aralanmakta olduğu bu anlarda savaşçı şeflerinden Silkelenen Jaguar'a karşı olanlar yapılan seçimden memnun değildi. Ama onlar bile zenit geçişinden etkilenmişti. Sadece halktan değil şeflerin ve soyluların arasından da için için mırıldanarak Tanrı'ya ilâhi bir korkuyla tüyleri ürpererek dualar edenler vardı.

Ben mi? Ben de Silkelenen Jaguar'ı memnuniyetle ve bir umutla karşılayanlar arasındaydım. Olan bitenden etkilenmemek mümkün değildi. Güneş en tepedeyken ondan başka herkesin kısa da olsa bir gölgesi varken onun gölgesi yere düşmemişti! İnanılmaz bir mucizeye şahit olmuştuk!

Silkelenen Jaguar yerini aldıktan sonra oturmayıp ayakta bekledi. Hemen sonra çağrıcı ahkin herkesin susmasını işaret etti ve tekrar konuşmaya başladı.

“Yüce Ketsalımıza kendi tacını takacak, ardından diğer yükselişleri açıklayacağız. Yerlerinizden ayrılmayın!”

Bıyıklı Kertenkele önce zümrüt göğüslüğü Silkelenen Jaguar'ın boynuna astı. Ardından yonca biçimindeki tacı kaldırarak alkışlar ve dualar eşliğinde Silkelenen Jaguar'ın başına taktı. Sonra Ahua Ağa Yılan tahtından ayağa kalktı ve yeni ketsala dönerek tutamağında üç pençeli jaguar sembolü parıldayan asayı ona uzattı.

Son olarak yeni ketsal Silkelenen Jaguar bir hizmetlinin ona uzattığı kulplu kâseyi öperek Bıyıklı Kertenkele'ye verdi. O da aldığı kâseyi öpüp arkasında duran muhafıza uzattı ve bir kez daha bıçağıyla dans ederek ketsalı selamladı. Kâseyi alan muhafız ketsalın önünde duran taş sehpanın önünde dizleri üzerine çöküp başını yere eğdi ve beklemeye koyuldu. Aynı anda kulelerin birinden ketsalın seçildiğini bildiren beyaz du-man yükselmeye başlamıştı.

Derken kâtip ahkinlerden birisi Silkelenen Jaguar'a üzerinde yazılar olan bir deri tabaka uzattı ve geri çekildi. Ketsal onu konuşurken göreceği biçimde taş sehpanın üzerine koydu ve başını kaldırdı. Her iki elini yanlara açtı ve halka hitap etmeye başladı:

“İşte gökyüzü yapayalınız! İşte deniz yapayalınız! Yoktu başka hiçbir şey. Ses de hareket de! Sadece gök ve deniz! Yalnızca Gökyüzünün Kalbi! Tek başına! Ve şunlardır onun isimleri: Yapıcı ve Biçimlendirici; Kukulkan ve Hurakan! Ancak yoktur isimlerini konuşan hiç kimse! Mevcuttur ne zaferini övecek ne de büyüklüğünü besleyecek kulları üstelik. Ve bu nedenle, düşünür Gökyüzünün Kalbi: Nerede ismimi konuşacak ve beni övecek kimseler?”

Silkelenen Jaguar'ın kutsal kitabımız Popol Vuh'tan okuduğu bu pasaj halkı bir kez daha etkilemeye yetmişti. Herkesin devamında ne söyleneceğini sessizce beklediği o anda ketsal halka birkaç göz kırpış vakti ses çıkarmadan baktıktan sonra avuçlarını bu kez gökyüzüne uzanırçasına kaldırdı ve başını yukarıya döndürüp âdeta haykırdı...

“Biz varız artık Ulu Tanrı! Biz varız Gökyüzünün Kalbi! Seni ululamak için biz varız Kukulkan! Biz varız Hurakan! Biz varız! Ben senin gölgede bir jaguar! Ve işte kullarım! Dirseğimin dibinde seni överek gözyaşları dökmeye hazırlar!”

Halkın büyük kısmı bu etkili hitabetten ötürü ağlıyordu. Tanrı'ya ve dinine bu kadar bağlı bir ketsal halktan aldığı güve-

ni pekiştirircesine başını gökyüzüne bir kez daha kaldırıp devam etti. Okuduğu şey yine Popol Vuh'tan bir pasajdı.

“Bizi yaratıp şekil verdiğiniz için size teşekkür ederiz. Bize görme, duyma, konuşma, düşünme ve yürüme yetenekleri verdiğiniz için size teşekkür ederiz. Büyük ve küçük, uzak ve yakın her şeyi görebiliyoruz. Her şeyi biliyoruz ve size teşekkür ediyoruz.”

Sonra halka döndü ve bu kez kendi sözleriyle haykırdı...

“Ama verdiklerinle sana ihanet etmeyeceğiz! Halkım da sana ihanet etmeyecek Ulu Kukulkan! Onları hatırım için koru! Onları besle! Onlar bizim kullarımız! Ben onlardan vazgeçmedim, sen de onlardan vazgeçme! Ben bana düşeni yapacağım! Sen de yanımızda ol.”

Silkelenen Jaguar'ın hitabeti o kadar güçlüydü ki ona reddütle baktığını bildiğim bazı kışla şefleri bile ağlamaya ve dualar mırıldanmaya başlamışlardı.

Bu sırada ruhani lider Ağa Yılan aynı pasajları Popol Vuh'un Kıçece olan orijinal diliyle ağlıyormuş gibi bir makamla okumaya başladı. Ağa Yılan da o günlerde halk tarafından sözüne itibar edilen ve çok sevilen bir liderdi. Sıra artık yönetimini tanıtmaya geldiğinde önce dinî lider ahuadan yani kendi adıyla Ağa Yılan'dan söz etmeye başladı Ketsal Silkelenen Jaguar.

“Çok değerli ve büyük bilgemiz Ağa Yılan'ın her zaman yanımızda olacağına güvenimiz tamdır. O bize Tanrı'nın bahsettiği bir nimettir. O, tanrıçaya âşık Cabrakan³ gibidir. Ama çiçeğini verebilmek için depremlere sebep olmaz. Çünkü tüm tanrılar da onun yanındadır. O da bizim yanımızda olduğu için ona minnettarız.”

3 *Cabrakan: Bölge mitolojisinde dağların ve depremlerin tanrısıdır. Bir tanrıçaya âşık olur ve ona ulaşmak ister. Fakat diğer tanrılar onu engellerler. Bu tutsaklıktan kurtulmak için çırpınan Cabrakan'ın ayağını yere vurmasıyla depremlerin meydana geldiğine inanılır.*

Ağa Yılan gerçekte itibar saçan sahte bir tevazu ile gülümseyerek bu sözleri karşıladı ve konuşmak istedi...

“Biz Cabrakan'dan ziyade sizinle birlikte Hunahpu ve Ejbalanke⁴ gibi olduk Yüce Ketsal. Cehennemın Efendileriyle savaştın ve Tanrı'ya hizmet eden bizim ikizimizdir. Yolunuz kutlu olsun. Biz de sizinle birlikteyiz. Güneş'iz ve Ay'ız artık. Siz parlarsanız biz yansıtırız.”

Halk bu sözleri coşkuyla karşıladı. Kutsal kitap Popol Vuh'taki Hunahpu ve Ejbalanke isimli ikizler tanrılaşmış birer kahraman olarak anlatılmakta olduğu için bu benzetme takdire şayan bulunmuştu.

Ketsal tanıtımlarına devam etti:

“Yönetimimiz Ahuamız Ağa Yılan'a törenler, kâhinler, tapınak yönetimi, yıldız bilimi ve kronolojik hesaplama işlerinde olduğu kadar eğitim ve diğer konularda da her türlü kolaylığı gösterecektir. Değerli Şef Nacob Bıyıklı Kertenkele ve değerli Tüccarbaşı Gezen Geyik de görevlerine devam edecek olduğunu bize bildirmişlerdir. Bundan ötürü kendilerine huzurunuzda tekrar başarılar diliyorum.”

“Diğer şehirlerin başındaki bataplar (köşe beyleri) kendi şehirlerini yönetmeye, vergileri toplayıp saraya getirmeye devam edeceklerdir. Her batap kendi kışlarının da şefidir. Obaların ve mahallelerin başındaki üçüncü derece yöneticiler olan cabopları atayabilirler. Bu konuda kendilerine tekliflerimi söyleyeceğim.”

“Yeri gelmişken halkıma şunu da bildireyim: Bizim yönetimimizde artık dayanışma sunularının tamamını halka dağıtacağız. Getirdiğiniz hediyeler sarayda özel olarak taksim edilip ondalık hesabı yapılmadan ve kargaşaya sebep olmadan dağı-

---

4 *Hunaphu ve Ixbalanque: Mayaların kutsal kitabı kabul edilen Popol Vuh'ta kıssaları anlatılan ikiz kardeşler. Kıssanın sonunda Güneş'e ve Ay'a dönüşürler.*

tılacak. Dayanışma Bayramlarında hediye kargaşasıyla uğraşmayacak, beraber oturup beraber ziyafet çekeceğiz. Hediyeler bundan böyle bayram günü değil bayramlardan sonra görevlendireceğimiz memurlarca ihtiyaç sahiplerinin ayağına kadar gidilip dağıtılacaktır.”

Halk bu müjdeye çok sevinmiş ve alkışlarla ve ıslıklarla memnuniyetini gösteriyordu. Böylece eski sistemin hilesini fark ettiklerini düşünüyor ve eski ketsala ve taraftarlarına öfkeleri artıyordu.

Batap ve caboplar seviyelerine göre vergi toplamakla görevliydi. Emirlerinde kışla, asayişî sağlamakla görevli tupiller ve toprağı koruyan muhafızlar vardı. Ayrıca bu köşe beyleri kurbanın özelliğine göre gerekli görülürse törenlerde de cellat olarak boy gösterebilirlerdi. Hali hazırda Bıyıklı Kertenkele'nin temsil ettiği “nacom” yani ordu şefi ise ketsal adına düzenlenen törenlerde ve elbette Yeni Ateş Günü'nde başta en kıymetli kurban olmak üzere üzerine alabileceğı özel kurbanların da kalbini sökme nüsukunu icra ederdi. Verilen her kurban celladı için bir rütbe gibiydi. Her biri için göğüslerindeki kolyelere küçük bir kemik daha eklenirdi. Bu anlamda Kertenkele'nin boynunda onlarca kemikten oluşan bir kolye asılıydı.

Yeni ketsal Silkelenen Jaguar birçok konuda açıklamalarına devam edip bitirdikten sonra Ahua Ağa Yılan geleneksel yağmur duasını yine Kiçe dilinde yaptı.

Ardından matematik, yıldız bilimi ve şiir dallarında başarılı olanlara üzerinde “penis temsilleri, jaguar kabartmaları ve Kukulkan heykelcikleri” olan yontma ödüller verilirken sarayda görevli olan ve pek tanınmayan bir taş yontu ustası “çamuru sıvayan adamın el izi” olan bir tabletle ödüllendirildi. Babama bu ödül birçok eserine rağmen hiç verilmemişti.

Ketsal konuşmasında toplumun tüm farklı kitlelerinden övgüyle bahsetti. Onlara türlü vaatlerde bulundu ve Tanrı namına onların hizmetinde olduğunu altını çizdi.

Bu sırada ben platforma yakın bir noktada, ekibim ise hâlâ sarayın etrafındaki kulelerdeydi. Anlaşmamız gereği arada bir tapınağın üstüne çıkıp hepsiyle göz teması kuruyor ve işaretliyor, sonra aşağıya iniyordum. Kuleler normal şartlarda gökyüzünü seyreden yıldız bilimci ahkinlerce kullanılıyordu ama tören esnasında muhafızlarımı oraya savunma ve gözetleme için yerleştirmiştım. Ayrıca bir adamım tapınak üzerinde bekliyor, bir diğerini ise halkın içinde dolaştırıyordum.

Tören kutsama ayinleriyle devam etti. Yeni ketsalın zenit yürüyüşü yaptığı çizgiden görevlilerce toplanan “ayak izi tozu” ahua tarafından halkın üzerine doğru savruldu. İnsanlar neredeyse birbirini ezecekken çağrıcı ahkin biraz da azarlayarak onları sakinleştirdi.

Gözlerim epey zamandır görmediğim babamı aradı ama büyük ihtimalle görebileceğim bir yerde değildi. Yer karıncaları ise benim olduğum noktadan çok uzağa yerleştirilmişlerdi. Kadınlara gelince; insan kurbanının olduğu törenlerde yer almazlardı. Kendini kurban etme törenlerine sadece bazı itibarlı kadınlar katılabilirdi.

Artık sıra yavaş yavaş işte o kurban törenine geliyordu. Çağrıcı ahkin törenin ikinci perdesini açmak üzereydi...

DÖRT KURBAN

Tutsaklar, köleler başta olmak üzere istekli kişiler kurban törenlerine maviye boyanıp işkence edilerek hazırlanıyordu. Ancak bu eziyet gönüllüler için bir onurun göstergesiydi. Çünkü alelade ölmek ya da öldürülmek yerine kurban edilerek ölmek imanlılar için bir onur, esirler içinse bir fırsattı. Kurban edilecek olanlar nasıl olsa, dört sene sonra yeni bir bedende dünyaya döneceklerini bilirlerdi!

Kurbanlar verilmeden evvel içi boş iki kâse ve iki bıçak getirilerek biri Ketsal Silkelenen Jaguar'a diğeri Ahua Ağa Yılan'a verildi. Her ikisi de hiç tereddüt etmeden eteklerini açıp verilen bıçaklarla erkeklik organlarına birer kesik attılar ve sıızan kanı sıkarak kâselerine akıttılar. Ardından taş sehpanın berisinde yan yana gelip yüzlerini topluma döndüler. Her iki elleriyle tuttıkları kâselerini yukarı kaldırıp gösterdiler. Kiçece dualar mırıldanırken birbirlerinin gözlerine ritüelin tüm ciddiyetiyle

baktılar ve sonra da birbirlerinin kanlarını parmaklarıyla alıp taş sehpanın üzerine sürdüler.

Bu ritüel hem idarenin başı ketsalın hem de dinî liderimiz ahuanın halka bereket ve koruma getirmesi için Kukulkan ismi üzere Tanrı'ya birer sunumlarıydı. Bu kanın akıtılması aynı zamanda kurbanların infazı için de başlangıç işareti kabul edilmekteydi. Geri dönüş yoktu. Kutsal kan artık kurban sehпасına değmişti.

İlk ritüelin ardından onlar geri çekilip ihtişamlı seyir tahtlarına otururken kurbanların verileceği taş sehpa ve çevresine görevliler tarafından hızlıca peri tozu ve dolunay tozu serpildi.

Kürsüye yaklaşarak “Ey Muluçitza halkı!” dedi çağrıcı ahkin “Yaratılış fresklerinde ve duvarlardaki yontularda resmedilenler ve zombantide adı başıyla anılanlar gibi bugün de sıra geldi vereceğimiz kurbanlara! Kutsal kitabımız Popol Vuh için! Işık yakan Hunahpu için! Gecemizi aydınlatan Ejbalanke için! Ulu Kukulkan için! Kutsal bakireler için! Günahsız doğup günaha bulanlar için! Ve yiğitlikleriyle onurlu ölüp toprağın altına yatan şehitlerimiz ve atalarımız için! İşte ilk kurbanımız! Kuşkunuz olmasın ki acı çekmeden güzellikler âlemine uçacaktır! Kutsanan çocuk ordumuzun şefi tarafından okla kurban edilecek!”

Bu sözlerden sonra her köşesi bir adam kolu uzunluğunda olan Konuşan Haç iki görevli tarafından getirilerek ketsalın arkasına konuldu.

Haçın yerleştirilmesinin ardından ilk kurban seçilen altı yaşlarında bir çocuğun ismi açıklandı. Halkın arasından bir baba gözyaşlarıyla ama onurlu bakışlarla çocuğunu getirip alından öperek görevliye teslim etti. Çocuğun hıçkırarak ağlamasına kimse aldırış bile etmedi. Babasının tek yapabildiği ise ellerini ona doğru uzatarak ardından gözyaşı dökmekten öteye geçemedi. Çocuk yukarı çıkartılınca toplumun göreceği biçimde taş sehpanın önünde durduruldu.

Korku dolu gözleri yerinden çıkarcasına geriliyor ve sürekli ağlıyordu. Orada bulunmaya karşı koyup çırpınmaya devam edince görevlilerden biri hızlı bir el darbesiyle onu ustaca bayılttı. Ordu Şefi Bıyıklı Kertenkele işareti verince çocuğu baygın halde oturtup sırtını taş sehpayaya yasladılar.

Görevlilerin çekilmesiyle Kertenkele'nin yakın mesafeden attığı okun çocuğun kalbine saplanması arasında zaman durmuş gibiydi. Ahuanın Kiçece duaları devam ederken görevliler çocuğun cesedini babasına teslim etmek üzere içeriye taşdılar. Halkın büyük kısmı ise artmaya devam eden coşkusundan bir şey kaybetmemişti.

İlk kurbanın ardından çağrıcı ahkin kürsüye tekrar yanaştı...

“Çocuğumuz tertemiz ve günahsız haliyle tüm anne ve babaların günahlarına kefarete olmuştur. Kutlu ola!” dedi ve devam etti...

“Bildiğiniz gibi burada kurban edilecek olanlar, dört takvim sonra yeniden imanlarıyla birlikte beden sahibi olacaklardır. Kendileri farkında olmasa da şu anda aramızda dolaşan imanlı eski kurbanlar eski yaşadıklarından çok daha iyi bir hayatın sahibidirler.”

Ketsala bakıp işareti aldıktan sonra “Sırada ikinci kurbanımız var.” dedi, “O, genç adamlarımızın ve kahramanlarımızın şehvet yanılığının affı için kendini kurban edecektir! İşte güneşe eşlik edecek bakire kızımız!”

İtinayla süslenmiş bir genç kız iç odalardan birinden çıkarıldığı anda piramidin ön terasında görüldü. Üzerindeki bembeyaz tül yer yer mavi boyalara bulanmış, saçları salınmış, yüzüne ise hiç boya sürülmemişti. O da ön tarafa getirilip yüzü topluma doğru çevrilirken yere diz çöktürüldü. Üzüntüsü her halinden belliydi ama sesi hiç çıkmıyor ve emirlere karşı gelmiyordu.

Bu kez ok kullanılmayacaktı.

Ona “Yapabilecek misin?” diye sordular.

Başını salladı ve taş sehpanın üzerine sırtüstü uzandı.

Kendisine verilen bıçağı iki eliyle kavrayıp kısa bir tereddüdün ardından kendi kalbine sertçe sapladı. Gücünü kaybettiği için bıçak düşünce görevlilerden biri koşup onu aldı ve hızlı bir müdahaleyle kesiyi ölümcül hale getirdi. Halen sehpanın üzerinde çırpınan bedeninin gevşemesini bekledi ve ardından kızın başını bedeninden ustaca ayırdı.

Başı aşağı yuvarlanırken görevli cellat kurbanın kalbini çıkararak ahuaya uzattı. Kiçece duasına aksatmadan devam eden ve aynı anda kızın kalbinin üzerinde sağ elinin iki parmağını gezdiren Ağa Yılan dokunarak edindiği kanı elmacık kemiklerinin üzerine ve alınına sürdü. Ardından aynı ritüeli Silkelenen Jaguar da tekrar etti.

Kızın iradeli biçimde teslim oluşu beni sarsmış ve kendimi sorgulamama sebep olmuştu. Genç bir kız nasıl olur da her şeyden vazgeçerek bu kadar kolayca kendini öldürebilme cesareti gösterebilirdi? Bu nasıl kuvvetli bir imandı?

Başı bedeninden ayrılmış olan vücut piramitten aşağı yuvarlanırken içimdeki merhamet duygusuna yenik düşüp başımı çevirdim. Kızın bedeninin son halini görmek istememiştim. Ama buna rağmen gözlerimi bir noktadan sonra çevirmiş olmam benim iman eksikliğimden olsa gerek diye düşünüp kendimi içten içe kınamıştım.

Yüzümü yukarıya tekrar çevirdiğimde üçüncü kurbanın nasıl verileceği açıklanıyordu. Sırada Kutsal Küre Oyunu vardı. Yenilen takımın kendi içinden bir kurban seçmek zorunda kalacağı oyun!

Bu oyunda kauçuk bir topun, hiç yere düşürülmeden diz, dirsek, kafa, kalça ve el dokunuşlarıyla çok küçük bir taş hal-

kadan geçirilmesi gerekiyordu. Nihayet herkes oyun sahasına yüzünü çevirip başlatılan karşılaşmayı seyretmeye koyuldu. İnsanlar onların canhıraş mücadelesi izleyebilmek için önündekilerin omuzlarına çıkıyor ve âdeta birbirlerini eziyorlardı.

Taş halkadan topun geçirilmesini gerektiren mücadele gönüllü muhafızlardan oluşan dinç bir takımla esir alınmış Çiçimeklerden oluşan yorgun ve bitkin bir takım arasındaydı. Oyunu daha öncekilerde olduğu ve beklenildiği gibi esir takımı kaybetti.

Önceden aralarında anlaşmışları ve sonuca kendilerinin de hazır olduğu belliydi. Kısa sürede seçtikleri kurban görevlilerce maviye boyandı ve muhafızlarca eziyet edilerek piramidin tepesine kadar çıkarıldı.

Silkelenen Jaguar'ın karşısına getirilen kurbanın yüzü diğerlerinde olduğu gibi yine halka doğru çevrildi. Yüzü ve vücudu masmavi boyalar içinde parıldıyorken omuzlarına takozlarla vurularak dizleri üzerine çömeltili. Başına bir görevli tarafından Quetzal Kuşu'nu temsilen bir tüy yapıştırıldı. Çağrıcı ahkin kürsüden işareti verdiği anda esir Çiçimek'e yavaşan görevliler onun vücudunu taş bloğun üzerine sırtüstü yatırdılar.

Bıyıklı Kertenkele yaklaşarak kenarda duran baltayı aldı ve hiç tereddüt etmedi. Tek hamlede kurbanın boynunu kopardı. Kopan baş yuvarlanarak piramidin basamaklarından aşağıya düşerken ve bedeni sehpa halen çırpınırken taş bıçağıyla kurbanın kalbini çıkardı ve uzatılan kâsenin içine bıraktı. Kurbanın kalan vücudu ise görevlilerce tekmelenerek yuvarlandı. Aşağıda seyreden halktan bazıları cesedi yakından görmek için düştüğü yere koşuştular. Bu sırada Bıyıklı Kertenkele kanlı ellerini bir bezle silerken tekrar yerine geçiyordu.

Artık sıra dördüncü ve son kurban gelmişti. Ödüllendirilecek ve en büyük onura ulaşacak olana! Şayet bir şanı varsa kafatası yuvarlanmayıp gelecek nesillere nam bırakacak biçim-

de zombantiye bile konulabilirdi! Son kurban da Bıyıklı Ker-tenkele tarafından ama bu kez okla vurularak değil taş bıçakla göğsü parçalanarak infaz edilecekti!

Çağrıcı ahkin tekrar kürsüye yanaştı...

“İşte son kurbanımız.” dedi, “O bir kahraman!”

“Kim ola ki?” diye düşündüm bu kahraman!

Pür dikkat kesildim. En önemli kurbandı.

İsmin açıklanması beklenen bu kısa an o kadar uzamış gibiydi ki... Herkes susmuş, Ağa Yılan'ın mırıldandığı Kışece ilâhiden başka bir ses duyulmuyordu.

“Karanlık Orman'da kendini kanıtlamış bir yiğit!” dedi.

İrkildim!

“Onun ismini bize veren ve efendisi olan büyük tüccarımız Gezen Geyik'e çok teşekkür ediyoruz. Bu onuru yaşaması için davet ettiğimiz son kurban! Hiç karşı koymadan ve kimsenin zorlaması olmadan şu anda merdivenlerden yukarıya çıkıyor!”

Herkesin gözü oraya çevrilmişken ilk defa bu kadar derinden içim titredi!

“Yoksa!” dedim içimden “O mu?”

Sonunda piramidin tepesinde görüldü. Aman! Ulu Tan-ırım! Oydu! Oydu işte! Bana hiç haber bile vermemiş olmasına inanamıyordum!

“Tavşan Diş!” diyerek ve överek ismini haykırdı çağrıcı ah-kin!

Tavşan Diş kendi kendine ve hızlı adımlarla ortaya geldi. Kurban sehпасının önüne diz çöküp oturdu. Dimdik duruyor ve hiçbir tereddüt göstermiyordu. Benimse elim ayağım boşalmıştı.

Son kurban olarak halka dönük bakan kişi benim biricik arkadaşım olmuştu. Demek ki bana kışlaya katılmam teklif

edilirken ona da ödül olarak bu belirlenmişti. Babamın bu yüzden tereddütte olduğunu yeni anlıyordum. Nasıl oldu da hiç aklıma gelmemişti!

Anlamamıştım evet! Çünkü umursamamıştım bile onu! Karnım buruluyor, içim titriyor, midem bulanıyor, her yerim terliyordu!

Daha önceleri hiç önemsemezken o gün gördüklerimle beraber dinim ile vicdanım içimde savaşmaya başlamıştı. Artık sıra benim kadim arkadaşıma, o sevimli dostuma, Tavşan Diş'e mi gelmişti?

Son kurban en önemli kurban sayılıyordu. Çünkü ödüllendirilen ve günün anlam ve önemini en çok simgeleyen kişiydi. Kafatası zombantiye konulacak olandı.

Çağrıcı ahkinin hitabı devam etti...

“Ey Muluçitza! Onun canını almak üzere Büyük Şef Bıyıklı Kertenkele'yi bir kez daha davet ediyorum.”

Tavşan Diş'i taş sehpanın üzerine yatırırken Bıyıklı Kertenkele ketsala doğru yaklaştı ve bir şeyler söyledi. Ketsal Silkelenen Jaguar da olur verir biçimde başını salladı.

Artık infaz yaklaşıyordu. O tarafa bakamayacağımı anlayınca arkamı döndüm. Parmaklarımı ısırılmış ve tutuk biçimde beklerken Bıyıklı Kertenkele'nin sesini işittim. Kürsüde konuşan oydu bu sefer.

“Değerli Muluçitza halkı!” dedi, “Biliyorum ki bu benim görevimdir. Ancak huzurlarınıza ödüllendirilmek üzere getirdiğimiz bu yiğit kölenin bir jaguar avcısı olduğunu hatırlatmak isterim.”

Tekrar önüme dönmüştüm. Halk coşkuyla alkışlıyordu. Kertenkele bir elini kaldırarak susmalarını istedi ve devam etti...

“Evet, o bir jaguar avladı! Ama bu işi tek başına yapmadı. O jaguarı avlarken iki kişiydiler. Diğer arkadaşı bir şef olmakla

onurlanmış en başarılı savaşçılarımızdan biridir. Bu şerefli görevi yapması için onu buraya çağırıyorum.”

“Şef Şafak Yağmuru! Buraya gel!”

Neler söylüyordu bu adam! Arkadaşımı bana mı infaz ettirecekti? Vücudumun zangır zangır titremesinden elimi ayağımı âdeta kontrol bile edemiyordum. Ben yapacaktım! Olur muydu öyle şey? Bu ne talihti! Yoksa ben imansızın teki miydim ki bu tereddütteydim? Âdeta kendimle savaşıyordum!

“Biliyorum ki bir arkadaşını kurban etmek zor bir iştir.” diyordu Kertenkele “Ama eğer bu işi başarırsan imanını ispat edeceksin. Tavşan Diş’in ruhu da şef olduğun sürece sana arkadaş olacaktır.”

Uzun süre kendimle mücadele ettim. Oraya çıkıp çıkmamak arasında gidip geldim. Yakınlarda beni tanıyanlar kollarımdan tutup “Hadi” diyerek merdivenlere doğru ittiler “Başarabilirsin!”

Merdivenlere vardığımda herkesin gözü benim üzerimdeydi. Yukarı doğru bir basamağa adım atacak bile gücüm olmadığını hissediyordum. Tavşan Diş’in kalbini yaracak kadar kalbim taşlaşabilir ve zalimleşebilir miydim?

Kendimle olan mücadelem devam ederken kollarımdan tutanlar ne kadar zorladılar veya ben ne kadar kendi isteğimle adım attım hatırlamıyorum ama sonunda kendimi taş sehpanın üzerinde sırtüstü beklemekte olan Tavşan Diş’in karşısında ve elimde keskin mi keskin bir taş bıçakla buldum.

Tavşan Diş’in göre göre canını almakla karşı karşıyaydım. İki elimle kavradığım bıçağı yukarıya doğru kaldırmış arkadaşımın kalbini çıkarmaya güdülenmişim. Gözümün önünde az sonra parçalayacağım göğüs kafesinin sahibinin Tavşan Diş olması vücudumun her yerinden terler boşalmasına sebep olurken Bıyıklı Kertenkele “Hadi yap artık!” diye uyardı.

Tavşan Diş de bana, hatta gözlerimin içine bakıyor ve kendini bırakmış da beni düşünürcesine “Yapmalısın dostum!” diye fısıldıyordu.

Ölümün kıyısında olmasına rağmen ondaki iman ve özgüven bende yoktu! Ellerimi aşağıya indiriyor ve bıçağı bırakıyordum ki elimi tuttu ve “Bırakma!” dedi, “Beni başkasının zulmüne bırakma! Ne Bıyıklı Kertenkele'nin ne de başka cematlarının insafına bırakma beni. Senin vereceğin acı onların merhametinden daha az acıtır beni!”

“Yapamam Tavşan!” dedim.

“Yaparsın!” dedi, “Akşam olduğunda çam tahtasından reçneli meşalelerle tüm şehir aydınlatılacak. Kandiller evlerin önüne asılacak. Onurlananlar alkışlanacak. Bu sırada senin utanç içinde kalmanı istemem. Hadi yap! Korkma! Ben istiyorum.”

Tekrar iki elimle bıçağı kavradım ve yukarıya kaldırdım. Gözlerimi yumup kendimi âdeta o ortamdan dışarıya çıkardım. Kapalı gözlerimin önündeki tek manzara Karanlık Orman'da düştüğüm çukurun tepesinden bana yardım etmek için sarmaşık uzatan Tavşan Diş'in şaşkın ve sevimli bakışlarıydı.

“Hadi yap” diye bir kez daha bağırды Kertenkele “Daha ne istiyorsun? Yaparsan kendini ve imanını ispat edeceksin!”

“Ya yapmazsam!” diye kendi kendime mırıldandım!

Başımı Tavşan Diş'ten ayırıp ufka doğru baktım. En uzak noktada üç parça haber dumanı yükselir gibiydi. Yükseldikçe bana yaklaştılar. Giderek daha fazla ve daha yakınımaya kadar! Ve sonunda tamamen dumanın içinde kaldım. Gözlerim kapandı!

Büyük Şef Bıyıklı Kertenkele kanlı elleriyle ve hışımla yanıma koşup elimdeki bıçağı çekip aldı ve beni öteye itirdi. İki eliyle kavradığı bıçağı kaldırıp Tavşan Diş'in karın boşluğuna sapladı ve yukarıya doğru göğüs kafesini yırttı!

Henüz çırpınmakta olan bedenim içine soktuğu eliyle ve lanet olası ustalığıyla dostumun kalbini çekip çıkardı. Kanını haçın önünde bekleyen muhafızın elindeki kâseye sıktıktan sonra Silkelenen Jaguar'a takdim etti. Kâseyi alan Jaguar kâsedden birkaç yudum içtikten sonra yanda bekleyen Ağa Yılan'a verdi. Daha fazla dayanamadım ve yere eğilip kusmaya başladım.

Hayır!

Hayır! Hayır!

Yapamazsam olacak olan buydu elbette. Ama bu kâbusun gerçekleşmesine müsaade edemezdim!

Başımı kaldırdığımda hâlâ üç parça dumanın içinde nefes alamaz haldeydim. Yukarıya kaldırmış olduğum ellerimin arasında taş bıçak halen duruyor ve Tavşan Diş şaşkın biçimde bana bakıyordu.

“Üç duman!” diye mırıldandım...

Ona eğilip “Acil durumlar” diye fısıldadım “acil ve kararlı çözümler ister!”

Tavşan Diş anlamadığını belli edercesine dudaklarını bükerken ben gülümsüyordum. İçine hapsoldüğüm üç parça duman dağılırken artık vücudum titremiyordu. Vicdanım rahatlamıştı ve kararlıyım. Bıyıklı Kertenkele'ye dönüp sakince konuştum...

“İmanımı ispat etmenin başka bir yolunu buldum!” dedim.

Herkes ne diyeceğimi merakla beklerken Ağa Yılan bile kurban merasiminin başından beri mırıldandığı hüzünlü ilâhisine ara vermişti. Ketsal Silkelenen Jaguar başaramadığımı ima ederek alaylı biçimde gülümserken Bıyıklı Kertenkele sordu?

“Neymiş o yol?”

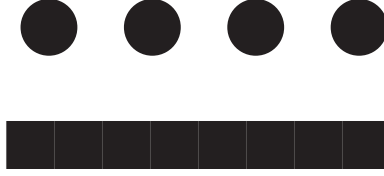
“Evet, Karanlık Orman'da Jaguar'ı avladığımızda Tavşan Diş'le beraberdik.” dedim, “Ama benim elimi kullanarak oku

atan Tanrı'ydı! Kukulkan onu değil beni seçmişti! O halde kurban edilmeyi ondan daha fazla hak eden de benim. Onu kaldıralım. Ben kendimi kurban edeceğim!”

Tüm ileri gelenler birbirlerine hayretle bakarken Bıyıklı Kertenkele Silkelenen Jaguar'a dönerek sordu.

“Ulu Ketsalımız!” dedi, “Kararınız nedir?”

Silkelenen Jaguar hiç tereddüt etmeden ve kendisine danışılmasından memnun biçimde omuzlarını gererek “İkisinin yüreğini de çıkar!” diye cevap verdi.

9

ÇİÇİMEKLER

Büyük Şef Bıyıklı Kertenkele bize doğru tam hareketleniyordu ki Ağa Yılan birden avuç içini ona gösterip sertçe “Bekle!” dedi, “Bu durumda dinimize göre ne yapmamız gerektiğine bakmak zorundayız.”

Silkelenen Jaguar bu müdahaleden hiç hoşlanmadığını bir anda çatılan kaşlarıyla belli etse de yavaşça geri yaslandı.

Ağa Yılan “Şafak Yağmuru yiğitliğine yiğitlik katmış, kurban edilmek isteyerek imanını zaten ispat etmiştir.” dedi, “Kurban edilmesine gerek kalmamıştır. Âlimlerimizin kadim içtihatlarına göre yiğit karıncayla ilgili kararı da o vermelidir!”

Herkes bana döndüğünde ben kararımı oracıkta çoktan vermiştim. Böyle bir fırsatı elde ettiğim ve bu fırsatı ikimizin de faydasına çevirebildiğim için kendimle ne kadar övünsem azdı.

Gülümseyerek “Tavşan Diş'in efendisi tarafından azledilmesini ve şefi olduğum takıma savaşı olarak verilmesini talep ediyorum.” dedim.

Başta Tüccarbaşı Gezen Geyik olmak üzere Ketsal Silkelenen Jaguar kararından pek memnun görünmese de dinî ahkâmın önüne geçemediler ve çaresizce kabul etmek durumunda kaldılar.

Törenin başında “Popol Vuh ikizleri gibiyiz” diyen Ağa Yılan ile Silkelenen Jaguar törenin sonuna doğru daha ilk gün tamamlanmadan birbirleriyle çatışmış oluyorlardı. Çağrıcı ahkin olan biteni üslubuyla halka açıklarken ben Tavşan Diş'in yatırıldığı kurban sehpasından kaldırılmasına yardım ettim.

Halk kürsüden söylenen her şeyi olduğu gibi bu kararı da coşkuyla karşılıyorken biz beraberce sevinçle ve hızlı adımlarla piramidin arka merdivenlerinden aşağıya inmeye başlamıştık. Yarı mesafeye inince durduk ve bakiştık. Ardından ellerimiz Karanlık Orman'daki gibi havada bir kez daha şakladıktan sonra birbirimize sarıldığımızda sevinçten ağlıyorduk. İkimizin de hayatı ikinci defa kurtulmuştu. Hatta benimkine üç de diyebiliriz.

Peki, bu durum bana yeterince ders olmuş muydu? Hiç öyle düşünmeyin. Ben sadece bir şey olduğumu zannettim. Oysa başıma işler açacak olan lanet olası kibrimden ve kör hırslımdan henüz kurtulmuş değildim.

Birkaç yıl boyunca gerek Karanlık Orman'da gerekse köy ve şehir içinde birçok görevi başarıyla yerine getirdim. İlk defa bir Çiçimek esir elde ettiğimde ekibim bana bir sürpriz yaptı ve atkuyruğu olan saçımı kışlada bir eğlence düzenleyerek kestiler. O gece sabaha kadar yiyip içtik ve şarkılar söyledik. Ardı sıra savaşçılarımınla birlikte tam bir uyum içinde her elimizi attığımız işten başımız dik ayrıldık. Bu durum kendime olan güvenimi de artırmıştı.

Kışlada nöbetçi şef olarak kaldığım bir gece geç saatte tanımadığım ama üst düzey oldukları belli ve iyi giyimli iki kişi ziyaretime geldi. Tanıştıktan sonra dinimiz ve tapınağımız adına özel oluşturulmuş bir grupta ahkin olduklarını söylediler. Başarılı ve dindar gençleri bulup onlara destek vermek için çalıştıklarını ve eğer istersem bundan böyle tapınağın her türlü imkânını önüme sereceklerini anlattılar. Benden istenen sadece çağrıldığım zamanlar çağrıldığım yerdeki bazı ayinlere katılmam ve böylece din konusunda kendimi daha iyi yetiştirmemdi.

Her ne kadar dindar görünsem de onların zannettiği kadar iman sahibi olmadığımı düşünerek ve biraz da şüpheli davranarak teklifi düşünceğimi söyledim. Bunun üzerine kararımı birkaç güne kadar vermemi ve İk (Rüzgâr) günü çağırıldıkları küçük bir tapınakta olmamı söylediler. Ama oraya hiç gitmedim. Ne oldukları ve kim oldukları konusunda da hiç emin olamadım ve kışladaki görevime eskisi gibi devam ettim. Ben gitmeyince onlar da bir daha benimle irtibata geçemediler.

Çimen'e verdiğim sözü yerine getirmek yani aile kurmak için yine de erken olduğunu düşünüyordum. Her seferinde alacağım çok daha mesafe, yükseleceğim daha üst bir rütbe olduğunu görüyordum. Aile kurmak bu şartlarda ilerlememe engel olabilirdi.

Yeşil Fırtına mevsiminde bir gün yine bir görev için talip aranıyordu. Karanlık Orman'ın en uzak kısmında gizli bir görev olduğu söylendi. Çiçimek kamplarından birini gözetlemek gerektiği için oldukça da tehlikeli bir vazifeydi bu. Çoğu zaman olduğu gibi tereddütsüz istedim ve aldım görevi.

Takımıyla birlikte gece boyu yürüdük ve sabaha karşı Karanlık Orman çıkışında gözetleme yapmak üzere sindik. Çiçimek savaşçılarının her hareketini uzaktan izledik. Nihayet görevi bitirip dönmeye hazırlanırken savaşçılarımın biri he-

men önümüzde bir köylüyü gördüğünü, göz göze geldiğini ve üstelik ona uzaklaşmasını seslendiğini ama bir türlü gitmediğini söyledi.

Bu ciddi bir hataydı! Hiç iyi olmamıştı. Görünmemiş olmalıydık. Çünkü oraya çatışmak için gitmemiştik. Keşif görevi yapacak bir takım olarak bu kadar uzağa sessiz ve gizli hareket etmemiz gerektiğinden yanımıza fazla silah ve teçhizat almamıştık. Üstelik de az kişiydik. Eğer Çiçimekler bizden haberdar olurlarsa kalabalık biçimde peşimize düşebilirler ve karşı koymaya gücümüz yetmezdi. Açığa çıkmadan ve sessizce bizi gören köylü adamı hemen yakalamalarını ve yanıma getirmelerini emir verdim.

Getirdiler de...

Önümde diz çöktürülmüş vaziyette bana bakıyordu. Hedefim onu tehdit etmek, varsa ağzından başka bilgiler almak ve bir şekilde kandırarak biz uzaklaşana kadar Çiçimek askerlerine haber vermeden orada kalmasını sağlamaktı. Ama görevi kusursuz bitiremememe endişesinden ve belki de aidiyet kibrimden aklım tutulmuştu!

“Sen ne arıyorsun burada köyünüzün uzağında?” diye sordum çelimsiz adama.

Yüzüme bakıyor, ağzında bir şeyler geveliyor ama cevap vermiyordu. Tekrar tekrar sordum. İsmi, ne yaptığını, kimlerden olduğunu... Hem kendi dilimde hem de Çiçimek dilinde... Israrla tek kelime cevap vermeyince daha çok gerildim. Öfke damarım giderek kabardı ve sonunda bir ağaçtan ince ama sağlam bir dal kırarken savaşçılarımın onun sırtındaki pertulunu çıkarıp yere yüzüstü yatırmalarını ve ağzını bir bezle bağlamalarını istedim.

Elimdeki ince dalın havada çıkardığı ıslık onun iniltilerini bastırıyordu. Çıplak sırtına defalarca vurdum ve adamlarıma tekrar yüzünü çevirmelerini emrettim. Savaşçılarımın Titrek

Tosbağa onu topuklarıyla iterek yüzünü döndürdüğünde üzerine soluyarak eğildim ve ağzındaki bezi çekerken aynı soruları sordum. Yine anlaşılmaz biçimde homurdanıyor ama cevap vermemekte direniyordu. Ne kadar dövdüysem de cevap vermedi. Sırtına vurduğum dalın etkisiyle oluşan kızarıklıklar artık genişlemeye ve yer yer kan sızdırmaya başlamıştı.

“Söyle hain Çiçimek!” diyerek neredeyse açığa çıkarcasına bağıryordum artık “Neden cevap vermiyorsun? Cevap ver!”

O cevap vermedikçe Titrek Tosbağa da onu azarlayıp tekrar döndürüyor, ben de aynı dayağı ve sorguları tekrarlıyordum. Öfkem giderek büyürken adamlarımdan biri elimden tuttu.

“Şefim yeter! Daha kolayı var. Onu ağaca bağlayalım ve gidelim.” diyen kişi Tavşan Diş'ten başkası değildi.

Burnumdan solurken sakinlemeye çalışarak “Tamam!” dedim, “Bu benim aklıma neden gelmedi? Onu kaldırın ve şu ağaca bağlayın!”

Sopa atmaktan yorulmuştum artık. Elimdeki dalı bir kenara fırlatırken savaşımlarım adamı kollarından tutup kaldırdılar ve ağaca yasladılar. Titrek Tosbağa Çiçimek köylüsünün yüzüne tükürürken o yediği dayaktan ötürü bayılmış haldeydi.

“Bağlamanıza gerek yok! Zaten kendinden geçmiş!” dedim, “Hadi bir an önce gidelim!”

Onu konuşturamamış olmanın verdiği öfke, geri döndüğümüz yol boyunca dinmedi içimde. Nasıl olmuştu da basit bir Çiçimek köylüsü beni adamlarımdan önünde küçük düşürebilmişti! İçim içimi yiyordu!

Göreve çıkıp dönmemiz arasında iki gece ve bir gündüz geçmişti. Kışlaya döndüğümüzde en üst şefimiz olan köşe beyine gözetleme bilgilerimizi anlattım.

“Çiçimekler açısından değişen pek de bir şey yokmuş demek ki!” dedi, “Şimdi gidin dinlenin. Yarın sabah kışlada olun.”

Bu görevle kalmadı. Birkaç yıl boyunca birçok görev aldık. Ben o günlerde farkında değildim ama şeflikte yükselme hırsım beni her gün daha da zalimleştiriyordu. Sadece benim değil birçok küçük şefin de hedefi yukarılardaydı. Neden daha da yükselip Bıyıklı Kertenkele gibi kışladan çıkan yeni bir ketsal olmayalım diye bile aramızda konuşurduk! Doğal olanı bu zannederdik belki de!

Rütbem ve adam sayım artmasına rağmen yanımdan “Tavşan Diş”i hiç ayırmadım. O da bana çok bağlı kaldı. Tüm görevlerde âdeta elim ayağım, hatta yanlışlarımdan beni döndüren vicdanım oldu. Yanımda olmayı, yükselmesine yol açacak daha itibarlı tekliflere bile hep tercih etti.

“Yüksekten düşmek çok acıtır şef!” derdi “Ne kadar yükseğe çıkarsan o kadar yüksekten düşmüş olursun ve ne kadar yüksekten düştüysen o kadar çok zarar görürsün! Bilmediğimin emrinde itibar sahibi olmaktansa senin emrinde bir okçu olarak kalmayı tercih ederim.”

İşimle öyle iç içe girmiştik ki artık ne babamı ne de Çiyli Çimen'i yeteri kadar hatırlar olmuştum. Şehvetimi dizginleyecek yollarsa zaten önüme seriliyordu. Başkalarına günah saydığımı bir mazeret bulup kendime yasak saymayacak bir inanca çoktan bürünmüştüm. Tek derdim ve hırsım işimdi artık. Eve döndüğümde bile çoğu zaman onları görmüyor ve belki de zamanımı almalarını istemiyordum.

Buna rağmen koşuşturmalı hayatıma fasıla vermek ya da vicdanımın sesini dinleyip onun gönlünü almak için midir bilmiyorum bir gün çıkıp Çimen'e gittim. Ama evde ya da mahallede değildi. Annesi Dokumacı Kadın onun düğümcü kadınlarının yanında ders aldığını ve bir zaman orada kalacağını söyledi.

Düğümcü kadınlar kabilenin kadınlarına din öğretene ve aynı zamanda halkın büyü ihtiyaçlarını karşılayan dul annele-

rinden seçilirlerdi. Nehir boyunca bir obada yaşarlardı. Bölgenin aksakalı yaptıkları işin karşılığında onlara ve çocuklarına bakar, yedirir içirir barındırırdı.

Oraya gidip Çimen'i görmek istediğimi söyledim. Fakat Dokumacı Kadın kızların olduğu obaya yabancı erkeklerin girmesinin yasak olduğunu hatırlattı bana.

"Peki nasıl olacak?" diye sordum "Onu ne zaman nasıl görebilirim?"

Dokumacı Kadın acıyarak yüzüme baktı ve "Oğlum!" dedi, "Çok ihmal etmedin mi?"

"Haklısın!" dedim, "Ama ne olur bana bir yol göster! Telafi edeyim!"

Bir kez daha beni süzdükten sonra "Kanocuya git!" dedi.

"Anlamadım" dedim, "Kime?"

"Kanocuya" dedi yine "Uçan Balık'a!"

Yaşıttım olan Uçan Balık pek görüştüğüm bir kimse değildi. Balıkçılardan ya da diğer mahallelerin aksakallarından birinin oğlu olduğunu kulaktan duymuşluğum vardı. Demek şimdi kanoculuk yapıyordu.

"Uçan Balık'la benim Çimen'i görebilmem arasında ne alaka var?" diye sordum.

"Her üç günde bir oraya erzak taşı." dedi, "Eğer bir haber göndereceksen, oraya girebildiği için Çimen'e haber ulaştıracak tek kişi odur."

Çimen'in annesine sevinçle sarıldım ve iki yanağından öptüm. O bana şefkatle gülümserken ben Kanoların Yeri'ne gitmek için aceleyle yanından ayrıldım.

Uçan Balık'ın yanına vardığımda sahilden kıyıya bir kano çekiyordu. Bir süre onu ayakta izledim. Sadece belinde bir deri parçası olan Uçan Balık kanoyu kumun üzerine kadar çekip doğruduğunda beni fark etti. Elimle ve gülümseyerek selam

verdim. O da eliyle selamımı aldı ama yanıma yaklaşmadı. Yüzüme bakmıyordu bile. Sanki beni gördüğüne pek de memnun olmuş değildi. Kanoyu kumun üzerinde ters çevirmeye çalışırken konuştu.

“Neden buradasın Şefim!” diye sordu “Buralara gelmezsin sen!”

“Biraz konuşalım!” dedim.

Ben ayakta beklerken o ise kanoya sırtını verip oturdu. Ona ne istediğimi söylediğimde hiç şaşırılmış görünmedi.

Kısaca ve kararlı bir tonda “Bu konuda sana yardım edemem!” dedi, “Başım belaya girer!”

Dayanamayıp sordum.

“Bana neden bu kadar soğuk konuşuyorsun? Sana bilmeden bir zararım mı dokundu?”

Başımı çevirip bir süre yüzüme baktı. Sonra tekrar çevirip elli adım kadar ilerideki kum yığınlarını parmağıyla işaret etti.

“Şunları görüyor musun?” dedi, “Kaç tane yığın var orada?”

Baktım. Epeyce vardı.

“Her halde on beşten fazladır. Eee?” dedim.

“Peki kışlada seninki gibi kaç tane savaşçı takımı var?” diye sordu bu kez.

“Bunu neden soruyorsun ki?” diye soruyla cevapladım.

“Ben biliyorum da sen söyle duyayım!” dedi.

“E yirmi beş!” dedim, “Ne olacak?”

“İşte!” dedi, “Orada tam yirmi beş tane yığın var. Kum yüzeyseldir. Her birinin altında da çakılıp sarmalanmış yirmi beş tane kano var. Her kano on üç kişi alır.”

Anlamıştım. Saklı kanolar biz savaşçılar içindi. Ama bundan o güne kadar benim haberim olmamıştı.

“Sen her şeyi bildiğini sanıyorsun.” dedi, “Ama içinde yaşadığın düzeni kim nasıl idare ediyor düşünmüyorsun bile. Denizin içindeki balık gibisin. Pulların parladığında herkesin seni konuşmasını ve sana ilgi göstermesini bekliyorsun. Biraz etrafına dönüp bakarsan senin ilgine muhtaç olanların senden nasıl uzaklaşmakta olduğunu fark edebilirsin. Ama bakmıyorsun. Sadece senin aklına geldiğinde ve sadece kendi vicdanını rahatlatmak için başkalarını hatırlıyorsun. Öyle mi değil mi?”

Uçan Balık'ın sözleri canımı sıkıyordu. Belki de haklılık payı olduğunu fark ettiğim için içimde bir öfke kıvılcımı sıçramaya hazırlanıyordu.

“Bak kardeşim!” dedim, “Buraya senden ders almaya gelmedim. Senden bir şey rica ediyorum. Mutlaka emretmem mi gereksin?”

Acı acı gülümsedi.

“Böyle bir şeyi bana zaten emredemezsin!” diye cevap verdi “İşte sen böylesin! Herkesi üzmeye kırmaya hazırsın! Hep bilen sen olmak ve emir vermek istiyorsun. Oysa Muluçitza halkı senin hizmetçin değil. Tam aksine sen o halkın hizmetçilerinden birisin.”

Hışımınla ayağa kalktım.

“Seni pişman ederim.” dedim “Benimle böyle konuşamazsın!”

“İşte!” dedi, “Sonunda dediğim gibi oldun! Demin rica ediyordun, şimdi tehdit ediyorsun!”

“Sen görürsün!” dedim ve arkamı dönüp sert adımlarla uzaklaşmaya başladım.

Uçan Balık'ın başına bir çorap örüp ona haddini bildirmem gerektiğini düşünüyordum. Kinim beynimi yoğuruyordu. Ben daha uzaklaşmadan arkamdan seslendi...

“Çimen'i üzme müsaade etmeyeceğim!”

Bu sözü iştir iştirmez durdum. Hışımla geriye döndüm ve koşarak üzerine atıldım. Pek de çelimli değildi ve bana karşı koyacak gücü yoktu.

“Sen ne demeye çalışıyorsun ha! Sen kim oluyorsun da onun adını böyle anıyorsun?” diye bağırdım.

Çimen'e benden daha çok değer veriyor görünmesi beni çıldırtmaya yetmişti. Cevap vermesine bile müsaade etmedim. O daha ne olduğunu bile anlayamadan yumruklarım suratında patlamıştı. Yüzu gözü kan revan içinde kalmış ve bitkin biçimde yere serilmişti. Ayağa kalkabilse ona vurmaya devam edecektim. Hıncımı alamamıştım. Tekmeleyip diğer tarafa döndüm.

Az önce kenara çekmiş olduğu kanoyu çevirip suya yanaştırdım. Onu da sürükleyip kanoya oturttum. Gözleri yarıya kapalı, burun ve dudaklarından kanlar akarken bana kaş altından öfkeli biçimde bakıyordu.

Küreği elime aldım ve “Bana yolu göstereceksin!” dedim “Beni Çimen'e götürceksin. Yoksa ayağına taş bağlar seni de-nize atarım!”

İstemeye istemeye elini kaldırıp, parmağıyla gideceğimiz istikameti gösterdi ve yılğınca indirdi.

Deltayı denizin açığından dolaştıktan sonra doğuya uzanan nehir boyuna girdik. Akşam olmak üzereydi. Yanaştığımız kıyıya bir düğümcü kadın yaklaştı. Bir ona bir de bana baktı. Dayak yemiş olduğunu görüp de üzerine doğru eğildiğinde Uçan Balık ona önemli bir şey olmadığını belli edercesine başını salladı ve fısıldayarak bir şeyler söyledi.

Kanodan çıkıp kenarda beklemeye başladık. O oturmuş vaziyette bense ayaktaydım. Bir ileri bir geri hızlı hızlı yürüyerek öfkemi dindirmeye çalışıyordum hâlâ.

Kadın uzaklaşıp gittikten az sonra kıyıya doğru koşarak gelmekte olan genç kız Çimen'den başkası değildi.

Ama bana bakmadı bile!

İlk iş olarak Uçan Balık'ın üzerine eğildi. Kaşını gözünü kontrol ettikten sonra kanocunun başını koynuna yasladı ve gözlerini öfkeyle bana dikip bağırdı.

“Ona ne yaptın? Ne istedin ondan? O kimseyi incitmez!”

“Çimen!” dedim “Bak...”

“Sus!” diye bağırdı “Hemen burayı terk et!”

“Çimen!” dedim yine...

“Git!” dedi, “Hemen git! Seni artık görmek istemiyorum.”

Uçan Balık'ı ayağa kaldırıp koltuk altından tuttu ve dönüp obaya doğru yürüdüler.

Öylece orada kalakalmıştım! Bir çuval kakaoyu nehre dö-küp ziyan etmişim. Artık asla bana dönmeyecekti. Belki de bunu fırsat görmüşümdür bilmiyorum; çünkü içimdeki yük-selme hırsı Çimen'i bile ezmeye hazır bir ejderha gibi içime ateş üflüyordu artık!

Biraz dişlerimi sıktıktan sonra tek başıma kanoya binip ge-riye döndüm. Kanoların Yeri'ne vardığımda sahilde beni bekle-yen tanıdık bir yüz vardı! Titrek Tosbağa!

“Şefim!” dedi, “Sabahtan beri seni arıyorum!”

“Ne oldu ki?” dedim, “Bir sorun mu var?”

“Sabahleyin” dedi, “batı kıyısına bakarken Çıngırak Irma-ğının kenarında bir grup yabancı gördüm.”

“Kim olduklarını anlayabildin mi?” diye sordum.

Alt dudağını parmağıyla sıvazlarken cevap verdi.

“Güneş gözüme vurduğu için tam görememiş olabilirim ama elimi siper edip baktığımda bir grup Çiçimek savaçsısı olabileceklerinden şüphelendim.” diye cevap verdi.

“Hadi hemen gidelim.” dedim “Hazır Birliğe haber verdin mi?”

“Evet!” dedi, “Onlar zaten yolda. Sızıyorlar.”

“Hadi çabuk kışlaya gidelim!” dedim.

“Kışlaya gitmemize gerek yok!” dedi, “Tüm malzemelerimizi buluşma noktasına getirttim.

“Aferin!” dedim “İyi düşünmüşsün.”

Koşarak onun bildiği buluşma yerine doğru gidiyorduk. Bir yandan da kafamda plan kuruyordum. Grubu ikiye ayırmayı ve Hazır Birlik’le kuracağım teması nasıl sürdüreceğimi... Ama aklıma başka bir fark ediş saplanınca bir anda kalakaldım! Önde giderken benim durduğumu fark eden Titrek Tosbağa da durdu ve dönüp yanıma geldi.

“Ne oldu Şefim!” dedi, “Neden durdunuz?”

Onun gözlerinin içine eğilip dişlerimi sıkarak ve gözlerimi kısarak baktım...

“Sabahleyin batıya bakarken ve kendi gölgen önüne düşerken sen nasıl oluyor da güneşten gözünü korumak için elini siper ediyorsun?” diye sordum.

Bunu beklemiyordu! Yalanındaki hatasını anlayınca bir adımını geri atma çabasından ötürü irkildiğini fark ettim! Gözlerini kaçırdı ve bir iki kelimeyi ağzında geveledikten sonra kulağını kaşıyarak cevap vermeye çalıştı.

“Yansıyor!” dedi kekeleyerek “Yol yansıyor!”

Karanlık Orman’dan beri gelemeyen Çiçimeklerin Çıngırak Nehrinin karşına geçmesi için ya şehir içinden geçmesi, ya Gelin Dağı’nın etrafından dolaşması ya da kanolarla denizden dolaşıp nehir boyundan gelmiş olması şarttı. Üstelik daha az önce denizi dolaşarak gelmiştim. Ne denizde ne de geçtiğim kıyılarda hiçbir emare yoktu.

Yıllardır emrimde çalışan bir adamım nasıl olur da böyle bir şeye kalkıştırdı! İki parmağımla ağzına tık diye vurdum.

“Yalan söylüyorsun Tosbağa!” dedim “Çiçimek falan baha-ne! İhanetin kimden? Söyle! Sen kimin emrindesin?”

Titrek Tosbağa sözün artık bittiğini fark eder etmez keskin bir çeviklikle dönüp kaçmaya başladı. Arkasından ne kadar koştuySAM da yakalamam mümkün olmadı. Kiminle birlikte hareket ettiğini ve ne yapmaya çalıştığını hiç anlayamamıştım. Talihsiz bir güne kadar da onu bir daha ne görebilmiş ne de hakkında bir duyum alabilmişim. Ta ki bir sabaha karşı Çıngırak Irmağı'nın bize bakan yakasında bir çamaşırcı kadın onun cesedini bulana kadar. Yarası yoktu ve boğularak ölmüş olduğu belliydi. Ama Tosbağa yüzme bilen bir savaşçıydı! Konunun üzerinden zaman geçti ve sırlarıyla kapandı gitti.

Ne kadar unutamamış olsam da Çimen de artık hayatımın bir parçası değildi. Beni istememişti. Gururum da zaten onu bir kez daha görmeme müsaade etmezdi. Reddedilmek gurur ateşimi kızdırsa da tüm sevdami kalbime gömüp işime devam

ettim. Başarılarım bana yeterli telkini veriyordu. Ya da ben öyle zannediyordum!

Kara Fırtına mevsimiydi... Bir gece ansızın uyandırıldım. Bu kez köşe beyimiz saraydan gelen bir casusun Çiçimekler hakkında haber getirdiğini söyledi. Bir grup Çiçimek savaşçısının sabaha karşı Karanlık Orman'a girip yakınımıza kadar sızacağı öğrenilmişti. Artık Hazır Birlik Şefliğine yükselmiş bir savaşçıydım. Bu görev doğal olarak benimdi.

Köşe beyi bana "Sen çok başarılı bir şef oldun Yağmur!" dedi, "Bense yaşlandım ve artık kenara çekilme vaktim geldi. Artık bir tane bile Çiçimek kellesi getirsen benim yerimi alman için yeterli olacaktır. Eğer bunu başarırsan gözüm arkada kalmayacak!"

Bu sözler çok hoşuma gitmiş ve gururumu okşamıştı.

"Merak etmeyin beyim!" dedim "Başaracağım!"

Derhal Hazır Birliği toplayıp Karanlık Orman'a vardım. Yaptığım plana göre Çiçimeklerin geliş istikametine tapir kapı şeklinde bir pusu kurduk.

Şefliğe yükselttiğim Tavşan Diş'in emrindeki takımı tam karşımızdaki Yalın Yamaçlar'a ve en güvendiğim şeflerimden bir diğerini de takımıyla birlikte tıkamaya yerleştirdim. Pusumuzdan kurtulan Çiçimekler olursa onların kucağına düşecekti. Ben de kalan iki takımla birlikte beri yamaçta beklemeye başladım. Tam bir ölüm kapanı oluşturmuştuk. Düşükleri anda kaçıp kurtulabilmelerine olanak yoktu. Fakat her zaman her yerde ve herkesin başına geldiği gibi işler benim planladığım kusursuzlukta da yürümedi.

Tavşan Diş'in takımından bir haberci sızarak yanıma kadar geldi ve Çiçimeklerin beklediğimiz taraftan değil kendi arkalarından yaklaşmakta olduklarını haber verdi. Böylece Tavşan Diş'in takımı tehdit bölgesinde kalmış, ben ve yanımdaki takımlar ise atıl hale gelmiştik.

Tıkamadaki takıma kanat kırdırarak Tavşan Diş'in takımına yandan destek sağlayacak hale getirdim. Benim ve yanımdaki takımlara manevra yaptırarak geniş bir zaman ise yoktu. Çünkü yapacağımız manevra hepimizi açığa çıkarabilir ve Çiçimeklerin pusuya daha düşmeden bizi fark etmelerine sebep olabilirdi. Onları elden kaçıramazdım.

Her iki takıma haberciler sızdırarak talimatlarımı verdim. Pusuyu kendi bölgelerinde o takımların şefleri idare edecek, acil durumlar olursa benim yanımdaki takımlarla ok desteği vererek müdahale edecektik. Böylece Çiçimeklerin dönüştürdüğümüz yeni kapana düşmelerini gecenin sessizliğini bozmadan beklemeye başladık.

Çok geçmeden karşımızdaki takımdan bir haberci sızarak yine yanımıza geldi ve Çiçimeklerin Kuru Dere'de durarak yerleştiklerini gördüklerini söyledi. Artık bizimkilere doğru yaklaşmıyorlardı. Şefi olan Tavşan Diş'in yanına geri dönmesini ve ona "eğer kendilerine saldırı olmazsa bir şey yapmadan gözetlemeye devam etmelerini" söylemesini istedim.

Haberci gittikten bir süre sonra ise karşıdan bağırış çağırışlar gelmeye başladı. Çiçimekler Tavşan Diş'in takımının üzerine az da olsa ok atmaya başlamışlardı.

Yan takımın desteğinin de Tavşan Diş'in takımının korunmasına yetmediğini anladığımda yeni bir karar vermek durumunda kalmıştım artık. Yanımdaki iki takımla karşı yamaçlardaki Tavşan Diş'in takımının üzerinden aşırarak düşmana ok barajı oluşturup onların dostlarımız üzerine kurdukları baskıyı kırabilirdim. Ancak bu oldukça tehlikeliydi ve dolayısıyla bu kararı vermek kolay değildi. Çünkü atacaklarımızdan güçsüz oklar çıkarsa arkadaşlarımızın üzerine düşme ihtimali vardı.

Kararımı vermek için son ana kadar bekledim. Sonunda karşıdan "Destek verin!" sesleri yükselmeye başlayınca emrimdeki takımların şeflerine önleme vererek ok barajı oluşturmaları için emir verdim.

Yanımdaki iki takımın havada ısıklar çalarak gönderdiği ok yığınları hedefine ulaşmıştı. Çiçimeklerin baskısı kırılmış ve artık arkadaşlarımızın üzerine düşman oku gelmiyordu. Çok geçmeden de kaçımaya başladıkları haberini aldım. Açık ama aysız bir gecede Karanlık Orman'ın içinde düşmanı takip etmemiz de çok mantıklı olmayacaktı. Hem öyle yaparsak bu kez biz onların pususuna düşebilirdik ve hem de düşmana gerekli dersi beni tatmin etmiş olmasa da zaten vermiş durumdaydık.

Bir süre sonra zayıt olup olmadığına dair her takımdan bilgi istedim. Kendi yanımdaki takımlar zaten tehditten uzaktı. Yan takımdan gelen habere göre de kolundan hafifçe yaralanmış bir savaşı dışında herhangi bir zayıt yoktu. Haber gelmeyen ve en çok etki altında kalan tek takım Yalın Yamaçlar'daki yani karşıımızdaki takımdı.

Tavşan Diş'in kendi adamlarından rapor almakta olduğunu düşünerek yerleşimimizi bozmadan biraz daha bekledim. Ama halen haber yoktu.

Karşı yamaçtaki savaşçılara seslenerek emri tekrarladım. Cılız birkaç cevap geldi. Basit yaralanmalar dışında zayıt olmadığını söylüyorlar ama herkese henüz ulaşılmış olmadığını da ekliyorlardı.

Bir kez daha haberci göndererek onlara Tavşan Diş'in takımı toplayarak güney tarafımıza dizmesini ve ardından yanıma gelmesini istedim. Habercinin gidip gelmesi arasında bir süre daha yer değiştirmeden bekledik.

Haberci nihayet geldiğinde birkaç hafif yaralı olduğunu doğruladı ama şefleri Tavşan Diş'in henüz ortalarda görünmediğini, düşmanı daha iyi görebilmek için biraz daha öne çıkmış olabileceğini, kısa zaman sonra dönmesini beklediklerini söyledi. Fakat birazdan alacağımız haber bu söylenenin çok ötesinde olup benim için çok acı ve sarsıcı olacaktı.

MASUMİYETİN SONU

Belki de ölmemiştir, ölmeyecektir diye düşündüm. Eğildim, yüzüne baktım. Ne bir nefes ne bir kıpırdama! Öylece masum bir yüzle gözleri yarıya kadar aralı! Gülümsercesine bana bakmaktaydı.

Boğazından geçmiş olan okun kuyruğundaki mavi reçine her şeyi anlatmaya yetiyordu. Kendi savaşçımızı kendi okumuzla vurmuştuk. Ciğerimi yakan tarafı daha da elimdi. Neticede ok atılması emrini veren bendim. Onurlu, gururlu ve hırslı Şef Doğurtan İlahenin Şafak Yağmuru! Kahrolası emrim onun ölümüne neden olmuştu!

Sanki olmamış gibi “Korktuğum başıma gelmesin!” diye defalarca mırıldandığımı biliyorum. Elim ayağım titriyor ama

soğukkanlı olmaya gayret ediyordum. Ne yapacağımı bilmez haldeki bekleyişim sırasında, kalan umut kırıntılarım gittikçe daha bir umutsuzluğa saplanmaya başladı! Onun ölmüş olacağını, onu öldürmüş olacağımızı kabul etmek istemiyordu içimdeki bir koruyucu kalkan.

“Ulu Kukulkan! Rüya olsun! Ulu Kukulkan! Ben ölmüş olayım! Ulu Kukulkan! Ne olur! Ne olur!”

Kurban törenindekinden bile daha güçlü biçimde titrediğimi hatırlıyorum. Titreyişim, mırıldandığım kelimelere de etki ediyordu.

“Ulu Kukulkan'ım benim! Ne olur beni böyle sınama! Ne olur Büyük İlahım! Kaldıramayacağım yük yükleme!”

Bitmiş hissediyordum. O an kendime bile güvenemez haldeydim. Yan tarafa yere bıraktığım bıçağımın sivri ucuna baktım! Bir süre o düşüncede gittim geldim! İnsanların yüzüne bundan sonra nasıl bakabilirdim! Adamlarımı da yanımdan uzaklaştırmış ve yapayalnız kalmıştım. Yanlış yapmamam ve bıçağımı kendi böğrümeye sapsamamam için elimi tutacak hiç kimse yoktu yanımda.

Beni vazgeçiren yine o oldu. Ona doğru baktım. O varken yapamazdım! Yapmamalıydım! Ama bu kararı korktuğumdan değil bilmediğim bir şeyden dolayı verdim. Hatta ben değil o verdi. Ya da onun gerçek sahibi!

İnsanların yüzüne bakmaktan değil canlarımızın sahibinden çekinmem gerekirdi. Yerin dibindeki ateşlere atarsa atsın! Ama onun dediğinden yine de çıkamazdım! Eğer intihar edersenem bunu tapınakta, onurlu bir kurban olarak yapmam gerekirdi!

Uzun süre ağladım... Ağladım!

Öldüğünü bile bile ölmediğine inanmak istiyordum hâlâ.

Çaresizlik içinde çareler üretme gayretindeydim. Kendi kendime çok şeyler mırıldanmaya başladım ama söylediklerimin çoğunu doğru dürüst hatırlamıyorum bile! Tek hatırladığım “Ulu Kukulkan! Ne olur ölmesin! Ulu Tanrım! Ne olur ölmesin!” diye tekrar tekrar yalvardığımdı.

Onun bedeninin karşısına oturdum. İçimden ezbere ama anlamını bile bilmediğim Kicece bir dua okudum. Gözlerimin ağlamaktan şiştiğini hissediyordum. Yavaşça elimle alnına uzandım. Hafifçe çevirdim ve onun cansız ve kanlı yüzüne baktım.

Sanki gülümsüyordu. Geriye doğru elimi yavaşça çektim ve tekrar mırıldanmaya başladım.

“Sen bu yaşında Yüksek Dünya’yı fethediyorsun. Kutlu olsun sana kardeşim!” dedim.

Gözlerimden yaşlar boşalmaya devam ederken “Beni burada yerin dibine atıyorsun... Senin yanına gelebileceğimden emin olsam bir an bile durmam!” dedim.

Ellerimle akan burnumu ve görmemi engellediği için yaşanan gözlerimi siliyordum ama yaşlarım akmaya devam ediyordu.

Defalarca “Beni affet! Beni affet! Beni affet!” dedim ve sonra “Ulu Kukulkan! Bir işaret ver affedildiğime dair! Ne olur Tanrım!” diye ekledim.

Ama hiçbir işaret gelmedi. Tekrar burnumu çekip yaşlarımı sildim. Bir süre donuk bir bakışla ve ondan bir hareket beklercesine boynumu büküp baktım.

“Ne suçum varsa affet... Affet ne olur! Affet!”

Bir süre daha öylece daldım... Tekrar içimden dualar okurken boynuna baktım! Yarasına! Kanına! Soğuyan ve katılaştan bedenine! Onu seyrederken, beni cesaretlendirdiği çocukluk günleri aklıma geldi. Sonumuz bu mu olacaktı!

“Ölmeye ne kadar da hevesliymişsin!” dedim “Bu kaçınıcı firarın? Sonunda başardın ha!”

Bir süre daha bekledim. Sanki cevap verecekmiş gibi! Affedecekmiş gibi! Belki de hâlâ bekliyorum. Bugün bile!

Savaşçı takımlarına kendi şeflerinin komutasında kışlaya hareket etmelerini söyledim. Onlar yürümeye başladıklarında ben halen Tavşan Diş'in cesedinin başındaydım.

Sonra ona sarıldım. Bir ağacın önüne oturttum ve sırtımı dönerek kollarını omuzlarıma atıp bacaklarından kavradım. Ormanda geldiğimiz yöne doğru bir yandan ağlayarak, bir yandan dualar ederek onu belim bükük biçimde taşımaya başladım.

Eğer çevrede kan kokusunu alacak bir vahşi hayvan olsaydı muhtemelen bize saldırırdı. Bu ihtimal aklıma gelmesine rağmen hiç önemsemedim. Öyle üzgün, öyle mutsuzdum ki bir jaguara bile kollarımı açar kolayca teslim olabilirdim. Ama öyle bir şey olmadı. Kendimden nefret eder gibiydim. Benden daha tehlikeli bir jaguar mı olurdu!

Karanlık Orman'dan çıktığımda yorgun ve takatsiz düşmüştüm. Bir süre dinlenmek üzere onu yere bıraktım ve oturdum. Endişelerim olanca ağırlığıyla omuzlarıma çökmüştü. Şimdi ne yapacaktım? İnsanlara bu durumu nasıl açıklayacaktım? Hele ki onun masum annesine ve babasına! Fakat bir çare bulamadım. Başıma gelecek her şeye razı olacak bir hale büründüm. İsterlerse beni öldürsünler, gıkım bile çıkmayacaktı!

Tekrar yola koyulmak için hareketlendiğim anda ormana yakın bataklığın batı kenarından iki adamın bize doğru yaklaştığını gördüm. Onlara doğru bir süre tedirginlikle baktım. Nihayet onlar da beni fark edince koşmaya başladılar. Yaklaştıklarında birinin babam, diğerininse kanatsızlardan biri olduğunu giyiminden anladım.

İçimden “Keşke tüm bunlar gerçek olmasa!” dedim.

Perişan halde olduğumu biliyor ama sanki bir rüyadayım, bir kâbustayım da az sonra uyanıp “oh be rüyaymış” diyeceğim bir umut kırıntısını hissediyor, mümkün olmasa bile hâlâ zannediyor, daha doğrusu öyle olsun istiyorum. Bedenim olmasa da ruhum sanki kendisini böylece savunmak istiyordu. Ama ne bir rüya ne de bir hayaldi. O ölmüştü ve ben de şimdi bu gerçeğe birlikte her yerde ve herkesle yüzleşmek zorundaydım.

Önden giden şeflerden biri, Tavşan Diş'in cesediyle geldiğimizi babama haber vermenin doğru olacağını düşünmüştü. O da bir arkadaşını alıp yardımına gelmişti. Babam her ne kadar beni teskin etmeye çalışsa da onun ne dediğini duymuyordum bile.

Şehre gizli bir yoldan döndük. Tavşan Diş'in cesedini teslim aldılar. Babamı eve gönderdiler. Beni ise idare binasının içine aldılar. Bir gece orada yerde, tüm davetlere rağmen taşın üzerinde bekledim.

Sabahleyin beni çağırdılar. İçerideki bir odada toplanmış birçok kişi vardı. Neler konuşuyorlar bilmiyordum. Bana dışarıda beklememi söylemişlerdi.

Toplandıkları odanın yirmi adım kadar ötesinde mısır kamışından örülmüş bir hasırın üzerinde oturuyordum. Başımda bir muhafız bekliyordu. Kafamı eğmiş, hâlâ için için ağlıyor, yaşadıklarımın gerçekliğine inanmak istemiyordum. Nasıl olur da tüm bunlar başıma gelebilirdi? Ne olurdu o gün, ben de herkes gibi tarlaya giden biri olsaydım da tüm bu işleri başıma açmasaydım!

Az sonra seslenildiğini işittim. Yavaşça ayağa kalktım ve kapıya doğru yaklaştım. Orada bir an durdum. Ne soracaklardı ve ben ne diyecektim ki!

“Gel!” sesini duyunca başım önde yavaşça içeriye girdim.

“Kaldır başını!” dedi birisi.

Gözlerimi ona doğru çevirdiğimde gördüğüm makamında oturan yaşlı köşe beyimizden başkası değildi. Tebessüm eder bir edayla bana bakıyordu.

“Gel otur bakalım Şafak Yağmuru!” dedi ve göz ucuyla oradaki sedirde oturan memurlara işaret etti. Onlar köşe beyinin emrinde çalışan kanatsızlardı. Soyluların altında, halktan olmalarına rağmen halkın üstünde bir itibarları vardı. İşte onlardan bana en yakında olanı kalktı ve yerini bana bırakıp diğer somyaya geçip yerleşti. Ben yavaşça geçip süzülerek oturdum. Hiç uyumamıştım. Hem yorgunluk hem de üzüntüden neredeyse kendimden geçmek üzereydim.

“Koyverme kendini Yağmur!” dedi, “Ne yapalım oldu bir kere!”

Ağırlaşmış başımı zorlanırcasına kaldırıp baktım ve tekrar indirdim. Bu sırada bir hizmetkâr fincanlarda buhurlu kamış suları getirdi. Herkesten sonra benim önüme de bir fincan koydu.

Kokusu buram buram gelen kamış suyuna gözlerimi dikmiştim ama fincanı bile zor görüyordum. Konuşma boyunca bir yudum bile almadım.

İleri çıkanlardan biri “Nasıl yapalım beyim?” diye sordu köşe beyine.

“Onurlu ölüm kaidesine sokabilir miyiz, ne dersiniz?” dedi o da!

Bir diğeri söze karışıp “Beyim! Onurlu ölüm kaidesine sokarsak, köleler bizden delil isterler.” gibi bir şeyler söyledi.

Anladığım kadarıyla Tavşan Diş'in ölümünün nasıl olduğunu onlara açıklamayıp Çiçimeklerin okuyla öldürüldüğünü söyleyeceklerdi. Çünkü düşman okuyla öldürülmek büyük bir onur sayılıyordu.

Köşe beyi “Bilmiyorum ki nasıl yapsak? Sen ne dersin Yağmur?” diye bana sordu bu sefer.

Acı acı gülümsedim. Ne diyebilirdim ki!

“Nasil emrederseniz öyle olsun efendim.” dedim “Eğer beni kurtarmaya çalışıyorsanız hiç uğraşmayın. Benim böyle bir talebim yok. Ama üzüntümü giderecek bir ilacınız varsa verin! Ben başka bir şey istemiyorum!”

O kadar ağlamıştım ki, artık ağlamak istemiyor, üzüntümü içime akıtmak istiyor ama başaramıyordum. Gözlerimden sürekli yaşlar süzülüyordu.

“Seni kurtarmak için değil!” dedi köşe beyi “Kölelerin olması huzursuzluk çıkarmalarını önlemek için! E tabii ki seni de düşünüyoruz!”

“Beyim ben fikir beyan edemem! Nasıl istiyorsanız öyle yapın.” dedim.

Memurlardan biri “Onlar bizden istemeden biz bir tahkiyat yapalım ve ölüm gerekçisini bir şekilde babasına anlatalım beyim!” dedi, “En iyisi bu.”

Köşe beyi “Peki o zaman, kur heyetini başlat.” dedi ve bana dönüp “Peki Yağmur! Sen gidebilirsin. Üzülme artık olan oldu.” diye ekledi.

Ayağa kalktım ve kapıdan çıkmak üzereydim. Köşe beyi bir kez daha seslendi.

“Yağmur!”

Dönüp baktım.

“Buyurun efendim!”

“Babanın geçen yıldan artan mısır payını onunla bir görüş. Belki onun ihtiyacın yok ve diğer insanlara dağıtıyor ama! İdareimizin yiyeceği az geliyor, kışlaya bir faydan dokunur böylece!”

Bir an duraksadım. Ne dediğini anlamaya çalıştım. Anlamıştım da! Ama benim için babamın o dürüstlük mücadelesinin, hatta hayatın bile pek anlamı kalmamıştı artık.

“Emrinizdir efendim! Faydam mı? Dokunsun tabii!” dedim.

“Birkaç güne kadar ben haber ederim babana ne vereceğini, sen uğraşma. Bu gece yat dinlen, yarın sabah konuşursunuz.”

“Emrinizdir efendim!” dedim ve oradan çıktım.

Binanın dışına çıkana kadar bir memur bana eşlik etmeye devam etti. Ardından içeri döndü. Ben de yavaş yavaş yürüyerek evimize vardım. Babama olan biteni anlattığımda bana kızacağını düşünüyordum. Ama bana değil köşe beyine öfkelen-di. Beni ise teskin etmeye çalıştı.

“Git yat dinlen!” dedi, “Senin baban hâlâ hayatta! Ne yapalım veririz istediklerini!”

“Ya Tavşan Diş'in ailesi!” diye sordum.

“Kanatsızlardan biri!” dedi babam “Onlarla konuşmuş! Ne anlatıldı bilmiyorum ama şimdilik sesleri çıkmıyor! Belki de senin dediğin gibi onurlandırılacaklarını düşünüyorlardır!”

“Onlarla konuşayım.” dedim “Af dileyeyim!”

“Bunu şimdilik aklından çıkar!” dedi, “Çocuklarını yeni kaybettiler, sağlıklı düşünemezler. Hem onlar hem de sen daha fazla üzölmüş olursunuz. Hadi git uyu biraz. Yarın konuşuruz.”

Yatacağım odaya geçtim. Bütün gece uyumamıştım. Gözlerim kurban kâsesi gibi kızarmış ve bitkin bir halde olmama rağmen yine uyumaya sevkim yoktu. Karanlık Ormanda olanlar sanki hiç olmamış, sanki öyle bir ihtimali varmış gibi, berbat bir kâbus görmüşüm de her an uyanmayı hâlâ ümit edermiş bir haldeydim. Ama tüm bu düşünceler içindeyken sabaha karşı takatsizliğimden sızıp kalmışım.

Öyle derin bir uyku çekemesem de her gözümü açtığımda dünyadan kaçmak istercesine tekrar kapatıp az biraz daha uymaya çalıştım. Uyumanın beynimi kemiren üzüntüden beni

alıkoymuşunu hissediyordum. Öğleye doğru babam alalacele kaldırdı beni.

“Memurlardan biri geldi.” dedi, “Hemen seni istiyorlar. Büyük şef gelmiş. Seninle konuşacakmış.”

Benim meselem, karşısında herkesin korkudan tir tir titrediği Bıyıklı Kertenkele'ye kadar ulaşmıştı. Demek ki benim gördüğümde bile daha önemliydi durum. Yoksa basit bir takım şefi için koskoca büyük şef makamından kalkıp köşe beyine mi gelirdi?

“Baba sen de gel!” dedim.

“Oğlum!” dedi, “Beni istemiyorlar. Ama sen dirayetli ol. Korkma! O da Kukulkan'ın bir kulu, sen de! Başını dik tut! Ne olduysa oldu! Sana bir şey yapacak olsalardı çoktan yaparlardı! Senin olayda bir suçunu da görmüyorum. Ama sen kendini sorumlu hissettiğinden üzülüyorsun. Onların derdi başka! Her bir Çiçimek kafatası onlar için rütbe ve onur demek! Ters başlarına gelince sersemleler! Sen ölene üzülürken onlar boyunlarına asacak kemik parçalarının derdindedirler!”

Az sonra yanımda bir memurla birlikte idare binasına vardım. Dün beklemiş olduğum salondan geçip büyük şefe ne diyeceğimi bilemez biçimde ilerleyerek köşe beyinin odasının önüne kadar vardım.

Haberci memur beni görünce “İçerideler! Seni bekliyorlar!” dedi.

Kapının tokmağına dokundum. İçeriden ses gelmedi. İkinci defa dokunmak için elimi uzattığımda kapı açıldı ve içeriden elinde bir kanlı tohum suyu fincanıyla Bıyıklı Kertenkele ve arkasında bizim köşe beyi olacak şekilde çıktılar. Az geriye çekilip başımı eğerek selamladım. İçeride dışarıya çıkmayan bir kişi daha vardı. Bir an için gözüme bir Beyaz Adam ve kadının değdiğini gördüm. Ya da bana öyle gelmişti! Beyaz Adam insanların Bıyıklı Kertenkele'nin yanında ne işi olabilirdi ki!

Büyük şef bizim köşe beyine dönüp “Bu mu şerefsiz?” diye sordu.

“Evet efendim!” dedi o da!

Beklemediğim bu hakarete karşı tepki bile veremedim. Çünkü kendimi sorumlu hatta suçlu hissediyordum! Gerçi babamın dediği gibi, onların derdi bir savaşçı olmayabilirdi belki ama bu benim ormandaki kararımın sonucunu değiştirmezdi. Yine de sorumluydum işte! Karakterim buydu!

“Sen ne bok yedin?” dedi şiddetle bana!

Şaşkındım.

“Cevap ver, ne bok yedin sen?” diye tekrarladı.

Yerin dibine batmış, konuşamaz hale gelmiştim. Ama Bıyıklı Kertenkele durmak bilmiyordu.

“Çiçimek misin ha sen?” diye çıkıştı.

“Hayır efendim! O nasıl söz?” dedim “Ben Muluçitzalıyım. Bu memleketin itaatkâr halkındanım.”

“Çiçimek değilsen katilsin!” dedi üstüne.

Hafifçe başımı kaldırıp suratına baktım. Aklıma geleni söyleyecek gibi oldum ama vazgeçip tekrar başımı öne eğdim. Tavşan Diş'in göğsünü taş bıçakla parçalamam için ısrar eden ve birçok kurbanın canını eziyet ederek alan bu adam mı bana katil olduğumu söylüyordu! Biliyordum; eline geçen bir Çiçimek ölüsü olsaydı övgüyle bunu ketsala çıkarır ve kendine pay biçerdi. Ama sustum. Benim suçluluk duygum bana yetiyordu!

“Konuşsana ha! Katil!” diye ısrar etti.

Ortada bir cenaze varken elindeki fincandan keyifle içtiği kanlı tohum suyu dudaklarının kenarından sızıyordu. Ne yapacağımı bilememekten olsa gerek benim gözyaşlarım ise artık yerlere damlamaya başlamıştı.

“Ne konuşayım? Ben katil değilim!” diyebildim sadece.

Benim ne kadar zor durumda olduğumu umursamadan üzerime gelmeye devam etti...

“Katil değilsen niye öldürdün adamını?”

“Böyle olmasını istemezdim. Tüm savaşçılarımı korumak isterken bir kaza oldu. O benim dostumdu!” dedim.

Bilmiş ve kararını vermiş bir ifade ile “Ben sana ne yapacağımı biliyorum!” diye tehdit edercesine konuştu.

Sonunda patladım!

“Ne yapacaksanız yapın da ben de rahatlayayım, siz de rahatlayın! Zindana atın! Öldürün! Kalbimi çıkarıp kanını için! Ne yaparsanız yapın! Ama bana katil demeyin! O benim dostumdu, kardeşimdi. Onu bile bile öldürür müyüm? Ben katil değilim!” diye haykırdım.

Bu çıkışım üzerine hem güldü hem de köşe beyine dönerek azarlar biçimde konuştu.

“Cesarete bak!” dedi, “Üstelik halktan genç bir köleyle dostluk kurmuş bir adam benimle nasıl konuşuyor! Siz böyle mi yönetiyorsunuz burayı? Hemen tahkikatı yapın ve gerekçeyi belirleyin. Suçlu bu! Belli zaten! Kabahatli biz olacak değiliz ya!”

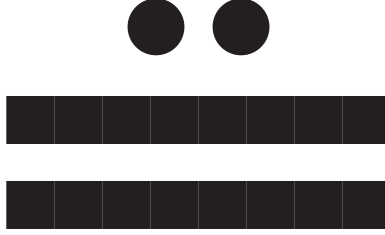
Oysa Çiçimek askerlerinin ne taraftan yaklaşacaklarını bize yanlış bildiren onlardı. Ama bu bile acımı hafifletecek değildi!

“Emrinizdir efendim!” dedi bizim köşe beyi.

Bıyıklı Kertenkele “Ha unutmadan... Toprak beyleri de toplansınlar. Onlara da söyleyeceklerim var.” dedikten sonra bir kez daha bana dönüp “Defol karşımdan! Hadi git!” diye bağırdı.

“O benim biricik Tavşan'ımdı!” diye kendi kendime mırıldanarak uzaklaştım oradan.

Artık yıkılmıştım! Beni ayağa kaldıracak bir el, benim de tutunabileceğim bir dal arıyordum. Tutundum da... Ama ne kadar çürük olup olmadığını bilemeden!

12

GİZEM SAUNASI

Gözlerim artık hiçbir şey görmüyordu. Yavaş yavaş kulaklarımdaki uğultu da ortadan kalktıktan sonra, karanlık bir dehizde yapayalnız kalmış gibi hissettim. Ayaklarım yere değmese de ellerimle sağı solu yoklayarak bir şey algılayabilirdim belki! Ama baktım ki ne elim ne kolum ne de bir bedenim kalmıştı! Âdeta hiçbir şeydim. Yine de nasıl oluyorsa hâlâ vardım işte. Eğer olmasaydım nasıl düşünebilirdim ki!

O, ömrüm boyunca hiç sevmediğim “beklemek” artık tek yapabileceğim şeydi. Hırsımın ve aceleciliğimin hiçbir anlamı kalmamış, teslimiyetin damarında akan bir zerre olmuşum.

Bekledim... Bekledim... Bir yıl mı, bir ay mı yoksa bir an mıydı? Hiçbir karara varamadım. Kesintisiz ama ölçsüz hissettiren bir takvimdeydim. Bekledim... Sadece bekledim... Ve sonunda perde, büyük bir çatırtıyla açıldı!

Artık tekrar bedeni bir varlığa kavuştuğumu anlıyordum. Karanlıktan ışığa doğru akıyor gibiydim. Ellerim, ayaklarım, gözlerim... Hepsi yerli yerindeydi. Artık bu yerde, bu atmosferde, o hep merak ettiğim farklı bir gök kubbenin altında, farklı bir yeryüzünün üzerindeydim. Gözlerim acısa da, kulaklarımda sessizlikten arınmanın yankısı homurdansa da artık o tuhaf bekleyişimin sona ermiş olmasından ötürü mutlu ve şahit olacaklarımdan dolayı merak içerisindeydim.

Artık o aşâğılık dünyada değil burada, dindarların her şeyini feda etme pahasına kaçarak gelmek istediği o yeni yeryüzünde ydim. Dünyadan öteye yolculuk ettiğimi düşündüğüm o uzun ama bir o kadar da kısa diyebileceğim seyahatim artık sona ermişti. Ya da ben öyle zannediyordum!

Çırlıçıplaktım ve titriyordum. Görebildiklerim ışık dolu ama fluydu. İki kişinin koşarak bana doğru geldiklerini fark ettim. Kollarımdan tuttular. Arkalarından gelen bir diğeri ise bedenime çul gibi bir şey sardı. Farkındaydım ki ayakta duramayacak kadar bitkin haldeydim. Ve benim önümdekiler de öyleydi... Arkamdan peşi sıra gelmekte olanlar da!

Çok geçmeden, ağaç diplerinde yol alan kese böcekleri gibi dizilmiştik. Bizi götürecekleri yere doğru yürüyerek yol almaya başladık. Kimse konuşmuyordu. Ne biz ne de görevliler. Ama öyle tuhaf bir histi ki, onların bize sürekli emrettikleri bir şeyler varmış da biz de onlara itaat eder gibiydik. Kelimelerle konuşmaya gerek bile bırakmayan bir iletişim vardı sanki aramızda.

Gözlerimdeki bulanıklık giderek çözülmeye başladı. Görevlilerin hepsi sarımtırak birer üniforma giymişlerdi. Çok güzel ve güler yüzlü insanlardı. Fakat tuhaf olan bir şey vardı ki,

erkek mi yoksa kadın mı olduklarını anlayamıyordum. Sonra önümde kakao rengi çullara sarılmış benim gibi yürüyenleri de seçmeye başladım. Arkadan görüşlerine göre onların erkek ya da kadın olduklarını az çok anlayabiliyordum. Bir elimi uzatıp önümdeki uzun saçlı kadının omzuna dokundum. Yavaşça başını geriye doğru çevirip bana baktı.

Ulu Kukulkan! Yüzü boynundan yukarı doğru yanıklar içerisindeydi! Derisi buruşup kurumuş gibiydi!

Ben ona dehşet içerisinde bakarken, o da bana benzer bir korkuyla baktı ve irkildi! Bana bakarken benden öğrendiğini ve hatta korktuğunu anlamıştım.

“Yoksa” dedim içimden “yoksa ben de mi aynı haldeyim?”

İkimizin de şaşkınlık hali geçmeden görevliler kollarımızdan daha sıkı kavradılar. Lisansız dilleriyle âdeta bize uslu durmamızı emrettiler. O kadın da ben de önümüze bakıp yürümeye devam ettik. Bırakın isyan etmeyi, durumumuzun ne olduğunu sorma gibi bir irademiz bile yoktu!

Bir süre sonra Büyük Kutsal Tapınak'ın tören platformuna benzer bir yapının önündeki daire biçiminde bir alanın ortasına getirildik. Her tarafa doğru yükselen yeşil camdan oturaklı tribünler ve en yukarıda büyük bir kürsü vardı.

Yaklaşık kırk kişi kadardık. Çoğu orada ilk defa birbirlerini görüp benim yaşadığım aynı şaşkınlığı yaşadılar. Hemen herkesin veçhi yanıklar, derin kesikler ve buruşuk kıvrımlar içerisindeydi. Birçok kişinin bedeninin de belki iyileşmiş ama iz bırakmış yanıklar içerisinde olduğu anlaşılıyordu.

Az sonra hepimiz kendi bedenimize dokunup, onun ne halde olduğunu yoklamaya başladık. Maalesef ben de öyleydim. Bu yeni yeryüzünde, bu yeni dünyada umduğumuz hayata acı bir başlangıç yapmıştık. Hepimiz çirkinleşmiş derilere sahip, ne olduğundan ve ne olacağından habersiz itaatkâr kö-

leler haline gelmiştik. Hepsinin simalarından bende de aynısı olan o derin hayal kırıklığını okuyabiliyordum.

Görevliler bizi sahanın ortasına bırakıp çekildiler ve ardından camdan tribünlere geçtiler. Az sonra kulaklarımızı sarsan metalik bir ses duyduk ve o yöne doğru baktık. Yukarıdaki kürsüde yeşil ve kırmızı ipekten kıyafetler içerisinde asil bakışlı ve yüzü bana çok tanıdık gelen güzel bir beyaz kadın belirdi.

İlk konuşma sesini ondan duyduk.

“Hem tecavüz hem cinayet ha!” diyerek öfkeyle başını iki yana salladı önce. Sonra intikam mümessili kesilmiş bir tavırla kaldırdı.

“Şaşkınlığınızla uğraşacak ve size durumunuz hakkında açıklama yapacak ne benim vaktim ne de sizin gerçeği saklama gibi bir şansınız var! Öyle ya da böyle anlayacağız! Başınıza gelebilecek işkenceleri tatmadan önce size son bir fırsat veriyorum.” dedi ve sertçe ekledi:

“Titrek Tosbağ'ı hanginiz öldürdünüz?”

Ne kimseye tecavüz etmiş ne de Tosbağ'ı ben öldürmüştüm. Ama onun yerine ormanda yaşadıklarım gözlerimin önüne geldi. Tavşan Diş'in akan taze kanını ve masum yüzünü hatırladıkça beynim âdeta korlanmış odunlarla dolu bir taş fırının içinde kavruluyordu. Bu ızdırabımın hiç bitmeyeceğini anladım. Taş kesilsem de unutsam diye heves ettiğim kahır nöbetlerim burada da mı peşimi bırakmayacaktı?

Ben kendi ızdırabımla hemhalken “İtiraza dair tek kelime bile duymak istemiyorum!” diye seslendi kadın “Suçlarınızı itiraf edecek olan elini kaldırsın yeter!”

Kadının sorusuna karşı suçlu üstlenen kimse çıkmadı. Kimse “Ben değilim” de diyemedi. Elbette ben de!

Bir süre beklediler. Ses çıkmayınca kürsünün önünde bekleyen kadın bir eliyle eteğini savurup arkasını döndü ve hızlıca

yürüyüp gözden kayboldu. Muhafızlar tekrar yanımıza geldiler. Her birimize artık iki gardiyan yapışmış gibiydi. İte kaka ve hatta döverek bizi tekrar sıraya koyup yürütmeye başladılar.

Yapının dışına çıktığımızda yakıcı güneşi engelleyen hiçbir gölge kalmamıştı. Perişan bir halde epeyce yürüdük ve sonunda geniş bir kemerin altından geçerek hiç tanımadığım bir şehre girdik.

Yolun her iki tarafında taştan yapılmış sıra sıra evler ve önlerinde toplanmış insanlar vardı. Bize kiminin acımayla kiminin ise nefretle baktığını fark edebiliyordum. Bazıları hışımla üzerimize yürüyüp tekme tokat atıyor, kimisi yüzümüze tükürüyor, az bir kısmıysa onlara engel olmaya çalışıyordu.

“Nasil bir cendereye sıkışmışım böyle!” diye düşünürken karşıdan tanıdık bir adamın koşarak geldiğini gördüm. Oydu! Ormanda yakaladığımız Çiçimek köylüsü! Ben ne olduğunu anlayamadan elindeki ağaç dalını kafama hışımla vurdu!

Kendime geldiğim anda bedenimin büyük bölümünün çıplak olduğunu ve her yanımdan sıcaktan ötürü yoğun biçimde terler sızmakta olduğunu fark ettim. Etrafımda çok sayıda kızdırılmış taş vardı. Her yerim ıslanmış ve bağdaş kurmuş biçimde oturuyordum. Göz kapaklarımı ağır ağır kaldırdım ve karşıma baktım. Buram buram vanilya kokan ve kakao renginde gözleri olan güzel bir kız bana doğru bakarak gülümsüyordu.

“Bu kadar yeter!” dedi, “Seni dışarı çıkarmamı istediler.”

Bilincim yerine gelirken nerede olduğumu da bu saunalara daha önce defalarca girdiğimi de hatırlamaya başladım.

Tahkikatta aklandıktan sonra kışla görevimi bırakmış ve yaşadığım sarsıntılı hayattan kurtulmak isteyerek kendimi dine vermişim. Kabilemizin aksakalının öğretileriyle başlayan süreç beni ahuanın da içinde yaşadığı Büyük Tapınak'a kadar getirmişti. Benim taç giyme törenindeki davranışımın etkile-

nen Ağa Yılan kendi tapınağına beni çağırılmış ve dinî hassasiyetim bu daveti kolayca kabul etmeme sebep olmuştu.

Ağa Yılan'la bire bir görüşme şansım olmamıştı ama tapınaktaki ileri gelen ahkinlerin derslerine katılıyor, dinimiz hakkında her şeyi öğreniyor, hemen her ezoterik ayine katılıyordum. Benim gibi dine kendisini adanmış başkaları da vardı. Ama bendeki öğrenme hevesini fark eden ahkinler benim üzere daha bir ihtimamla eğiliyorlardı.

Kadınlar ve kızlar aslında ayrı odalarda kalıyorlardı. Ama her hafta değiştirilen bir kız bizim hizmetimiz için etrafımızda olurdu. İşte beni Gizem Saunamdan çıkaran Kakao Gözlü Kız da birkaç gündür bizim hizmetimizdeydi. Eğer Dayanışma Bayramı ya da özel bir tören olursa bu bakire kızlardan birisinin kurban edildiğini de biliyor ve benimsiyorduk.

Tapınak öğretisinde gizem her şey demektir. Bunları başkalarıyla asla konuşamazdık. Hatta birbirimizle bile pek konuşmamalıydık. Tapınak içinde öğrenilen ve yaşanan her şey tapınağın içinde kalmalıydı. Soru sormak bile neredeyse yasaktı. Öğrenen öğrenirdi. Derslere girip çıksak da sınırların dışındaki ve daha derinlerdeki bilgiler hak edilerek ancak edinilebilirdi. Gördüğümüze değil bildiğimize inanmamız, duyduğumuzu değil inandığımızı iştmemiz isteniyordu. Eğer herhangi bir şey görür, duyar ve o şey inandıklarımızın aksine olursa bu kendi cehaletimiz, iman eksikliğimiz ve hatta inkârımız nedeniyle kötü tarafımızdan gelmiş ve içimizdeki kötülük canlanmış demektir!

Gizem Saunamıza girmeden önce ders aldığımız üstat bizden sakab ya da balçe içmemizi ister ve teonanacati sunar. Sakab mısır ve bal karışımı, balçe dediğimiz içecekse aslında o içeceğe kattığımız ağaç kabuğunun adıydı. Söylediklerine göre kanımızın ve beraberinde aklımızın günaha kaymaktan temizlenmesi içindi. Teonanacati ise kuzey dinlerinden öğrenilen ve

“tanrıeti” dediğimiz kutsal bir mantar çeşidiydi. İçimizdeki kötülüklerden arınmamız ve Gizem Saunamızda diğer ruhlarla iletişime geçtiğimizde daha kolayca aydınlanmamız için onu da çiğnemiş olmamız gerekiyordu. Bazen mantar yerine çavdarmahmuzu ya da meskalin ve peyote gibi bazı kutsal kak-tüslerden de verdikleri oluyordu. Ama tüm bu kutsi gıdaları bize ölçülü verirler, daha fazla istediğimizde kızarlardı. Çünkü ölüm çizgisi üzerinde olduğumuzu unutmamamız, verilenleri ahuaya ve tapınağa bağlılık için almamız ve dünyevi tarafına iştah duyarsak günaha gireceğimiz söylenirdi.

Bir söylentiye göre cinsel gücü çok artırma özelliği olan karışımlar da vardı. Hatta bazı talebeler bunların kontrolsüz şekilde gülmeye yol açtığını söylerler ve derste fazla gülümseyen ahkinlerin “ölü diriltten şerbeti” içmiş olabileceğini ima ederek aralarında şakalaşırlardı. Aslında kimsenin böyle bir şey gördüğünü zannetmiyordum. Talebelerin arasında bir eğlence konusuydu işte.

Tüm bunlardan dinde ehil olmayanların haberi yoktu. Ben de işte artık o ehil olanlar arasındaydım. Kukulkan'ın özel kullarından ve ahuanın tarikatındandım. Tapınakta geçirdiğim her gün daha önce yaşadığım kötü günlerin artık geride kaldığını bana hissettiriyordu. Hele ki ter banyoları başka âlemlere âdeta birer seyahatti.

Az sonra... Kakao Gözlü Kız'a “Tamam, çıkıyorum” deyince başını saygıyla eğdi ve dönüp beyaz tülde etekleri yerleri süpürerek yanımdan uzaklaşıp gitti.

Arka terasa çıkmaya ve hava almaya niyetliydim ki bu kez az önce beni ter banyosuna sokan kiniç (üstat) geldi ve Ezoterik Saunamın iyi geçtiğine emin olduğu söyledi. Saunada iken gördüğüm her şeyi ve aldığım dersleri her zaman olduğu gibi ona anlattım. Bana yaşadıklarımın arınma sürecimin çok iyi işlediğine işaretler taşıdığını, aslında aynı anda aynı şeyleri ken-

disinin de öte âlemden seyrettiğini söyledi. Eğer gördüğümden ve hissettiğimden farklı bir şey söyleyecek ya da bir yalan uyduracak olsaydım bunu hem kendisinin hem de ahuanın gönül gözüyle hemen fark edebileceğini belirtti. Bu yüzden güven kazandığımı ve artık Ruh Kanosu'na binebileceğimi müjdeledi.

Çok sevinmiştim. Ruh Kanosu üst düzeye erişmiş talebelerin hep birlikte üstat bir ahkinle gireceği gizemli bir ayindi.

Heyecanla “Ne zaman?” diye sordum hemen.

“Soru yok!” dedi, “Ben sana haber verdiğimde!”

Ama çok da geçmedi.

İki gün sonra akşamüzeri haber geldi. Ahuanın odasının bulunduğu koridorun bir altındaki karanlık odada üstatla bir araya geldiğimizde on altı talebeydik. İçeride ısıtılmış taşlar, tütsüler, buhurlar, tabletler ve heykelcikler vardı. Karşıdaki Kulkulkan heykeli ise en ihtişamlı görüneni idi.

Yerde yükselti şeklinde bir kano temsili vardı. Teker teker içeri alınırken elimize birer tane kürek verildi. Oturacağımız yerlere geçtiğimizde ise her birimiz için özenle hazırlanmış tanrıetiyle balçe kâselerini fark ettim. O kadar ruhani ve mutluluk hazzı dolu bir hava vardı ki heyecanımı bastırmakta artık zorluk çekmeye başlamıştım.

Hepimiz oturunca kapılar kapandı. İçerisinin ne kadar sıcağın olduğunu aldırımıyorduk bile. Purtullarımızı çıkarıp yan tarafa bıraktık ve kâseleri avucumuza aldık.

13

RUH KANOSU

Odanın dört bir köşesinde beklemekte olan gözlemcileri yeni fark etmiştim. Eğer herhangi birimizin sağlığına yönelik herhangi bir sıkıntı gelirse onu odadan çıkarmak için orada bulunmaları gerektiğini derslerde anlatmışlardı. Bununla birlikte her birinin elinde ya da yanında bir meta vardı. Birinde davul, birinde beşgen bir jaguar tableti, birinde topuz biçiminde bir tüylü yılan yontusu ve diğerinde bir mızrak!

Üstat kano maketinin baş tarafına geçti ve herkesin ne hissetmek istiyorsa hiç çekinmeden onu söylemesinin zamanının geldiğini söyledi. Saklayamazdık. Nasıl olsa içimizden geçenleri bildiklerini biz de biliyorduk!

İçimizden biri “zenginlik!” dedi, “çok zenginlik”

Üstat ona bakıp “Senin olsun!” dedi ve Kîçece okumaya başlarken arkadaşımız tanrıetini çîğnedi ve ardından balçesini içip eline küreğini aldı.

Sıradaki genç “şehvet” dedi.

Üstat “Senin olsun!” dedi ve aynı ritüel tekrarlandı.

Bir diğeri “güç” isterken bir başkası ailesine olan özlemini gidermeyi, bir diğeri uzak dünyaları görmeyi istedi.

Sıra bana geldiğinde çoktan kararımı vermiş olarak “ölüm” dedim!

Üstat şaşkınlığını gizleyemedi. Bu kadar güzel isteğin yanında ölüm neden istenirdi ki!

“Korkma üstat!” dedim “Senin olsun de bana! Benim isteğim kaybettiğim dostumun acısını hissetmektir. İçimdeki azabın bitmesinin yolunu orada görüyorum. Kanomda ölümü tadarak Kukulkan’la irtibat kuracağım.”

“Hayır, korkmadım!” dedi üstat “Kanoya neden bindiğini en doğru bilen sen oldun!”

Tereddütle de olsa “Senin olsun!” deyince ben de memnuniyetle tanrıetimi çîğneyip balçemi içtim. Sonra da küreğimi elime alıp diğerklerini beklemeye başladım.

Herkes hazır olduğunda üstat “Kayıp ruhlarımızı geri getir Kukulkan!” diye haykırdı.

Köşelerde bekleyen gözlemcilerden biri davul çalmaya başlarken üstat eline bir çingirak aldı. İştittiğim son sözler şunlardı...

“Huzur yolculuğunuz kutlu ola! Aradığınızı bulacaksınız. Çingırağı tekrar duyduğunuzda kürek çekmeyi bırakacaksınız ve buraya döneceksiniz.”

Davulun ritmiyle âdeta yayından fırlayan bir oka dönüşmüştük. Kendimi gerçekten de bir nehirdeki kanonun içinde hissediyor, hem kendimin hem de yanımdaki diğerküreki-

lerin boğazından hırıltılar çıktığını duyuyor, tüm gücümle ve hatta gücümü de aşan hırsımla kürek çekiyordum. Az sonra kendimden başkasını da duyamaz, hissedemez olduğumda bambaşka bir haldeydim.

Kahrım hayrete dönüşmüş, hayretimse her an daha da artan bir meraka kürek çekerken kalbim davul gibi coşmuştu. Emin olun siz de benim gibi zaman denizinde her yöne doğru yol almakta olan bir kanoda olsaydınız benden çok da farklı hissetmezsiniz.

İzdirabımın ve Ulu Kukulkan ile kurmak istediğim bağlantının beni bir kano kürekçisi haline getireceğini, yaşanmış ama bitmemiş olayları o kanonun içinde bir kez daha bir benzeriyle yaşatacağını hayal bile edemezdim. Ama artık anılarımla ağırlığını sadece sırtlanmakla yetinmemiş, bulunduğum zamanı ve mekânı neredeyse dondurmuş ve üzerinde tepinecek hale gelmiştim.

Derken tuhaf bir şey oldu! Diğer kürekçiler aniden kalkarak arkama geçip koltuk altlarımdan hışımla yakaladıkları gibi beni yatırıp yüzüstü çevirdiler. Purtulumu sırtımdan sıyırdıkları neyin neden olduğuna dair hiçbir fikrim yoktu. Az sonra başlayacak acı dolu anları neden yaşayacağımı anlamam için fırsat bile verilmedi. Çaresizlikle dolu iniltilerimi dikkate alan kimse olmadı. Çıplak sırtıma inen her darbe verdiği tarifsiz acı ile kalmıyor, ardı sıra beynimi yerinden sarsan bir kulak uğultusuna da sebep oluyordu. Kürekçiler topuklarıyla iterek bedenimi her döndürdüklerinde ise içlerinden biri öne çıkıyor, yüzüme doğru eğiliyor ve haykırıyordu. Ama ne yazık ki ben hiçbir şey duyamıyordum. İşitmesi gereken kulaklarım âdeta benim kulaklarım değildi.

Yüzü kim olduğunu tanıyamayacağım kadar karanlıktı. Kendimi ifade etmeye çalışıyor, cevap vermek için kıvranıyordum. Ama dudaklarımdan anlaşılabilir tek bir kelime bile çık-

mıyordu. Âdeta dilim tutulmuş, ağızda gevelediğim birkaç kelimeyi bile söyleyemez olmuştum. Bu halim liderlerini daha da öfkeliendiriyordu. Bir adım geriye çekildiğinde elindeki sopayı kaldırıp tekrar savurmak için hazırlanırken yanındaki kürekçiler topuklarıyla tekrar yüzüstü çevirdiler beni. Yeniden ve yeniden dövülmeye devam ediliyordum. Ta ki o meçhul liderleri yoruluncaya kadar bu böylece tekrar ve tekrar devam etti. Kendimden geçmek üzereyken kollarımdan tutup ayağa kaldırdılar. Sürükleyerek kano ucuna götürürlerken kendime gelir gibi oldum!

“Tamam!” dedim “Kabul ediyorum!”

Neyi ve neden kabul ettiğimi bile bilmeden teslim olmama memnun biçimde sırttılar ve kanonun gidişine dikey biçimde bu kez sırtüstü yatırdılar beni. Ellerim ve ayaklarım suyun içindeyken, belim ve boynum çatırıyor, kaldırmaya çalıştığım başım geriye düşüyor, saçlarımın ıslandığını fark edebiliyordum. Üst dudağım gerilmiş ve ön dişlerim âdeta bir tavşaninki gibi öne çıkmıştı. Bu uçsuz bucaksız denizde üzerime aniden yağmaya başlayan tuhaf yağmur ne yazık ki biraz olsun bile acımı hafifletmiyordu.

Başımı zar zor kaldırıp yukarıya doğru baktığımda üzerime yağın yağmurun bir jaguarın gözlerinden akmakta olan gözyaşları olduğunu anladım. Başını göğe doğru kaldırmış, iki pençesini bir araya getirmiş ve arasında keskince parılayan bir bıçak tutuyordu. İstese beni dişleriyle paramparça edilecek bir jaguar, kalbime saplayacağı basit bir bıçakla mı beni öldürmeye niyetliydi?

Bu saçma sapanlığı önemsizleştirircesine “Ne fark eder!” diye düşündüm sonra ve “Hadi yap artık!” diye mırıldandım ona.

Kendi derdimi umursamaz bir halde onun üzüntüsünün son bulması için beni öldürmesi gerektiğini hissediyor ve tuhaf

görünse de jaguarın bunu yapmasını çok istiyordum. Gözlerimi kapatıp her an kalbime saplanacak olan taş bıçağı hiçbir tedirginlik hissetmeden beklemeye koyuldum. Ama bir türlü saplanmadı!

Sabrım tükendiğinde gözlerimi açtım. Az önceki jaguarın yerinde bu kez yüzü belirsiz bir savaşçının attığı ok sonrası elindeki yayının sallanışını gördüm. Kalbime saplanacağını umduğum bıçak yerine bir ok, işte tam o anda gırtlığımdan geçiverdi.

Okun zehirli ucunun verdiği acı yavaş yavaş tüm bedeni- me yakarcasına yayılırken gözlerim de ağır ağır kapanıyor ama kalbimin hâlâ yerli yerinde attığını hissedebiliyordum.

Zihnimin bulanıklaşmaya başlamasını beklerken zaman denizinde yüzdüğüm izdüşümün değiştiğini fark ettim yine. Bedenimdeki sızım hafifleyerek derinlere çekilirken gözlerimi açtım. Gökyüzünde bembeyaz renkli bir güneş yüzümü ısıtıyor, aynı anda gözleri kakao renginde bir kız sevgiyle bana bakıyordu!

Ne kadar da güzeldi! Güneşin ateşinin önüne saçlarıyla gölge edercesine boynunu yana büktü. Gözlerini gözlerime dikti ve anlayamadığım ama güzel olduğuna emin olduğum kelimeler dudaklarından dökülürken boynumdaki yarayı narın parmaklarında tuttuğu nemli bir bezle silmeye başladı.

Onu nereden tanıdığımı hatırlamaya çalışırken cennetim bir kez daha cehenneme dönüştü. Bu defa kürekçilerin arkadan yaklaşıp kollarından yakalayarak sürüklediği ben değil kakao gözlü kız olmuştu. Onu sürükleyerek götürürlerken arkasından sadece başımı kaldırıp bakabilmekle yetindim. Bitmez şehvetleri temsil eden korkunç dövmelerini ve kocaman küpelerle sarkmış büyük kulaklarını arkadan gördüğüm koca kıçlı bir adamın kucağına bembeyaz tüller içindeki kızı teslim ederlerken; içimdeki merhamet duygusu beni harekete geçire-

meyecek ve kötülüğe kıyam edemeyecek kadar zayıftı. Ulu Kulkulkan böyle istemişse bana düşen boyun eğmekten başka bir şey olamazdı ki! Dinime teslim olmak varken kadere mi kıyam edecektim!

Gözümü onlardan kaçırıp yüzümü göğe doğru çevirdim. Bütün bulutlar saygıyla kenara çekilip de tam tepeme dikildiği anda güneşin önünden tüm ihtişamıyla uçmakta olan ama gölgesi ışığı kesemeyen kocaman bir Quetzal Kuşu gördüm. Onu hayranlıkla izlerken bir an içimi onun gibi olma arzusu kapladı. Meğer bu arzum o güneşin ışığını söndürmeye yetecekmiş!

Kendimi tekrar karanlıkta yüzen kanoda kürek çekerken buldum. Çok yorulduğumu ama buna rağmen aynı hışımla kürek çekmeye devam ettiğimi biliyordum. Sonra bir çingirak sesi duydum. Kürek çekmeyi bıraktım ve avuçlarıma baktım. Şişlikler ve morluklar içindeydiler.

Kano şefi; kim olduğunu hatırlayamasam da tanıdık yüzlü bir gençti. Gülümseyerek bir elinde tuttuğu kabak kaptan bir yudum aldı ve ardından gözümün içine bakıp tüm ciddiyetiyle seslendi...

“Su toplayan parmaklarına mı bakıyorsun?”

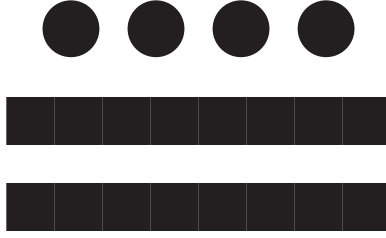
“Evet!” dedim “Çok acıyorlar! Çok yoruldum artık! Çok!”

“Yolun dümdüz ama dalgalara kapılarak yalpalayan sensin!” dedi, “Avuçlarını kutsama! Sandalını kutsama! Çektiğin küreğe değil ufka bak artık.”

“Balçe”nin etkisi geçmeye mi başlıyordu? Ben başımı kaldırıp ötelere anlamaya çalışırken o devam etti...

“Er ya da geç gideceğin yer orası!” dedi, “Sürünsen de kürek çeksen de uçsan da kaçsan da varacağın yer orası! Zamanın sihri kapılma! Orası zannettiğinden çok daha yakın!”

“Yeter!” dedim “Yeter! Ölüm gelsin artık! Ne şekilde olursa olsun gelsin artık!”

14

VANİLYA KOKUSU

Halen Ruh Kanosu'nun içindeydim ve gerçek ölümü delirmişçesine istiyordum. Ama her nedense derse dönmüş gibi hissediyordum. Öğretmen ahkinlerden biri vardı karşımda.

Popol Vuh öğretilerinden birini anımsatıyor ve “Bir tanrı bile dünyayı kurtarmak için kendisini ateşe atmıştır.” diyordu.

Sözleri biter bitmez alevli bir yangın sardı bedenimi. Tüm sinir uçlarımda acı içinde yanarak ölüyor olmayı hissediyordum. Ama çok geçmeden garip bir şey oldu. Yanmaya devam ettiğimi bildiğim halde birden bire tüm acım ortadan kalktı. Duyusuz, hissiz bir süre daha geçirdikten sonra nihayet öldüğümü anladım!

Az sonra karşımda konuşan kişi ise Titrek Tosbağaydı.

“Senin yüzünden nehirde boğdular beni!” diye haykırdığı anda derin bir paniğe kapıldım.

Nehrin içine düşmüş ve küreğini çektiğim kanoya alttan yukarı doğru bakıyor haldeydim. Nefes alamıyor olmanın verdiği azapla kıvranıyor, ardından suyun ciğerlerime dolması göğsümde müthiş bir yanma ve yırtılma hissi uyandırıyor. Ama yine çok geçmeden bir sakinliğin ve dinginliğin üzerime çöktüğünü anladım. Hissizleştikten bir süre sonra orada da öldüğümü fark ettim!

Bilincim açılmaya başlarken bu kez karşımda konuşan kişiler Dayanışma Bayramı'nda kurban edilirken gördüğüm kişilerdi. Her birinin yaşadıklarını birer birer yaşadım. Kafam kesildi ve kalbime defalarca bıçaklar saplandı. Tüm acılarını çökerek öldükçe öldüm!

Ve sonunda bilmeyi en çok umduğum an gelmişti. İşte karşımda konuşan kişi bu kez Tavşan Diş'ti. Ama söylediği şeyler okla vurulmasıyla ilgili değildi.

“Yüksekten düşmek çok acıtır şef!” dedi, “Ne kadar yükseğe çıkarsan o kadar yüksekten düşmüş olursun ve ne kadar yüksekten düştüysen o kadar çok zarar görürsün! Bilmediğimin emrinde itibar sahibi olmaktansa senin emrinde bir okçu olarak kalmayı tercih ederim.”

Bu sözlerin ardından derinden işittiğim davul sesi sustu ve kulağımda çingirak sesi yankılanmaya başladı. Küreğimden kendi irademin dışında çektim ellerimi ve kendi irademin dışında döndüm tapınağa!

Karşımdaki üstat elini indirdiğinde sadece ben değil herkes dönmüştü artık. Hayatımda başkalarında şahit olduğum tüm ölümleri tatmıştım Ruh Kanosu'nda. Ama sonuncusu; okla ölen Tavşan Diş'in söylediği yüksekten düşmeyi tadıp tadamadığımla ilgili tereddütteydim. Orada kesilmişti!

Tavşan Diş sadece benim emrimde olmak isterken ben kim emrinde olmak istemiştim ki bugüne kadar? Bir tek şefin mi yoksa köşe beyinden büyük şefe, aksakaldan ahkinlere, az önceki üstattan ahuaya ve hatta ketsala kadar herkesin mi? Ya Kukulkan! Tanrı!

Ruh Kanosu'na binmeden önce ne umduğum ile çıktıktan sonra ne olmak istediğim arasında çok fark vardı. Dinginlik bulmam gerekirken kafam belki de ilk defa biraz karışmıştı.

Ter banyolarındaki Kayıp Ruh Ayinleri'nden sonra kiniçlere her şeyi anlattığımız gibi şimdi de üstada Ruh Kanosu'nda yaşadıklarımızı anlatmaya başlamamız beklenirdi. Ama bu kez saunalardaki gibi biz değil bizim gördüklerimizi önce üstat anlatacaktı. Eğer onun anlattıkları ile bizimkiler arasında uyum varsa tekâmül etmiş ya da umduğumuz iyileşme her neyse onu bulmuş olacaktık.

Üstat ilk olarak içimizden “zenginlik” isteyenin Ruh Kanosu'nda yaşadıklarını anlatmaya başladı. Genç adam şaşkın biçimde onu dinledi. Hem de hiç çit çıkarmadan! Üstat sonra yerinden ayrıldı ve onun yanına kadar geldi. Davulcu tekrar davulunu çalmaya başlarken o yere oturup ardından dizleri üzerinde doğruldu. Davulcu sustuğu anda sol eliyle gencin sırtından tutarak onu kaldırdı ve oturttu. Kîçece dualar ederken başparmaklarını gencin alnında, kaşlarında, boynunun yanlarında ve arkasında baskılayarak gezdirdi. Sonra çingırağını çalmaya başlayarak ayağa kalktı ve eski yerine, kanonun baş tarafına geçti.

Üstat gözlerini kapatıp Kîçece bir dua daha okudu. Ardından susup gözlerini açınca gence baktı ve “Anlat hadi!” dedi.

Genç anlatmaya başlayınca üstadın anlattığıyla bire bir örtüşüğünü duyduk. Bir mucize gibiydi.

Aynı ritüel diğerleri için de tekrarlandı ve sıra bana geldiğinde pür dikkat onu dinlemeye başladım.

“Kanoyla kendi zamanının denizinde dolaştın” diyerek olanları neredeyse bire bir anlattı ve “Ölümü şiddetle arzuldun” dedi.

Sıra ölümlere gelince...

“Popol Vuh'tan okudun, yandın ve öldün!” dedi.

“Nehre düştün, boğuldun ve öldün!” dedi.

Şaşkınlığım arttıkça artırıyordu. Bütün bunları nasıl bilebilirdi? O devam ediyor, ben sadece dinliyordum.

“Kurban edildin, kafan kesildi! Öldün!” dedi.

“Kurban edildin, yüreğin bıçaklandı! Öldün!” dedi.

“Yüksekten düştün!” deyince hemen sonunu söylemedi. Bir an durdu ve gözlerimin içine baktı. Hiçbir tepki vermeyince devam edip “Öldün!” dedi!

Aynı ritüelleri bana da uyguladıktan sonra anlatma sırası bana geldiğinde son yaşadığım sahneye kadar olanları ben de anlattım. Üstadın memnuniyeti yüzünden okunurken son sahnede yüksekten düşmediğimi söylemem gerekirdi. Ama ben üstadın söylediklerini tekrar ettim ve öldüğümü söyledim.

Oysa sonuncusunda ölmemiştim! Yüksekten de düşmemiştim! O sadece Tavşan Diş'in sözlerinden ibaret kalmıştı. Üstatla uyumsuz kalmaktan korktuğum için yalan söyledim. Ama sorun böyle çözülebilir miydi? Eğer üstat ve hele ahua gerçekten de yalan söylediğimi öte âlemden haber alabiliyorlarsa bu er geç ortaya çıkacaktı! Kafam gerçekten de çok karışmıştı! Bu durum dinimi ve imanımı yalanlamam anlamına bile gelebilirdi!

O an söylediğimden geriye dönüş olmadığını hissettim ve kimseye bir şey sezdirmeden tapındaki sürecime devam etmem gerektiğine karar verdim. Ama bir yandan da Ruh Kanosu esnasında gördüklerime yalan katmış olduğum için korkmaya başladım!

Ruh Kanosu senasından sonra dinlenmek üzere serbest bırakılmıştık. Herkes odasına çekilirken ben arka terasa çıktım. Hâlâ üstatla benim gördüklerimin uyumsuz olduğu noktayı düşünüyordum. Epey bir süre orada zihnimi meşgul eden şeylerle vakit geçirmiş ve açık hava beni biraz olsun kendime getirmişken ahuanın bulunduğu üst koridorun başındaki odaya ışık sızdığını fark ettim. Herkesin dinlenmeye çekildiği bir vakitte onun mumları neden yanıyordu ki!

İşte o anda normal şartlarda asla yapmaya cesaret edemeyeceğim bir şey yaptım ve üst koridora gizlice çıktım. Çünkü kafam üstatla olan tutarsızlığımın halen etkisindeydi. Öte âlemden benim yalanlarımı haber alabilecek bir ahua benim onun koridoruna kadar çıktığımı da fark edebilmeliydi.

Ağa Yılan eğer beni fark ederse her şeyi açıklamaya ve özür dilemeye hazırdım. Bu davranışımı da bir tekâmül çabası olarak gösterebilirdim. Yalan değildi. Gerçekten de doğruyu öğrenme ve kafa karışıklığımı giderme derdindeydim.

Sessiz adımlarla ilerleyip koridor dibinde uyumakta olan muhafızın arkasından sürünerek geçtim. Geniş kapıyı yavaşça aralayıp koridorun içine girdim ve kapıyı tekrar kapattım. Işık sızmakta olan odayı uzaktan seçip ilerlemeye devam ettim.

Odaya yaklaştıkça içeriden gelen sesleri fark etmeye başladım. Bir adam ki o vakitte bu Ağa Yılan'dan başkası olamazdı; çok saçma biçimde kesik kesik ve hatta aptalca denebilecek kahkahalar atıyordu. Âdeta aklını kaybetmiş bir deli gibi gülüyordu!

Korkumdan kalbim yerinden çıkacak gibi çarpmaya başladı! Buna rağmen vazgeçmedim. İyice yaklaştım! Artık talebelerin normal şartlarda karşılaşmaya bile korktukları Ağa Yılan'ın kapısının dibindeydim!

İçeridense vanilya kokusu geliyordu!

15

DİNİMİ KAYBEDİYORUM

Gözlerime inanmam mıydı yapmam gereken yoksa bize öğretildiği gibi gözlerimin gördüğünü değil inanmak zorunda olduğumu onaylamam mı? Arkası dönük Ağa Yılan'ın koca kışını ve Kakao Gözlü Kız'ın gözyaşları akarken ona teslim oluşunu görmezden mi gelecektim? Genç kızın gözünün gözüme değdiği andaki yıkılmış onurunu fark etmemiş ve çare aramaktan vazgeçmiş sessiz çılgınlığını duymamış mı olacaktım? Şahit olduğum şeyi o güne kadar inandığım dinin yıkılışına mı yoksa kendi imanımın zayıflığına mı yoracaktım?

Kutsal kitabımız Popol Vuh böyle mi yazıyordu? Din bu muydu? Erdemli ve saygıdeğer bir dinî lider savunmasız bir kızı şehvetine malzeme edebilir miydi?

Nasıl olsa kurban edilecekleri ve şikâyet etme şansları kalmadığı için bakireliklerinden faydalanılmış mıydı daha önceki kurbanların da? Yoksa bu Ağa Yılan'ın bir seferlik hatası mıydı?

Henüz Ruh Kanosu'ndaki seyahatimin etkisindeydim de üstat gözümün önüne bir denenme perdesi mi çekmişti? Yoksa din adına bildiğim her şey yalan mıydı? Ya Kukulkan! Tanrı! Kimdi? Neredeydi? Kakao Gözlü Kız'ın başına gelenlerden haberi yok muydu?

Göz göze geldiğim vanilya kokulu kızı kurtarmalı mıydım yoksa o beni gammazlar mıydı dün gece olmamam gereken bir yerde olmuşum ve görmemem gereken bir şeyi görmüşüm diye?

Ruh Kanosu'ndan çıktığımda kafam sadece karışıkta ama şimdi kafamın içinde tam bir iç savaş başlamıştı. Eskiden bildiklerimin imanı ile yeni tanık olduklarımın kâfir boşluğu beynimi paylaşamıyorlardı.

Toplumumuzda kadınların çoğu kız çocuklarını son derece baskı altında yetiştirirdi. Ailelerde namus kavramı çok önemliydi. Ailelerin izni olmadan ya da geçerli bir neden söz konusu değilse genç bir kız ile erkek görüşemezdi bile. İstisnalar dışında evlilik işlerini çöpçatan kadınlar üstlenirdi. Kimin ne şekilde kiminle evlenmesi gerektiği kati örfilere bağlıydı. Hatta bazı kabilelerin geleneğinde zinayı ölümle cezalandırmak zorunluydu.

Tüm bunların din diye yaşandığı böyle bir toplumda; erkeklerin şehvet yanılığlarının günahlarından arınmaları için bazı ailelere tertemiz kızlarını kurban vermek düşerken, kızlarının bakireliklerini ölü diriltten şerbeti içmiş şehvet düşkün ahkinlerin ve aptal kahkahalarını durduramayan ahuaların istismar ettiğini biliyorlar mıydı acaba? Yoksa zaten her şey böyle yürüyordu da bir tek ben miydim bunlardan gafil ve böyle cahil kalmış olan?

Kızlarını kurban ederek gerçekten eş olarak tanrılara mı veriyorlardı yoksa büyük kulaklıların kucaklarında ziyan mı ediyorlardı? Bu yüzden mi kendi göğüslerini taş bıçakla bu kadar kolay yarıyordu kurban verilen kızlar? Çok imanlı olduklarından mı piramidin terasında kendi göğüslerinin arasına kolayca bıçakları saplıyorlardı yoksa kirlenmiş ve çaresiz kalmış olmanın verdiği hayattan vazgeçmişlikle mi?

Derste bize anlatırlarken her şey o kadar tozpembe ve teskin ediciydi ki... İç benliğimize ulaştığımızda sonsuz olan an'la bütünleşiriz... Ruhumuzu uyandırır ve yol gösterici yapabilirsek sonsuzluğa ulaşabiliriz... Vanilya, tütün, adaçayı, sedir tütsüleri... Bunların hepsi sonsuzluğun kokusuydu! Peki, sonsuzluğa uzanan dağların ve gökyüzünün kokularını taşıdığına inanılan vanilya kokusu o kızların üzerine ölümsüz olmaları için mi sürülüyordu yoksa din adamlarının şehvetini körüklemek için mi?

Gördüklerimden sonra Kakao Gözlü Kız'a mı acımuştum yoksa kendi inandığım dinimin çatırdadığına mı, emin olamıyordum. Ama her iki durumda da tapınakta bana o güne kadar öğretilenleri gözden geçirmem yüksek bir yerlerden emredilmiş gibi hissediyordum. Her şey inandığım dinin yanlışlığından da olsa, benim imansızlığımdan da olsa hiç fark etmezdi artık! Her iki durumda da gerçeği bulmak zorundaydım!

Kakao Gözlü Kız'ı ertesi gün gördüğümde benimle göz göze gelmekten utandı. O eski güler yüzlü halinden eser kalmamıştı. O günlerde o kafa karışıklığı içinde onun için yapabileceğim bir şey yoktu. Üç gün sonraki Güneş Tutulması Tanrısı Ah Ciliz Ayini'nden sonra bir daha da görmedim. Talebeler olarak bizi yıldız gözetleme derslerine götürdükleri için ayine katılmadık. O yüzden kurbanların arasında olup olmadığını da hiç öğrenmek, bilmek istemedim.

Kimseye bir şey sezdirmeden tapınakta olan biteni artık farklı bir gözle izlemeye karar verdiğim o günden itibaren o

ruhani illüzyonun etkisinden çıkmıştım. Yapılan her işin, verilen her dersin, konuşulan her sözün arka planını hatta bize verilen her yiyeceğin ve içeceğin neden verildiğini anlamaya çabaladım.

Gizlice ahkinlerin odalarına girdim. Hizmetçilerin burundan girip ağızından laf aldım. Birkaç defa ahuayla ileri gelen ahkinlerin konuşmalarını gizlice dinledim. Ölümle sonuçlanan birçok gizemli ayin yaşadığını ve verilen ilaç nedeniyle ölen talebelerin cesetlerinin Çıngırak Irmağı'na atıldığını öğrendiğimde Titrek Tosbağa'nın ihanet sebebinin çözemesem de ölüm sebebinin tapınakla ilişkili olabileceğini anladım.

Daha sonraki tüm Gizem Saunaları'na girmeden ya da Ruh Kanoları'na binmeden önce almam gereken yiyecek ve içecekleri bir çaresini bulup ya hiç almadım ya da almak zorunda kaldığımda almam gerekenden daha az aldım. Ahkinlerin ve üstatların tüm hilelerini fark etmeye, gözlemci olarak katılanların kendinden geçmişken her birini nasıl yakından izlediklerine, talebeler kendinde değilken onlara sorular sorup önceden cevapları derlediklerine ve bunları üstatlarla paylaştıklarına şahit oldum. En zoru ise bana sıra geldiğinde rol yapmam oluyordu. Ama birçok seansa katılmış olmaktan kaynaklanan tecrübemle onun da altından kalkabildim.

Her şeyden önemlisi Ağa Yılan'ın önderliğinde ahkinlerin çoğunun çok önemli bir şey planladıklarını öğrendim. Ülkeyi yöneten herhangi bir ketsalı değil Ketsallığı topyekûn yıkmayı, tek lider olarak dinî lider Ağa Yılan'ın başa geçmesini ve dinî liderliğin her şeyin tahtında olmasını tasarlıyorlardı. Bunun için gerektiğinde Çiçimeklerle ve Beyaz Adamlarla iş birliği içinde olmayı bile göze almışlardı.

Ketsalın yanında yöresinde Ağa Yılan'a sürekli biçimde bilgi gönderen talebeleri vardı. Ona bağlı tüm ahkinler ve casusları onu ahua olarak değil Tanrı'nın tek vârisi ve hatta kimileri

Kukulkan olarak benimsemiş haldeydiler. Ama bu söylemlerini herkesin içinde belli etmiyorlardı. Ağa Yılan'a taparcasına bağlı değillerdi, tam anlamıyla tapıyorlardı. Ağa Yılan da onlara istedikleri hemen her şeyi dinî bir kılıfa uydurarak veriyordu.

Savaşçıları, tüccarları, bilim adamlarını, sanatçıları ve idarecileri sürekli izliyor ve işlerine yarayacak olanları özel takibe alıyorlardı. Hakkında kanaat getirdikleriyle irtibat kuruyorlardı. Demek ki ben de Ketsal Taç Giyme Günü yapılan kurban töreninden beri takip altındaydım. Gece nöbetinde kışlaya ziyarete gelenler demek bunlardandı. Anlamıştım ki tapınağa alınmam tesadüf değildi ve içimizden güvenli gördüklerini içlerine almaya ve casuslara verdikleri gibi benzer görevler vermeye hazırlıyorlardı.

Onlar ben ve benim gibileri ketsala ihanete hazırlarken ben fark ettiklerimden sonra onların planlarının aksine ketsalın gönüllü bir casusu gibiydim artık. Ağa Yılan ve ahkinlerini gördükten sonra tapınakta kendimi Ketsal Silkelenen Jaguar'ın gizli hamisi gibi hissediyordum.

İtiraf edeyim ki içimdeki din yok olup gitmişti. Ama kandırılmış olmamın intikamı için onlara her yönden güvenilir görünmeyi başarmalıydım.

16

POPOL VUH

Sarayın hizmetinde görev yapan bilge ahkinlerden biri Silkelenen Jaguar tarafından azledildiği için tapınakta yetiştirilmiş başka bir talebe saraya yeni bir ahkin olarak atanacaktı. Bir önceki akşam Ağa Yılan'la üstat ahkinin gizlice yaptığı konuşmalarını dinlediğimde; ertesi gün yapılacak Popol Vuh dersinde Ketsallık Sarayı'na yeni casus olarak hangimizi göndereceklerinin son kararını vermek üzere iki güvenilir talebe seçeceklerini, seçilen iki talebenin de Ağa Yılan'ın karşısına son eleme için çıkarılacağını öğrendim. Nihayet beklediğim fırsat ayağıma gelmişti.

Üstat her zamanki gibi derse başladı. Önce her derste tekrarlıkları efsanelerden birini anlattı. Sonra Kiçece bir dua okudu.

Ardından bize dönüp “Okuduğum pasaj neredendi?” diye sordu.

Hemen atılarak “Popol Vuh’tan” dedim “Kutsal Hayat kitabımızdan”

“Onu herkes biliyor zaten!” dedi üstat alay edercesine “Kitabın hangi bölümünden okuduğumu soruyorum.”

Bizim Popol Vuh’u kendimiz okumamıza hiç müsaade etmezlerdi. Kutsal kitabımız hakkında tek bildiğimiz ahkinlerin derste bize anlattıklarıydı. Popol Vuh kilit altında tutulur ve ahkin olmayanlar ona dokunamazlardı bile.

“Öne atılmakla iyi etmedim mi acaba!” diye düşünürken bir talebe atıldı...

“Yaratılış pasajından üstat!” dedi.

“Peki” dedi üstat “Yaratılış zamanlarını say bakalım!”

Talebe biraz kekeleyince yine ben atıldım.

“Sayayım mı üstat?”

Başıyla olur verince “İlk yaratılış evresi Kaplan Güneşi Zamanı” dedim ve devam ettim “İkinci evre Rüzgâr Güneşi Zamanı, üçüncü evre Ateşli Gök Zamanı ve dördüncü evre Şimdiki Zaman”

“Aferin!” dedi, “Peki kahraman ikizlerin denendiği evleri biliyor musun?”

Bir an duraksadıktan sonra “Karanlık ev!” diyordum ki sözü başka bir talebeye kaptırmış oldum.

“Kahraman ikizlerin isimleri Hunahpu ve Ejbalkanke’dir üstat!” diye bilmiş bir tavırla anlatmaya başladı “Şibalba’nın Efendileri onları bir dizi sınava soktular. Her evin arasında ikizler Cehennem’in Efendileriyle Kutsal Küre Oyunu oynadı-

lar ve daima onları ya yendiler ya da berabere kaldılar. Bu evler şunlardı üstat: Yakılmış çıralı çam çubuklarını tutmaları ve içmeleri için önce karanlık eve gönderildiler. Ateş böceklerinin yardımıyla başardılar. Sonra bıçaklı eve çiçekleri toplamaları için gönderildiler. Karıncaların yardımıyla parçalara ayrılmaktan kurtuldular. Sonra soğuk evi, jaguar evini, ateş evini de geçtiler. Yarasa evinde ise ikizler üfleme ok atan boru silahlarının içerisinde uyudular ve Ölüm Yarasası gökten yanlarına gelene kadar ısırılmadılar. Ama Hunaphu kafasını dışarıya uzattığında Ölüm Yarasası onun kafasını kesti. Ertesi gün yapılan Kutusal Küre Oyunu sırasında ise ikizlerden Ejbalanke hile yaparak kardeşi Hunaphu'nun başını yeniden gövdesine kavuşturdu.”

“Hmm!” diye beğeni gösteren üstat “Peki Şibalba yani ölüm diyarı olan Cehennem Efendilerini nasıl aldattılar?”

Bu kez bir başka talebe atıldı... Hiç umduğum gibi gitmiyordu. Talebelerin ezber bilgileri arasında geri planda kalmıştım.

“Bunu görünce, kıskançlığa kapılan Cehennem Efendileri, kurban edilmelerini ve hayata yeniden döndürülmelerini istediler üstat” dedi talebe “İkizler de onları kurban ettiler ama onları yeniden hayata döndürmediler.”

“Güzeell!” dedi üstat “İkizler nerede şimdi peki?”

Bunu zaten kanatsızlar bile bilirdi. Cevaplamak için davranmadım bile. Başka bir talebe yanıtladı.

“İkizler Cehennem Efendilerini kandırdıktan sonra veda konuşması yaptılar ve Güneş ile Ay olarak gökyüzüne yükseltildiler üstat.”

Üstat dikkatlerimizi de test edercesine bazen beklemeden yeni soruya geçiyordu.

“İlk yaratılışta ne vardı?” diye sordu bu kez.

Ama ben yine geç kalmıştım. Başka bir talebe yanıtladı.

“Başlangıçta sonsuz karanlık içinde yalnızca yukarıda gökyüzü, aşağıda deniz vardı. Hareket edecek ya da gürültü yapacak hiçbir şey olmadığı için sakin ve sessizdiler. Yeryüzü henüz sulardan yükselmemişti. Otlar ve ağaçlar, taşlar, mağaralar ve koyaklar, kuşlar ve balıklar, yengeçler, hayvanlar ve insanlar daha yaratılmamıştı. Kükreyecek ya da güreleyecek hiçbir şey yoktu. Çünkü yalnızca yukarıda boş gökyüzü aşağıda sakin deniz vardı.”

“Peki Her Şeye İsim Veren Ata?”

“Çamur adamla başladı.” dedi bir diğer talebe “Sonra tahta adam, sonra maymun adam ve en son mısır unundan adam yaratıldı.”

“Yaşam ağacı?” diye sordu üstat.

“Dünyayı ortasından öte âleme ve Demirkazık Yıldızı'na bağlayan, dalları yeryüzünden yüksek âlemlere yolculuk yapan ağaçtır.” diye cevapladı daha önceki talebelerden biri.

“Arkadaşlarımı hafife aldım galiba!” diye düşünüyordum artık. Seçilme şansımın kalmadığını hissediyordum.”

Üstat “Ya zenit geçişi?” diye sordu bu kez.

Hemen bir öğrenci atladı.

“Ketsalın yürüyüşü” dedi, “Gölgesizlik yürüyüşü”

“Hayır!” dedi üstat “Onu herkes bilir.”

Başka bir talebe “Törenlerde yapılır üstat dedi. Ketsal yürür ve gölgesi yere düşmez.”

“Hayır dedim ya!” dedi yine üstat “Bilginin aslını verebilen var mı bana?”

Bir başka öğrenci tereddütle cevap verdi bu kez...

“Gündönümlerinde yapılır.” dedi, “Güneş tam tepedeyken!”

“Eeee!” diye devamını getirmesini bekledi üstat. Ama talebeden başka bir ses gelmedi.

Bir diğerk talebe “Üstat!” dedi, “Ketsal kutsal ve yüce adamdır. Gölgesinin yere düşmemesi onun Tanrı'nın Gölgesi olmasındandır. Böyle bir mucizeye karşılık bizim başka ne söylememizi istiyorsunuz?”

Üstat “Soru yok!” dedi, “Talebe soru sormaz!”

Üstat talebelerin cevaplarıyla alay edercesine gülümsüyordu. Herkesin sus pus olduğu o sakın anlarda konuşulanlarla ve Ağa Yılan ve ekibinin ketsala olan düşmanlıklarını zihnimde bir araya getirdim. Devirmek istedikleri ketsalın kutsal bir şahsiyet olduğunu ve mucizevî şeyler başarabildiğini söylememizi isteyebilirler miydi? Zenit, yürüyüş, gündönümü, güneş, gölgesiz yürüyüş, alkışlar, ışıklar, hayretler! Ve yıldızbilim derslerimiz... Zihnimde bir anda parladı olan biten!

Üstat sadece bilgimizi ölçmüyordu. İhtiyaçları sadece çok bilgisi olan bir talebe değil kullanabilecekleri birisi olacaktı! Ketsallık Sarayı'na gidecek olan kişi hem Ağa Yılan'ın davasına sadık, hem bilgili hem de kıvrak zekâyaya sahip olmalıydı!”

“Ben cevap vereceğim üstat!” dedim “Ama burada cevap vermeme mi istersiniz yoksa dersin dışında özel olarak mı?”

Beklemiyordu!

“Soru yok!” dedi yine ve gözlerime bakarak duraksadı. Başımı öne arkaya hafifçe salladığımı fark edince “Bana tek cümleyle anlat!” dedi.

Çok fazla da düşünmedim ve gülümseyerek ama emin bir tonlamayla cevapladım.

“İkizlerden birincisi olursam ben de zenit geçişi yapabilirim!” dedim.

Talebelere baktığımda gözlerinin söylediğim sözden sonra yuvalarından fırlayacakmış gibi hareketlendiğini gördüm! Kendimi Hunahpu ya da Ejbalanke ile aynı seviyeye getirip Popol Vuh'ta adları geçen o kutlu şahsiyetleri aşağıladığımı dü-

şünerek benim başıma geleceklerden ötürü ürktüklerinin farkındaydım. Ama tam da tahmin ettiğim gibi üstadın beklediği cevabı bulmuştum. Eğer hileyi olanca açıklığıyla anlatsaydım gizemin sebebini anlamaya hazır olmayan talebeler önünde ketsal makamını küçük düşürmüş olabilirdim ama bunu yapmamış, hileyi çözdüğümü sadece üstada belli etmiştim.

Üstat emin olmak için bir soru daha sordu bana...

Gözlerimin içine manidar bakışlarını dikerek “Peki!” dedi, “İkizlerin birincisi dediğin kişi Hunahpu mu Ejbalanke mi?”

Anlamıştım. Bildiğimden emin olmak istiyordu.

“İkisi de değil üstat!” dedim.

İkizler olarak Ketsal Silkelenen Jaguar’ı ve Ahua Ağa Yılan’ı kast ettiğimi anlamıştı. Farkındalığımı zekâmla birleştirmemi takdir edercesine burnundan kesik bir nefes üfledi ve gülümseyerek geri yaslandı.

“Vay canına!” dedi, “Senden bekliyordum ama bu kadarını değil!”

Talebelerin muhtemelen hiçbirisi neyi konuştuğumuzu anlayamıyordu. Anlayan varsa da belki de gizliyorlardı kendilerini. Bilmiyorum.

“Ahkinler nedir?” diye sordu bu kez.

“Köprüdür!” dedim.

“Mevsimlerin ahengi, yağmur yağdırılıp mısıra bereket verilmesi kimin görevidir?” diye sordu.

Zorlamaya başlamıştı. Ama biraz düşününce anladım. Girip devam etmem gereken labirent yolunu bulmuştum. Çünkü Tanrı'nın Ağa Yılan'ın zâtı olduğuna inanıyorlardı.

“Tek Tanrı'nın!” dedim “O yüzden yerdeki de tek olmalıdır!”

“Ya ikizler ne olacak o zaman?” diye sordu.

“Doğru varsa yanlış da vardır!” dedim “Her şey ikizdir, ama kral başka!”

Bir kez daha gülümsedi.

Az bir süre daha sessizce düşünüp “Hazırsın! Dersten sonra yanıma gel!” diye ekledi.

Başarmıştım işte! Talebelerin çoğu neye hazır olduğumu bile anlamamışlardı. Ama zeki öğrencilerden biri söze karıştı.

“Eğer o hazırsa” dedi, “Bir ikiz lazım ona! Kellesi kopartılırsa yerine koyacak bir hileci lazım.”

En çok doğru cevaplar veren talebeydi konuşan. Ne olduğunu benim kadar bilmiyor olsa da durumdan faydalanma çabasıydı. Kendi çapında haklıydı da! Güzel cevaptı ve zeki bir müdahaleydi gerçekten.

Üstat “Ya senin kellen koparsa?” diye sordu.

Beni göstererek “Cehennemın Efendilerini yenebilirse şuradaki ikizimin insafına kalmış.” dedi, “Ama güneş olamazsam ben de ay olurum!”

Üstat “Sen de gel!” dedi gülümserken “İkinizi de bekliyorum.”

Çok geçmeden ikimiz de bizi götüren bir muhafız ve üstatla birlikte ahuanın karşısındaydık. Bir zaman önce vanilya kokusunu aldığım o iğrenç odadaydım!

Önce diğer talebeden kendini tanıtip anlatmasını istedi Ağa Yılan.

“Ben” diye başladı ve çocukluğundan başlayıp tapınağa gelene kadarki hayat hikâyesini anlatmaya niyetlendi.

Bir süre anlattıktan sonra ahua onun sözünü kesti ve “Tamam peki! Yeter bu kadar!” dedi.

Sonra bana döndü ve bu kez benden kendimi tanıtmamı istedi. Kıvrak bir cümleyle başladım.

“Yüce Yılan!” dedim “Siz beni zaten tanıyorsunuz. Siz hak-
kımda her şeyi benden daha iyi biliyorsunuz. Eğer bir yalan
söylesem onu fark edecek ve bir hatalı söz söylesem doğrusu
zaten öte âlemden yansıyıp size gelecek! Size sizin bilmediğiniz
neyi söyleyebilirim? Beni denediğinizin farkında olduğumu
bile biliyorsunuz! İsteddiğiniz sadece sizin bildiklerinizi size an-
latmamsa başlayayım!”

Omuzlarını silkeleyip gerindi. Söylediklerimden çok
memnun kaldığı her halinden belli oluyordu.

“Aferin çocuk!” dedi, “Elbette ki biliyorum!”

Sonra tekrar diğer talebeye döndü.

“Söyle bakalım!” dedi, “Neden buradasın?”

O da benden kopya aldığı anlaşılamazmış gibi “Yüce Yı-
lan!” diye söze başladı bu kez “Üstadım ve ahkinlerimiz beni
yetiştirdi. En doğru bilgileri öğrettiler. Kayıp ruhumu sau-
nalarda bulup, Ruh Kanoları'nda öte âlemin deryasına dalıp,
kendi hayatımın küreklerini çektim. Nihayet üstat beni hazır
gördü ve size çıkardı.”

Ahua “Neye hazırsın?” diye sordu hemen!

Talebe hazır cevaplı olamadı. Ağzında geveledi ve sonunda
“Emrinize!” dedi.

Ahuanın aklının bende kaldığını tavırlarından anlıyordum.
Oyalanmadan dönüp bana da sordu.

“Söyle bakalım! Sen neden buradasın?”

Gerçek ketsalın Silkelenen Jaguar değil de Ağa Yılan ol-
ması gerektiğine inandığımı belli etmeli ve ketsala karşı Ağa
Yılan'ın emrinde her şeyi yapabileceğimi şifreli biçimde ifade
edebilmeliydim.

“Bana bir jaguar saldırdığında on dört yaşındaydım.” de-
dim “Ama o beni değil dört yıl sonra ben o jaguarı öldürdüm.
Popol Vuh'ta övülen jaguar o olsaydı ben onu asla öldüremez-
dim. O yüzden buradayım.”

Beni bir süre dikkatle süzüp yine diğer talebeye döndü.

“Kralı nasıl tanırırsın? Belirtisi nedir?” diye sordu.

Talebe “Büyük tüylü yılan ya da jaguar başıyla” dedi, “Asalarında onlardan biri olmalı!”

Ahuanın cevabı beğenmediği anlaşılıyordu. Çünkü bu asaların biri ketsalda diğeri ondaydı. Hemen bana dönüp aynı soruyu tekrarladı.

“Sen söyle!” dedi, “Kralı nasıl tanırırsın? Belirtisi nedir?”

Ahua benden daha iyi bir cevap beklerken benim gözümün önüne kocaman ve kıllı kıcı geliyordu. Ondan tepeden tırnağına kadar iğreniyor, nefret ediyor ama belli etmemeye gayret ediyordum. Elbette ki tedbirli olmalıydım. Bu soru en önemli soruydu. Öyle bir şey söylemeliydim ki onun tarafında ve ona en sadıklardan olduğuma onu ikna etmiş olayım.

Kral tercihim belli edercesine ilk kez “Yüce Kralım!” dedim ona “Size söylediğim gibi ben bir jaguar avcısıyım! Jaguarı gösterin yine avlayayım!”

“Sen hazırsın!” dedi ve diğer talebenin dışarı çıkarılmasını işaret etti.

İçeride Ağa Yılan, üstat ve ben kalmıştık. Bana zenit geçişini sordular...

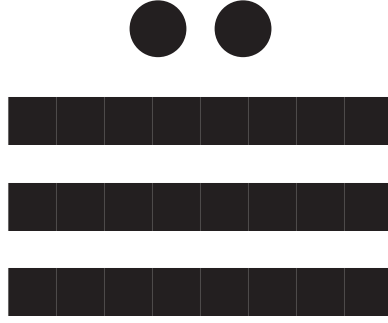
“Yüce Kralım!” dedim “Biz dünyanın merkezinde ve sizin gölgenizde en şanslı biçimde yaşayan bir topluluğuz. Gündönümünde gece gündüze erişiyor, eşitleniyor, Hunahpu ve Ejbalanke gibi ikizler oluyorlar. Onlar bir araya geldiğinde Güneş İlahı ışığını bizim tepemizden gönderiyor. Biliyorum ki güneş sizin emrinizde. Ama siz ona orada kalmaya izin verdiğiniz sürece sadece ketsal değil benim gibi bir kulunuz da, hatta bir sincap da piramidin üstünde hesaplayıp çizdirdiğiniz o çizgide yürüse gölgesi yere düşmeyecektir. Bu gizemi kendim öğrendim diye ne olur beni huzurunuzdan kovmayın!”

Çok beğenmiş ve ciddileşmiş biçimde “Senin gibisi az!” dedi Ağa Yılan “Huzuruma girme sebebin de bu zaten!”

Üstada eliyle işaret edip tekrar bana döndü...

“Üstadın seni hazırlayacak!” dedi, “Ne zaman nerede ne halde olursan ol sana haber geldiğinde emredilene emredildiği gibi yerine getireceksin! Sana rızam ve güvenim tamdır çocuk! Seni kulluğuma kabul ettim. Sana ait olacak Yüksek Dünyan kurulmaya başlandı bile. Güçlü ol! Kutlu ol!”

17

SARAY

Ketsallık Sarayı'nın iç bölümlerine ilk defa giriyor, tüm bu süslemelere, yontmalara türlü sembol ve tasvirlerle ilk defa rastlıyordum. Babam gibi nice taş yontma ustalarının sanat eserleriyle doluydu her yer. Çoğu da yeni değil kadim eserlerdi.

İnsan tasvirlerinin çoğu bize benziyorlardı. Biraz abartı da eklenerek geniş kafalı, gaga burunlu, badem gözlü ve düz saçlı çizilmişlerdi. Omuzları geniş boyunları kısaydı. Yaşamın her sahası resmedilmişti. Tarım ve ticaretten askerliğe, tapınak işlerinden kurban merasimlerine, hesap yapan yıldız bilimcilerden güneş tutulmalarına ve gökyüzünü gözetleyenlere kadar birçok kabartma gözüme çarpıyordu.

Hayvan tasvirlerinde en çok jaguar suretleri vardı. Bununla birlikte geyikler, kartallar, kertenkeleler, akbabalar, balıklar ve mızraklı savaşçıları kılavuzlayan köpekler de kayda değer biçimde görülüyorlardı. Irmak, kuş ve tüy sembolleri ise çoğunlukla bir arada resmedilmişti.

Diğer dinî semboller arasında mısır tohumu ekimine, ışığın yedi renginde zühre çiçeklerine, ışığı ve tohumu ayrıca simgeleyen üçgenlere sıkça rastlıyordum. Koridorlardan geçerken çok sayıda skarabe temsiline de gözüm çarpıyordu. Sizin bok böceği olarak bildiğiniz bu böcek toplumumuzun dininde diriliş anlamına gelirdi.

Sarmal biçimde tasarlanan Yağmur Yağdıran İlah, göğün yedi katından inerek uygarlık getiren kahramanlar, Popol Vuh'taki kelimelerin yedi ayrı anlama geldiğini simgeleyen Yedi Işınlı Taç ve göğün göbeğinden dikine inerek yerin göbeğindeki yılanı yutan atmaca resimleri de tapınaktaki derslerde öğrendiğimiz hikâyeleri birer birer aklıma getiriyordu. İki başlı yılan, yedi başlı yılan, ağaçlı yılan, yumurtalarına çöreklenmiş yılan, yıldızlara uzanmış yılan ve elbette Kukulkan'ı en çok sembolleştiren büyük tüylü yılan gibi birçok çizim diğer sembollerini genellikle çevrelemiş şekilde yerleştirilmişti.

Tapınaktan çokları daha dindarlaşmış biçimde çıkarken ben Tanrı ve din inancımı tamamen kaybetmiş olarak çıkmıştım. Çelişkiler içerisinde böyle bir din yaşadığımı nasıl olmuştu da daha önce hiç fark edememiştim!

Bize derslerde anlatılan atalarımızın da ataları olanların benimsediği Mu dinine göre Tanrı tekti. Her şey ondan var olmuş ve ona dönecekti. Ruh ile beden birbirinden ayrı ve beden ölürken ruh ölmeyip mükemmelliğe ulaşmak için farklı bedenlerde yeniden doğuyordu. Mükemmelliğini tamamlayan ruh ise Tanrı'ya dönüyor ve onunla birleşiyordu.

Tüm tanrıların babası ve efendisi olan Ulu Tanrı dışında kalan tanrıların hepsi ya Hunahpu ve Ejbalanke gibi ikizlerden oluşan tanrılar ya da tabiatı yöneten tanrılardı. İyilik tanrısı gibi bir de kötülük tanrısı vardı. İkiz yönlü tanrılar sürekli bir çatışma içerisindeydiler. Çünkü her şey iki kutupluydu. Işığın tanrısı gibi karanlığın tanrısı, göklerin tanrısı gibi yeraltının tanrıları, ateşin tanrısı gibi suyun, savaşın tanrısı gibi barışın, doğumun tanrısı gibi ölümün tanrısı ve daha birçokları vardı. Her biri toplumumuzun ilahlarıydı ve her tanrı iyi olmak zorunda da değildi. Kendi işlerini yapan, bizim suretimizde tasvir ettiğimiz ama güya bizden çok daha güçlü ve yetenekli ilâhi kişiliklerdi.

Tabiatı yöneten tanrılarımızdan ise en çok anılanlar Mısır Tanrısı, Ay Tanrısı, Güneş Tanrısı, Rüzgâr Tanrısı, Yağmur Tanrısı, Kakao Tanrısı, Kuzey Yıldızı Tanrısı, Kurban ve İntihar İlaheleri ve Büyük Sakallı Yılan'dı. Rivayetlere göre Büyük Sakallı Yılan yani Kukulkan insan suretine girerek elli iki yılda bir düzenlenen Yeni Ateş Kutlamalarına katılır, bir devri kapatır diğer bir devri açardı. Ama onu herkes her defasında fark edemez, buna sadece en büyük ve en derin bilgeliğe sahip ahkinler şahit olurdu.

İşte ahuanın ahkinlerinin Ağa Yılan zannettikleri Kukulkan buydu. Yüce Tanrı'nın en önemli esmasıydı. İşin garip tarafı toplum tüm bu işaretlerin ketsalda birleştiğini öngören bir dinî anlayışa sahipti. Ağa Yılan'ın değiştirmek istediği işte buydu ve kendisinin oturacağı tek tahta kavuşmak için planlı biçimde adım adım ilerlemişti.

İşte ben de Ağa Yılan'ın bu planının bir parçası olarak şu anda Silkelenen Jaguar'ın sarayındaydım. Ama ne ahuanın ne de ketsalın benim gerçekte ne hale geldiğimden haberleri yoktu.

İçimden bir ses "Jaguar'a çıkıp Yılan'ın tüm hilelerini ve onun hakkındaki kötü planlarını ona haber ver!" diye yükseli-

yordu. Her şeye rağmen itidalli davranmam gerektiğini düşündüm. En uygun zamanda, en uygun şartlarda ve en uygun yerde bunu yapmalıydım. Kendimi Silkelenen Jaguar'ın güvenine mazhar kılmadan önce açığa çıkarsam Ağa Yılan'ın casusları işimi bitirebilirdi! Kimseye bir şey sezdirmeden ve kimin ne olduğunu bilmeden harekete geçemezdim.

Nihayet yanlarında heybetli iki mızraklı muhafızın durduğu ihtişamlı kapı, görevlilerce iki yana açıldı. İçerideki herkesin yüzü bana çevrildi. Yanımdaki iki muhafız geriye doğru çekilirken arkamda kalan kapı tekrar kapandı. Heyecanlanmamak mümkün değildi. Artık tek başıma ketsalın ve büyük heyetin karşısındaydım. Dizlerim üzerine çöktüm ve başımı öne eğdim.

Türlü mücevherlerle süslü tahtında ihtişamlı kıyafetiyle oturan Silkelenen Jaguar ve diğer en ileri büyük kulaklılar yanlarına dizilmiş biçimde karşımdaydı. İçlerinde bana en tanıdık olan iki sima vardı. Birisi Tüccarbaşı Gezen Geyik diğeri ise Ordu Şefi Bıyıklı Kertenkele! İkisi de beni tanıdıklarını belli eder bir tavırla kaş altından sırttılar.

“Ayağa kalk ve yüzüme bak!” dedi Silkelenen Jaguar “Adın ne senin?”

Ayağa kalktım ve ellerimi çenemin altında birleştirdim.

Bu esnada ketsalın solunda ve biraz gerisinde hanedandan olduğunu düşündüğüm yüzü terasa dönük biçimde oturan bir kadını fark ettim. Yeşil ve beyaz ipekten kıyafetler içerisindeydi. Görüşmemiz boyunca hiç yerinden ayrılmadı ve bize doğru da dönmedi. Gözlerimi Silkelenen Jaguar'a çevirdim.

“Yüce Ketsal!” dedim “Adım Chak Cavill Akbal Kawak. Taş yontu ustası Lamat'ın oğluyum.”

Şef Bıyıklı Kertenkele bana zamanında “katil” diye seslenmiş olan o değilmiş gibi ketsala dönerek “Şafak Yağmuru benim eski savaşçılarımın, görev yapmış şeflerimdir.” dedi.

“Öyle mi?” dedi Silkelenen Jaguar “Tapınakta ne işi vardı o halde?”

Tüccar Gezen Geyik söze katıldı bu kez...

“Hatırlarsanız efendim!” dedi, “Hani benim kölelerimden yükselen bir takım şefi Karanlık Orman'da bir çatışmada öldürülmüştü. İşte Şafak Yağmuru da o şefi yanlışlıkla vuran birliğin başındaydı.”

“Hmm... Hatırladım!” dedi ketsal “Ama bunu kurtarmamış mıydık o dertten? Neden tapınaktan geliyor şimdi?”

Bıyıklı Kertenkele “Efendim!” dedi, “Kendisi o olaydan sonra devam etmek istemedi. Ben de kararına saygı duydum.”

Saygı duymuş! Peh! Kertenkele güçten başkasına saygı duymazdı! İşine gelemeyen herkesi böcek gibi ezen adam ket-sala yaranabilmek için şimdi bana anlayış mı gösteriyordu?

“Olmamış!” dedi ketsal “Ben bilseydim gitmesine müsaa-de etmezdim.”

“Haklısınız efendim!” dedi Bıyıklı Kertenkele “Size danışmam gerekirdi!”

“Yo hayır!” dedi Jaguar “Onun için demiyorum. Olan olmuş!”

Onlar boyunlarını bükerken Silkelenen Jaguar tekrar bana döndü yüzünü.

“Evladım!” dedi, “Saray bilgilerinden olmak için oldukça gençsin! Tapınağın seçim kademelerini çok iyi bilirim. O engellerden geçip buraya kadar gelebilmiş olmanla kendini bir kez daha ispat etmiş oldun. Aferin!”

“Var olun efendim!” dedim “Emirlerinize hazırım.”

“Sen şimdi çık!” dedi, “Kalacağı yeri göstereceksin ve çalışacağı arkadaşlarını sana tanıtsınlar. Aidiyet pelerinini hak ettikten sonra seninle yeniden görüşeceğiz.”

Aidiyet pelerini mi? O da neydi?

18

DİŞİ JAGUAR

Ketsal büyük onur sahibiydi ve elinde tuttuğu büyük güç herkes üzerinde tesir yaratıyordu. Din adamları, tüccarlar ve askerlerden daha önceden ona karşı olduğunu bildiklerim bile onu yüceltiyor ve ona yaranmaya çalışıyorlardı. Halk üzerindeki etkisi ise zaten tartışılmaz derecedeydi.

Diğer bilgilerle birlikte toplantılara katılıp fikrimi söylemeye çalışıyor olsam da epey bir zaman sarayda bana herhangi bir görev verilmeden günlerim geçmeye başladı. Ketsala taraf olmama rağmen, Ağa Yılan'a bağlıymışım gibi tapınağa hissettirmek ve yanıltıcı haberler göndermek kararındaydım.

Benden tapınağın her isteği olduğunda bir şekilde kurduğum tuzak haberlerle her iki tarafı da şimdilik idare etmeyi başarmalıydım.

Saraya girdiğimden itibaren birçok büyük kulaklının oraya girip çıktığını gördüm. İçlerinde daha önce hiç görmediklerim kadar daha önceden kışlada ya da şehirde görüp bildiklerim de vardı. Bazen mahalle aksakalları gelip bilgilerle görüşüyor, bazen tüccarlar Gezen Geyik'le ya da onun danışmanları ile istişare ediyor, kimi zaman diğer şehirlerin köşe beyleri ya da başkentten savaşçı şeflerinden ileri gelenler Bıyıklı Kertenkele'den emir alıyorlardı. Bir konu eğer Jaguar'la görüşmeyi gerektiriyorsa onun karşısına yine Kertenkele, Geyik veya diğer danışman beyler eşliğinde girebiliyorlardı. Bununla beraber Jaguar isterse gelen kişilerle nadiren de olsa yalnız görüşebiliyordu.

Aradan aylar geçmesine rağmen ne Ağa Yılan'dan bir haber gelmiş ne de Silkelenen Jaguar'ın karşısına bir daha çıkarılmıştım. Öyle alelade bir saray çalışanı gibi hissetmeye başladığım günlerden bir gün Jaguar'ın yanına kışladan daha önceden tanıdığım bir şefin girdiğini ve ardından Bıyıklı Kertenkele'nin onları yalnız bırakarak dışarı çıktığını gördüm.

Kertenkele beni fark etmemişti. Kendi kendine sinirli biçimde mırıldanıyor, ketsala sövüyordu. Koskoca ordu komutanı nacom olarak kendi şeflerinden birinin ketsalla konuşmasına şahit olamamaktan ötürü onurunun ayaklar altına alındığını düşünüyor olmalıydı.

Beni görünce toparlandı. Mırıldandıklarını duyup duymadığımdan emin olmak istercesine göz bebeklerini bir öteye bir beriye oynattı. Elime düştüğünü belli edercesine gülümsedim ve arkamı dönerek oradan uzaklaştım.

O günün akşamında odama çekilmiş, tanık olduklarımın ne anlama gelebileceğini düşünüyordum. Elimde olan biteni tartacak yeterli bir bilgi olmadığı gibi henüz bir saray çalışanın-

dan öte yetkinliğim de yoktu. Üstelik Ağa Yılan tarafından bir ses çıkmamasının ve ketsalın benimle bir daha görüşmemiş olmasının da anlamını çözmeden hiçbir şey karışmamalıydım.

Tüm bu düşüncelerle haşır neşirken odamın kapısının hafifçe gıcırdarak açıldığını işittim. Gecenin bir saatinde bu da kimdi? İrkildim! Bıyıklı Kertenkele gündüz şahit olduğum şeyden ötürü huzursuz olup bana bir kötülük mü planlamıştı? Yoksa Ağa Yılan'ın bir casusu nihayet benimle irtibata mı geçiyordu?

Hiçbiri değildi!

Elinde bir mumla odama giren kişi o ana kadar hiç aklımdan geçmeyecek birisiydi. Ketsalın yanında gördüğüm Beyaz Kadın!

Yerimden doğrulurken o da kapıyı tekrar örtüp bana döndü. Ayağa kalktım ve öne doğru hafifçe eğilip, olan bitene yanlış bir anlam yüklememek kaygısıyla “Buyurun Emire Hanım!” dedim “Bir isteğiniz mi vardı?”

Hiçbir şey söylemeden alay edercesine gülümsedi ve mumu yan taraftaki taş gözeye bıraktı. Üzerinde başı hariç tüm vücudunu örten siyah ipekten bir kıyafet vardı. Önce saçlarına uzanıp onları tamamen salıp salladı ve ardından yüzüme soy-lulara özgü bir tebessümle bakarak “Senin için geldim, kıymetini bil” dedi.

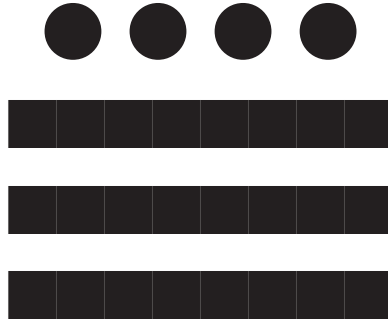
Aksanı bize benzemese de dilimizi konuşabildiği belliydi. Zaten şuh bakışlarından ve gözlerini süzüşünden ne demek istediği de lisana ihtiyaç bırakmayacak ölçüde açıktı. Yine de erken yargıya varmayıp emin olmayı tercih ettim...

“Anlamadım efendim!” dedim.

Cevap vermeyi gereksiz bulur bir edayla ve gözlerini gözlerimden ayırmadan bir adım daha yaklaştı. İki eliyle iki omzuna uzanıp tek bir hamlede kıyafetinin üst bölümünü arkaya

sıyrdı. Siyah ipekten örtüsü omuzlarından göğüslerine, oradan kalçalarına ve ardından ayaklarına doğru âdeta bir yağ gibi akarken bembeyaz teni tüm çekiciliğiyle açığa çıkmıştı.

Uzun süredir davam uğruna açlığa terk ettiğim şehvetim kana susamış bir jaguarın avının kan kokusunu almış gibiydi. Dişi Jaguar ise başka her şeye kör bırakırcasına önce gözlerime sonra tüm bedenime şehvet okunu saplamıştı.

AİDİYET PELERİNİ

“Artık benim emrimdesin güzel çocuk!” dediğinde nasıl bir tuzağa düştüğümü anlamıştım. Ama artık çok geçti. İplerim Emire Kadın’ın eline geçmişti.

O üzerine kıyafetini giyerken ben sanki anlamamışım gibi “Ne demek istiyorsun?” diye sordum.

“Bir de zeki geçiniyorsun” dedi, “Jaguar sadakatini test etmeden sarayında seni uzun süre tutar mı zannediyordun?”

Anlıyordum ki kadının yanıma gelmesi sadece onun isteğiyle değil bizzat ketsalın beni denemesi için planlanmıştı.

“Seni kabul ederek bu sadakat testini de kaybetmiş oldum öyle mi?” diye sordum.

“Bu sana bağlı kokolatım!” dedi, “Jaguar’la görüşmenizde hangi renk pelerin giyeyim? Sen ne dersin?”

“Anlamadım!”

“Yeşil mi yakışır kırmızı mı ne dersin?”

Öylece anlamsızca baktım yüzüne.

“Aptal çocuk!” dedi, “Aidiyet pelerinini kendin giyeceğini sanıyordun değil mi?”

Kapıdan tam çıkıp gidiyordu ki geri döndü.

“Unutmadan! Senin Ağa Yılan’ın casusu olmadığını artık ben biliyorum. Çünkü onun adamları tapınaklarına girmemiş kadınlarla senin gibi yatmazlar.” dedi, “Ama bu en büyük şüphe Jaguar’ın gözünden henüz kalkmış değil.”

Haklıydı. Bir yönden işime gelen bu durum diğer yönden denenmemin bitmediğini bana hatırlatmış oluyordu. Kendimi bu yönden temize çıkartırcasına cevap verdim.

“Eğer Ağa Yılan’ın adamı olsaydım...” dedim “şimdiye kadar ketsala kötülükler yapmış olmaz mıydım zaten?”

“Öğren bunları.” dedi, “Ağa Yılan casus olarak gönderdiği birinin bağlılığından tamamen emin olmadan zaten hareket geçmez. Jaguar onu iyi tanır ve bunu bilir. Bu yüzden yeni birine görev verecek kadar yakınlaşmadan önce çok sabreder. Seni çağırıldığında kırmızı pelerini giyersem ketsalın Beyaz gözdesine tecavüze yeltendiğin düşünülerek başından olursun. Eğer yeşil pelerini giyersem bu sadece ilk testi geçmiş olman demektir. Ama onun nazarında Ağa Yılan’ın casusu olmadığını anlamına gelmez.”

“Hangisini giyeceksin peki?” diye sordum.

“Dedim ya bu tamamen sana bağlı! Yarın akşam konuşuruz bunları!”

“Yarın da geleceksin yani?”

Geldi de!

Fırsat bulduğu akşamlarda da bu gelişlere devam etti!

Beş altı gün sonra Jaguar beni görüşmek üzere makamına çağırttı. Ne için çağırdığını tahmin ediyordum. Ama her şeye rağmen tedirgindim. Ya Emire Kadın beni gözden çıkarıp da kırmızı pelerin giyerse halim ne olurdu?

Kapı arkamdan kapandığında karşımda yine Jaguar ve danışmanları vardı. Emire Kadın ise artık eskisi gibi yüzü terasa dönük oturmuyor, hemen Jaguar'ın sol yanındaki kendi tah-tında süzülüyordu. Üzerinde daha önceki gibi kırmızı ve yeşil renklerden oluşan kıyafet değil saf yemyeşil ve mücevherlerle süslü bir pelerin vardı. Sanki kaç gecedir yatağımı paylaştığım kadın o değilmiş gibi bir asaletle gözlerime bakıyordu.

Ketsal önce Emire Kadın'a beğeniyle gülümsedi ve sonra dönüp güvenine layık olmam yönüyle bana iltifat etti.

O günden sonra artık bilge ahkinlerin içinde de itibarım artmıştı. Henüz bir görevim olmamasına rağmen din ve devlet meselelerine eskisinden daha fazla dâhil ediliyor ve eskisinden daha fazla fikrim soruluyordu.

Ancak Emire Kadın'ın aidiyet pelerinini her an çıkarıp da beni yarı yolda bırakacağından korkmuyor değilim. Bu en-dişe içimi kemirirken onunla sık sık bir araya gelmeye devam etmemin de ayrı bir tehlike olduğunun farkındaydım. Ama ne kadar tedbirli olmaya çalışsam da olacağın önüne geçmek, sa-dece benim değil onun da tedbirli olmasında yatıyordu.

20

DOROTEA

Emire Kadın sonraki birçok gecede de benimle buluşmaya ve sohbet etmeye devam etti. Bana daha çok güvenmeye başladığını anlıyordum. Çünkü artık hem kendisinden daha çok bahsediyor, hem birçok işin nasıl yürüdüğünü bana öğretiyor hem de arka planda dönen gizli kapaklı işleri açıklıyordu.

Gerçek isminin Dorotea olduğunu söyleyen Emire Kadın ülkesindeyken Cortez isimli bir Beyaz Adam'a âşık olduğunu, ama adamın gerçek niyetinin onu kaçırmak için gemide kullanmak olduğunu öğrendiğinde kendisi için çok geç olduğunu anlattı. Uzun süre Beyaz Adam'ın gemilerinden birinde hem gemicilerin yemeklerini hazırladığını hem de sadist Cortez'in cariyesi olarak yaşadığını gözyaşlarıyla anlattı.

Beyaz Adam'la mal ve köle ticareti yapan Tüccarbaşı Gezen Geyik'in onu gemide gördüğünde verdiği kırk köle karşılığında satın aldığı, o dönemde saray şairi olan ve darbeye

hazırladığını bildiği Silkelenen Jaguar'ın gözüne girmek için kendisini ona hediye ettiğini söyledi.

“Köle olarak yaşamaktan bıkmıştım!” diyen Dorotea bunu bir fırsat olarak gördüğünü ve artık başkalarının onu değil onun başkalarını kullanmaya karar verdiğini, ketsalın yanında Emire Kadın durumuna kısa zamanda yükseldiğini söyledi ve “Bu uğurda Jaguar'ı memnun etmek ve gözüne girmek kolaydı!” diyerek sustu.

“Ona neden benimle ihanet ediyorsun o halde?” diye sordum.

Sorduğum sorunun benim ağızımdan çıkmasının onu üzdüğünü anlamak zor değildi. Önce yüzüme acı bir tebessüm gönderdi. Sonra sessizce cevap verdi.

“Gerekirse sana da ihanet ederim.” dedi, “Kimseye duygusal olarak bağlanmamam gerektiğini çok acı tecrübe ettim ben.”

İplerimin elinde olduğunu bana hatırlatmak istemişti. Ama söylediğinin aksine yavaş yavaş bana bağlandığını görmemem imkânsızdı.

Pelerin denenmesi için bana geldiği gibi başkalarına da gidip gitmediğini sorduğumda ise öfkelenmişti.

“Bunu bana neden soruyorsun?” diyerek kaşlarını çattı.

Dorotea'nın öfkelenmesi benim aklıma Çimen'in nehir kenarında bana öfkelendiği akşamüstünü hatırlatmıştı. Bugün dinî duyarlılığımı kaybetmiş olmam demek ahlaksız olmam demek değilken nasıl oluyor da kalbimde hala bir meltem gibi esen Çimen'in hatırası duruyorken kolayca Dorotea'yla tüm bunları yaşayabiliyordum? Yoksa ben de mi ona bağlanmaya başlamıştım? Bu dipsiz bir kuyuya düşmem demek olurdu.

“Bilmiyorum!” dedim “Sadece sorma ihtiyacı hissettim.”

Bir süre ne diyeceğimizi ikimiz de bilemez halde göz göze bakakaldık. Düşünüyordum! Jaguar'ın baş gözdesi! Kim bilir

istemeye istemeye daha neler yaşıyordu? Dışarıya gösterdiği soğuk asil kadının aksine içinde hayal kırıklığına uğramış ve farkında olmadan umut bulutları arayan küçük masum bir kız çocuğu vardı. Dolmaya başlayan gözlerinden bunları okumaya başlamıştım.

“Çok merak ediyorsan söyleyeyim!” diyerek sessizliği bozdu “İki kişiye daha gittim!”

Çimen'i elbette Dorotea'yı aldatan ve mal gibi satan Cortez ile kıyaslayamazdım. Ama belki Dorotea da benim yaşadığım hislere benzer hisler yaşıyordu. Mutluluk hayali kurduğu insandan kopuşunun hayal kırıklığını yaşarken karşısında beni bulmuştu. Ben de onu. Hayat her ikimizi de yaşadığımız duygusal çöküşlerden sonra bu hale getirmemiş miydi? Eğer bu yasak ilişki bir suçsa bu suçun tamamı bizim miydi?

“Evet, gittim! İstendi gittim!” diye devam etti gözleri sulanırken...

“Ama!” dedi, “Ama kimsenin kollarına atılmadım. Senden başka kimsenin yatağına girmedim!”

Başka bir şey söylemesine müsaade etmeden ona sarıldım. Omzumda hüngür hüngür ağlamaya başladı.

Biraz sakinleştikten sonra “Jaguar sana kötü davranıyor mu?” diye sordum.

“O pislik ihtiyarı boş ver!” dedi, “Ondan öğreniyorum. Onun içi Ağa Yılan'dan bile daha pis. Tam bir ruh hastası!”

Yavaşça kalktı.

“Bunları sonra konuşuruz!” diyerek dudaklarıma bir öpücük kondurdu ve ağır ağır kapıdan çıkıp gitti.

“Ne düşüncesiz adamım!” diye düşündüm. Onun çok üzerine gittiğim konusunda vicdanım beni kınıyordu.

Birkaç gece sonra tekrar geldiğinde daha ben sormadan ketsaldan bahsetmeye başladı.

“Göstermeye çalıştığının aksine kimseyi değil sadece kendini düşünüyor.” dedi, “Tanrı'dan çok kendi benliğine ve gücüne tapıyor. Bu ülkenin ketsalı olması bile ona yetmiyor. Büyüklük hırsı öyle bir boyutta ki; kendisinin bir gün mutlaka Tanrı tarafından işlerin devredileceği mirasçı bir tanrı ilan edileceğine inanıyor.”

İçimden “O da bir şey mi? Ağa Yılan kendisini zaten tanrı zannediyor.” demek geçti ama susup onu dinlemeye devam ettim.

“Herkesin ve her şeyin aleyhine çalıştığını, her duyduğu eleştirinin aleyhine olduğunu, kendisine zarar vermek isteyenlerin görüldüğünden çok olduğunu ve onların yeraltı tanrıları tarafından görevlendirildiğini zannediyor.”

“Etrafında kendisinden daha az güce sahip olanları bile kısıkanıyor. Zaten onun emrinde oldukları halde elinden gelse Bıyıklı Kertenkele yerine ordu şefi de kendisi olur, Gezen Geyik yerine tüccarbaşı da kendisi olur. Ama onlara muhtaç olduğunun ve şairane ahkâmlar kesmek dışında kendisinin basit bir işe bile yetecek bilgi ve becerisinin olmadığını farkında. Buna rağmen cahil olmadığını ispat etmek için onları sık sık azarlar ve emrindeki insanlar olduklarını üstüne basa basa hatırlatır. Aslına bakarsan onlar da onu iyi tanıyorlar ve görünüşte biat ederken istediklerini yaptırmak için onu gayet güzel kullanıyorlar.”

“Sen de aynısını ona yapmıyor musun?” diye sordum.

Güldü...

“Evet, bu doğru” dedi, “Ama benim başka çarem yok. Bir mısır çiftçisinin ya da bir taş işçisinin karısı olarak yaşamayı tercih ederdim! Ama bunca şeyden sonra edindiğim gücü bıraktığım anda bu hayat beni paramparça eder.”

Hak verir ve başka çaresi olmadığını anlar biçimde başımı sallarken o da eğdiği başını kaldırıp sevgiyle ve merhametle yüzüme baktı.

Sanki ağızından çıkabilecek onunla ilgili bir teklife karşı ön almak istercesine “Üstelik onu terk edip bir başka adamla yaşamaya kalkarsam Jaguar benim kellemi de onun kellesini de sarayın merdivenlerinden aşağı yuvarlamakta hiç tereddüt etmez!” diyerek tekrar başını eğip sustu.

Günler ve geceler benzer biçimde devam ederken samimi-yetimiz de gittikçe artıyor ve hemen her şeyi onunla konuşuyordum. Nihayet bir gece ketsalın benim hakkımda ne düşündüğü konusunda bir şey bilip bilmediğini sordum.

“Sana rol yapıyor!” dedi.

“Nasıl?” dedim “Anlayamadım.”

Ellerimi tuttu ve gözümün içine bakarak anlatmaya başladı.

“Sana artık her şeyi anlatacağım.”

İyice kulak kesilmiştim...

“Bu adam hasta!” dedi, “Köle arkadaşını önemsemese de seni taç giyme töreninden beri hiç unutmadı aslında. Ağa Yılan kurban töreninde onu halkın içinde küçük düşürdüğünden beri ne yapıp edip seni yanına almayı ve kafasında ne var bilmiyorum ama ona karşı kullanarak anlamlı bir intikam almayı düşünüyordu. Muhtemelen bu planından vazgeçmiş de değil.”

“Seni saraya çağırtacak olsa seninle ilgili bir planı olduğu anlaşılabilir diye bu yola tevessül etmedi. Sen kışlada ve görevlerde iken bunu alenen yaparsa kuracağı planın açığa çıkmasından çekiniyordu. Bu yüzden kışladaki iki ya da üç savaşçı şefini kullandı. Kertenkele’yi de bu işe karıştırmayı istemiyordu. Ona da güvenmiyor. Ona da her şeyi söylemeyip rol yapıyor.”

“Casusu olan savaşçı şefleriyle görüşmek için Bıyıklı Kertenkele’ye emir verse de çağıracağı kişilerle yalnız görüşüyordu. Jaguar’ın yalanları öyle boyutta ki ağızdan çıkanlar ona yetmiyor, bazı davranışları ile başkasına istediği şeyi nasıl düşün-

dürtürüm, nasıl benim istediğim gibi olan biteni algılarlar diye hesaplar yapıyor.”

“Tabii ki sana güvenemiyordu. Bu yüzden önce seni sorguya çekme ihtiyacı duydu. Bir plan kurdu ve bir köy evine seni getirtmek ve gizlice görüşmek üzere bir şefi görevlendirmeye kalktı. Hatta ismini hatırlamaya çalışayım...”

Her şeyin açığa çıkmaya başladığını düşünüyordum...

“Tosbağa!” dedim “Titrek Tosbağa değil mi?”

“Evet!” dedi, “Sen nereden biliyorsun?”

“Geldi zaten!” dedim “Emrimdeki şeflerden biriydi. Beni kandırıp götürmeye çalıştı. Ama bir köy evine değil Çingirak Irmağı kıyısına! Fakat bana tuzak kurduğunu fark ettiğimi anlayınca kaçtı!”

Dorotea şaşırmişti...

“Bu nasıl olur?” dedi, “Adam tereddüt edince Jaguar onun bu görevi yapabileceğinden emin olamadı ve onu görevlendirmekten vazgeçti. Sonra da kimseye bir şey söylememesi için infaz ettirdi.”

Şimdi anlıyordum ki Titrek Tosbağa çift taraflı çalışırken iki ateşin arasında kalmıştı. Demek ki beni Çingirak Irmağı'nda bekleyen Silkelenen Jaguar değil Ağa Yılan'dı. Bu da gösteriyor ki Ağa Yılan Jaguar'ın benle ilgili planlarından haberdardı.

“Şu işe bak!” dedim “İkisi de benim peşimdeymiş! Arada olan Tosbağa'ya olmuş!”

Dorotea'dan devam etmesini rica ettim.

“Jaguar senin tapınağa alındığını öğrenince önce planının yattığını düşündü. Ama sonra tapınaktan sen gönderilince sevindi.”

“Neden sevindi ki? Benden daha fazla şüphelenmesi gerekmiyor muydu artık?”

“Hayır! Sevindi. Çünkü düşündüğün biçimde bir şüphe değil bu. Nasıl ki Ağa Yılan'ın burada casusları varsa Jaguar'ın da tapınakta casusları var. Senin hakkında hep olumlu bilgi getirdiler ona. Saraya geldikten sonra sana daha da güvenmeye başladı. Ama her ihtimali yok edecek bir güvene ulaşmak istiyor. O yüzden seni mutlaka bir kez daha deneyecektir.”

“Denesin!” dedim “Ben Ağa Yılan'ın casusu değilim. On-
dan nefret ediyorum. Açığa çıkacak bir saklım yok.”

Ama Dorotea'ya her şeyi anlatmamıştım. Söylemediğim en önemli şey de Ağa Yılan'ın halen beni kendi casusu zannediyor olduğuydu. Bu durum er geç karşıma çıkacaktı.

Dorotea'nın anlattıklarından sonra Ketsal Silkelenen Jaguar hakkında kalan olumlu fikirlerim de kaybolup gitmişti. İki manyak birbiriyle didişirken ülkeyi bilinçsizce yok etmeye azmetmiş gibiydiler.

Emire Kadın Dorotea ile benim yatağımda sırt üstü yaslanmış halde sohbet etmeye devam ediyorduk... Parmaklarını göğsümde gezdirirken ketsalın çevirdiği dolaplarla beraber diğ-
erleri hakkında da çok şey anlattı.

“Siz Jaguar'ın halka hitaplarında hep Beyaz Adam'a olan düşmanlığını dinleyip dururken hem o hem de Bıyıklı Kertenkele ve Gezen Geyik onlarla iş birliği içinde gizlice görüşüp çalışıyorlar.” dedi, “Sadece ticaret değil, işin içinde Beyaz Adam'ın vaat ettiği çok şey var. Tabi ki hiçbir vaat de karşılıksız değil.”

Dorotea'nın elini ittirdim!

Ayağa doğrulurken kendi parmağımla “Sus!” işareti yaptım.

Çünkü o konuşurken kapının hemen arkasından bir tıkırtı duymuştum. Sessizce kapıya yaklaştım ve birden açtım!

Kapının eşiğinde bizi dinlemekte olan bir muhafız önüme doğru yuvarlandı!

21

MESAJ

“Hayır efendim!” dedi, “Ne olur yakamı bırakın! Beni dinlemelisiniz. Ben sizi gözetlemiyordum.”

Boynunu sıkarak “Ne işin vardı kapımın önünde o halde?” diye sordum.

Dorotea’ya doğru gözünü çevirdi ve sonra bana bakarak fısıldadı.

“Onun yanında söyleyemem.”

Ben ne yapacağımı düşünürken Dorotea hızlıca yanımızdan geçip kararlı biçimde kapıdan çıktı ve gitti. Onun arkasından uzaklaşana kadar baktım ve sonra yakası elimdeki muhafıza gözlerimi çevirdim.

“Konuş!”

“Efendim size Kukulkan’dan mesaj getirdim.”

“Ne diyorsun? Ne saçmalıyorsun? Söyleyeceğin şey bu mu yani? Bana Tanrı’dan mesaj getirdin ha! Dalga mı geçiyorsun?”

İyice sıktım boğazını... Konuşmaya gayret ettiğini fark edince gevşettim.

"Efendim Kukulkan dediğim! Ahua! Ağa Yılan! Size mesaj gönderdi!"

İnanmadığımı belli edercesine yüzüne sırtttım.

"Efendim! Harekete geçmeniz için talimatlar vermek üzere Kamış günü sizi Lamat'ın evinde bekliyor olacakmış!"

Babamın evinde beni bekliyor olması tam da Ağa Yılan'ın tedbir açısından yapacağı bir şeydi. Mesajın içinde gizli bir tehdit vardı. Eğer gitmezsem babama zarar vereceğini ima edercesine...

Gerçekten Ağa Yılan bana mesaj göndermiş olabilir miydi?

Yoksa! Yoksa bu; ketsalın beklentide olduğum ikinci denemesi miydi?

Ya da... Belki de her ikisi de değil de adam bizi gerçekten gözetlerken yakalandığından dolayı kurtulmak için yalan söylüyordu! Ama bu muhafız benim babamın ismini nereden bilebilirdi ki? Öğrenmiş olabilir miydi?

Yine de her halükârda sorun büyüktü!

Muhafız şahit olduğu ve bilmemesi gereken bir şeyi öğrenmişti artık. Öyle ya da böyle Dorotea'yla benim ilişkimden haberdar olmuştu. Bu ister Jaguar'ın ister Ağa Yılan'ın kulağına gitsin benim için hiç farkı yoktu ki!

Öldürse miydim? Yoksa konuşmasın diye tehdit mi etseydim?

Ne yapacağıma bir kez daha karar veremez haldeydim!

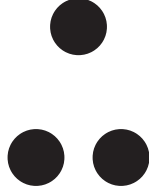
Daha fazla düşünmeden adamı iyice içeri çekeleyip duvara yüzükoyun yasladım. Ellerini arkadan bağlamak için diğer elimle çamaşırlarıma doğru uzandım. Tam o anda adam çevik bir hareketle geri dönmeyi başardı ve beni yere yuvarladı!

Yere yığılırken en son hatırladığım şey başımı çarpmamla gözlerimin karardığı ve boynuma doğru sızan kanımın ıslaklığıydı!

Ne kadar baygın kaldığımı bilmiyorum ama aylır aylmaz dışarı çıktım ve panikle koridora doğru baktım. Görünürde kimse yoktu. Diğer koridora doğru dönüp koştuğumda ise köşe başında adamın yerde yattığını gördüm.

Gırtlığı kesilmiş haldeydi!

Başucunda elindeki kanlı bıçağı tutarken bana bakmakta olan kişiye çok tanıdık biriydi!

22

BAŞDANIŞMAN

Karşıma kim çıksa tebrik ediyor, sarayda herkes beni konuşuyordu. Ağa Yılan'ın saraya sızmış olan casusu gece beni öldürmeye çalışmış da ben onu nasıl da alt etmişim! Silkelenen Jaguar beni kendisine başdanişman yaparak en doğru kararı vermişmiş! Ketsalın başdanişmanlığına yükselmeyi benden daha fazla hak edecek kimse zaten yokmuşmuş!

İşin doğrusu bu olmasa da durum Jaguar'ın gözünde de böyleydi ve başka bir denememe artık ihtiyaç kalmamıştı. Dorotea'nın işlettiği plan ve yürüttüğü dedikodu sonucu ketsal olayın kendisine açıklanan şekline inanmış ve beni kahraman ilan etmişti. Jaguar beni tebrik edip kendisine başdanişman yaptığını açıkladığı sırada; Dorotea güya olayın tamamen dışındaymış gibi şaşkınlık ve hayranlığı oynamıştı.

Artık sarayda çıkabileceğim neredeyse en üst rütbedeydim. Bıyıklı Kertenkele'nin ve Gezen Geyik'in yüzlerinde beliren kıskançlığı okuyabiliyordum. Sahte gülücükleri daha dün saraya gelmiş bir türedinin kendilerinden daha üst bir rütbeye ulaşmış olmasından duydukları hasedi saklamaya yetmiyordu.

Dorotea ilişkimizin ortaya çıkmaması açısından sorunun çözüldüğünü ve hatta bana çok yaradığını düşünse de benim açımdan ortada çok ciddi bir açmaz vardı. Eğer ölen muhafız gerçekten Ağa Yılan'ın adamıysa onu benim öldürdüğüm yalanı tapınağa ulaşmamalıydı. Bu durum sadece Ağa Yılan'ın nezdinde açığa çıkmamla kalmaz ve peşi sıra saraya da yansırdu.

Bu yüzden Kamış günü mutlaka babamın evine gitmeli ve Ağa Yılan'ın orada olup olmayacağını bilmeliydim. Eğer gelirse Ağa Yılan'a mesajı aldığımı ancak casusu açığa çıktığı için öldürmek zorunda kaldığıma bir şekilde ikna edebilirdim. Ama eğer orada olmazsa muhafızla ilgili olasılıklar çoğalacak ve kiminle nasıl mücadele edeceğimi bilemeyecektim.

Kamış gününe sekiz gün vardı. Önlem almak için neyse ki Jaguar'ı ikna etmiş ve olayın saray dışında duyulmaması için konu hakkında konuşmama kararı çıkarttırmıştım. Ona Ağa Yılan'ın casusunu alt ettiğimizi duymamasının kozların elimizde kalmasını sağlayacağını söyledim. Makul buldu. Ama tabii ki farklı biçimde de olsa sarayda olayı bilmeyen yoktu. Herkesi kontrol altında tutmak zordu. Tehdit ve yasak ancak bir süre işe yarayabilirdi.

Başka bir sorunla daha yüzleşiyordum. Olaydan sonraki günlerde Dorotea'ya artık bu kadar fazla kıyı köşe görüşmememiz gerektiğini, tedbir açısından böylesinin daha iyi olacağını söyledim. Ama onun hiç umurunda değildi. Hatta giderek beni daha çok sahiplenmeye başlıyordu. Elinden gelse yanımdan hiç ayrılmazdı! Odama geldiği son gece Dorotea'nın isteğini de reddetmem onu çok öfkeliendirdi.

“Senin için adam öldürdüm!” diye bağırarak gitti.

Ama bu öfkesinden ertesi gün eser kalmamıştı. İşin içine aramızdaki sınırlar girmeye ve duyguları onu kuşatmaya başladığından beri tedbirli davranmakta çok hata yapıyordu. Her işime burnunu sokmaya, bir şey olduğunda koşup yanıma gelmeye ve nerede ne zaman kiminle görüştüğümü merak ederek açık bir korumacılık göstermeye başladı. Kendimi ondan kurtarmakta ve rahat hareket etmekte zorlanırdım. Âdeta o eski ciddi ve tedbirli Emire Kadın gitmiş, yerine sadece duygularıyla hareket eden âşık bir kadın gelmişti.

Bir gün ketsalın odasında Jaguar “Bu kanatsızlar hiç mi günah işlemiyor artık?” diye gülümseyerek sordu.

O böyle söyleyince Dorotea benim yüzüme bakıp hafifçe kıkırdadı. Jaguar onun bana bakarak bu gülüşüne anlam ve remez ve azarlar bir mimikle Dorotea’ya bakınca önüne eğilip ağzını kapattı.

Ben ciddiyetimi bozmadan “Anlamadım efendim?” dedim ketsala “Günah derken neyi kast ettiniz?”

Bazı kabilelerin aksakallarını toplayarak onlara kanatsızların günah kurbanlarının miktarlarını artırmalarını söylememi istedi. Sarayın personel sayısının fazlalığından ötürü yiyecek sıkıntısı yaşanmaması için bunu dinî bir kılıf bularak onlara açıklayabileceğime inandığının üzerine bastı. Kısacası halktan daha fazla vergi toplayabilmek için benim dini kullanarak onları ikna etmemi istiyordu. Bu görevi hiç beğenmemiştim. Ama yine de isteneni yerine getirmek zorundaydım.

Çağırduğum aksakallara bu emri iletirken içlerinden biri buna karşı çıktı. Benim emrime saygı duyduğunu ancak ketsalın verdiği sözleri hatırlamasını ve önce kendisinin topladığı Dayanışma Bayramı hediyelerini yoksullara dağıtması gerektiğini söyledi.

İşin ilginç tarafı ben bile daha bir şey söylemeden diğer aksakallar onu vefasızlıkla ve hainlikle suçlamaya başladılar. Es-kisine göre her şeyin daha iyi olduğunu, kanatsızlara değer ve-ren ve Tanrı yolunda çalışan bir ketsalın onları yönettiğini, asıl fedakârlık yapması gerekenin halk olduğunu ve kanatsızların ketsalın bu tip taleplerinden şikâyetçi olmadıklarını söylediler. Karşı çıkan aksakalsa diretircesine bana doğru baktı.

“Toplantıdan sonra sizinle ayrıca görüşebilir miyiz?” diye sordu.

Başımı salladım.

Herkes ketsalın emrini kabullenip çıktıktan sonra aykırı din adamıyla odamda yalnızdık.

“Siz kimin emrindesiniz?” diye sordu bana.

“Saygılı ol!” dedim “Ne demek istiyorsun sen?”

“Siz biliyorsunuz ne demek istediğimi!” dedi, “Jaguar’ın mı Yılan’ın mı emrindesiniz?”

Tam bu sırada aralık kalmış olan kapı eşiğinde bir gölge fark ettim. Aksakalın gözünün içine bakarken susmasını iste-yecek biçimde elimi uzatıp, kızıyormuş gibi bağırdım.

“Terbiyesiz!” dedim “Hepimiz ketsala gönülden bağlıyız ve ahuanın üstün hizmetlerinden de memnunuz.”

Bu sırada kapı eşiğindeki gölgenin de kaybolduğunu gördüm. Kalkıp kapıyı tamamen örtüp geri geldim.

“Şimdi söyle!” dedim “Ne söyleyeceksen!”

Aksakalın hali tavrı değişmişti. Bu hareketimle ona âdeta güven vermiştim.

“Efendim!” dedi, “Ben halkımın yanında birisiyim. Ama ne Yılan’ın ne de Jaguar’ın onları umursadığından eminim. Ka-bilemin elinde ne var ne yoksa tüccarlar onları kandırarak elle-rinden alıyor, Jaguar’ın memurlarıysa onlara türlü vaatler vere-rek Jaguar’a destekte tutmaya çalışıyorlar. Eskiden kötü günler

yaşadı kabilem. Şimdi ise umutla yaşıyorlar. Ama günden güne eskisinden de daha fazla yoksullaşıyor ve sürekli Tanrı'nın adıyla aldatılıyorlar. Üstelik Silkelenen Jaguar, Bıyıklı Kertenkele'yi kullanarak aleyhinde konuşan ve iş çevirenleri birer birer tespit edip türlü hilelerle ortadan kaldırtıyor. Ya uzaklara sürüyor, ya Karanlık Orman'da punduna getirip öldürüyor ve suçu Çiçimeklerin üzerine bırakıyor.”

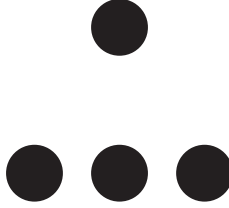
“Tüm olanların içinde Ağa Yılan'ın tek derdi ise halkın doğruyu görmesi değil Silkelenen Jaguar'ı düşürüp onun yetkilerini de kendi eline alması. Çoğu kimse bunu fark etmese de ben biliyorum. Çünkü Popol Vuh'u okumuş biriyim ben. Onda gizemli bilgiyi anladığım günden beri hayata gerçeğin gözüyle bakıyorum. Bir de şunu biliyorum ki senin gibi bir adamı tapıntıdan buraya ketsala hizmet için göndermezler.”

“Nereden biliyorsun?” dedim “Nasıl böyle konuşursun!”

“Çünkü” dedi, “Ben kızını oradan koparıp alan bir babayım. Orada ne haltlar döndüğünü çok iyi biliyorum.”

“Senin kızının adı neydi?” diye sordum.

“Kakao Gözlü Kız!” dedi.

23

SOBORON AKSAKALI

İşte benim böyle insanlara ihtiyacım vardı. Kızını tanıdığımı belli etmeden Soboron Mahallesi aksakalına halk için ne gerekiyorsa yapacağımı ama şimdilik aykırı davranmamasını söyledim. Onunla tekrar irtibat kuracağımı da hatırlattım. Tam gemileri yakacak hale gelmişken bana rastlaması bir şans sayılırdı. Çünkü belki de ilk defa üst düzey bir soyludan böyle anlayışlı bir muamele görmüştü. Yanımdan ayrılırken güven duygusu ve memnuniyeti gözlerinden okunuyordu.

O gittikten sonra anlatmış olduklarını tekrar zihnimden geçirdim. Kakao Gözlü Kız adına çok sevinmiştim.

“Vay canına!” diye içimden geçirdim. Ben kızın güneş tutulması günü kurban edildiğini zannediyordum. Meğer olan biten tahminimden çok ötedeymiş!

Tutulma töreninden hemen önce bu adam kendisi tanındığı için oğlunu gönderip kızını tapınaktan gizlice çıkarttırmış. Kızın kaybolduğunu öğrenen ve öfke kusan Ağa Yılan her tarafa haber salıp kızın bulunmasını istemiş. Ağabeyi ise kız kardeşini çoktan bir kanoya bindirip Eski Kauçuk Ülkesi'nin bir adasına kaçırıp bırakmış. Orası eskiden alınan bir mağlubiyetten ötürü “kirli topraklar” olarak biliniyor ve kimse oraya gitmeye cesaret edemiyordu.

Adadan geri döndüğünde babasıyla birlikte güya kızın akıbetini görmek bahanesiyle tapınağa gitmişler. Aldıkları cevaba göre kızlarının iyi olduğuna ikna olmuş gibi göstermiş ve böylece üzerlerindeki şüpheleri de ortadan kaldırmışlar. İşte Soboron aksakalı böyle bir adamdı. Bir din adamının çocuklarını kirli topraklara göndermesi kimsenin aklına kolay kolay gelmeyecek bir çareydi. Üstelik üstünü de kolayca örtmeyi başarmıştı.

“Akıllı adam!” dedim içimden.

İki gün sonra dayanamayıp Soboron aksakalını çağırttığım da “Peki bana bunları neden anlattın?” diye sordum.

“Artık bu zulümlere dayanacak yüreğim kalmadı!” dedi ve ekledi “Bak! Sizin yüreğinizin güzelliği de merhametiniz de yüzünüze yansıyor. Sizi Yılan'ın emrinde olmaya da Jaguar'ın adamı olmaya da yakıştırmıyorum. Sizde bir şey var ama harekete geçmiyorsunuz. Anladım bunu. Hissettim. Hatta bilircesine. Yoksa bunları anlatıp kendimi bu riske atar mıyım?”

Birbirimize bu kadar kısa zamanda bu kadar çok güvenebilmenin altyapısını o günlerde çözememiştim. Tamamen içimizden gelen bir güdülenme gibiydi.

Üçüncü buluşmamızda ben de ona birçok şey anlattım. Tapınakta yaşadığım ve gördüğüm her şey de buna dâhil! Meğer kızının başına gelenlerin tamamını bilmiyormuş. Koskoca adam orada, gözümün önünde ağlıyordu.

“Öldürmekse öldürmek! Artık bir şey yapmalıyım.” dedi.

“Sen merak etme Soboronlu!” dedim “Seninle görüşmeye devam ederiz. Silkelenen Jaguar hakkında söylediklerini bir düşüneyim. Planları varsa anlayayım. Eğer haklıysan senden yana olurum. Eğer haksızsın da sana bir şey demem, doğrusunu anlatırım. Bana zaman ver!”

“Bunlar kendi dedikleri gibi ikizlerdir.” dedi, “Ama Hunahpu ve Ejbalanke gibi değiller. Biri öbüründen iyi değil. Bunların ikisi de aynı kötülük yolunun şımarık ikizleri! Cehennemın Efendileri!”

Zaten biliyordum ki Silkelenen Jaguar konusunda da haklıydı. Tapınakta yaptığım gibi sarayda da gece gündüz koşturup hemen her şeyi öğrenmiştim. Sadece bu adamın söylediklerini doğrulamakla kalmadım. İkiz değil hatta dördüzdüler! Silkelenen Jaguar, Ağa Yılan, Bıyıklı Kertenkele ve Gezen Geyik!

O günlerde özel bir sorunum da kendini iyiden iyiye göstermeye başlamıştı! Tapınakta alıştığım balçe içeceğini bedelim yine ister olmuştu. Geceleri uyurken âdeta Ruh Saunaları'na girmiş gibi yaşadığım acı olayları tekrar tekrar yaşar şekilde kâbuslar görüp ter içinde uyanıyordum. Vücudumu teskin etmek için eğer balçe tedarik edersem gerçeklikten kopabilir ve sarayda zor duruma düşebilirdim. Eğer içmezsem de durumumun daha kötüye gitmesinden endişe ediyordum. O halde bir an önce Silkelenen Jaguar'ın kibir dolu kartal kanatlarının altında diğer ikisiyle halka çektiği ızdırapların ve sapık Ağa Yılan'ın ettiklerinin karşılığını bulmasına çalışmalıydım! Ama ben yalnız başıma bu işe yetemezdim.

Muhafızın ölümü olayından sonra er geç zaten açığa çıkacaktım. Yeni bir plan yaptım. Kamış günü Ağa Yılan'la buluşmak üzere eve gitmekten vazgeçtim. İki gün kala son bir defa Kakao Gözlu Kız'ın babası olan Soboron Mahallesi aksakalını tekrar çağırarak ona planımı anlattım.

Babama haber vermesini, evi terk edip geçici olarak yanına yerleşmesini ve dışarıdan da bizimle birlikte çalışacak adamlar ayarlamalarını istedim. Bununla birlikte eğer açığa çıkacak olan olursa her birimizin söylem birliği içinde ne konuşmamız gerektiğini belirledik. İyi ki de belirlemiştik!

Son görüşmemizden ve Kamış gününden birkaç gün sonra odama bir muhafız geldi ve ketsalın beni görmek istediğini söyledi.

Silkelenen Jaguar'ın bana ilk sorusu "Odanda yalnız başına görüştüğün kişi ile ne konuşuyordunuz?" oldu.

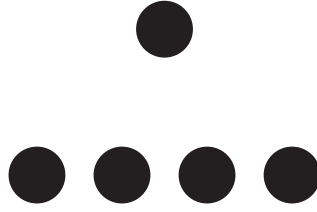
Bu soru karşısında önce irkildim. Demek ki birileri kapı dinlemiş ya da bir şeyler sezinleyerek ona yetiştirmek için koşmuştu. Artık Jaguar'ın şüphelerini üzerime çekmiş ve açığa çıkmak üzere olduğumu gözlerinden okumuştum. Endişemi belli etmemeye çalışarak konuştum. Çünkü bana bu soru sorulduysa Soboron aksakalına da sorulacaktı.

Niyetim hem kendimizi temize çıkarmak hem de ketsalın güvenini daha güçlü bir biçimde kazanmaktı. Açığa çıkmak için henüz erkendi. Her iki şeytanı da karşımıza almak için daha yapacağımız çok şey vardı.

Bir şekilde şikâyet edildiğimi ve zaten şüphecilik hastası Jaguar'ın kalemimi kırmaya niyetlendiğini anlamıştım. Ciddi bir tavır takınarak ve kendinden emin biçimde cevap verdim...

"Yüce Ketsal!" dedim "Biliyorum ki bana çok kızacaksınız ama size haber vermeden çok ciddi bir işin içine girdim ben! Lütfen bağışlayın ama bunu yapmak zorundaydım!"

24

ŞÜPHE

Silkelenen Jaguar'a olan saygı ve güvenimin tamamen bitmiş olduğu o günlerde her ona baktığımda küpelerinden tutup o kocaman kulaklarını koparmak istiyor, o kibir dolu suratındaki çizgileri daha da çirkin görüyordum artık. Ama her zamanki gibi soğukkanlılığımı muhafaza etmek zorundaydım. Yapacağım her hata işlerin çok daha kötüye gitmesine ve hatta öldürülmeme sebep olabilirdi.

Dibime kadar yaklaşıp yüzüme eğildiği o anda pis nefesinden ötürü kusmamak için yutkundum.

“Neymiş bakalım o yapmak zorunda olduğun şey?” diye sordu.

Bana olan o eski güvenli bakışları gitmiş yerine hesap sorar çirkin tavrı yerleşmişti. İkinci defa yutkundum ve anlatmaya başladım.

“Yüce Ketsal!” dedim “Ahua Ağa Yılan beni buraya sizin yanınıza bir casus olarak gönderdi!”

Ben onun şaşırmasını bekliyorken o tam aksine kakhahalar atmaya başladı.

“Eee!” dedi, “Sonra!”

“Ancak ben onun ne kadar zalim birisi olduğunu çoktan anlamış ve sizin yanınızda yer almaya daha o günlerde karar vermişim.”

“Vaay!” dedi alay edercesine...

Bir kez daha yutkunmaya çalıştım. Ama artık boğazımın kuruduğunu hissetmeye başlamışım.

“Efendim biliyorum!” dedim “Bana inanmanız bu vakitten sonra bir hayli zor! Ama emin olun ki sizi hep korumaya çalıştım.”

“Ne yaptın ki beni korumak için?” diye sordu.

“Efendim!” dedim “Sizinle, sarayınızla ve idarenizle ilgili hiçbir bilgiyi onlara vermedim. Tam aksine sizi sarayın dışından da koruyabilmek için eski şeflik tecrübemden faydalanarak bir ekip oluşturmaya karar verdim.”

Bu kez biraz şaşırır gibi olmuştu...

“Neden buna ihtiyaç duydun ki?” diye sordu “Beni burada koruyan bir sürü muhafızım ve dışarıda Bıyıklı Kertenkele'nin idare ettiği kocaman bir ordu var.”

Merak etmeye başladığını anlıyordum...

“Efendim!” dedim yine, “İş sizin bildiğiniz gibi değil! Ağa Yılan'ın tapınaktan sadece buraya mı eleman yetiştirdiğini zannediyorsunuz? Tüccarların arasında sadece sizin casuslarınız mı var zannediyorsunuz? Ağa Yılan'ın adamları her yerde! Ordunun içinde, çarşıda, pazarda, kabilelerin de şeflerin de aksakalların da arasında kol geziyorlar.”

Dağ gibi adamı tedirgin etmeyi başarmıştım. Söylediklerimin çoğu doğruydu da! Ama onun üstüne bilinçli biçimde gittiğimi anlayamıyordu.

“Hatta ve hatta!” dedim “Kapınızın önünde bekleyen muhafızların veya size yemek getiren hizmetçilerin, en yakınınızda zannettiğiniz güvenilir adamlarınızın içinde Ağa Yılan’ın zamanı geldiğinde harekete geçirecek olduğu casusları olmadığını nereden bilebilirsiniz?”

Başlangıçta endişeli olan ben iken şimdi onun gerilmiş ve çok tedirgin olmuş olduğunu rahatlıkla fark edebiliyordum. Yavaşça geri çekildi ve tahtına oturup elini çenesine yasladı.

“Efendim! Bana güvenin.” dedim “Bırakın planlarıma kaldığım yerden devam edeyim. Yüce Ketsalımın emrinden ayrılmam ben! Ağa Yılan’dan bırakın da intikamınızı alayım!”

“Ağa Yılan’ın Çiçimeklerle anlaştığı söyleniyor. Doğru mu bu?” diye sordu bu kez.

“Kesinlikle doğru!” diyerek tereddütsüz biçimde cevabımı verdiğimde onaylar biçimde başını salladı ve “Zaten biliyorum!” dedi, “Çiçimekler kimin saraydan kimin tapınaktan yana olduğunu bize hep göstermişlerdir.”

Kafasını kaldırdı. Bir süre tepkisizce yüzüme baktı. Sonra bir parmağını bana doğru uzatarak sordu...

“Peki, senin bundan böyle güvenilir olup olmadığını nasıl deneyebileceğim hakkında bir fikrin var mı?”

Bu kadar sözden sonra bu soruyu beklemiyordum aslında ama hazırlıklıydım yine de.

“Sizin zekânıyla boy ölçüşmek haddim değil Yüce Ketsal!” dedim “Ama ben kendimden emin olduktan sonra sorun yok. Benim doğruluğumu er geç anlayacağınızı da biliyorum. Mutlaka beni deneyeceksinizdir. Ben de olsam denerdim.”

Göstermek istercesine gülmeye zorladı kendini ama tam da gülümseyebilmiş denilemezdi. İçinden geçenler yüzünden bakışları bir nokta bulup takılıyordu.

Her ne düşünüyorsa ondan sıyrılınca “Denedim zaten!” dedi ve eliyle kapıya doğru “Gel” işareti yaptı. Kapıya kadar gelmiş olan iki kişi vardı. Birisi Bıyıklı Kertenkele diğeri ise onun kolundan tuttuğu Soboron aksakalı!

Yaklaştılar ve selamlarını verdiler...

“Söyle Kertenkele!” dedi ketsal “O ne dedi?”

25

TEDİRGİN YÜRÜYÜŞ

Tam da tahmin ettiğim gibi onu da yakalayıp sorguya çekmişlerdi. Bunun olabileceğini bekliyorduk. Soboron aksakalı beni elbette ki ele vermemiş ve nasıl anlaştıysak o şekilde ifadesini vermişti. Söylemlerimiz uyuşunca ikimizi de salıverdiler. O mahallesine döndü. Ben de başkanışmanlık görevime devam ettim.

Aradan birkaç gün daha geçtikten sonra bir öğle üzeri haber geldi. Bir kabile kendi aksakalı yönetiminde Karanlık Orman'ın kenarında bir cenaze ayını yapacaktı. Ölen kişi eski bir saray hizmetlisi olduğu için Silkelenen Jaguar kendisi adına o törene benim katılmamı istediği söyledi.

Bu tip törenler genelde akşamüstü başlar ve gece yarısına kadar devam ederdi. Yanıma iki muhafız olarak hemen yola çıktım.

Şehrin içinden geçerken ilk başlarda olağanın dışında bir şey yoktu. Ama şehrin sokaklarından mahallelere girmeye başladığımız sırada köşe başlarında şüpheli kişiler görmeye başladım. Uzaktan sert ifadelerle bize bakıyorlar ama göz göze geldiğimde yüzlerini çeviriyorlardı.

Giderek tedirgin olmaya başladığım sıralarda kanatsızlardan cenazeye gitmek için yürüyenler de yavaş yavaş bize katılmaya başladılar. Kalabalıklaşmaktan ötürü biraz rahatlamıştım. Ama yer yer benzer davranan kişileri yol kenarlarında ve hatta yan tarafımızda yürürken görmeye devam ettim. Mahallelerden çıkarken ise artık kendilerini gizlemiyorlar açıkça beni takip ettiklerini belli ediyorlar, hatta yüzüme nefretle bakıyorlardı. Son köyden de çıktığımız sırada bizi takip eden kişilerden birinin kim olduğunu hatırladım. Benimle Ağa Yılan'a son eleme için çıkmış olan talebe de onlardan biri olarak hareket ediyordu.

Bir şeyler döndüğünü fark etmiştim. Cenaze yerine tam varmak üzereydik ki yanılmadığımı da anladım.

O talebe yanıma yaklaşıp eğildi ve fısıldayarak "Hainsin sen!" dedi, "Ağa Yılan'ı Silkelenen Jaguar'ın köpeği olmaya sattın! Hesabını vereceksin!"

Cüreti beni şaşırtmıştı. Cevap vermedim. Muhafızlara ve ardından kalabalığa şöyle bir göz gezdirip tekrar geri çekildi.

Cenazesi olan kabilenin aksakalı dualar okumaya başladığı sırada henüz güneş ufka düşmemişti. Ben cenaze sahiple riyle birlikte ortalarındaydım. Etrafa baktığımda Ağa Yılan'ın adamlarının dışarıda bir çember oluşturduğunu anladım. Yanımda saraydan getirdiğim iki muhafızla o kadar kişiye karşı koyamazdım. Halkı iyi tanıyordum; bana faydaları dokunmaz, bir panik durumunda hepsi dağılırdı. O yüzden kalabalık içinde olmama da güvenemezdim.

Belliydi! Demek ki sarayda olan biten bir şekilde Ağa Yılan'ın kulağına gitmiş ve hain ilan edilmişim. Ağa Yılan'ın adamları beni ya alıp götürecek ya da karanlık bastıktan sonra orada eziyet edip öldüreceklerdi! Ama ketsaldan yana olan askerlerin civarda olma ihtimalinden korkmaları birinci ihtimali zayıf kılıyordu. Onları iyi tanıyordum. Beni yeniden şehir içinden geriye götürmeye cesaret etmeleri çok zordu.

Hava kararmadan bir şeyler yapmalıyım! Biraz düşünüp kararımı verdim. Başka da seçenek yoktu zaten! Muhafızlarımı da kullanarak Karanlık Orman'a doğru kaçarsam belki kurtulabilirdim. Onlara eğilip fısıldadım...

“Ben işaret verince şu iki adamı yakalayın ve ortalığı telaşa verin!

Muhafızlarım sanki bunu söylememi bekliyorlarmış gibi birbirlerine gülümseyerek bakıştılar ve sonra biri bana dönerek yüzüme haince sırttı...

“Kurtuluşun yok ketsalın köpeği! Kuyruğunu hiçbir yere bırakmayız senin!”

26

KARANLIK ORMAN

Meğer ben Silkelenen Jaguar'ı “yanındakilere dikkat etmelisin” diye tedirgin etmeye çalışırken diğer tarafta açığa çıkmış ve Ağa Yılan'ın katilleri nefes mesafeme kadar girmişlerdi. Yapacak başka bir şeyim kalmamıştı. Yavaşça ayağa doğruldum ve cenazedeki aksakalın duasını keserek konuşmaya başladım. Çünkü havanın kararmasına çok az kalmıştı.

“Değerli dostlarımız!” dedim “Yüksek Dünya'ya yolculuğuna başlamış olan kardeşimizi uğurlamaya geldiğimiz şu vakitte tüm yeryüzünün de bizimle olduğunu size hatırlatmak isterim.”

Ağa Yılan'ın adamları ne yapmaya çalıştığımı sezmeye çalışırken ahali saygı içinde bana dikkat kesilmişti.

“İşte bakın!” diyerek elimle gökyüzünü gösterdim “Gökte uçan akşam kuşları bile kardeşimizi uğurlamaya gelmişler. Şu

ormandaki ağaçlar rüzgâra bile karşı çıkmış, kardeşimizi uğurlamak için dimdik bekliyorlar. Hadi şimdiden meşalelerimizi yakalım ve biz de hep birlikte ayağa kalkalım. Ben de biri Ulu Ketsalımız diğeri kendi adıma olmak üzere şu iki meşaleyi tutuşturuyorum. Hadi kalkın ayakta uğurlayalım kardeşimizi! Aksakalımız! Siz de lütfen duanıza devam edin! Huşuyla sizi dinliyoruz.”

Herkesi meşalesini tutuşturmaya ve bulunduğu yerde ayağa kalkmaya yönlendirdiğim için dış çemberdekilerle göz temasımız kalmamıştı. Bir şeyler planladığımı anlamışlardı ama beni görebilen sadece yanımdaki iki muhafızdı. Ayakta ve meşale tutan bir topluluğun ortasında ben de elimde iki meşale tutar haldeydim.

İlk fırsatı bulduğum anda sağımda ve solumda duran iki muhafızın yüzüne o meşaleleri savurarak, ardından olanca hızımla Karanlık Orman'a doğru koşmaya başladım. Peşimden doğan kargaşanın sesi kulağıma gelirken çoktan ormanın içine dalmıştım bile!

Ağa Yılan'ın adamlarının peşime düşeceğini tahmin ediyordum. O yüzden sık ağaçlıklara girmemeli olanca hızımla onlardan uzaklaşmak için patikayı takip etmeliydim. Öyle de yaptım ve nihayet onlardan uzaklaştığıma emin olduğum anda sık ağaçların arasına girip nefeslenmeye başladım.

Artık hiçbir ses seda kalmamış, batmış olan güneş ormanın içinin daha bir karanlık olmasına sebep olmuştu. Ama eski günlerden kalan tecrübem ormanın çıkışlarını bulmama yeterdi. Yönüme Tavşan Diş'le girdiğimiz bataklık tarafını aldım. Hem şehre hem de Ağa Yılan tehlikesine en uzak yer orası olacaktı.

İstikametimi tutturup ormanın içinde devam ettim. Ama çok da ilerleyemeden bir takım sesler duyunca sindim. Gideceğim taraftan ellerinde meşalelerle gelmekte olan birkaç kişi ol-

duğunu gördüm. Kim olduklarını anlamak için bekledim. Eğer Ağa Yılan'ın adamlarıysa kendime başka bir yön belirlemeliydim. Ama yok eğer ketsal ya da onun emriyle Kertenkele beni kurtarmak için savaşı gönderdiyse kurtulduğumun resmiydi.

Biraz daha yaklaştıklarında saflara dizilmiş halde yaklaşan daha birçok kişi olduğunu fark ettim. Ordudan değillerse artık o yöne ilerlememe imkân yoktu. Nihayet iyice yaklaştıklarında benimle en yakın olanlar arasında yirmi adım kadar kalmıştı. İyiye işaretli! Çünkü gelenler kışladan ve saraydan da tanıdığım güvenilir muhafızlardandı.

Ayağa kalktım ve bağırdım...

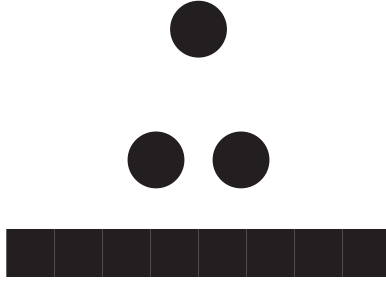
“Buradayım!”

Hepsi durdular. En öndeki muhafız seslendi.

“Demek buradasın Şafak Yağmuru!”

Şaşırmıştım!

Şaşırmıştım! Çünkü sarayda el etek eğilenlerin bana bu şekilde, isimle ve saygısızca hitap etmesi can sıkıcıydı! Bir şeyler ters gitmeye devam ediyordu.

27

KERTENKELE'NİN YÜREĞİ

Muhafızın yayını gerdiğini gördüğümde kendimi tekrar yere attım! Okun yakınlarımda bir yere saplanma sesini işittim. Neler oluyordu bu adamlara! Aynı muhafızın arkaya seslendiğini duydum.

“Buralarda! Boşluk bırakmayın! Gördüğünüzde haber verin!”

Beni bir yay gibi sarmaya başlayacaklarını anlamıştım. Bu durumda yanlara kaçamamış ve geldiğim yöne geri dönmek zorunda kalmıştım. Bu kez arkamda beni öldürmek isteyen saray muhafızları vardı. Önümde ise muhtemelen Ağa Yılan'ın adamları bekliyordu.

Anlayamadığım şey; neden beni ağır ağır sararak takip ettikleriydi. O kadar kişiyle kolayca her yöne manevra yapabi-

lir ve daha çabuk yakalayabilirlerdi. Âdeta öldürmek değil de bana tek yöne gitmemi istercesine baskı uygular şekilde hareket ediyorlardı. Çok kısa bir kaçıştan sonra onlardan kolayca uzaklaşmıştım. Bu olası bir durum değildi. Bir şey oluyordu ama ben çözemiyordum.

Çok geçmeden bir inleme ve hışırtı sesi duyunca hareket etmeyi bırakıp hemen dondum. Yoksa yine bir jaguarla mı karşılaşıyorum diye düşündüm. Ürktüm! Çünkü bu kez yanımda tek bir silah bile yoktu.

İnleme sesini tekrar işittim. Pek uzağımda olmadığı ve bir insanın ağzından çıktığı kesindi. Bir kez daha işittiğimde hangi yönde olduğunu ve sonuncusunda yerini de tespit ettim. Patikanın kenarında ağaca bağlanmış ve ağzı sıkı sıkı kapatılmış birisi vardı! Etrafı kolaçan ederek yaklaştım. Yavaş yavaş dibine kadar girdim.

Dövmelerinden besbelli bu bir Çiçimek savaşıydı!

Yanında hiçbir silah yoktu ve bitkin düştüğü belliydi. Ağzını açıp Çiçimek dilinde burada ne aradığını sordum.

“Ölüyorum!” dedi.

“Seni kim bağladı?” diye sordum.

“Sizinkiler!” dedi, “Beni bayılana kadar dövdüler! Uyandı-
ğımda burada bu haldeydim!”

“İyi de bizimkiler seni neden öldürmediler ya da esir almadılar?” diye sordum.

“Ne olur beni öldürme! Kimseye bir şey yapmadım ben!” dedi.

Haline acımıştım.

“Beni öldürme” diyen birisini zaten nasıl öldürebilirdim ki!

“Tamam korkma!” dedim “Bir daha buralara dönmeyeceğine yemin et! Seni çözeyim!”

Başını salladı...

"Sabaha kadar saklan! Sonra git!" dedim "Orman muhafız dolu!"

O an benim de aynı şeyi yapmam gerektiğini düşündüm. Saklanmak benim için de en iyi çözümdü! Göğe uçamaz ya da yerin dibine kaçamazdım. Arkamda muhafızlar önümde Ağa Yılan'ın adamları! Sonunda onu da yanıma alıp bir ağaca çıkmaya karar verdim.

Bağlarını çözdüğümde yere yapıştı. Nemli topraktan bir iki avuç alıp suyunu ağzına sıktı. Çok susamış olduğu belliydi!

"Hadi kalk!" dedim "Vakit yok! Kendimize göre bir ağaç bulalım hemen!"

Tam o anda acı bir inleme ve yırtılma sesi işittim. Halen sallanmakta olan bir mızrak Çiçimek askerinin tam kalbinin üzerindeydi. Hemen ardından kükrer gibi kulağıma gelen sözlerle tanıdık bir ağızdan çıkıyordu!

Arkamda duran Bıyıklı Kertenkele'den!

"Demek bir Çiçimek hainini kurtarıyorsun Şafak Yağmuru! Nasıl anlaşıldınız mı?"

Onu gördüğüme sevinsem mi üzülsem mi bilemiyordum. Rahatlamak için sadece sordum...

"Ne oluyor şef! Ne oluyor?"

"Olan şu!" dedi Kertenkele "Çiçimekler kimin saraydan kimin tapınaktan yana olduğunu bize hep göstermişlerdir."

Anlamıştım. Bunlar; beni sorgularken Silkelenen Jaguar'ın bana söylediği sözlerdi. Ketsal, Bıyıklı Kertenkele'ye emir vermiş ve beni bir Çiçimek askeri ile denemişti. Muhtemelen bu Çiçimek de zaten daha önce esir alınmış olanlardan biriydi. Dövülüp benim denenmem için ormana bağlanmıştı.

"Sence şimdi sen denenmeyi kazandın mı kaybettin mi?" diye sordu gaddar şef!

Aynı anda arkalardaki savaşçı şeflerinden birinin sesini işittim.

“Yüce Şef! Lütfen yorulmayın bu hainle! Ağa Yılan'ın içimize soktuğu şu pislğin canını alma şerefini bana bırakın!”

Tamamen çaresiz hissediyor ve sonumun geldiğini düşünüyordum. Her iki tarafta da hain ilan edilmiş her iki tarafta da öldürölmek isteniyordum. Her yönden açığa çıktığımı anladığımda ayağa kalktım ve göğsümü gerdim.

“Sen kana doymaz pislik bir canisin!” dedim Bıyıklı Kertenkele'nin yüzüne karşı.

“Ooo!” dedi ve gülerek arkaya muhafızlarına doğru baktı “Cesarete bak! Dili çözüldü arkadaş katilinin! Bana katil diyen adam kendi arkadaşını öldürmek için emir vermemiş miydi?”

“Sen anlamazsın, bilmezsın ki” dedim “kardeşliğin arkadaşlığın ne olduğunu! O tapir suratlı kibir budalası Silkelenen Jaguar da bilmez!”

Hiç aldırılmıyor, benim sözlerimi gülerek dinliyordu.

“Ya senin ahuan Ağa Yılan!” dedi, “Onda ne buluyorsun farklı?”

“O da sizin gibi!” dedim “Milleti din ile Kukulkan ile kandırıyor. Koca kıçlı ihtiyar sapık!”

Bu kez şaşırılmıştı. Sonra toplardı.

“Şimdi de” dedi, “Ağa Yılan'ı kötüleyerek mi elimizden kurtulacağımı zannediyorsun? Ben buna aldanacak biri gibi mi görünüyorum?”

“Sen zaten aldanmışsın!” dedim “Daha fazla aldanmana gerek yok!”

Bu kez öfkelenir gibi oldu.

“Tutun şunu!” dedi, “Ağaca bağlayın! Biraz talim yapalım!”

İki muhafız beni kollarımdan tutup ağaca yaslariken Bıyıklı Kertenkele öteye gidip savaşçlarına çevrenin emniyete alınması için yerleşmelerini söyledi. Sonra ormanın derinlik-

lerine bakar halde bir ağaç kökünün üzerine arkası bize dönük biçimde oturdu.

Muhafızlar ayaklarını uzanmış biçimde beni oturtuktan sonra ellerimi arkadan ağaca sarıp bağladılar. Birisi yanımda beklerken diğeri Kertenkele'nin yanına doğru yürüdü ve ona bir şeyler sordu. O da elinin tersiyle gitmesini istedi. Oturmuş halde derin derin düşünüyordu.

Diğeri muhafız ne yapacaklarını sorduğunda “Sabaha!” dedi, “Gün aydınlığında! Şimdi değil!”

Gecenin yarısı çoktan geçmişti. Epey bir süre orada beni bağlı bıraktıktan sonra Kertenkele tekrar yanıma sokuldu ve hışımınla suratıma bir tokat attı.

“Söyle!” diye soludu “Neye aldanmışım ben?”

Suratına pislige bakar gibi baktım.

“Silkelenen Jaguar'a aldanmışsın!” dedim ve saymaya devam ettim “İtibarına aldanmışsın! Büyüklüğüne aldanmışsın! Şu din denilen saçmalığa aldanmışsın! Aldanmadığın ne kalmış ki!”

Bir tokat daha attı...

“Sen hiç aldanmadın mı bunlara?” diye sordu “Aldanmamış olsan şurada şu halde işin ne?”

Ağzımın kenarından kan sızarken dilimle onu sıyırdım.

“Sen kendine aldanmışsın!” dedim “Benim hüznümü bildiğin halde bana katil diye haykırırken dönüp kendine bakmadın bile. Sen söyle küçük kertenkele! Aldığın onca candan hiçbir yürek rahatsızlığı duymuyor musun?”

Önce etrafına baktı ve adamlarının yakında olup olmadığını kontrol etti. Sonra durmaksızın tokatlamaya ve tekmelemeye başladı beni. Hem küfrediyor hem de gözlerinin nemlenip kızardığı belli oluyordu.

“Duydum şerefsiz!” diyordu “Duydum! Ama benim yüreğim çoktan çıkartılmış halde! Yarın da gidip o oynadığın Emire Kadın'ın kellesini alacağım!”

Yüzüne bakakalmıştım!

Üzerime doğru eğilip çaresizliğimi yüzüme vururcasına sırtarak mırıldandı!

“Anlamadığımı zannediyordun değil mi?”

Gözlerimi ondan kaçırırken “Yapma!” dedim alelade bir tonlamayla “Yok öyle bir şey!”

“Sen saraya geldiğinden beri onun sana nasıl baktığını fark etmediğimi mi zannediyorsun? Jaguar bilmiyor diye geceleri buluştuğunuzu benim de mi haber almadığımı zannediyorsun?”

Öğrendiği belliydi!

Kendi halimi zaten bilip Dorotea'yı kurtarmak istercesine “Onun bir suçu yok!” dedim “Ben zorladım.”

“Hem tecavüz hem cinayet olur o zaman?” dedi sırtarak “Bu bir şeyi değiştirmez salak! Tecavüze uğradığını bilse Jaguar onu canlı bırakır mı?”

Arkasını dönüyordu ki “Yapma!” diye yalvarırcasına mırıldandım bir kez daha...

Döndü ve hışımla yüzümü yumruklamaya ve beni tekmelemeye başladı yine.

“Yaparım!” diye bağıryordu döverken “Yapacağım! Hele bir sabah olsun seni de geberteceğim! Okları birer birer önce uzuvlarına nişan aldırıp yavaş yavaş öldüreceğim seni!”

Her yerim kan revan içindeydi. Ama aldırımıyordum.

“Kim çıkarttı senin yüreğini kertenkele?” diye sordum “Kim kötülük etti ki sana? Boş konuşuyorsun!”

Geçmişini hatırladığını belli edercesine durup düşündü...

“Bir sapık ahkin!” dedi sonra “Daha on altı yaşındayken benim nilüfer çiçeğimi bir ot gibi ezdi!”

Beni nasıl olsa öldüreceğini düşünerek kimsenin bilmediği sırlarını artık bana söylemekten kaçınmadığını anlıyordum.

“Sen ne yaptın peki?” diye sordum.

“Ben de onu ezdim!” dedi, “Parçalarına ayırıp teker teker bir daha ezdim! Sonra her parçasını köpeklerin önüne attım!”

İnanılmazdı! Koskoca Bıyıklı Kertenkele hüngür hüngür ağlıyordu. Beni parçalarcasına döven ve sabah öldürecek olan adamın hüznüne mi üzülüyordum ben?

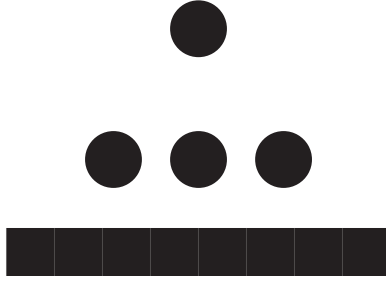
“Yaklaş!” dedim ona “Sana bir şey söyleyeceğim!”

“Ne söyleyeceksen söyle!” dedi.

“Yaklaş!” dedim.

Yaklaştı.

“Senin yüreğin yerinde duruyor Kertenkele!” dedim “Ama sen kendi çıkardığın gürültü yüzünden onun atmakta olduğunu fark edemiyorsun!”

28

KANOLARIN YERİ

Bıyıklı Kertenkele biraz daha yüzüme baktı. Sonra dipsiz düşünceler içine daldığı belli biçimde döndü ve gidip yine ağaç köküne oturdu. Arkasını bana çevirip başını iki elinin arasına aldı.

Kertenkele arkasını döner dönmez ağaca bağlı parmaklarımın bir şey dokunduğunu hissettim. Önce bir hayvan zannettim ama sonra kulağıma birinin “Belli etme!” diye fısıldadığını duydum.

Bileklerimi çözmüştü. Yavaşça dönüp ağacın arkasına geçtiğimde karşımda gördüğüm kişi hiç ummadığım biriydi.

Uçan Balık! Kanocu oğlan!

“İyi dövmiş seni!” diyerek tebessüm etti “Hak etmiştin bunu! Zulmün beri tarafının nasıl olduğunu anlamış olmalısın.”

Çok geçmeden yokluğumu fark edecekleri ve peşimize düşecekleri kesindi. Yediğim dayaktan ve yorgunluktan ötürü beni nereye götürdüğünün farkına varamıyor olsam da onu takip etmeliydim. Düşe kalka ilerlerken nihayet ormandan çıktık ve daha önce hiç görmediğim bir mağaraya girdik.

Bir süre daralan oyuklar içinde sürünerek ilerledikten sonra mağaranın ağzının Kanoların Yeri'ne açıldığını fark ettim. Oradan çıktığımızda sabahın ilk ışıkları ısıtmaya başlamıştı.

Uçan Balık beni ormandan çıkarmayı başarmıştı! Ama beklentisinde olmam gereken şeyse her yere çoktan haber ve adam salınmış olmasıydı. Çünkü Kanoların Yeri'ne bakan sırtlarda da Ağa Yılan'ın adamları vardı.

Uçan Balık “Beni görmesinler!” dedi, “Şurada suda olan küçük kanoyu görüyor musun?”

Baktım...

“Evet!” dedim “Evet! Evet! Görüyorum!”

“Hah işte!” dedi, “Sağa sola bakmadan doğruca ona koş! Arkana hiç bakma! Buradan göremezsin ama örtü altında içine uzanmış bir adam var. Ona karşı çıkma! O seni güvenli bir yere götürecektir.”

“O adam kim?” diye sordum.

“Öğrenirsin!” dedi, “O demeseydi sana yardım da etmezdim zaten!”

Sormaya devam edecektim ki haklı olarak “Boş ver şimdi bunları!” dedi, “Peşindeler! Oyalanma!”

Daha önceden hıncım olan Uçan Balık'ın bana neden yardım ettiğini anlayamamıştım. Ama bunu soracak ve hatta ona bir teşekkür edecek bile vakit bulamadan fırladım.

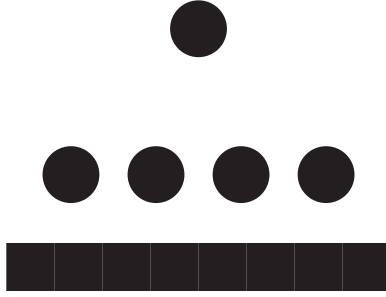
Açığa çıkana kadar eğilerek ve sürünerek ilerlemeye devam ettim. Ne zaman ki birisinin “Orada! İşte orada!” diye bağırdığını duydum, öne fırlayıp koşmaya başladım.

Ben koşmaya başlar başlamaz sırtlardaki adamlar beni hemen görmüşler ve aşağıya doğru koşmaya başlamışlardı bile. Bir kısmı üzerime oklar atmaya ve mızraklar fırlatmaya başlayınca sağlı sollu zikzaklar çizerek kanoya doğru kalan tüm gücümle koştum.

Tam içine kendimi atıyordum ki baldırımda bir yanma hissettim. Kanonun içine yığılıp düştüğümde aynı yanma bu kez sırtımdan göğsüme doğru alevlenmişti.

Zihnimin ardı artık karanlıktı!

En son hatırladığım şey; kanomuz nehirden denize doğru akarken sahilden atılan okların suya düşmeye devam ettiğiydi!

29

ESKİ KAUÇUK ÜLKESİ

Gözlerimi araladığımda hayal gördüğümü sandım. Kapatım ve tekrar açtım. Ama oradaydı ve yine tebessüm ederek bana doğru bakıyordu. Tekrar kapattım ve tekrar açtım gözlerimi. Hayır! Hayal değildi. Bu kez vanilya yerine deniz tuzu kokuyor olsa da işte yine oydu! Kakao Gözlü Kız!

Acaba Ağa Yılan'ın tapınağında mıydım hâlâ?

Tüm o yaşadıklarım aslında bir Gizem Saunası'nın içinde mi gerçekleşmişti? Etkisi geçmeye başlayan ezoterik içeceğimiz balçeden dolayı gördüklerimi az sonra üstada mı anlatacaktım? Yoksa bindiğim kano Ruh Kanosu idi de şimdi üstat benim gördüklerimi mi bana anlatacaktı?

Hayır! Hayır! Hiçbirisi değildi?

Gece ormanda, sabah ok yağmurunun altındaydım ben. İşte Kertenkele'den yediğim dayaktan ötürü oluşmuş her yanımdaki morluklar, özenle sarılmış omzum ve baldırımdaki hafiflemiş sızı “yaşadıkların gerçektir” diye söylüyordu bana! Ama madem öyle Kakao Gözlü Kız ne arıyordu yine yanı başımda?

Yoksa kurban edilmişim de aradan dört yıl geçtikten sonra yeniden mi bedenlenmişim? Ama hayır! Yine hayır! Din yoktu! Yalandı hepsi! O da mümkün değildi!

“Ne oluyor?” diye mırıldandım.

“Nihayet kendine geldin!” dedi kız kakao rengindeki gözlerini kırpıştırarak “Kukulkan bağışladı seni!”

“Kim getirdi buraya beni?” diye sordum.

“Babam!” dedi.

Demek beni getirmek için kanoda gizlenmiş olan adam bizim Soboron aksakalıydı!

Tabii ki! Onu tamamen unutmuştum!

Ben doğrulmaya çalışırken “Acele etme!” dedi kız “Daha yaraların tamamen iyileşmedi! Sana yardım edeyim.”

Arkama yastığımı yerleştirdikten ve yaslanmama yardım ettikten sonra yine sordum.

“Neredeyiz?”

“Burası ada!” dedi, “Eski Kauçuk Ülkesi insanların yaşadığı yere yakın bir ada! Korkma! Düşmanların buraya gelemezler. Gelseler de sana zarar veremez artık kimse! Buraya yaklaşmaya bile korkarlar!”

Gözlerine onun hakkındaki üzüntümü belli edencesine baktım ve “Biliyorum!” dedim “Burası lanetli topraklar onlara göre! Sana da zarar veremez artık kimse!”

Yüzü hatırladıklarından ötürü kızarır ve ekşir gibi oldu.

“Babama söylemişsin!” dedi, “Ama olsun. Kızmadım sana. Babam da ağabeyim de bana sahip çıktı! Onlar böyle güzel insanlar olmasaydı kendimi kolaylıkla öldürebilirdim. Hatta önceleri buna niyetliydim!”

“Üzülme!” dedim “Bilmeleri daha iyi. Senin için de geçti artık! Ağabeyin kim senin?”

Gülümsedi.

“Onu da tanıyorsun!” dedi, “Seni ormandan kurtaran benim ağabeyimdi!”

“Vay canına!” dedim “Uçan Balık senin ağabeyin miydi?”

Gözlerini kırparak doğruladı.

“O bizim elimiz ayağımız! O olmasa ne yapardık?”

“Ya baban!” dedim “Onun da peşine düşmüşlerdir. Geri mi döndü?”

“Yoo hayır!” dedi, “Birazdan yakaladığı balıklarla gelir. Pişiririm sen de yersin. İki gündür sudan ve süttten başka bir şey veremedik sana.”

Çok geçmeden kapı açıldı. İçeriye giren babası beni uyanmış görünce sevinci yüzüne yansıdı. Hemen yanaşıp beni kucakladı. Sonra yanıma oturdu. Ona yaptıklarından ötürü teşekkür ettim.

“Size kızgınım!” dedi, “Ama sizi orada bırakamazdım!”

“Neden kızgınsın bana?” diye sordum.

“Sizin gibi biri bu tuzağa düşmemeliydi!”

“Haklısın.” dedim “Yine de buradayım işte!”

“Siz de haklısınız.” dedi, “Hırsını tanrı edinmiş olanların ne yapacaklarından emin olmak zor.”

“Belki de duygularıyla değil de sadece aklımla hareket etseydim bunlar başıma gelmezdi.” dedim “Çok sinsice denemişler beni!”

“Biliyorum.” dedi aksakal “Ama duygusuz akıl da akılsız duygu da boştur üstadım.”

“Ben üstat değilim.” dedim “Bana saygı sözcükleri kullanmana gerek yok. Aksine ben sana saygı duyuyorum. Bana Yağmur de ve oğlun gibi kabul et. Ama ben senin adını bile bilmiyorum hâlâ Soboron aksakalı!”

Gülümsedi...

“Soboron aksakalı diye çağrılmaktan sıkılmıştım zaten!” dedi, “Kırık Gagalı Akbaba derler bana!”

“O zaman ben de sana Akbaba diyeyim olur mu?” diye sordum.

Hoşuna gitmişti. Yan taraftaki kızına baktı ve bana dönüp başını olur verir biçimde gülümseyerek salladı.

“Kızım da bana öyle der.” dedi ve devam etti...

“Sen öfkeni yenmeyi iyi başaran birisin Yağmur. Bunu o dinsizlerin karşısında gösterdin. İnsan kendi kötü tarafını ona uysa da uymasa da iyi tanır ve o kötü tarafıyla yapıp edebileceklerinin bir benzerini başkasında görünce daha çok öfkelebilir. Ben sende kendimi görmüş olmasaydım o ilk görüşmemizde seninle öfkeyle konuşmazdım.”

“Sen doğrusunu yaptın!” dedim “Benim orada daha da uyanmamı sağladın. Ama din işi bende çoktan bitmiş be Akbaba! Bana yalan hepsi!”

“Söyle Yağmur!” dedi, “O insanların kötü olmasının sebebiyle mi din kötü bir şey, yoksa dinin kötü olması sebebiyle mi o insanlar kötü oldular?”

“Bence dinin kötü bir şey olması nedeniyle!”

“Peki eğer din diye bildiğin şey olmasaydı o insanlar iyi olurlar mıydı?”

“Bence din insanları insanı kötü yapıyor. Dini olmayan bir adam kimseye din yoluyla zarar veremez.”

“Evet haklısın, din yoksa din yoluyla zarar veremez. Ama başka değerler kullanarak zarar vermezler mi?”

“Evet verebilirler belki ama bu durum dinin zararlı olduğunu değiştirmez ki!”

“Sence onların dini ne?”

“Hepinizin inandığı din işte! Popol Vuh’un anlattığı din.”

“Sence onlar Popol Vuh’a inanıyorlar mı?”

“Elbette inanıyorlar. Tapınakta her gün Popol Vuh okudular bize.”

“Emin misin?” dedi cevabı beğenmezcesine...

“Nasıl yani? Eminim tabii! Derslere giren çıkan bendim Akbaba!”

“Onu demiyorum. Onların sana Popol Vuh’tan okuduklarına emin misin?”

“Evet! Ellerinde o vardı.”

“Ellerinde o vardı ama kalplerindeki o değildi Yağmur. Onların bize anlattıkları kendi hırslarının dini ya da atalarının taklidiydi. Onlar kelimeyi kitaptan okur ama dilleri bize kendi yüreklerindeki pislğin kokusunu üfler. Sen Popol Vuh’u okudun mu evlat?”

“Kendim okumadım. Ama dediğim gibi ahkinler okudu.”

“Sen kendin Popol Vuh’u okudun mu evlat?”

“Baba neden aynı soruyu soruyorsun? Evet kendim okumadım. Zaten üstatlar dışında ona ulaşmamız da yasaktı.”

“İşte Yağmur! O halde sen kendin anlamak üzere okumadığın bir kitabın içinde neler yazdığını, sana onu gerçekteki gibi anlattıklarını nereden biliyorsun?”

“Aklım var benim. Okumasam da işittiğimi süzgeçten geçiririm.”

“Çok iyi! İşte ben de bunu söylüyorum. Sen onların anlattıkları dini süzgeçten geçirdin ve aklına uymadığı için red-

dettin. Buraya kadar seninle aynı fikirdeyim. Ama bunun suçlusunu Popol Vuh zannediyorsun. Eğer Popol Vuh'u reddedeceksen önce onu okumuş hatta üzerinde düşünmüş, akıl yürütmüş olmalı değil misin?"

"Belki öyle Akbaba! Evet ama bu kadar ahkinin elinden geçmiş bir kitabı bugüne kadar doğru anlatan hiç çıkmadı mı? Hepsi mi sahtekârdi?"

"Bir kitap kimin içindir Yağmur?"

"Onda yazanı öğrenmek isteyen içindir tabii ki!"

"İşte Popol Vuh da böyledir evlat. Herkesin ona inanıyor olması herkesin ondan öğrenebildiği anlamına gelmez. Din tektir Yağmur. Popol Vuh ya da başka ülkelerin kitapları ayrı ayrı dinler anlatmazlar. Hepsi de doğruyu bulmak isteyenleri uyandırır. Doğruyu isteyenlerse gerçekte çok azdır. Bir insan kötüyse gerçek olan tek doğruyu bulmaya değil kendi işine yarayanı bulmaya çalışır. Bulamayınca da insanların doğru bildiği değerler üzerinden kendi işine yarayanı senin de doğrunmuş gibi sana dayatır ve kötülüğünü yaşatır. Eğer sen bu yüzden kitabı suçlarsan diğer insanların aldatılmasına da destek vermiş olursun. Oysa yapılması gereken gerçekleri yaşatmaya çalışmaktır. Ahualar, ahkinler ve ketsalların çoğu kutsal kitap Popol Vuh'u da kendi hedeflerine göre anlamlandırıyor ve kitap bütünlüğünü yok sayıyor, kıssalardan ders içeren öğütler ve hüküm bildiren âyetlerin yerine müteşabih anlatılarından işlerine gelenleri alıyorlar."

"Bilmiyorum Akbaba! Söylediklerini düşünmem lazım. İtiraf edeyim ki din kelimesini duyunca bile midem bulanıyor artık. Bu kadar kötülüğün yaşandığı bir dinin kitabının iyi olmasını ihtimal görmüyorum."

"Peki evlat! Ama şunu bir daha düşün. Sence Ağa Yılan ya da Silkelenen Jaguar veya Bıyıklı Kertenkele ve hatta Gezen Geyik; din olmasaydı iyi insanlar olurlar mıydı?"

“Sanırım yine olmazlardı.”

“İşte bu!” dedi, “Olmazlardı tabii evlat! Ama insanları sömürecek başka bir değer bulurlardı yine.”

Kakao Gözlü Kız'ın sofrayı hazırladığını görünce “Neysel! Eğer kalkabilirsen balık yiyeceğiz! Sever misin?” diye sordu.

“Çok severim Akbaba! Kalkarım elbette!”

30

ŞEYTAN, BEDEN VE RUH

Yemek yedikten sonra akşamın geceyle buluştuğu serinlikte yeniden koyu bir sohbete başladık. Ona son günlerde bazı rüyalar ve kâbuslar gördüğümünden, tanık olduğum ve başkalarının başına gelen kötü şeyleri kendi başıma gelir biçimde yaşadığımdan bahsettim.

“Tanrı’dan vazgeçtim ama hâlâ tapınaktaki saunaların etkisinde olabilirim Akbaba!” dedim “Çünkü Tanrı’yı görmek, bilmek istemese de canım arada bir balçe çekiyor. Belki de kâbuslar ondan!”

Sanki söylediğimi duymamış gibi “İnsanlar çeşit çeşittir evlat” diye başladı “Kimileri için dini reddetmek kimileri için-

se Tanrı'yı yok saymak ilk uyanıştır. Hak ettiğinde ikinci uyanış gelir ve insan tüm bildiklerini unutup yeniden bilme isteğiyle dolar. Sorar, sorar, sorar!”

“Bize tapınakta soru sormak yasaktı” dedim.

“Çünkü kendi doğrularınızı bulmanızı ve gerçeği bilmenizi değil onların istediklerini doğru bilmenizi istiyorlardı.” diye devam etti “İkinci uyanış gerçeği sorabilmeye başlamakla olur. Bu yolla gittiğinde üçüncü uyanışta Tanrı'yı fark eder, dördüncü uyanışta tek dini görür, beşinci uyanışta Tanrı'yı görmeye başlarsın. Ondan ötesini ise ben de bilmiyorum.”

“İyi de” dedim gülerek “Kâbuslarımla ilgisi nedir bunların? Bana Tanrı'yı gösterebilmek için şimdi de senin gizemli kanona mı bineceğim?”

“Hayır! Seni kanoya bindiren ben değilim. Ben orada kendi kanomla bekleyenim. Binersen seni ancak kendi gidebildiğim yere kadar götürebilirim. Ama tüm zorluklara rağmen doğru kanoya binmek isteyecek olan sensin.”

“Demek ki ben hep yanlış kanolara binmişim Akbaba!” diyerek kendime serzenişte bulundum.

“Yanlış kanoya binmiş olman günü geldiğinde doğru kanoya binebilmen içindir evlat!” dedi, “Gizem filan yok. Senin rüyan ya da kâbusun senin gerçeğini senin dilinde yansıtır. Destek alabilsen de kendin çözdüğünde kaçınıcı uyanışa ihtiyacın olduğunu görürsün. Tüm rüyaların seni uyandırmak içindir evlat! Bir din adamının elindeki değil senin içindeki çingırağın çalmasıyla o yanlış kanodan çıkabilirsin ancak. Başkasının elinde olan çingırakla değil ancak kendi içinde çalan çingırağın sesiyle uyanabilirsin. Kendini davulun ritmine kaptırırsan ellerin ayakların davulcunun küreğini çekmeye başlar. Oysa uyman gereken ilk şey davulun tokmağı değil kalbinin sesidir.”

“O halde sen neden bu dinde din adamı oldun Akbaba?”

“Ben hep bildiğim şeyi söyledim evlat. Onlar bana aksakal dediler. Ben balıkçıyım. Tapınaktan verilen bir kakao çerkeğini bile kendime almayıp ihtiyacı olanlara dağıttım. Beni dinleyen varsa onlar için benim ne olduğum değil ne dediğim önemliydi. Bağlantınızı kaybetmeyin dedim. Duyan kendisine baksın istedim ama işiten pek olmadı.”

“Sana mı bağlanmalıydılar anlamadım.”

“Hayır! Hayır! Ben de kötüyüm! Tabii ki Tanrı'ya bağlanacaklardı. Ama Tanrı'ya olması gereken tek bağlantıyı kötüler alıp kendilerine çevirdiler. Yalana, sahteye ve zannetmeye bağlılık Tanrı'nın doğrusuna ve gerçeğine bağlılık zannedildi. Talebeleri alıştırdıkları ilaçlara bağlılık din adamlarına bağlılığa yol açtı. Gerçeğin Ruhu yerine Ateşin Sözü öne alındı. Neticede Tanrı'ya bağlılığı hepsi kendilerine bağlılığa çevirdi.”

“Sen kötü değilsin Akbaba! Aynı fikirde olmasak bile kötü değilsin.”

“Herkes kötüdür evlat!” dedi, “Tanrı zaten bu kötülüklerimizden arınmamızı ister. Sen de ben de kötüyüz! Sen değil miydin Karanlık Ormanda Çiçimek köylüsünün sırtını acımasızca sopalayan?”

Çok şaşırılmışım...

“Sen nereden biliyorsun bunu?”

“Şu kano var ya şu kano!” dedi, “Çok adam taşıdı evlat! Çok şeyler duydu şu dalgalar. Senin dövdüğün Çiçimek köylüsü sağır bir çobandı Yağmur. Ne seni anlıyor ne de sana cevap verebiliyordu.”

İç çekerek istemsizce ellerime bakıverdim ve utandım onlardan. Demek bu yüzden cevap verememişti bana! Demek ne büyük bir zalimlik yapmıştım! Tek kelime edemedim.

“Senin o günkü kötülüğün senden değil miydi evlat? Popol Vuh mu sana emretti o kötülüğü yap diye?”

“Hayır!” dedim “Kabulleniyorum. O benim hırsım ve kibrimdendi!”

“Kendini üzme. Ama anlamaya çalış.” dedi, “Üç şey önemli... İşte o senin dediğin birincisi. Kibrin ve hırsın hepimiz esiri oluyoruz bazen. Onun adını bulup onun sana kattığı vasıflarından arınmak gerek. İşte din orada başlıyor. Ama dinin başladığı yer kimileri için bitirdim zannedilen yerdir. Daha kibrini tanımamış insanlar aksakal da olsa, şef de olsa, tüccar da olsa, ahua veya ketsal bile olsa tevazuuyla aldatıyor. Kendi yanlışını hırsla dayatıyor.”

“Bulmalı dediğin o şeyin adı vasfı ne Akbaba?”

“Kötülüğün Efendisi! Ürktüğün halde bir adım gerisinden takip ettiğindir o. Önden giderken arkandan sana hırlayan düşmanın! O kaçır gibi yaptıkça peşinden koştuğun, ama hep ensende hissettiğin! Boşluğunu gördüğü anda selam vermeden gelir o. Seni karanlık ormana, karanlığın içine soktuğu anda ortadan kaybolur! Vardığın yerde seni yapayalnız bırakır! Yönünü şaşırtır! Kendine alıştırdığında o hırlamayı hep arkana almak istersin! Seni koşturur durur ve derin boşluklara düşürür.”

“Anladım!” dedim “Tanrı’ya karşı çıktığı bize anlatılan o melundan bahsediyorsun ve hepimizin zaten bir parçası olarak içimizde olduğunu söylüyorsun! Tapınakta bunlara benzer şeyler anlatılmıştı ama bu şekilde değil. Ya ikincisi?”

“İkincisi olan Yaşlanan Bebeğin! Sarar sarmalarsın. Korursun. Kırılmamasına, üzülmemesine dikkat edersin. Güçlü görmek istersin onu. Bazen ona çok güvenir bazen güvenemezsin. Güvenli yerlerde gezdirir güvenli yerlere taşırırsın. Üşüdüğünde ısıtır, bunaldığında serinletirsin. Yedirir içirir bakımını üstlenirsin. Uyuduğunda başucunda bekler, sıkıldığında sıkıntısını giderirsin. Onun neye ihtiyacı varsa kendinden önce ona koşarsın. Ağladığında onunla ağlar, güldüğünde güler, acısında acısını paylaşırsın. Sen onun için güvenilir bir hizmetçisin.

Ömrün boyunca onun yanından ayrılmaz tüm ihtiyaçlarını sen karşılırsın.”

Bedenimizden bahsediyordu. Din bende bitse de anlatışından etkilenmişim açıkçası! Rüyalarımnda olan bitenlerle ve daha önce öğrendiklerimin doğru gördüğüm taraflarıyla neredeyse eşleşiyordu söyledikleri.

Son olarak üçüncüye sıra gelince “Sen söyle!” dedi gülümseyerek.

Düşündüm...

“Söyleyeyim!” dedim “Önce ondan korkar benden uzak durmasını isterim. Beni en iyi anlayan olduğunu söyler ama ben emin olamam. Ben o, o ben olur ama ben çözemem. Aramızda görünmez bir bağ olur. Geçmişimi silip yeniden başlatmak ister hep. En büyük karanlığın içinde bile hep görebileceğim şeydir o. Bana gülümser ve yapacağımı yapmamı ister. Ama sürekli beni korur ve yapacağım hataları yapmamam için beni uyarır. Hep doğrusunu öğretir ve gideceğim yere kadar beni götürür. O benim vicdanımdır. Ama yardımsız kaldığında değerini bilemediğim. Evet, vicdan var Akbaba! Ama tüm bunların açıklamaları olmalı!”

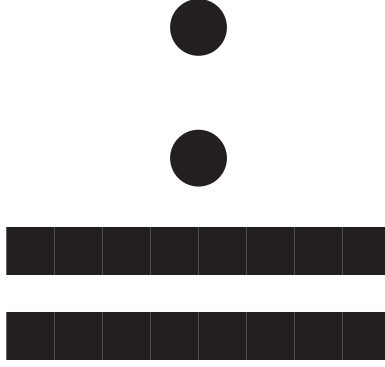
“Bulursun evlat!” dedi, “Yeter ki sormaya devam et! Umudunu kaybetme. Benim bulduğum benimdir senin bulduğun ancak senin.”

“Sen umut diyorsun Akbaba ama hayal kırıklıkları umudumu öldürüyor!”

“İki parça bulut geçiyor bak.” dedi eliyle göstererek “Birin umudu, diğerrinin ise hayal kırıklığını taşıdığını düşün. Hangisini tercih edersin?”

Hemen “tabii ki umut” dedim ama içimden bir ses “biraz düşün” dedi âdeta. Bundan sonra hangi konuda ne gibi bir umudum olabilirdi?

31

İKİ BULUT

Umut güzeldi belki ama hayal kırıklığı çok garip biçimde bana haz veriyordu. Umut güzeldi belki ama hem tereddütlü bir yolculuk hem de sonsuz bir hedefti. Hayal kırıklığının getireceği özgürlük ise içimi kıpır kıpır titretmiyor muydu? Beni ileri itmiyor muydu gerçekte? Mutluluk belki de umudun değil hayal kırıklığının içindeydi.

Umut bilindik bir hedefi bana gösteriyordu. Hedefe varsa bile hep tatminsizliği getirirdi. Ama hayal kırıklıkları bilmediğim güzelliklere de gebedi. Hayal kırıklığımı herkes kötü bilse de tek başına ve çok güçlü bir başlangıçtı. İçinde bildiğim ya da bilmediğim tüm umutlar zaten vardı. Hayal kırıklığı hiçbir zaman son değil hep başlangıç olmuştu. Umut ise tek başına olduğu sürece bir sondu ve mutluluğu getireceği bile meçhuldü.

“Fikrim değişti!” dedim sonunda “Hayal kırıklığı bulutuna binmek gerek!”

Çünkü kurtuluştu benim en çok sevdiğim. Umud hedefe ulaştığında biterdi. Hayal kırıklığı ise umudu hiç kaybetmemkti. Daha önce defalarca binmişim o buluta ve ne kadar sızlanmış olsam da beni hep bilmediğim ufuklara taşımıştı.

Sonunda kararımı verdim. Umudumu gerçeğe özgüledim ve hayal kırıklarımınla sonsuz özgürlüklere yelken açtım zihnimde. Hayal kırıklığı bu dünyada yol alacağım gemiydi. Her hayal kırıklığımda beni umutla yapılmış sahte çiçeklerle değil gerçekle yoğrulmuş taptaze çiçekleriyle karşıladı hayat. Âdeta umut bende dedi hayal kırıklığı, umutta değil.

“Sen yine de biraz daha düşün. Onlar ikiz kardeşlerdir!” dedi, “Umud başı koparılan ikizdir. Hayal kırıklığı da hile yapıp ikizinin başını tekrar yerine takar. Ben olsaydım bir kolumu bir buluta diğerini öbür buluta koyar onları ayıran ayırana kadar giderdim. Umudunu kaybetmemek için hayal kırıklıklarına sarılmak istemen güzel. Ama sen yine de hayal kırıklıkların umut diye satanlar olduğunu da bil. Bazen doğru bildiğinin zihnini kemirdiğini ve şüphelendiğinin gerçek olma ihtimalini vicdanın sana söylemedi mi?”

“Söyledi Akbaba! Çok söyledi. O yüzden buradayım işte. Kışladayken sırayı bozan muhafıza kızıp yerine geçmesini istiyorduk. Hayatta da farklı bir fikir işittiğimizde başkasına aynısını yapıyoruz. Sıraya geç diyoruz. Ayrılma oradan!”

“Peki, sana bunu Tanrı yaptı mı hiç? Sırayı bozduğunda sana kızdı mı yoksa yeni ufuklar mı açtı?”

“Yine Tanrı'ya getirdin ya sözü Akbaba! Evet desem de hayır desem de sana körü körüne uymuş olmaz mıyım? Üstelik ucu her yöne açık olmaz mı cevabımın?”

“İyi düşünürsen uymadan da cevaplayabilirsin. Ama eğer bir sabitin varsa ucu zaten açık kalmaz. Adını başka koymuş olursun. Bende her görüş muteber evlat! İster sen ol ister baş-

kası! İster Muluçitzalı ol ister Çiçimek! Görüşler hep değerlidir ama ezberin değeri yok gözümde.”

“Sence kabiledede üstünlük diye bir şey var mı Akbaba? Çiçimlere bu kadar düşman olmamız sadece onların kötülüklerinden mi kaynaklanıyor? Yurdumuzu milletimizi öne almamız ne kadar doğru ne kadar yanlış?”

“Öncelikle şudur ki; ben hiçbir kabileye düşman değilim evlat. Aslolan yurdunu kabilenin iyiliği için sevmektir. Kurulan yönetimi ise kabilenin iyiliği için yaşatmaktır. İnsanlarının büyük kısmının fakir olduğu ve özgürlük ve refah içinde yaşamadığı bir yurdun yönetimi ya da yöneticileri adına değil o kabileyi ve yurdu düzeltmek adına tüm insanlık için çalışılmasıdır. Kuru sevginin akla değer yanı yok. Boş taraftarlık olur! Ha o kabile ha bu kabile! Anlamsızdır.”

“Ben de öyle düşünüyorum artık!”

“Biliyorum evlat! Yoksa ormanda o Çiçimek askerini salıvermeye kalkmazdın. Mazluma merhamet ettin. Gece gündüz gibiyiz aslında onlarla. Yıllarca iç içe yaşamışız ama sonra ayrılıklar zihinlere işletilmiş.”

“Gece ile gündüz eşit değil ama Akbaba! Gündönümlerinde eşitleniyor.”

“Gecelerin ve gündüzlerin birbirine eşit olmadığını söyleyen biziz. Ya onlar birbirine eşitse ve bizim algımızdansa o fark! Neden her mevsimde aynı vakitte acıkmıyorsun da güneşin batmasına yakın bir vakitte miden kazınıyor? Belki de zaman aynı zaman ama öyle algılayan biziz!”

“Ya ışık Akbaba! Gece karanlık gündüz her yer aydınlık! Buna da eşit deme?”

“O halde şunu da bil: Kendi ışığını aydınlıkta değil karanlıkta daha iyi görürsün. Kendi ışığın yoksa içinde, gündüzün de karanlık demektir.”

“Her soruya bir cevabın var mı hep böyle Akbaba?” diye rek gülümsedim.

“Dertliyim evlat! Ama sıkıntılarım değil davamdır benim derdim. Boşa yaşayıp sıradan olmayı sevemedim. Mısır ekmeğine basmamak için herkes günah diye evini süpürürken ben onları kuşların yiyeceği yerlere döktüm. Ketsalın çağrıcısı “Mısır ekmeğini israf etmeyin” diye haber salarken ben “Eğer israf istemiyorlarsa boş işlere harcadıkları mısır vergisini azaltmalarını” istedim. Onlar halka, elinde olana şükretmeleri gerektiğini söylerken ben onlardan halka şükretmelerini istedim. Şükrederken şikâyet etme halini ise hepsinde gördüm.”

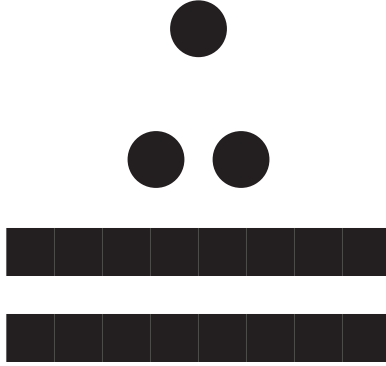
“Korkmadın mı hiç?”

“Sorana bak!” diyerek güldü “Belki korktum! Ama biliyordum ki her zalim hükümdar günü geldiğinde doğrunun elçisine saldıracaktır! İster sen ol ister ben isterse bir kitap olsun! Zalimse o, bunlardan birine er geç saldıracaktır. Ama sonunda kazanan kim olacaktır mesele o. Senin için sonra olacak olan daha iyi olacak olandır. Doğrudan ayrılma yeter. Sen gerçekten bağlantını kaybetme evlat! Tanrı’yı da orada bulacaksın.”

Gülümseyerek “Peki tamam!” dedim “Bulurum belki!”

Bu konuşmamızdan birkaç gün sonra artık rahatlıkla yürüyebilir ve iş görür hale gelmiştim. Bulduğumuz yer Eski Kauçuk Ülkesi insanların şehriden biraz uzakta ve ıssız bir yerdeydi. Kırık Gagalı Akbaba'nın kendi el emeğiyle yaptığı, ağaçtan bir barakada yaşıyorduk.

Bazen tek başıma kırlara doğru çıkıyor, çevreyi tanımak için oradan uzaklaşıyordum. Bu bana çok iyi geliyordu. Akbaba'yla konuştum. Bir zaman için günleri ve geceleri dışarıda geçirmek istediğimi söyledim. Akbaba çevrede vahşiler olmadığını ve bunun sağlığıma da iyi gelebileceğini söyledi. Ertesi sabah güneşin ilk ışıklarına daha fazla doyabilmek için erkenden çıktım.

32

YÜKSEK DÜNYA GİBİ

Issız bir adaya tek başıma düşseydim ilk önce su arardım herhalde! Ama burada elimin uzanabileceği her yerde tertemiz bir su vardı. Yiyecek arardım belki! Ama çevremde dalından, dilediğim tatta yiyebileceğim birçok ağaç görüyordum. Kendimi soğuktan koruyacak bir kovuk ya da sıcaktan koruyacak bir gölge arardım. Ama iklim o kadar ılımandı ki her ikisine de ihtiyacım yoktu.

Yeryüzünün ve gökyüzünün ne güzellikte olduğunu daha önce hiç bu kadar fark etmemiştim. Alabildiğine bitki örtüsü ve türlü çiçek kokuları beni kendimden alıyordu. Çılgınlar gibi

bağırıp çağırırsam da, her türlü abeslikle hoplayıp zıplısam da beni görüp ayıplayacak ya da gülüp alaya alacak tek bir insanın daha olmadığı bir ortamdaydım.

Uçsuz bucaksız rengârenk çiçeklerin arasında dolaşırken kendimi çocuklar gibi şen hissettim. Güzelliklerle dolu bir dünyada enfes kokularla birlikte mükemmel manzaralar gözlerimin önünde uzanıyordu. Biraz yürüdükten sonra tertemiz bir su kaynağının daha başında buldum kendimi.

Kuşlar her yerdedi. Dallara konanlar da uçanlar da! Çeşit çeşit ve irili ufaklı! Ama ne ürküyor ne de kaçıyorlardı. Bana karşı hiçbir güvensizliklerini sezmiyordum. Sincaplar, tavşanlar, fareler ve daha birçokları da vardı. Ne birbirlerine ne de bana karşı bir korkuları yok görünüyorlardı. Uçuşan sinekler bana zarar vermiyor, saçlarıma kelebekler konup kalkıyorlardı. Rastladığım el değmemiş temiz su kaynaklarında, sanki varmış gibi susuzluğumu giderirken “suyun bu kadar lezzetli olduğunu hiç bilmemişim” diye içimden geçirdim.

Türlü güzellikler içerisinde yürümeye devam ettim. Gün ortasında doğmuş olan Ay sanki olması gerekenden daha yakın ve daha büyüktü. Parıldayan güneş sayesinde yeryüzünü daha bir güzel, daha bir renkli görüyor, masmavi atmosferi ciğerlerime çekerken müthiş bir haz duyuyordum.

Aradan belli belirsiz bir süre geçtikten sonra dalları yerlere uzanmış ve geniş yapraklarıyla avuçlar açmış gibi duran ve daha önce bir benzerini hiç görmemiş olduğum bir ağacın altına oturdum. Ağaç küçük bir tepenin güneye bakan tarafındaydı. Sırtımı ona verdiğimde aşağıda gördüğüm manzara bir başka harikaydı. Göz alabildiğine uzanan çimlerin üzerinde, tepenin eteklerine doğru yuvarlanmak geldi içimden.

Manzaraya doyamazken bir yandan da Çimen geldi aklıma. “Seni artık görmek istemiyorum!” deyişi kulaklarımda çınladı.

Bilemezdi ki! Nereden bilebilirdi! Ben yükselme hırsumın ve kıskançlığımın, o da şefkatinin ve belki de aldığı dinî eğiti-

min tesiri altındaydı! Sadece kötü düşünüp kötü hissetmişti! Ya da olumlu düşünmeyi becerememişti! ...ve tabii ki ben de çok ileri gitmiştim! Ama artık geçmişti işte!

Dorotea ile yaşadıklarım geldi sonra aklıma. Çimen'le karşılaştırmak bile istemedim. Kendimden utanıyor muydum ben? Akbaba'nın dediği gibi... Evet, ben de kötüydim. Başkasına ait olduğunu bildiğim bir kadına neredeyse hiç tereddüt etmeden elimi uzatabilmiştim! Şu anda yaşıyor muydu onu bile bilmiyordum. Yapacak bir şey yoktu! Şimdilik ikisini de hatırlara gömmüştüm.

Şu anda bedenimin eksikliğini hissettiği tek şey beni daha da rahatlatıp uçuracak bir balçeydi. Yokluğuna daha ne kadar dayanacağımı bilmiyordum. Çare yoktu! Gözlerim öylece daldı gitti!

Uyandığımda halen gündüzün ortalarıydı. Biraz daha güneye doğru indim. Kahverengi, yeşil ve mavinin belki de bütün tonlarının var olduğu bir yere geldim. Gürül gürül akan dereye kurbağalar ve balıklar zıplayıp oynuyor gibiydiler. Güneş ve Ay birlikte gökyüzünde yürürken ben de dere boyunca yürümeye devam ettim. Nihayet derenin bir çağlayana dönüştüğü muhteşem bir yere ulaştım. Üstten dökülen billur gibi bir su, aşağıdaki havzaya akıyordu.

“Kimse olabilir mi” diye etrafıma baktım. Hiç kimseyi göremeyince bez ayakkabılarımı ve üzerimdeki kıyafetlerimi çıkarıp yere bıraktım.

Özgürlüğün tadını çıkarırcasına taşlara basarak şelalenin ortasına doğru yürümeye başladım. Ayaklarıma değen su öyle bir serinlikteydi ki, ne bir irkilmeye neden olacak kadar soğukluğa ne de yavan bir sıcaklığa sahipti. Öyle bir su ki tam bir mutluluk gibiydi. Kollarımı yanlara doğru açtım ve önce gökyüzüne, sonra da havzaya doğru baktım. Ne bir korku duydum ne de bir endişe.

Yavaşça kendimi öne doğru bıraktım ve âdeta süzülerek uçmayı hissettim. Düşüşün keyfini çıkaramadan suyun dibine doğru dalarken, havzanın en az beş altı boy derindeki pırlıl pırlıl zeminini de seyrediyordum. Çeşitli renkte çakıl taşları ve onların aralarında dolaşan renkli küçük balıklar vardı. Derinliğe rağmen ışık yansımaları o çakıllarla ve o balıklarla dans eder gibiydiler. Nefesimi normalden çok daha uzun süre tutabildiğimi fark ettim. Ciğerlerimdeki hava tükenmeye başlayınca yavaş yavaş yukarıya doğru süzüldüm.

Suyun üstüne çıktığımda derin bir nefes çektim. Âdeta ilaç gibi bir havaydı ciğerlerime giren. Sonra kendimi suyun üzerine sırtüstü bıraktım ve ayaklarımı çırparak yavaşça çağlayan-dan dökülen suyun altına doğru aktım. Dökülen su yüzüme vurmaya başladığında yüzüstü dönerek düşen suyun ardına geçtim. Şimdi, bir başka güzellikler diyarına geçmiş gibiydim. Kenardan uzayan morlu yeşilli dallara tutunup bir kayanın üzerine çıktım. Ayağımın kaymaması için üzerindeki yosunları ellerimle kazıyıp suya doğru süpürdüm. Oturup avuç içlerimi yere koydum ve ayaklarımı öne doğru uzattım. Mutlulukla gülümsemeyi ne kadar da özlediğimi anladım. Huzuru ötesine varırcasına hissetmeye başladım. İnsanlar yoksa problem de yoktu! O kadar özgür ve o kadar güvende hissediyordum ki! Tadını doyasıya çıkartmalıydım.

Sonra birkaç defa daha suya girdim. Şelalenin altına girip çıktım. Balıkları, maviyi ve yeşilin daha önce hiç görmediğim tonlarını seyrettim. Sonunda çağlar suyun arkasından tatlı bir meyil bulup yukarıya, kıyafetlerimi çıkarttığım yere tırmandım.

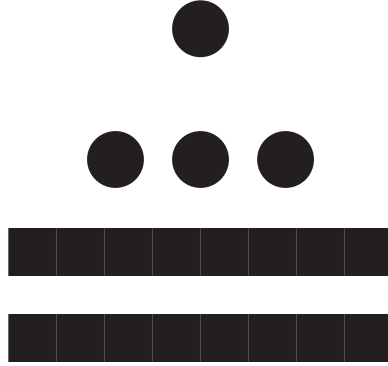
Hafif bir yorgunluk hissediyordum ama değişiyordu. Güneşin konumuna baktığımda batmasına daha en az bir boy kadar zaman olduğunu tahmin edebildim. Yine de akşam karanlığı çokmeden buradan ayrılmam gerektiğini düşündüm. Tırma-

nırken arada bir uğultulu bir rüzgârın estiğini hissediyordum. Bu yüzden yukarı çıkana kadar çoktan kurumuştum. Hatta hiç islanmamış gibiydim.

Hava halen soğuk değildi ama yine de kıyafetlerimi giyeyim diye düşündüm. Fakat o da ne! Bıraktığımı düşündüğüm yerde değillerdi. Rüzgârla yamaca doğru sürüklenmiş olmalıydılar! Birazdan bakmak üzere erteledim onları aramayı. Öylece dişlerimin arasında bir ot parçası, yan yatar uzandım çimlerin üzerine. Ufka doğru baktım bir daha! Güneşin alçaldığı bu saatlerde renkler de âdeta ton değiştiriyordu. Şelaleye ve uzaklara doğru bir kez daha ve bir kez daha temiz bir hazla baktım.

Sonra yine “kalkayım artık” diye düşündüm. Fakat ne yamaçta ne de başka bir yerde kıyafetlerimi bulamadım. Dört dolandım ama nafi! Gün artık pastel renklere bürünmüş ve matlaşmış, hava kararmak üzereydi. Ne yapacağıma karar veremez biçimde yere çöküp bağdaş kurdum. Kafamı toparlamalıydım. Başımı iki elimin arasına alıp düşünürken yeni bir şokla gözlerim yuvalarından ıradı! Çünkü benden başkası olamaz diye bildiğim yerde, hemen önümde bir çift çıplak insan ayağı belirmişti!

33

GEMİNA REBEL VİTA

Başımı kaldırıp kim olduğuna bakmaktan ürkötüm! Ne güzel yalnızdım işte! Herkesten uzak ama her şeye yakın! Nereden çıkmıştı ki bu insan! Kelimenin tam anlamıyla uyanıklığının pırıl pırıl uykusundan beni uyandırıyordu!

Önüme kıyafetlerimi atarken “Hadi giyin!” dedi, “Sonra yine gelirsin!”

Sonra mı? Sonrası da mı vardı? Öncesi ne zaman başlamıştı ki?

Sonra! Çok da geçmedi... Belki de hiç geçmedi! Önümdeki ayaklar âdeta çözünüp kayboldular. O ana kadar başımı kal-

dırmamıştım. Nihayet kaldırdığımda ise zaten hiç kimse yoktu ortalıkta! Tek hissettiğim üşümeye başladığımdı!

O şey... Az önce kesinlikle vardı. Fakat şimdi toza dumana karışmış gibi gözden kaybolmuştu. Buna rağmen onu hissediyordum. Buralarda bir yerlerdeymiş gibi!

Canım tanrıyeti yiyip balçe içmek istiyordu! Hem de kana kana!

Uzandığım yerden ayağa kalktım. Bu tecrübe çok etkilemişti beni. Gündüzleri gezip dolaşmaya, geceleri bazen o ağacın bazen başka ağaçların altında yatmaya günlerce devam ettim.

Çevremde adını, cinsini bilmediğim birçok hayvan vardı. Kimisi küçücük kanatlı kurtlar, kimisi büyük kanatlı ve gagalı hayvanlar, kimisi sürüngenler, kimisi uzun kulaklı sıçrayan hayvanlar, kimisi sağı solu kemirenlerdi.

Onlara bir ad vermemiş olsam da ağaçlar da vardı, çalılar da! Üzerinde renkli meyveler de! Tatları farklı farklıydı.

Bu meyvelerle açlığımı, derenin suyuyla da susuzluğumu giderdim. Geceleri üşümemek için geniş yapraklı ağaçlardan üzerime örtü yaptım. Benim için hayat buydu işte. Bu kadardı. Meyve yiyor, su içiyor, gezip dolaşıyor ve gece olunca örtümü çekip bir ağacın altında uyuyordum.

Zamanla bazı hayvanlar bana arkadaşlık etmeye başladılar. Bunlardan en çok sevdiğim dişlek, uzun kulaklılardı. Onlara zarar vermediğimi anlamış olmalı ki benden hiç kaçmazlar, etrafımda dolaşırlardı. Bazen onların karşısına geçer, genzimden sesler çıkarır, onları sevdiğimi belli eder, onlarla oynardım. O kadar hızlı koşarlardı ki onlara yetişmem imkânsızdı.

Gündüz uyumalarımda ailece yanımda yattıkları olurdu. Kimi zaman ise uykudan uyandığımda iki yavrusunu benim kucağıma bırakmış halde, anne ve babalarını dolaşmaya çıkmış görürdüm.

Böylece günlerim geçmeye devam etti. Ama balçe dışında bir şey daha zamanla eksikliğini hissettirmeye başladı. Etrafımda türlü ağaçlar olsa da kendinden benzerleri vardı. Çeşitli hayvanlar olsa da kendinden aileleri vardı. Onların birlikte hareket ettiklerini, neler yapıp ettiklerini gözlemleyip duruyordum. Hiç yalnız kalmıyorlardı. Ama ben tektim! Benden bir tane daha yoktu! Bunu ben istemiştim! Biliyorum.

Yine böyle düşündüğüm anların birinde bir kez daha o geldi! Bu sefer yüzüne bakabilmişim...

Görünüş olarak bizim insanımıza benziyordu. Bizim gibi düz saçları, hafif kemerli bir burnu, badem gözleri ve esmer bir teni vardı. Üzerindeki kıyafetin herhangi bir kanatsızdan farkı yoktu. Hatta onu bir yerlerden gözüm ısıırıyordu. Hani ilk defa birini görürsünüz de sanki onunla yakın akraba gibi hisseder-siniz ya! Öyle bir his!

“Sen kimsin?” diye sordum.

“Gemina Rebel Vita'yım” dedi.

“O nasıl isim?” diye sormadım bile...

“Geçen sefer birden kayboldun!” dedim “Nasıl oldu bu?”

“Bilmem! Sana öyle gelmiştir!” dedi, “Ben bir yere kaybolmadım!”

“Seni görünce canım balçe içmek istiyor!” dedim.

“O seni istiyor mu?” diye sordu.

“Bilmem!” dedim.

“İstese yanında olurdu!” dedi.

“Kim?”

“Sen kimi ya da neyi soruyorsan o!”

“Tüm bunlar saçmalık!” dedim.

“Değil!” dedi, “Hiçbir şey nedensiz değil!”

Ardından elini kaldırıp adanın diğer tarafındaki deniz yönüne doğru uzattı.

“Denizin döküldüğü yerdeler!” dedi, “Sen onlardan değil-sin! Onlar da bunlardan değil!”

Gösterdiği tarafa dikkatle baktığımda; denizin ufukla bir-leştiği yerde belli belirsiz biçimde yelkenliler olduğunu gör-düm. Şekli biçimi buralarda olmayan cinstendi.

Vay canına! Bunlar Beyaz Adam'ın gemileri olmalıydı!

Üzerlerindeki dumanı kast ederek “Yanıyorlar mı?” diye manidar biçimde sordu.

“Hayır!” dedim “Konuşuyorlar!”

“Beyaz Adam böyle konuşabilir mi?” diye sordu.

Tekrar baktım ufka doğru. Yükselip dağılan bulut biçimin-de dumanlar yükseliyordu yelkenlilerin üzerinden! Evet, ke-sinlikle konuşuyorlardı! Birileriyle haberleşiyorlardı. Battani-yelerle sert çekilip savrulan bulut biçimde dumanlardı bunlar. Dikkat çekmek için yükseltildi. Karşılığını bilenden doğru işaret gelirse verilecek mesaj iletildi.

“Biliyor musun kiminle?” diye sordu bu kez.

Etrafımda dönerek her yöne doğru göz gezdirdim. Başka yerden yükselen bir duman fark edemedim. Ada şehri alçak-taydı. Bulduğumuz tepede olmasaydık bu dumanı biz de gö-remezdik.

“Bilmiyorum!” dedim “Belki de ufkun ötesiyle ya da şimdi durduğumuz yerden göremeyeceğimiz bir yerle konuşuyorlar-dır.”

Karşı dumanı onlar da görmemiş olacaklar ki yükselttikle-ri dumanı ardı kesildi. Ama içime de bir korku düştü! Acaba bizimle ilgili olabilir miydi? Sarayın da tapınağın da gizliden Beyaz Adam'la görüştiklerini biliyordum. Ardını çözemedi-ğim işlerinden biriydi belki de bu.

“Korkuyor musun?” diye sordu Vita.

Tedirgin olduğumu belli mi etmiştim acaba? Bir şey söyle-medim ama reddedercesine yüzüne baktım.

“Tanrı evreni başlangıcında korkuyla yaratmadı.” dedi bana “Sevgi gerçek, korku ise bir göz boyama işidir. Sahtedir. Sihirdir.”

“Bak bu doğru!” dedim “Bu senin söylediklerini tapınakta bize anlatmışlardı.”

“Daha önce bunları duymuşsun! Neden şimdi fark ettin?”

“Doğru. Sen söyleyince fark ettim. Bilmiyorum.”

“Bilmiyorsun! Çünkü onlar sadece yalan söylemez. Doğrularla yanlışları karıştırıp söylerler ki göz boyacıları oldukları ortaya çıkmasın! Sana parmaklarının arasındaki yeşim taşı gerçek diye gösterirken ceplerindeki kakao çekirdeğini saklarlar. Sen avucunu açmasını istediğin zaman yeşim taşı kakao çekirdeğine dönüşmüş bulursun. Yeşim taşının sahibi olmanaysa asla müsaade etmezler.”

“Demek istediğin bu durumda...”

“Evet! Aynen öyle. Ben az önce sözlerimle senin eline yeşim taşı bıraktım. Cebimde kakao çekirdeği yoktu. Sana sevgiyi verdim. Sen de gerçeği hatırladın.”

“Ama...”

“Ama cebimden bir kakao çekirdeğini senin avucuna bıraksaydım alıştığın otürü yeşim taşı yine unutacaktın! Aklını kullanarak hileyi görmeyi öğrenirsen kimse seni kandıramaz. Kakao çekirdeği beklersen sana yine kakao çekirdeği verir mücevherleri ceplerine koyarlar.”

“Algımızla oynanmış hep.” dedim “Sevgiden ve gerçek te vazudan uzaklaştığımızda tuzaklara düşüyoruz. Nefretle ve kibirle çoştüğümüzde başımıza iş açıyoruz.”

“Gölgelerinizin korkusu sizi engelliyor. Sebep sizsiniz.”

“Belki de beğenilme arzumuzdan da kaybediyoruz! Bizim beğenmediklerimizin bizi beğenmelerini bekliyoruz. Tutarsızız!”

“Tutarsızlıkta haklılık payın var! Ama işin asıl vahimi beğenilme kaygısı değil.”

“Beğenilme beklentisi iyi mi kötü mü onu söyle!”

“Sen geri zekâlı mısın?” dedi, “Beğenilmeyi beklemek kötü bir şey değildir. Rebe’lden değil Vita’dandır. Hayatın vicdanındandır. Kötü olan beğenilmeyi beklemek değil kibirlenmektir. Üstelik sen yaptığın işi beğenilmek için değil iyi bir iş olsun diye yapıyorsun. Beğenilme beklentisi sonradan gelir. Gelmese de olur. Beğenilmek küçük bir ödüldür. Elbette bu beğenilme ödülünün en büyüğü Tanrı tarafından verilecektir ama O’nun eli yeryüzüne de uzanır. Gerçek bir dosttan gelen beğeni Tanrı’nın eliyle gelmiş demektir.”

“Ben Tanrı’yı bilmiyor ve göremiyorum Vita! Tanıyamıyorum! Artık kabullenemiyorum da!”

“Hatırla o zaman!” dedi.

“Neyi hatırlayayım?”

“Hatırlaman gerekeni!”

“Hatırlamam gereken ne?”

“O, bu, şu, hepsi!”

“Örnek ver! Benden olsun!”

“Ok!” dedi.

“Ne oku?” diye sordum.

“Ok kimin okuydu?” diye sordu.

“Hatırladım şimdi!” dedim “Hangi savaştığın yayından çıktığını bilmiyorum!”

“Bundan ötürü üzölmüş müydün?”

“Elbette üzöldüm! Hatta kahroldum! Tavşan Diş’i o saplanan ok kaybettirdi bana. Bunun sorumlusu da bendim. Günlerce ağladım. Dönüşü yoktu!”

“Okun kimin yayından çıktığı belli değildi! Ama hem sa-

vaşçılarının hem de emrindeki şefler senin kadar sorumluluk hissetmiyor ama sen kendini kahrediyordun!”

“Çünkü emri veren bendim!” diye bağırdım “Anladın mı bendim! Daha kaç kere söyleyeyim! Bendim! Çiçimekler gecenin köründe üç beş körleme ok atıyorlar diye iki gruba birden dostlarımın üzerinden aşan ok barajı kurdurdum ben!”

“Tanrı yoksa bu hiddetin nedir?”

Hiç cevap vermeden suratına baktım.

Benim aksime çok sakince “Peki!” dedi yine “Oku atan kimdi?”

Başımı kaldırdım “Ne fark eder?” dedim “Aynı şeyi neden soruyorsun bana?”

“Hatırla!” dedi yine.

“Neyi?” diye sordum “Kahrolası neyi?”

“Sen!” dedi, “Kendi elinle attığın ok bir jaguara saplanınca Tanrı'nın oku bu, ben değil O attı, benim için attı diye övünüyorsun da; nereden çıktığı belli olmayan bir ok sevdiğin kişiye isabet edince Tanrı'nın oku olmadığını mı iddia ediyorsun?”

Başımı iki elimin arasına alarak çömelirken bu son sözleri aslında beni öylesine rahatlatmıştı ki!

“Peki neden?” diye sordum “Tanrı'yı kabul edersem üzülmez miyim olan bitenden?”

“Geri zekâlı!” dedi, “Kötü olan üzülmen değil kendini kahretmen! Aynen beğenilme kaygında olduğu gibi! Beğenilmeyi arzulaman değil aşırı gidip kibirlenmen kötü ya! İşte aynı biçimde üzülmen değil aşırı gidip kahrolman kötü. Her iki durumda da Tanrı'nın elini göremeyip ama insanların ellerini yüceltmen kötü!”

“Ben insanların elini mi yüceltmişim?”

“Kibirlenirsen kimin katında kibirleniyorsun? Kahrolduğunda kimin katında kahroluyorsun? Tanrı'nın mı?”

“Hayır! Tanrı ne alaka?”

“Jaguara saplanan okta Tavşan için sevinmiş, Tavşan'a saplanan okta Tavşan için üzülmüş olman doğrudur. Fakat her ikisinde de bu doğruluğu aşmış, sorunu Tavşan için değil kendin için büyütüştün. Arkadaşının kurtulmasına sevinmen jaguarı vurmakla kibirlenmeye dönüşürken, arkadaşının ölmesine üzülmen Tavşan'ı vurmakla kahrolmana dönüştü. Kibirlendiğinde insanların üzerindeki beğenilme beklentini abartmış, kahrolduğunda insanların üzerindeki kınanma korkunu abartmış oluyorsun. Yani her ikisi de Tanrı katında değil diğer insanların katında kendini nasıl hissettiğinle ilgili.”

“Yani Tanrı bu mu?”

“Birisi gerçek diğeri sahte tanrı!”

“Yani!”

“Yani sen Tanrı'yı gerçekte reddediyor değilsin, gerçek Tanrı yerine sahtesine tapıyorsun!”

“Taptığım sahte tanrı kim?”

“İnsanlar!”

Düşündüm...

Haklıydı! Sonuna kadar haklıydı aslında!

“Sen özgürlüğü bildiğin halde” dedi, “insanlara, itibara, yetkinliğe, toprağa, yeşim taşına, kakao çekirdeğine, şehvete, makama, rütbeye taptığın sürece özgür olamazsın. Saçmalıklar ve sahtelikleri ayağının altına döse. Bilimin üstüne merdiven kur ve Tanrı'ya çık. Onu da, her yerin ve her şeyin ne kadar anlamlı olduğunu da orada göreceksin! Zor mu? Evet zor! Ama isteyene kolaylaşır yollar. Gemin yoksa kanoya binersin. Kanon yoksa sal yaparsın. Olmadı yüzersin! Eğer peşinde iseler onlardan koşup kaçarsın. Ama peşinde olan Tanrı'ya kaçacağın yer, bineceğin başka kano yok. Tanrı'dan kaçılmaz ve Tanrı'dan korkulmaz. Başka şeylerden korkan Tanrı'ya kaçır. Sana daha

büyük bir merhamet gösterecek başka birisini bana göstere-
mezsin.”

Aynen öyleydi! Âdeta ruhuma ilâhi bir rüzgâr üfleniyor-
muş gibi hissediyordum.

“Sezgi, bilme dürtüsü, ilham, hissediş, öngörüş ve daha ni-
celeri aslında doğuştan kabiliyetimizdedir.” dedi, “Ama bunu
görmezden geliriz. Korku içten gelen bir dürtüdür. İzin verir-
sen seni parçalar. Onu sal gitsin. Bu bana ait değil, bu bana ait
değil, bu bana ait değil! Çık git! Bu kadar işte! İzin ver de sevgin
saflaşsın!”

Zor oldu. Çok zor oldu.

Peşinden başka zorluklar da gelecekti! Ama değişmeye dö-
nüştürmeye başladığımı anlıyordum.

Bu fark ediş körü körüne bir teslim oluş değil tam tersine
gerçeğin özüne eğilişti. Gözlerin görüp kulakların duyduğu dı-
şarıdaydı. Oysa önce içeriye bakmak ve içinde ne olup bittiğini
işitmek çok daha mühimdi. İçeriye baktıktan sonra dışarısı da
daha berrak görünmeye hazır olacaktı.

“Rivayetin, söylentinin değil kesin bildiğinin üstüne mer-
diven kur.” dedi, “Birer birer çık. Çıkabildiğin yere kadar çık ve
etrafına bak. Kendi kurduğun kulelerde yöneleceğin ufku göre-
ceksin ve kendi dumanını Tanrı'ya salacaksın.”

Kesinlikle öyleydi! Kendi kurduğum kulelerden ancak yö-
neldiğim ufka bakabilirdim.

Geldiğim ülkeye doğru dönüp baktım. Arada kocaman bir
deniz ve ormanlar vardı. Ötesinde ise buradan göremediğim
mahalleler, köyler ve kocaman bir şehir olduğunu biliyordum.
Ama hiçbirisini göremesem de şehrin en tepesindeki sarayın
etrafında bulunan dört kulenin ikisini rahatlıkla seçebiliyor-
dum. Birinin üzerinde çok yoğun şekilde salınan iki parça du-
man yükseklerle kadar çıkıyordu.

Yıldızlar parlamıştı zihnimin üstünde!

Oradan bakıldığına ufuktaki yelkenlilerin dumanı da rahatlıkla seçilebilecek haldeydi. Demek ki sarayın Beyaz Adam'la işbirliklerini buradan okuyabilirdim. Birbirlerine temel işaretleri kullanıp durumun normal olduğunu bildirmişlerdi. İzlemeye devam ederek ne planladıklarını çözmeliydim.

Tereddüt etmeyeceğimi anlayınca, güven verici biçimde başını salladı. Ben de gözlerimi kapattım ve açtım...

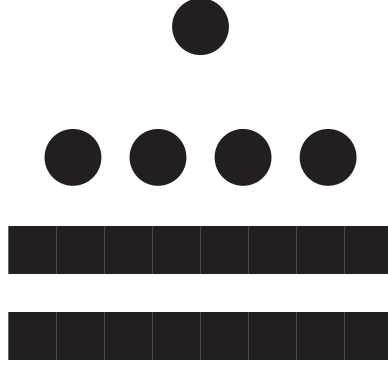
Gemina Rebel Vita artık yoktu!

Artık yok olduğu, varken ortadan kalktığı da yoktu! Hiç olmamıştı! Çünkü Gemina benim bedenimdi... Rebel kötülüğüm... Vita ise vicdanım! Hayatım, maksadım ve içimdeki gerçeklik arayışımı. Gerçeğin Ruhu'ndandı.

Her şey kırlara çıkıp da o ağacın altında düşünürken ve bedenim deli gibi balçe isterken başlamıştı. O meçhul adam hiç gelmemişti. O bendim zaten ve oradayken hep yapayalındım. Gerçek Tanrı ise kulunu asla yalnız bırakmayandı.

Artık canım balçe içmek istemiyordu! Geçmişimle hesaplaşmış, ruhumla birlikte bedenim de rahatlamıştı. Başımı yukarıya doğru kaldırdım ve "Teşekkür ederim." dedim.

Şimdi yapacak çok daha fazla işim vardı! Beni bekleyen hayata tazelenmiş olarak dönüyordum.

34

KIRIK HAYALLERDEN

GEMİLER YAPMAK

Bundan sonra işler ne kadar zorlaşırsa zorlaşsın, başıma neler gelirse gelsin umudumu kaybetmeyecek, iki buluta birden binecek ve hayal kırıklıklarımın ders alıp o kırık hayallerimden yeni gemiler inşa edecektim.

Kaç gün yalnız başıma doğanın içinde kaldığımı sayamadım bile. Orada geçirdiğim zaman ruhuma da bedenime de ilaç gibi gelmişti.

Kulübeye doğru yaklaşırken beni ilk gören Kakao Gözlü Kız oldu. Ellerini nereye koyacağını bilemiyor, sağa sola dönerken tekrar dönüp bana bakıyor, gülümsüyor, içindeki sevinç âdeta göğe doğru yükseliyor ve tekrar yoğunlaşıp üzerime yağıyordu. Sevincini göstermekten utanır bir hali olduğunu saklamakta da hiç başarılı değildi.

Yanına kadar vardığımda boynuma sarıldı.

“Seni çok merak ettim! Yani ettik!” dedi, “Gittiğin yerden hiç dönmeyeceğinden bile korkmaya başlamıştık. İyi ki geldin!”

Boynumu yan büküp gözlerine tüm samimiyetimle ve pürüzsüz beğenimle baktım. Gördüğüm olağanüstü neşesi, ruhunun yüzüne vuran çocuksu saflığı ve bana olan duru yakınlaşması karşısında etkilenmemek çok zordu. Ama ona bir umut veremezdim. Öyle ya da böyle kalbim hâlâ üzerine çiy damlaları düşmüş bir çimenle kaplıydı. Her yönüyle netleşene kadar artık o çimeni ezmek istemiyordum. Daha önce defalarca ezmiş olsam da!

“Epey açım!” dedim “Yaptığın o güzel yemekleri özledim.”

“Hemen bir şeyler hazırlarım.” dedi, “Sen ne istersin?”

“Sen yap!” dedim “Hepsi birbirinden güzel zaten.”

“Tamam!” dedi, “Ama yorulmuştundur. İstersen biraz su getireyim, önce ayakların serinlesin.”

“Çok iyi olur!” dedim.

Ben bir kütüğün üzerine oturup bacaklarımı sıvarken o koşarak kap almaya gitti. Getirip kurnadan suyla doldurdu ve yanıma getirdi.

Elinden alacaktım ki “Ben dökeyim!” dedi.

O, kaptan ağır ağır suyu dökerken ben de ayaklarımı yıkamaya başladım. Orada ona kırık hayallerimi nasıl gemiye çevirdiğimi söyledim. Doğayla baş başayken kendimle nasıl hesaplaştığımı anlatmaya başladım.

Eğilmiş olduğu için saçları gözlerimin önüne salınıyordu. Ayakları yerinde duramaz gibi kıpırdıyor, bırakın nefesini ne-redeyse kalp atışlarını iſitiyordum.

Başımı kaldırıp gülümseyerek yüzüne baktım. Ben bakınca o da gözlerini benim gözlerime çevirdi. Bir an susmanın en doğru ſey olduğunu düşündüm. Onda da ne bir kelime ne bir hareket! Gözlerimde kalakalmıſtı.

Tam o sırada yan tarafa “pat” diye bir hayvan postu atıldı. Birbirimize eğilmiş bakar bir haldeyken ikimiz de başımızı yana çevirdik. Gelen kiſi Kırık Gagalı Akbaba’ydı. Kakao Gözlü Kız’ın babası!

Benim yanlıſ anlaşılmiſ olma ihtimalimden ötürü yüzüm yanmaya başlarken Kakao Gözlü Kız’ın da elindeki kaptan akan su ayaklarıma değil yerlere dökülüyordu. Akbaba anlayıſlı bir ciddiyetle bize doğru bakarken aklından geçenlerle dilinden dökülenlerin farklı olduğunu anlayacak kadar onu tanıyordum.

“Hoſ geldin evlat!” dedi, “Nasılsın?”

Kız utanarak elindeki kapla içeri doğru âdetâ kaçarken babası onun arkasından manidar biçimde baktı ve dönüp yanıma geldi. Tabii ki o an hakkında hiçbir ſey söylemedi. Kucaklaſtık.

Olan biteni ona anlattım. Fikrimin nasıl dönüşmeye başladığından bahsettim. Yalnız kaldığım günlerde hem içimi hem de dışımı nasıl sorguladığımı anlattım. Çok memnun oldu ve benim adıma sevindiğini söyledi.

“Tanrı’yı bulmuſsun!” dedi gülümseyerek.

Ben de gülümsedim.

“Buldum Akbaba!” dedim “Buldum. Meğer o zaten beni hiç terk etmemiſ! Üstelik senin verdiğin Popol Vuh nüshalarının da hepsini okudum. Haklıymiſsin.”

Kakao Gözlü Kız'ın bizi yemeğe çağırmasıyla ayağa kalktık. Eve doğru yürümeye başladığımızda gördüğüm yelkenlilerden ve dumanlardan bahsettim Akbaba'ya. O da birkaç defa fark ettiğini ama üzerinde durmadığını ve hiç benim gibi düşünmediğini söyledi.

“Akbaba!” dedim “Bu dumanların anlamları var! Bizimkilerle görüşüyorlar. Bağlantıları var. Sarayla haberleşiyorlar. Ben bunları çözmek için her gün gidip o tepeden bakmak istiyorum.”

Baktım da!

35

DUMAN USTASI

Bağlantı kesindi. Silkelenen Jaguar halkına Beyaz Adam'ı kendisinin düşmanı gibi gösteriyor ama aslında onlarla iş birliği yapıyor ve halkına ihanet ediyordu. Ağa Yılan'ın da Silkelenen Jaguar'ın da hedefi birbirlerini yıkmak ve halkı elde ederek tüm gücü ve mülkü eline almaktı. Bu yolda Beyaz Adam'la ayrı ayrı yollarla iş birliği içindeydiler.

Kışla ve şeflik günlerimde bu konuya çok kafa yormuş ve kendimize göre anlaşma dumanları oluşturmuştuk. Teknikleri

çok iyi biliyordum ama haberleşenler arasındaki anlaşma dumanı çözülmezse gözlenen mesajların anlamları da yanıltıcı olabilir ve hatta bilerek aldaticı olarak salınabilirdi. Önce anlaşma işaretlerini çözümlenmekle başladım.

Tekniklerden birincisi dumanın rengiydi. Siyah, beyaz ve gri. İkincisi ise dumanın salındığı vakitti: Sabah, kuşluk, öğle, öğle sonrası, akşam ve gece dumanıydı bunlar.

Bu renklere hangisinin hangi günlerde ve günün hangi vakitlerinde ve hatta gece ise ayın hangi konumunda salınacağı önemliydi. Çünkü acil durumlar hariç karşılıklı anlaşılmalı vakitlerin dışında salınan bir duman gözleyen düşmanları aldatmak için de kullanılıyor olabilirdi.

Beyaz duman ya ketsal seçimlerinde kulelerden ya da gece vakti yüksek noktalardan salınırdı. Ama izlediklerimi gözden geçirdiğimde Beyaz Adam'ın bu üç renkten sabah ve öğle sonrası siyah diğer vakitlerde beyaz kullanıldığını anlamıştım. Saray ise siyaha griyle, beyaza ise siyahla karşılık veriyordu.

Üçüncü teknik; dumanın salındığı yerle ilgiliydi: Kıyı dumanı, dağ dumanı, orman dumanı, şehir dumanı, deniz dumanı, hareketli duman ve kule dumanı gibi çeşitleniyordu. Beyaz Adam çoğunlukla deniz dumanı kullanmak zorunda kaldığı için çeşitlendirmesini üç noktadan yapıyordu. Sarayın kuleleri nişanladığında oluşacak üç ayrı açı belirlemişlerdi. Sarayın ise dört kulenin hangisini kullandığına göre dumanın anlamı değişiyordu.

Dördüncü teknikse dumanın büyüklüğü ve şekli ile ilgiliydi: Hızlı mantar dumanı, dar yükselirken dağılan duman, rüzgârlı duman, dalgalı duman, yuvarlak duman, parçalı duman, kesik sayılı duman ve usta dumanları vardı. Her biri diğer biri ile ilişkili kullanılıyordu.

Beyaz Adam'ın dumanlarını daha kolayca anlayabiliyordum. Sadece battaniye kullanıyorlardı ve acemilikleri belli

oluyordu. Ama sarayın kulelerinden salınan duman usta dumandı. Battaniye ile beraber kâse de kullanıyorlar ve oluşturdukları şekillerin anlamlarını ben bile bazen tahmin etmekte zorlanıyordum. Bu nedenle Beyaz Adam'ın eline daha önceden bir talimat verilmiş olması elzemdi. Yoksa onlar hiç anlamazlardı.

Günlerce süren gözlemlerimden sonra her olan biteni çözememiş olsam da çözdüklerime göre ketsal ve Beyaz Adam zaten bir anlaşma içindeydiler. Düşmanlara dair haber, ilaç ve değerli taşlar karşılığında gemilere yiyecek, su, hayvan ve hizmetçi köleler gönderiliyordu. Fakat hem halkta hem de hayvanlarda hastalıklar arttığı için Beyaz Adam'a gönderilenler aksıyordu. Adı bile "Suyu Bol Evler" anlamına gelen şehrimiz Muliçitza'da ketsalın torpil güden paylaştırmalarından ötürü içecek temiz su sıkıntısı ve hastalıklar baş göstermişti.

Ketsal Beyaz Adam'a "Ağa Yılan'a güvenmemelerini, ona değerli hediyeler vermemelerini, Yeni Ateş Kutlamalarından önce tapınakla beraber sarayın da yenilenmesi ve Silkelenen Jaguar adına yapılacak olan yeni dikilitaşlar için daha fazla değerli taş ihtiyacı olduğunu" söyledi.

Beyaz Adam'sa ona yeni gemilerin yakında yeni taşlar getireceğini, Silkelenen Jaguar'a saygı duyduklarını ama Tüccarbaşı Gezen Geyik'in kendilerini aldattığını ve başkalarıyla ticaret yaptığını öğrendiklerini, Şef Bıyıklı Kertenkele'nin ise dostça davrandığından şüphe ettiklerini söylediler.

Üç ay sonra yapılacak olan Elli İkinci Yıl yani Yeni Ateş Kutlamalarıyla ilgili olarak Beyaz Adam ketsalı süreç içinde tehdit etmeye de başladı ve eğer verdiklerini artırmazsa o güne ulaşamayacağını söyledi.

Bunun üzerine ketsal, Beyaz Adam'ın liderini konuşmak üzere saraya davet etti. Beyaz Adam reddetti. Eğer dedikleri yapılmazsa Ağa Yılan'la birlikte olup ketsalın hanedanını yık-

manın kolay olacağını belirtti. Ketsal bunun üzerine vergileri artırdığını ve Beyaz Adam'ın tüm ihtiyaçlarının bundan sonra aksatılmayacağını kabul etti. Bunun üzerine Beyaz Adam liderinin sözler yerine getirilirse Yeni Ateş Kutlamalarına katılmaktan şeref duyacağı saraya iletildi.

Bir süre sonra Silkelenen Jaguar geleneksel dinî inanışta beklendiği gibi Yeni Ateş Günü'nde Tanrı'nın saraya ineceğini bildirdi. Gemiden verilen mesajda ise Tanrı'nın zaten gemilerden birinde olup sarayı izlediği söylendi.

Silkelenen Jaguar cevap vermeyince “Tanrı Beyaz Adam’la konuştu ve Beyaz Adam’ı haklı buldu. Jaguar’ı halkıyla birlikte kılıçtan geçirin dedi!” diye haber iletildi.

Ketsal bunun üzerine “Kukulkan eğer gerçekten gemideyse sarayım onundur. Onu Yeni Ateş Günü kendi sarayına bekliyorum.” dedi.

Tüm bunları evin yakınındaki ağacın altında Akbaba’ya anlattığımda öğrendiklerine hiç şaşırmadığını söyledi. Ama Beyaz Adam’ın ketsal ve ahuanın cehaletlerini çok iyi kullandığını ve Yeni Ateş Günü’nün halk için çok büyük bir tehdide dönüştüğünü o da gördü.

“Beyaz Adam hepsine birden tuzak hazırlıyor! Diğer ülkeleri nasıl ele geçirmişse hep bu yollarla yaptı. Kabilelerin çoğu böyle katledildi.” dedi.

“Bir şeyler yapalım o zaman!” dedim “Halkı uyaralım! Halk tek vücut hareket ederse büyük güç olur. O zaman kimse bir şey yapamaz.”

“Ne sen ne de ben oraya dönemeyiz!” dedi, “Belki oğlum Uçan Balık! Ama o da ne yapabilir bilmiyorum. Güçlü olmak gerek. Bu yolda belki de Silkelenen Jaguar’ı bile ikna etmek lazım.”

Aklıma babam ve Çimen gelmiş, huzursuzluğum iyice artmıştı.

“Ben kanoya binip gideyim!” dedim.

“Seni ayak basar basmaz bulup öldürmelerinden korkarım.” diye cevap verdi.

“Bir yolunu bulur gizlenirim. Ulaşabileceğim herkese ulaşır onların eliyle herkesi uyarabilirim!”

“Zor evlat!” dedi, “Anlıyorum seni ama yapabileceğimiz ancak sevdiklerimizi buraya getirmek gibi geliyor bana!”

Çaresiz kalmak hiç hoşuma gitmiyordu.

“Popol Vuh'a göre ülkeler ve halkları kötülükten ve zulmetmekten vazgeçmediği zaman Tanrı onlar için bir buluşma zamanı tespit edermiş. Umarım Muluçitza için bu buluşma yıkım şeklinde gerçekleşmez!” dedim ve “Ne anlamı kaldı” diye sordum “Tanrı'yı kabullenişimizin? Eğer onları uyarmazsak biz de onların zulmüne destek vermiş olmaz mıyız? Hani umudun ve güvenin Akbaba? Kaybettin mi onları?”

Bu sırada karşı sahilten ilk defa bir duman yükseliyordu.

“Duman var Akbaba!” dedim.

Arkası dönüktü...

“Yine mi gemiler?” diye sordu “Buraya da mı yaklaştılar?”

“Yok Akbaba!” dedim “Karşıdan geliyor.”

Dönüp bakınca sevinip hemen ayağa kalktı.

“O benim oğlan!” dedi, “Buraya gelecek!”

Duman çok sürmeden kesildi.

Gece karanlığının ilk vakitlerinde üçümüz de sahile indik. Yanaşan kanodan inen Uçan Balık'tı!

Önce babasıyla, sonra kız kardeşiyle kucaklaştı.

Sonra da bana doğru yaklaşıp manidar gülümsedi ve “Burayı sevdiğin ki aylardır sesin çıkmıyor!” diyerek yandan omzuma dokundu. Ben de onun.

Aramızdaki soğukluk ortadan kalkmıştı.

“Sen de gelmedin!” dedim “Olan bitenden habersiz kaldık burada!”

Yüzünü ciddileştirdi.

“Durum bildiğin gibi değil!” dedi, “Sana ihtiyacım var! Yarın akşam benimle gelmen gerek! Başkasına gidemezdim!”

“Ne oldu?” diye sordu babası “Bu çok tehlikeli olur!”

“Yukarı çıkıp evde konuşalım baba!” dedi, “Hiçbir şey aylar evvelki gibi değil!”

Çok endişeli görünüyordu.

Yürüyerek yukarıya doğru çıkarken ona “Salgın hastalıklardan, kıtlıktan, yükseltelen vergilerden ve çok şeyden habermiz var!” dedim.

O ise benim söylediklerimi önemsemeyen bir tavırla kulağıma eğilip gözünü gözüme dikti ve yüreğime kocaman bir kor bıraktı!

“Çimen'in Yeni Ateş Günü'nde kurban edilmek için Büyük Tapınak'a alındığından da haberin var mı?”

36

KIYAM

Biz adadan ayrılırken Kakao Gözlü Kız'ın hem ağabeyi hem de benim için olan endişesini bakışlarından hissedebiliyordum. Bu endişesinin yanında Çimen için gösterdiğim telaş da biliyorum ki onu biraz kıskandırmıştı.

Ayrılmadan önce yanına sokulup “Sen çok güzel ve tertemiz bir kızsın! Aksini hiç düşünme.” dedim “Ama ben gitmeliyim! Onun bana ihtiyacı var!”

“Sen merak etme beni!” dedi acı bir gülümsemeyle “Ben

kırık hayallerden gemiler yapmayı senden önce öğrendim. Koş ona! Kurtarılmaya ihtiyacı olan o!”

Bu sözleri içimde bir burkulmaya sebep olsa da hem hal-kım hem de Çimen için, adadaki bir kalbin kanamasına aldır-mamın zamanı değildi.

Yurda döndüğümde uzamış olan saçlarım ve sakalımdan ötürü korktuğumuzun aksine beni tanımalarının ve hatırla-malarının zor olacağını anlamıştım. Zaten insanların dertle-ri de başlarından aşkındı. Hemen hiçbir şey bıraktığım gibi değildi. Şehir içinde ve köylerde Silkelenen Jaguar ile Ağa Yılan taraftarları arasında sürekli tartışmalar ve hatta bazen kavgalar baş göstermeye başlamıştı. Ketsal ahuanın tüm gelir kaynaklarını kesmeye çalışıyor, buna mukabil Ağa Yılan tüm tesislerin içine daha önceden sızdırdığı adamlarıyla alttan alta Silkelenen Jaguar'ın yönetimdeki ağırlığını yok etmekte mesafe alıyordu.

Bununla birlikte başta sıtma salgını ve nereden başladığı belli olmayan veba ve sarıhumma hastalıkları baş göstermişti. Kaynak sularının bir kısmı kirlenmiş, ilaç ve temiz su yokluğu insanları dayanıksızlık sınırına getirmişti. Yağmur bile az yağı-yor ama yağdığı da çok sert yağdığı için tarım alanlarının üzerine düştüğünde ürünlerin çoğunu mahvediyordu.

İçerideki ticaret neredeyse bitmiş, Gezen Geyik'in başka şehirlerden kâr etmek için getirdikleri nedeniyle halkın elinde-ki mallar değerden düşmüştü. Yoksulluk ve yoksunluk giderek artıyor, sadece büyük tüccarlar ve onların yanındakiler Silkele-nen Jaguar'ın desteğiyle ayakta durabiliyordu.

Tüm bunlarla birlikte Beyaz Adam'ın casusları hem tüccar-ları istedikleri yöne çevirmeye, hem yerli çetelerin içine sızma-ya hem de din adamlarını onların dinine girmiş gibi görünerek veya değerli taşlarla ödüllendirerek yönlendirmeye iyiden iyiye başlamışlardı. Sarayda ise artık kimin Beyaz Adam'dan kimin

ahuadan kimin ketsaldan ya da halktan yana olduğu muam-maydı.

Yurdumuz her yönden belirsiz bir geleceğe doğru sürüklenirken bu sürüklenmeden en çok hasarı görmesine rağmen kanatsızların ve karıncaların büyük kısmı dine ve yönetime olan bağıllıklarından ötürü gerçekleri görmüyor ya da görmezden geliyorlardı.

Bense artık intikam hırsına saplanmıyordum. Hedefim hem Çimen'i kurtarmak hem de insanlarımızı kandıranlara karşı uyandırarak Beyaz Adam'ın topraklarımızı ele geçirme planına karşı onları birleştirmektir. Bu yolda tek yardımcım Uçan Balık değildi. Babamı ve Dokumacı Kadın'ı da ikna etmiş ve dördümüz güçlerimizi birleştirmiştik.

Çimen'e durumu bildirmek ve kurtarabilmek için en uygun kişi Dokumacı Kadın olacaktı. Annesi olduğu için belki müsaade edilebilir düşüncesiyle onu tapınağa gönderdik. Kabul edildi ve kızıyla görüştü de!

Ama hiç beklemediğim biçimde Çimen'in tapıntan ayrılmak istemediğini öğrendik. Tamamen gizemli dinin etkisi altına girdiğini anlayabiliyordum. Tapınağa hizmet etmeyi vazife edindiğini annesine anlatan Çimen ondan bir daha onu görmeye gelmemesini de istemiş ve Yeni Ateş Günü'nde tüm benliğiyle kurban olmaya kendini adadığını söylemişti.

Bunları duyduğumda deliye döndüm. Onu ikna etme seçeneği kalmadıysa onu tapıntan kaçırmaktan başka çarem de yok demektir. Ancak Çimen'e ulaşmak bundan böyle mümkün görünmüyordu. Değil Büyük Tapınak'a girmem yakınına bile yaklaşmam hiçbir şeyi başaramadan intihar etmem demektir! Ben ölürsem Çimen'i de zaten kurtaramazdım.

Ona ulaşmanın yollarını ararken bir yandan da kanatsızlara ve yer karıncalarına gerçekleri anlatma ve uyandırma çabalarımıza devam ediyorduk. Uçan Balık ve babam kendi

ulaşabildiklerine, Dokumacı Kadın ise kadınlara anlatıyordu gerçekleri. Tanıdıklarımız aracılığıyla bir yandan ben de evlere gidiyor, durumu anlatıyordum. Ama insanları ikna etmek çok zordu. Yine böyle bir akşam ama bu kez Kanoların Yeri'ne davet ettiğimiz birçok insanla açık alanda bir araya geldik. İçlerinden bir kanatsız olarak kalabalık bir topluluğun önünde konuştum.

“Saraya da, tapınağa da, kışlaya da artık topyekûn güvenemeyiz!” dedim “Hepsinin içine Beyaz Adam'ın casusları yerleşmiş, artık birbirleriyle bile anlaşamıyorlar. Büyük tüccarlarımız da bunun dışında değildir. Ama işlerini topluma olan bağlılıklarıyla yerine getirenleri asla suçlayamayız ve öteye savuramayız. Onlar bizim canımızdır, kardeşimizdir. Umarım doğru yola dönerler ama ketsal, ahua ve onların eteklerinin altına sığınmış olanlar, halkın içinden oraya çıkıp da halkın kalbine mızraklarını doğrultmuş olanlar büyük yanılğı içindedir. Bu ülke onların değil hepimizin ülkesidir.”

Daha açıklamaya fırsat bile bulamadan dinleyenlerin içinde ileri gelenlerden biri ayağa fırlayıp “Sen ketsalımız hakkında nasıl böyle söylersin?” diye bağırdı “O bizim Yüce Jaguar'ımızdır. O yanlış bir şey yapmaz!”

Bir diğeri öne fırlayıp “Ahua da yapmaz!” dedi, “Onlar kutsal ikizlerdir. Sen kim oluyorsun da böyle konuşabiliyorsun?”

Oysa şehirde ahua ve ketsal taraftarları neredeyse birbirlerinin boğazını sıkıyorlardı. Sakinleştirmek için epey çaba sarf ettikten sonra beni dinlemelerine onları bir umutla ikna ettim ve anlatmaya başladım.

“Bakın!” dedim “Ben de en az sizin kadar Kukulkan'ın dininden yanayım. O'nun yolunda çabalama gayretindeyim. Sizden hiçbir hediye, mal, mülk ya da yetkinlik istemiyorum. Sadece beni dinleyin ve düşünün. Birlik olalım istiyorum. Dininize ve kabilenize olan bağlılığınızdan ötürü büyük olarak gördükleriniz

sizi hem dininizle hem de ırkınızla aldatıyor. Sizden normal dayanışmanız dışında sürekli bir takım vergiler, hediyeler, mallar istiyor, emeğinize büyük ortak oluyor ve ürünleriniz üzerinden sizden daha fazla kazanıyor değil mi?”

Sürekli sözlerimi kesmeye çalışanlar olsa da konuşmaya azimle devam ettim. Çünkü hayretle ve dikkatle dinlemeye çalışanlar olduğunu da fark ediyordum. İleri çıkanları ikna etmek zorunda olmadığımı, insanların zihninin kıpırdanmaya başladığını sezebiliyordum.

“Yeryüzündeki en değerli şey ne mal mülk, ne yeşim, ne zümrüt ne de yeryüzünün tamamıdır. Paha biçilemeyecek kadar değerli olan o şey tek tanrı bilincidir. Sizi özgürleştiren tek tanrı bilincidir. Ve hepimiz ona yaratılışımızdan itibaren sahibiz. Bunun farkına varanlar dünyanın en varlıklı insanlarıdır. Tüm hayata ve meselelere bakışları değişip ve düzelmekle kalmaz bunun bir de ebedi bir ötesi olduğunu açık seçik görürler. Bu hazinesinin farkına varamayan dindarlar sözde Tanrı'ya inanan ama gerçekte tek tanrının ne olduğunu umursamayanlardır ve eksik kalmışlardır. Hele basit dünyevi bir menfaat karşılığı bunu satanlarsa yazıklar olası bir haldedir.”

“İşte inandığınızı söylediğiniz Popol Vuh, bu bilinci uyandıran muhteşem bir hatırlatıcıdır. Şükredecek farkındalığı olanların tüm diğer tanrılarını birer birer ortadan kaldırır ve her bireyin hazinesini ortaya çıkarır.”

“İnsan, salgıları olan bir bedenden ibaret değildir dostlarım. Görsün diye gözleri, duysun diye kulağı, kaydetsin diye beyni, anlasın ve tanımlasın diye bir kalbi vardır. Beden bir binittir. Eğer tek tanrı bilincini fark edememişse sadece bir bedendir. Gafilin istediği sadece bedendir, binitidir. Sonsuz varlık sahibinden istenecek, ne kadar az bir karşılık!”

“Yüreğinzin gerçekte sevmediği insanları, sizin gibi düşündüğünü düşünerek seviyormuş gibi yapmayın. Kendinize

samimi olup vicdanınıza uyun. Siz sevdiğinizi zannettiğiniz kişileri değil onlardan geleceğini umduğunuz menfaati seviyorsunuz.”

“Eğer sevmiyorsanız ayrılık da çıkarmayın, fikren yollarınızı ayırın ama birlikte bir barış ve huzur ortamında onlarla birlikte yaşamanız gerektiğini unutmayın. Birbirinizle size saldırılmadığı müddetçe çatışmayın. Farklı düşünenlerle savaşmak zorunda değilsiniz. Ama düşüncede kalmayıp bizi sömürenlere karşı kıyam etmeyi de ihmal edemeyiz. Haksızlıklara sessiz kalmak zulme ortak olmak değil midir? Siz, sizin gibi düşündüğünü iddia edenlerle değil, her konuda aynı fikirde olmasanız bile size içi dışı bir ve bu kapsamda samimi olarak yaklaşanlarla doğru bir yola girebilirsiniz.”

“Çoğunuz fakirsiniz, biliyorum. Yokluklar ve hastalıklarla kıvranyor kendi ölçünüzde çareler arıyorsunuz. Ama sizi fakirleştirenleri büyük görüp yine onların dediğini yapıyorsunuz. Yukarılara bakıp da zenginleri gördüğünüzde imreniyorsunuz. İçlerinde iyiler de vardır inkâr edemem. Ama bilin ki zenginlerin çoğu fakirlerden daha fakirdir. Çünkü onların çoğu fakirden geçinme peşindedirler. Onları zengin eden sizsiniz.”

“Biz sahteliğimizde batıyoruz dostlar! Dinimizi bize kendi istedikleri gibi öğretmişler. Tanrı'nın dediğinin yerine kendi dediklerini koymuşlar. Bildiğimiz dinin çoğu sahte. Birbirimizi sevmeyi ve birbirimizle dayanışmayı bedene indirgemişler ve kaşı gözü bizden azıcık farklı olanları düşman belletmişler. Oysa Yüksek Dünyada bedensel ırk yoktur. Oraya gidebilecek olan ırk iyiliğin ırkıdır. Tanrı gerçektir ama onun yerine hükmedenler kendilerini tanrı yapmışlardır. Tek Tanrı dışındaki tanrılarınız sahtedir.”

“Din, tapınaktaki lider demek değildir. Aksine o lider dine uymak zorundadır. Din, saraydaki liderin ağzından çıkanlar da değildir. Tanrı'nın dilinden dökülenlerdir. Tanrı'nın dini

olmaktan çıkmış, Gerçeğin Ruhundan uzaklaşmış din Tanrı'nın dini olamaz. O dine ve topluma liderlik edenlerin makamı ketsal da olsa ahua da olsa cehalettedir, yozlaşmadadır, kin içindedir. Sahte din yayılcı bir savaştır, yalandır, giderken durmak, kandırılmak, çaldığı minareye kılıf bulmaktır. Sahte ahkinler ve sahte yöneticiler siyaseti, ülkeyi, bayrağı, dili, vatanı, toplumu, bilimi, dini, komşuluğu, kardeşliği, aileyi, tüm geçmiş kazanımları ve her ne değer biliyorsanız onu kirleten, yıkan, bozan ve tüm kirine rağmen kendini tertemiz gösteren ve alkışlatan yayılcı Beyaz Adam'ın elindeki maskeli birer yeraltı ilahıdır.

Homurtular arasında “Sen çok ağır konuşuyorsun” dedi içlerinden biri “Biz onların Beyaz Adam'la bir olduğunu hiç zannetmiyoruz. Her zaman Beyaz Adam'a karşı durmuşlar ve bizi onlar hakkında hep uyarılmışlardır. Bizi çağırdığın şeye uymamız demek inandığımız dinden, atalarımızın yolundan ayrılmamız demektir.”

“Sözüm kendini sorgulamaya cesareti olanlara!” dedim “Ya atalarınız hata yaptıysa, siz de onlara doğruyu yanlış ayırt etmeden uyuşsanız haliniz ne olur? Her sözü, her düşünceyi, her eleştiriyi aleyhinizde zannetmeyin. Siz Tanrı'ya, dininize, ülkenize bağlanmış da onları sevip savunuyor değilsiniz... Siz ya Silkelenen Jaguar'a, ya Ağa Yılan'a ya bir din adamına ya da efendiniz saydığımız bir tüccara bağlanmış tüm kutsallarınızı onlara özgülemiştir. Kendinizi tek başınıza değersiz hissediyorsunuz. Kendi değerinizin farkına varın. Sıradan insan olmayın. Terk edin tüm putları.”

“Ketsal kötü değil!” diye bağırdı birisi...

“Liderler tek başlarına suçlu veya kötü hale gelmezler.” dedim “Onları iyiye ya da kötüye eviren, onları vazgeçilmez hale getiren halkıdır. Ülkeleri gerçekte halkları yönetir. Halkın ufka bakmayı istemesi gerek. Ufku açılan halk birilerini koltuğa çı-

karmak ya da taraf olmak için değil, bir arada yaşama olanaklarını daha iyiye götürmek için lideri destekler. Kardeşi kardeşe düşman ettiğini görmezden, söylediği yalanları duymazdan gelemeyiz. İşi düşmanlığa ve taraftarlığa dönüştürdüğünüzde önceden iyi olan lideriniz bile zamanla kötüye dönüşecektir. Çünkü her işini ve her kararını alkışladığınız sürece onu zamanla hasta eder, kendi yanlışlarını göremez hale getirmiş olursunuz.”

“İçinizde çok bilgi sahibi ve çok değerli insanlar var. Ama yanlış işletilen düzenin içinde ancak kendi karınlarını doyurma telaşında yaşamaya mecbur bırakılıyorlar. Oysa onların işi karınlarını doyurmak değil aç da kalsalar insanların ufkunu açmaktır.”

“Bir de sivrilip yukarıya çıkmış ama halkını unutmuş olanlar var. Onlara diyorum ki; ihanet içindesin kardeşim! Toplumun içinden çıkmış ama ona faydası olmayan hain evlat gibisin! Toplumun faydası uğruna kötülenmeyi, itibarını kaybetmeyi, malını kaybetmeyi göze alamıyorsun. Sadece senin gibi düşünenlere değil, aslında seninle beraber düşünenlere ihtiyacın olduğundan ve yeni fikirlere muhtaç olduğundan zerrece haberin yok! Bu halinle toplum için değil, sadece kendin, kendi menfaatin ve kendi tanrıların için savaşarak topluma fikir verdiğini zannediyorsun. Oysa olduğun yerde patlayıp duruyorsun. Sen topluma inmediğin için toplum da kendisine inen rebellerin peşine takıldı hep. Toplumdan önce suçlu sensin. Sen uyan ve etrafına uzan ki toplum da uyanıp ne halde olduğunu görsün. Halka borcunu öde. Onları bilgilendirmek, öğretmek yerine onlardan yüz çevirip büyük kulaklılık şaşaasının peşinde hayat sürme!”

“Sen dinsiz mi olmamızı istiyorsun?” diye bağırdı birisi “Senin gibi iddia sahipleri çocuklarımızı dinden uzaklaştırıyor!”

“Sorun çocukların dinden çıkması değil, çocuklara din

anlattıklarını zannedenlerin dinsizler kadar bile din sahibi olamamasıdır. Kendilerini Tanrı'nın dininin sahibi zanneden ve atalarını takip etmekle doğru yolda olduğunu dayatan din adamlarının çoğunun Tanrı'nın gerçeklerinden habersiz, cahil ve hatta ikiyüzlü olmalarıdır. Dostlarım! Bize ahlak öğretenler ahlaksız, bize din öğretenler gerçekte dinsiz, bize yol gösterenlerin kendileri yoldan sapmış durumda. Çocuklar dinsiz oluyorlarsa bu bile Tanrı'ya her önüne gelen ahkını, üstadı, beyi ve lideri ortak koşan, okumadığı kitaba inandığını söyleyen, anlamadığı Kiçece bir duaya el açanların durumundan daha parlak ve daha gelecek vaat edicidir.”

“Kıyafetleri Kiçe, adapları Kiçe, tuvaletleri Kiçe, kahramanları Kiçe... Kalpleri ana dilleriyle düşünürken dillerinden dökülen dualar bile Kiçece... Daha iyi dindar olacaklarını zannederken o kadar Kiçeleştiler ki kendi esas dilleri, kendi esas toplumlari, kendi esas tarihleri ve kendi soydaşları bile onlara yabancı geliyor artık!”

“Kendimize yabancıyız öyle mi? Ketsalı, ahıyayı, atalarımızı sorgulayalım öyle mi? Sen gerçekten yoldan çıkmışsın. Seni dinlerken günaha giriyoruz. Kukulkan'ın gökyüzünden ayağını indirip bizi ezeceğinden korkuyorum.”

“Kukulkan'ın dininde hiçbir şey sorgulanamaz değildir kardeşim. Kukulkan'ın kendisi bile! Hunaphu sorgulamadı mı? Ejbalanke sorgulamadı mı? Onlar dinlerinden emin olmak istediler. Yeraltındaki Cehennemın Efendileri ile mücadele edip gökyüzüne çıktılar. İman etmeniz onlar gibi emin olmanızdır. Kimse sizi, sizin emin olacağınız biçimde emin edemez. Arayacak olan insan, olanı bulduracak olansa kurduğu düzen ve ölçü çerçevesinde Tanrı'dır. Kiçelerin cahillik dönemi dinini her dönem gelenek ve örflerimizle süsleyip püsleyip Kukulkan'ın Popol Vuh'taki dini diye yüzyıllardır yutturdular bize. Halen de değişen fazla bir şey yok.”

İçlerinden biri sesini yükseltip “Biz iyi insanlar olduktan sonra dinde sorun görmüyoruz hiçbir şeyi!” dedi.

“Ben iyi bir insanım, ahlaklıyım bana yeter diyor arkadaş! Okumasam da düşünmesem de sormasam da içim temiz, gerçeği bilmesem ne olur demek istiyor. Peki tamam... Da... Etrafınıza bakın. Pekariler, tapirler, çıplak tenli köpekler, kuşlar, karnıncalar, balıklar ve hatta bok böcekleri... Hayvanların önemli bir kısmı bizden daha iyi ve hatta kendi yaşam şartlarına göre bizden çok daha ahlaklılar. Ahlak tek başına yetseydi yeryüzünde ıslaha da Yüksek Dünya'ya ulaşmaya da onlar bizden daha layık olmazlar mıydı?”

“Gerçek düşmanımız insanlar değil cehaletimizdir dostlar! Her şey ne kadar kötüye giderse gitsin, yıkılana kadar sabırla su taşıyıp cehalet ateşini söndürmeye Kukulkan'ın izniyle devam etmeliyiz. Cehalet en büyük ve en çirkin düşmanımızdır. En büyük zafer de ona karşı kazanacak olduğumuzdur. Tanrı, O'na inandığını söyleyenlerin değil, başkalarına bağlananların değil, O'na, sadece O'na bilinçle bağlananların yardımcısıdır.”

“Haydi dostlar! Uyanın! Eşinize dostunuza çevrenize haber verin! Bizden gibi görünenler bizim sonumuzu hazırlamakta! Onlara değil sadece Tanrı'ya güvensinler ve adaletsizliğe karşı ayağa kalkmaktan geri durmasınlar! Ne Silkelenen Jaguar ne onun adamları ne Ağa Yılan ne de onun adamları Kukulkan değildir. Tanrı kendinden başkasına kul istemez! Sizi sömürenlere karşı uyanın! Ülkemizi katliamdan geçirip ele geçirmek isteyenlerle el birliği içinde oldukları halde kendilerini onlara karşıymış gibi gösteriyorlar. Oysa cehalet içindeler ve kullanılıyor, aldatılıyorlar. Siz aldanmayın! Gerçek Tanrı'yla bağlantınızı kaybetmezseniz aldanmazsınız! Beyaz Adam'a karşı bizim birlik olmamız gerek. Sonumuzu hazırlıyorlar! Siz kötülüğe karşı ayağa kalkarsanız Beyaz Adam bu toprakları ele geçirmeye ve insanlarımızı yok etmeye cesaret edemez.”

Çok konuştuk, dilimiz döndüğünce çok şey söyledik.

O engin okyanusa bakarken gördüklerimi görmüş olsaydınız emin olun siz de o yalnızlığı iliklerinize kadar hissederdiniz. Hele o açık seçik mesajı insanlara okuduğunuzda benim aldığım tepkileri alsaydınız sabredemeyip kaçardınız.

“Senin dumanını kim görecektir de bilip seni kurtaracak?” diyorlardı. Ama bu dumanı yakmak benim umudumu hep taze tutuyordu. Ne zaman duman için ateş yakmasam kendimi unutulmuş ve kaybolmuş hissediyordum. Adadaki Kırık Gagalı Akbaba'nın ve Kakao Gözlü Kız'ın samimiyetini yakınlarımda bile bulamıyordum.

Bize neler yapmışlardı böyle! Bizi nasıl ikna etmişlerdi yalan yanlış olanları doğru saymamıza! Haince nasıl girmiştiler zihinlerimize! Tanrı'ya akıl verir gibi dua etmeyi bize kim öğretmişti? Saldırı tek taraftan gelse belki fark ederdik de her yerden saldırmışlardı meğer!

Adam yerine koyup lafını dinlemişiz cinsi sapıkların! Baş tacı etmişiz her gün bize güya din anlatarak Tanrı'mıza küfredenleri! İnancın yok edilemeyeceğini bilenler, inancımızı gizlice değiştirmişler. Şimdi güvenemez olmuştuk kimseye! Üç beş kalıntı kaldıysa da çevremizde!

Kaç kişi ikna oldu ya da kaç kişi düşündü söylediklerimi bilmiyordum ama birçok farklı yerde ve farklı insanlarla yaptığımız böyle konuşmaların ses getireceği ve sarayın da tapınağın da kulağına gideceği kesindi. Tam da tahmin ettiğim gibi her iki taraf da farklı yollarla halkı kim olduğu belli olmayan bu meçhul gencin fikirlerine karşı uyardıya başladılar.

Onların gözünde kimdim ben? Uzun zamandır sesi çıkmayan ve kaçtığı bilinen Şafak Yağmuru olabileceğim akıllarının ucuna gelmiyordu. Kimdi bu tanrılarını ve atalarını diline dolayan genç? Silkelenen Jaguar tarafı Ağa Yılan'ın adamı oldu-

ğum, Ağa Yılan tarafı Silkelenen Jaguar'ın adamı olduğum, diğerleri de Beyaz Adam'ın ya da Çiçimeklerin casusu olduğum yolunda dedikodular çıkardılar.

Nihayet halkın içindeki yandaşlarından biri beni şikâyet ederek sarayın muhafızlarına yakalattı. Biz de bunu bekliyorduk aslında! Beni tutuklayacak olan muhafızların geldiği sırada babam dışarıda, Uçan Balık ise yanımdaydı. Ona saklanmasını söyleyip ben teslim oldum.

Uçan Balık'la birlikte birkaç gün önce Çingırak Irmağı civarında kanodan kenara atılan vebalı bir Beyaz Adam'ı fark etmiş ve ölmeden önce onu konuşturmuşuk: Şehirdeki veba salgınını Beyaz Adam'ın kasıtlı biçimde başlattığını öğrendik. Ama işimize yarayacak daha önemli bir bilgi vardı. Söylediğine göre Ağa Yılan'ın Beyaz Adam'ın lideriyle anlaşığı ve Yeni Ateş Günü'nden önce gemiye alınacağı kesindi. Bu bilgiden faydalanarak Ağa Yılan'ı kandırıp Çimen'i kurtarabileceğimizi düşündük.

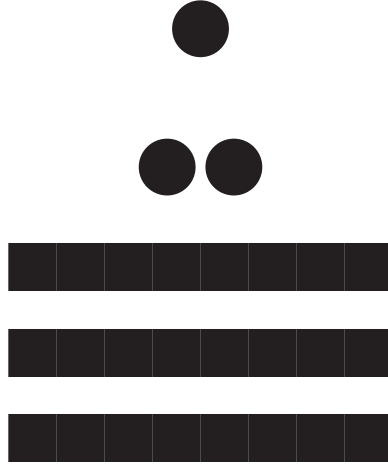
Ağa Yılan'a Jaguar'ın onun kaçış anlaşmasından haberdar olduğunu, adamlarının hazırlık yaptığını ama bizim zamanından önce tapınaktan kendisini çıkarabileceğimizi söyleyecektik. Fakat ona yardım etmemiz için Yeni Ateş Günü için tapınağın kurbanı olarak bekletilen Çimen'in de bizimle beraber tapınaktan çıkartmasını ona şart koşacaktık. Aksi takdirde hepimizin yakalanacağına dair delilleri ortaya koyacaktık.

Onu bu plana ikna edebilmemiz için de biz içeride Ağa Yılan'la görüşürken, Büyük Tapınak'tan görünecek biçimde dışarıda bir yere saray muhafızı gibi kuşandırdığımız iki ya da üç kişiyi sanki tapınağı izliyorlarmış ve arkalarında başkaları da varmış gibi dikecektik.

Babam pek razı olmasa da Uçan Balık'la yaptığımız son plana göre halka daha fazla sesimizi duyurmak ve Çimen'i kurtarabilmemizin yolu tapınağa ve saraya tutsak olarak bile olsa çıkmamızdan geçiyordu!

Eğer beni yakalamasalardı Uçan Balık saraya çıkmanın yolunu bulacak ve Jaguar'ı aldatıldığına ve halkını korumaya ikna etmenin yollarını arayacaktı. Ona yaşadığını umduğum Doroteadan da bahsetmiştim. Eğer Jaguar ikna olmazsa Dorotea'yı da bize katılmaya razı edecekti. Bense elimdeki bilgiyle açıkça yürüyüp Büyük Tapınak'a gidecektim.

Planladığımızdan farklı olan benim tapınak yerine saraya götürülmem oldu. Benim yapmam gerekeni de bu durumda Uçan Balık yapmalıydı.

37

JAGUAR'IN SALDIRISI

Ne kadar da kendinden emin görünmeye çalışıyordu! Oysa ihanetinin ve cehaletinin kendisi de farkındaydı! Keşke o da uyanabilseydi!

“Muluçitza! Büyük Muluçitza! Tanrı'nın gölgesinde gölgeleyen Muluçitzalılar!”

İhtişam! Gösteriş! Hitabet! Hepsi muhteşem hazırlanmıştı. Büyük Ateş Günü'ne bir ay yani yirmi gün kalmışken Silke-

lenen Jaguar'ın çağrısıyla toplanmış olan halkın onu yüceltmesi ve alkışa doyuran coşkusu da göz alıcıydı. O konuşmasına devam ederken benim ellerim ve ayaklarım tutsaklara özel biçilmiş ağaçlara bağlı bir şekilde ve muhafızların eşliğinde onu izliyordum.

“Büyük Muluçıtza! Her köşesi bahtiyar, her sokağı huzur dolu şehir! Tüm kardeş şehirleri de selamlıyorum! Şanlı yurdumuzun, boynu bükük kalmayan tüm halkını selamlıyorum!”

“Biz eğilmeyiz! Biz sadece Ulu Kukulkan'ın huzurunda eğiliriz. Başka eğilmek yok! Yeni Ateş Günü'ne az bir zaman kalmışken birbirimize sarılmak için buradayız! Kukulkan'ın merhameti üzerinize olsun!”

“Muluçıtza! Şu şehri görmeden yaşanan ömür bahtsızdır. Onun için bu şehrin kıymetini çok iyi bilmeliyiz. Bu şehir Her Şeye İsim Veren Ata'nın övgüsüne mazhurdur. Bu şehir ve bu şehirliler kutludur. Bu şehri fetheden atalarımız ve onların ahkinleri, bu şehrin askerlerinden ve bu şehrin insanlarından razıdırlar. Ulu Kukulkan! Azimle ve kararlılıkla yürürken bize de yeni gönüller fethetmeyi nasip eyle!”

“Onlar için sunulan ilâhiler bu şehrin üzerinde yankılanmaya devam edecektir! Kukulkan aksini istemedikçe bu şehir payidar kalacaktır. Ey Tanrımız! Bu şehri bize bağışlayanların mutlu dirilişini sen kabul eyle!”

“Değerli kardeşlerim! Bu şehir iki yüz otuz yıl evvel kuruldu. Ama bu şehrin hesaplaşması iki yüz otuz yıldır bitmedi. Ve bu hesaplaşmalarını biz olduğumuz sürece de bitirmeyecekler. Bu şehri şehirlerden bir şehir sayanlar nasıl bir gaflet içinde olduklarını bilseler gözyaşlarıyla pişmanlık kurbanları sunarlardı! Bu şehri anlamak için atalarımızın yayını sırtına atıp ordusunun başında girdiği andaki cesaretini kavrayabilmelisiniz. İlk devletimizi kuranların şuurunu çözebilmelisiniz. Onların hayallerine vakıf olmalısınız. Fethin ne demek

olduğunu da bilmelisiniz. Bizim fetihlerimiz mısır için değil, bizim fetihlerimiz kakao için değil, bizim fetihlerimiz Ulu Kukulkan içindir!”

Eskiden saray şairi olmasının etkisini hitabetine yansıtmayı çok iyi başarıyordu Silkelenen Jaguar. Halk onun sözlerini çılginca alkışlıyor desteğini sarhoş olmuşçasına bir bağlılıkla gösteriyordu.

“Şurada bir ay kala, Elli İkinci Yıl dönümüne huzurla ulaşmamızı istemeyenlere bakın hele! Bir yanda Beyaz Adam tehditler savuruyor! Diğer yanda Çiçimekler! Öteki yanda da hain Ağa Yılan ve taraftarları bizi bölmeye çalışıyor! O tapınağın içinden çıkaracağız seni! Çoktan girdik gerçi! Ama Kukulkan'ın emrini bekliyoruz. O emir de gelecektir! Yeni Ateş Günü geldiğinde orayı başına yıkacağız başına! Bu böyle biline! Zaten ahkinlerin çoğu onu terk ediyor. Titremeye başladı korkusundan. Titre hain! Titre! Kukulkan arkamızda! Biz geliyoruz biz! Bize bizden başka dost yok!”

Halk coşmuştu. Gelişen sürecin içinde hem din adamları hem tüccarlar hem askerler ve hem de halkın çoğu Silkelenen Jaguar tarafına geçmiş, azınlıkta kalanlar da kendilerini gizleme gayretine düşmüşlerdi. Fakat Jaguar dini gereği tapınağa saldırmak üzere giremiyor ancak Yeni Ateş Günü'nde inen Tanrı eşliğinde bunu yapacaklarını vaat ediyordu.

“Yeryüzünde bizi seven var, sevmeyen var. Ama hiçbirinin imkânları bizden daha iyi değil. Bizi sevmeyenler bile ümitlerini bize, size bağlamış durumdalar. Biz hem kendimize yeteceğiz hem de dostlarımızın ihtiyaçlarını gidereceğiz. Muluçitza'yı fetheden atalarımızın torunlarına bu yakışır bu!”

Beni eliyle gösterirken iğrenen bir yüz ifadesi takınarak “Bir de şu hain adama bakın şimdi!” dedi, “Biliyorsunuz değil mi? Bu adamı tanıyorsunuz değil mi?”

Bilenlerin dışındaki çoğunluk kim olduğumu anlamamıştı bile! Buna rağmen halkın büyük kısmının ağzından yuhalamalar ve nefret haykırışları yükseliyordu. Çünkü eğer Silkelenen Jaguar birisine hain demişe o haindi! Jaguar'ın düşmanı onların da düşmanıydı!

“Merak etmeyin! Geçti! Hak ettiklerini bulacaklar! Değerli kardeşlerim bizim ahkinlerimiz onu ve onun gibileri bilgelikle riyle yerle bir edecekler. Sonra da Yeni Ateş Günü'nde kurbanlar verilirken onların nasıl titrediğini göreceksiniz! Yürekerini söküp alacağız yüreklerini!”

“Bunların hepsi aynı kinin aynı nefretin aynı sancının ürünüdür. Bunların başındaki kişiler Ağa Yılan'ın sapkın inancına mensuptur. Bunların bizim dinimizle yakından uzaktan alakaları yoktur! Bunların oyununa gelmeyin!”

“Ah kardeşlerim ah! Bizden önceki ketsalı hatırlıyorsunuz değil mi? Saraya çekilmiş tembel tembel nasıl yattığını hatırlıyorsunuz değil mi? Bayramlaşma hediyelerinizin çoğunu ondalık hesabıyla nasıl kendilerine aldığını hatırlıyorsunuz değil mi? Şimdi nerede biliyor musunuz? Kaçtı! Bizden korkusundan Çiçimeklere kaçtı! Peki biz ne yaptık? Ondalık hesabını bırakıp tüm hediyelerinizi ihtiyaç içinde olanlara dağıtmadık mı?”

Oysa halkı kandırıyordu. Çünkü Silkelenen Jaguar'ın yaptığı tüm hediyeleri sarayın kontrolüne almak olmuştu. Dayanışma törenlerinden nice sonra az bir kısmını gösteriş için mahallelerde kendi seçtiklerine dağıttırmış diğer büyük kısmı ise kendisi ve yakınları için kullanmıştı.

Yine beni göstererek “Şunlar bu milletin çocuğu olabilir mi?” diye bağırdı “Hepsini böyle kulağından yakalayıp getireceğiz. Getirmediklerimiz ise bu ülkeyi terk edecekler. Başka yolu yok! Bu milleti parçalamaya çalışanlar bunun hesabını verecekler!”

“Ey kullarım! Şu adama bakın! Diyormuş ki Silkelenen Jaguar’ın dini yanlış! Diyormuş ki ketsal halkını kandırıyor! Diyormuş ki akıl imandan önce gelir! Diyormuş ki dayanışmanız dışında bunlara sakın vergi vermeyin!”

Halk bana ve benim gibilere galiz küfürler savurdukça ve yuhalamalara devam ettikçe Silkelenen Jaguar olan biteni saptırarak anlatmaya devam ediyordu.

“Size bu adamın kim olduğunu söyleyeyim mi? Güya bu adam Ağa Yılan’ın da karşısındaymış! Ama biliyor musunuz ki bu adam Ağa Yılan’ın kanosunda seneler geçirmiş, onun talebesi olarak yanımıza sızmış bir haindir! Yediğimizden yedirdik, içtiğimizden içirdik, döşeğimizi, sarayımızı paylaştık! Ama o ne yaptı! Bize ihanet etti! Meğer tüm derdi bizi yıkmaya çalışan Ağa Yılan’a hakkımızda bilgiler vermekmiş! Biz bunu fark edince ne yaptı biliyor musunuz? O da kaçtı! Ağa Yılan’a bile dönmeye fırsat bulamadan düşmanımız olan Çiçimeklerin düşmanlık tütsüleri kokan kollarına koştı!”

Doğrularla yalanları katıştırıp gerçekleri saptırarak onları insanlara o biçimde sunmakta tam bir ustaydı Silkelenen Jaguar. Halkın önemli bir kısmının onun ağzından çıkan her şeye sorgusuzca inanacaklarını çok iyi biliyordu. Eğer onun tüm yalanlarına ve saptırmalarına cevap verebilecek olsanız bile bu sizin söylediklerinizin doğruluğunu değil hainliğinizi ispat demektir onlar için.

Bu yüzden beni yakalayıp ona götürdüklerinde onu en zayıf yerinden vurmuştum. İstese beni hemen öldürtürdü! Barışa ve beraber hareket etmeye yönelik uyarılarımı dinlemedi bile! Ben de ona beni halkın karşısına çıkaramayacak kadar korkak olduğunu ve dinini ondan daha iyi bildiğimi söyledim ona.

Benimle tartışmaya yanaşmadı ama emrinde olan bilge ahkinleri çağırarak “Halkın önünde benim ahkinlerime cevap ver de göreyim!” dedi.

Ben onu bu hatayı yapmaya zorlarken tapınakta da Uçan Balık diğer planı uygulamaya koymuş olmalıydı. Ama ne yapabildiği konusunda henüz bir fikrim yoktu.

Ketsal konuşmasına devam ederken aklı sıra beni yerin dibine batırmaya devam ediyordu...

“Hatırlayın!” dedi, “Bu adam tacı taktığımız gün gösteriş yapıp kendini kurban etmek istediğini söyleyen adamdı. Biz de ona inanmıştık. Peki, hatırlayın ve söyleyin bana! Onun kurban edilme isteğini bozan ve onu bir şef yaptıran kimdi?”

Halk bir an susmuştu. Benim kim olduğumu Jaguar'ın bu sözlerinden sonra daha yeni fark edenler olduğunu seziyordum. Merakla Silkelenen Jaguar'ın ne diyeceğine odaklanmışlardı...

“Hatırlatayım!” dedi, “Ağa Yılan haini!”

Halkın içinde yuhalama sesleri ivmeyle yükseliyordu artık.

“Onun Ağa Yılan'la birlikte planladıkları sinsice bir oyundu bu! Böylelikle onu ordumuza soktu! Bir hain olarak!”

Halk inanmaya ve nefret etmeye hazırды. Çünkü konuşan Tanrı'nın Gölgesi zannettikleri Silkelenen Jaguar'dı! Onlara güya gerçekleri anlatıyordu. Oysa yaptığı onların nefretini körüklemekti!

“Peki sonra ne yaptı bu hain biliyor musunuz? O kurban taşından kaldırdığı köleyi yanına aldı ve Karanlık Orman'da kendisi öldürdü! Kendisi!”

Bu sözlerin ardından kanatsız halkın ve özellikle kölelerin içinde artık öyleleri oluşmuştu ki belki de bıraksalar yanıma kadar çıkıp beni linç edeceklerdi!

“Peki biz ne yaptık?” dedi sonra “Bir hatadır dedik ve onu affettik! Görevine devam et dedik!”

Affetmiş! Oysa olay örtülmemiş, mahkeme edilmiş ve suçlu bulunmamıştım.

“Biz onu kurtardık! Ama ey halkım! O ne yaptı biliyor musunuz?”

Çıt çıkmıyordu...

“Ağa Yılan'ın yuvasına koştu! Arkasına bile bakmadan!”

Silkelenen Jaguar bana dönüp sinsice sırıttı. Beni halkın gözünde artık bitirdiğini düşünüyordu. Dinleyenlerin çoğu galeyana gelmiş infaz edilmem için çığlıklar atıyordu.

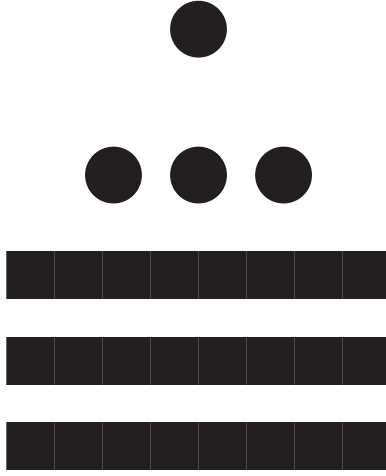
“Ve en kötüsünü söyleyeyim!” dedi, “Bu adamı yanımıza aldık, düzelmiştir dedik, hizmet etsin dedik. Başdanışmanımız bile yaptık. Peki o ne yaptı biliyor musunuz?”

Açıkçası bunu ben de merak ediyordum. Ne yazık ki saptırılmış da olsa çok açık biçimde orada öğrendim.

“Cinsi sapık çıktı! Saraydaki Emire Kadın'a tecavüz etti. Bu kirlenişi kendisine yediremeyen zavallı kadın boğazına bıçağı dayayıp intihar etti.”

Halk “Öldürelim! Öldürelim! Bize bırak öldürelim!” diye sloganlar atıyor ve beni öldürmek için neredeyse piramidin tepesine hücum edercesine birbirlerinin omuzlarına yükseliyorlardı. Oysa gerçek katil onlara o piramidin tepesinden nutuk atan kişiydi.

Bir günahkâr olabilirim. Şehvetimin gücüne karşı koyamamış olabilirim. Ama vicdansız değildim. Bir kadınla zorla ilişkiye girecek kadar zavallı değildim. Katilse hiç değildim. Bu dünya kötüler için değil iyiler içindi. Hatta kötüler bile iyiler için, iyilerin iyi olduğuna, iyiliğin iyilik olduğuna şahit olunması içindi. Geçici bir yerdî! Bir iyi olma okulu, bir iyi olma tarlasıydı. İyi olamayanlar kaybedenler olacaktı. Keşke bilselerdi!

38

SAĞANAK YAĞMUR

İlk etabı kazandığını düşünen Silkelenen Jaguar halkın bu infaz çılgınlıklarına karşı onları bir anlığına susturdu.

“Öyle kolay olmayacak ona ölüm!” dedi, “Onun için Yeni Ateş Günü’nü bekleyeceğiz. Sabırlıyız biz! Biz Tanrı’mızın sabrını taşır Kukulkan’ın emrini bekleriz! İçinizde bilenleriniz vardır. İddiaları varmış bu hainin! Bizim dinimize karşı iddiaları varmış! Eğer iddiasında ısrarlıysa gelsin bizim kutlu bilgelerimizin karşısına çıksın bakalım!”

“Sen kimsin ki bu koca millete ve bu büyük dine karşı çıkıyorsun? Madem Tanrı aklını kullanmanı istiyor, bu yaptığın tutarlı mı? Bana, Tanrı'nın Gölgesi'ne ve Tanrı'nın kutsal Muluçıtza insanların dinine karşı çıkıyorsun? Buyur göster ilmini! Senin o küçük kellen ilmini mi yoksa ne kadar cahil birisi olduğunu mu önümüze serecek, görelim bakalım!”

Halkın nefret dolu coşkusunun eşliğinde altı bilge ahkin bu sözlerden sonra terasa dizildiler. Her birinin elinde Popol Vuh'tan olsa gerek parşömenler vardı. Beni de ite kaka getirdiler ve onların karşısına çöktürüp bıraktılar.

Silkelenen Jaguar seyir tahtına tüm asaletiyle ve güya özgüvenle otururken sözü onların içinde bulunan çağrıcı ahkine bıraktığını belli etti. O da kürsüyü aldı.

“Seninle dinimiz hakkında tartışacağız!” dedi, “Başlamadan önce bir söyleyeceğin var mı?”

“Var!” dedim ve yüzümü Silkelenen Jaguar'a çevirdim.

“Ya sen!” dedim “Ya sen kimsin ki Tanrı'ya karşı çıkıyorsun? Tüm aşağı ve yukarı topraklar senin olsa, yeryüzündeki tüm kavimler emrinde olsa, tüm yıldızları, karanlığı ve aydınlığı, seni, kavmini ve tüm yaratılmışları yaratan Tanrı'ya nasıl karşı çıkıyorsun? Ben O'nun sözünü biliyorsam, sana bunu söylüyorsam ve sen de reddediyorsan sonun ne olur? Sadece şu büyük küpeli kulaklarını küçültmeye gücün yeter mi? Sen kimsin ki Tanrı'nın altında kendine tanrılık biçiyorsun? Tanrı'dan başka tanrılar varsa Tanrı hiç Tanrı olur mu? Zulmetme şu insanlara! Zulmetme bize! Tanrı'ya dön! Barıştır ve özgür bırak insanları!”

Bunu beklemiyordu...

“Ben Tanrı'nın Gölgesiyim!” diye haykırarak yerine hareketlendi “Eğer kullarımın özgürlüğü benim elimdeyse, onları serbest bırakmaya gücü yeten bensem, Tanrı bana bu yetkiyi vermiş demek değil mi?” diye sordu.

“Tanrın seni deniyor Jaguar!” dedim “Sana güç verdiğinde ne yapacağına hem seni hem de bizi tanık kılıyor. O'nun şahitliği ise zaten yeter. Bir ölüm fırtınası çıkarsa, yerler titrese ve ardından bir dalga aşımı gelse, senin 'kullarım' dediklerinin üzerinde ne etkin, ne merhametin ne hamiliğin kalır? Sen ancak kendini kurtar Jaguar!”

Halktan bu sözlerimi duyanlar aleyhime “Kâfir!” nidaları atıyordu! Silkelenen Jaguar ise benimle karşılıklı tartışmaya girerek kendini düşüreceğini anlar anlamaz eliyle küçümser bir tavır göstererek sözü tekrar çağrıcı ahkine verdi.

“Biz sana soracağız, sen de bize soracaksın” dedi çağrıcı “Önce biz mi soralım yoksa sen mi bize sormak istersin?”

“Önce siz sorun?” dedim.

Onlar da sırayla sormaya başladılar...

“Ahua aslen nedir?”

“İkiz esmalardan biridir.” dedim “Hunaphu deriz ona.”

“O kadar değil!” dedi birinci ahkin “Hunaphu üflediğimiz boru silahı atıcısı anlamından gelir.”

“Ya balam nedir?”

“O da ikinci esmadır.” dedim “Ejbalanke deriz ona.”

“O kadar değil!” dedi, “Jaguar güneşi ve jaguar geyiğinden gelir.”

Silkelenen Jaguar yerinde memnun biçimde geriniyordu. Ahkinler de kendilerinden daha da emin olmuş biçimde devam ettiler.

“Popol Vuh'un anlamı nedir?”

“Kitabımızdır.” dedim “Toplum Kitabı demektir.”

“O kadar değil!” dedi biri yine “Zamanların kitabıdır, olayların kitabıdır o. Her Şeye İsim Veren Ata'mızdan yadigârdır.”

“Gökyüzünün Kalbi nedir?” diye sordu.

“Atalarımız Tek Tanrı'yı o isimle anarlardı.” dedim.

“O kadar değil!” dedi bir diğeri “O Itzadır, Kukulkan’dır, Hurakan’dır, Yapıcı ve Biçimlendiricidir.”

Dudak bükerek “Ne isim verirseniz verin!” dedim “En güzel sıfatlar zaten O’nundur!”

Tahrik edercesine “İnkârcı!” diye seslendi Jaguar “Yorum yapma! Sorulara cevap ver!”

Başımı ona çevirdim. Birbirine bağlı ellerimi alay edercesine ona doğru uzatıp karşıma geçmesini işaret ettim. Homurdanırken yerinde yaylanıp yaslandı. Elbette buna cesaret edemezdi. Önüme döndüm tekrar.

Sorular devam ediyordu...

“Yaratılan ata adamlar kimlerdir?”

“Çamur adam, tahta adam, mısır unundan adam...” dedim ve ketsala yüzümü dönerek “...maymun adam” diyerek bitirdim.

“O kadar değil!” diyerek uzun uzun onların yaratılış kissalarını anlattı ahkinlerin biri. Halkın içindeki bazı çığırtkanlar da olan biteni uzak kalmış olanlara iletiyorlardı. Bilgeler âdeta bildiklerini abartarak gösteri yapmaya kararlıydılar. Ezberlerinde benim de bilmediğim birçok şey vardı. Sadece kitabın ifadelerini değil gelenekte olan biteni de eklemeye başladılar. Halk da bundan çok etkileniyor ve zaten benim cehaletime ikna olmaya hazır görünüyorlardı.

Tahta adama saldıran hayvanları sordular.

“Kartal, yarasa, jaguar ve köpek!” dedim.

“O kadar değil!” dediler ve kartalın gözlerini oyduğunu, yarasanın kafalarını kopardığını, jaguarın üzerlerine atlayıp kemiklerini kırıp dağıttığını ve köpeğin yüzlerini parçaladığını din adamı üslubuyla ve abartarak anlattılar.

Popol Vuh’a göre üç âlemi sordular.

“Gök, yer ve yeraltı” dedim.

“O kadar değil!” dediler ve her biriyle ilgili pasajlara değindiler.

Konuşan Haç'ı sordular.

“Yaşam Ağacı'nı simgeler” dedim.

“O kadar değil!” dediler ve ekledikleri geleneksel inanışlarla konuyu uzatıp Dünya'nın ortasından öte âleme ve Demir-kazık Yıldızı'na bağladığını, ruhların Yaşam Ağacı'na konmuş kuşlar olduğunu, göçmen kuşların bedenden bedene giden ruhlar olarak gezdiğini anlattılar.

Onların anlatımı herkesin çok hoşuna gidiyor, âdeta kendi inandıkları dini kanıtlamış gibi rahatlamış görünüyorlardı.

Ne sordularsa cevap verdim ve hiçbir cevabıma “Hayır öyle değil!” diyemediler ama her seferinde “O kadar değil” diyerek kendi bildiklerini eklediler. Böylece güya cehaletime insanları tanık etmiş, verdiğim cevaplarımı da yanlışmış gibi örtmüşlerdi. Hepsini ve halkın büyük kısmı olan bitenden çok memnundu.

Nihayet artık soru sorma sırası bana gelmişti.

“Hanginiz biliyorsa o cevap versin” diyerek başladım.

“Kitapta geçen yağmurun mısıra bereket getirmesi dininize göre kimin görevidir?” diye sordum.

Bu kolay gibi görünen sorunun karşısında ahkinlerden birisi hemen atlayıp yaranır bir bilgiçlikle Silkelenen Jaguar'a baktı ve “Ülkenin kralının görevidir.” dedi.

“Evet!” dedim “Bu doğru. O halde kralınıza sorun bakalım ülkesinde neden kıtlık var? Yoksa görevini yerine getirmiyor mu?”

Bir anda hepsi karşılarında saldırgan bir jaguar görmüş gibi donakaldılar. Silkelenen Jaguar sessizlikten huzursuz oluyordu ki bilgilerden birisi kendine gelip toparlamaya çalıştı.

“Kralın görevidir ama toplumun içinde senin gibi inkârcılar artarsa Yüce Kukulkan bu bereketi engeller.”

Güldüm.

“Yani ben ve benim gibiler bu durumda ketsaldan güçlü-yüz demektir. O imanına rağmen istediği kadar bereket getirmeye uğraşsın, biz inkârımızla Tanrı Kukulkan'a istediğimizi yaptırmış oluyoruz öyle mi? Bu durumda ben Tanrı katında şu ketsalınızdan daha yetkinim demektir!”

Ne cevap vereceklerini bulamaz halde birbirlerine bakıp kımıldanırken ben devam ettim.

İmalı biçimde “O öyle değil!” dedim “Bir kral istedi diye yağmur yağıp bereket gelmez. Kralın bereketten sorumluluğu yaptığı işlerin doğruluğuyla ilgilidir. Kralınıza sorun. Bir kölenin ya da kanatsızın ailesinin yediği yemek mi daha çok sarayda kendisinin yediği mi? Yoksa halkından aldığı vergilerle edindiği, nehir yoluyla kanolarla taşıtarak gönderdiği ve gemilerinde Beyaz Adam'a sunduğu yemekler mi çok?”

Bu kadar rahat konuşabilmem herkesi korkutmaya yetiyordu. Bunu gözlerinden okuyabiliyordum. Eğer başlangıçta halkın önünde verdiği infaz tarihi olmasaydı ketsal oracıkta kellemi almaları için emir verirdi.

Silkelenen Jaguar ayağa fırladı ve “Yalan!” diye bağırды “Beyaz Adam'a yiyecek göndermedim ben. Delilsiz konuşuyorsun.”

Ona dönerek “Benim tecavüzcü olduğuma deliliniz nedir? Beni mi seyrediyordunuz?” diye sordum.

Haklı olduğumu çok iyi biliyordu. Cevap bile veremedi. Susmasından faydalanıp devam ettim...

“Beyaz Adam'a gönderdiklerinize gelince... Onun delilini de isterseniz kulelerdeki duman ustalarınıza sorun!” dedim “Onlar en doğrusunu size söyleyeceklerdir.”

Silkelenen Jaguar'ın ne kadar şaşırdığını gözlerinden okuyordum. Beyaz Adam'ın gemileriyle olan haberleşmelerini okumuş olduğumu anladı ama inkâr etmekten başka yapacak bir şeyi yoktu.

“Böyle bir şey asla olmamıştır.” dedi, “Ama şayet benden habersiz böyle şeyler yaparlarsa o duman ustalarının da oradaki muhafızların da hepsinin yüreğini söker yerim!”

Çağrıcı ahkin “Yüce Ketsal!” dedi, “Siz merak buyurmayın. Biz gerekli cevapları ona vereceğiz.”

Silkelenen Jaguar ona da güvenemez biçimde bakıp yerine oturdu ve memnuniyetsiz biçimde devam etmesini işaret etti.

Yeni soruya geçerek “Akıl mıdır bizim yolumuzu aydınlatan yoksa atalarımızın aktardığı mıdır?” diye sordum.

“Akıl lazımdır” dedi ahkinlerden biri “ama Her Şeye İsim Veren Ata'mızdan bize gelenleri kabul etmemiz için akla değil ona güvenmeye ve inanmaya ihtiyacımız var.”

“Peki!” dedim “Her Şeye İsim Veren Ata ismini verdiklerini kendi aklını kullanarak nitelemiş, düşünüp anlamış ve aklını kullandıktan sonra isim vermiş değil midir? Bu durumda da Her Şeye İsim Veren Ata'nın bize aktardığı ve güvenip inanamamızı istediği en önemli mesajı bizim de onun gibi aklımızı kullanmamız olmuyor mu?”

Ahkinlerden birisi tereddüt etse de başını salladı ve “Bu konuda haklı olabilirsin!” dedi, “Geleni de akılla kabul etmek daha doğru olacaktır. Çünkü o isimleri bize kadar getirenler hata yapmış olabilirler.”

Memnuniyetimi belli ederek diğer soruya geçtim.

“Atalarımızın dini ve elimizdeki kitabın kaynağı hangi dine dayanır?”

Biraz düşündükten sonra ahkinlerin bir diğeri cevap verdi.

“Mu dinine!” dedi, “Önceki atalar onlardı.”

“Peki!” dedim “Mu'nun vazgeçilemez prensipleri nelerdir?”

Ahkinlerden hiçbir cevap gelmedi. Artık âdeta gözlerini benden kaçırıp birbirlerini cevap vermeleri için öne atacak

haldeydiler. Diğerlerinden biriyle dürtülen bir ahkin istemeye istemeye cevap verdi.

“Mu'ya göre” dedi, “Tanrı tektir. Her şey O'ndan var olmuş ve O'na dönecektir. O'ndan başkasına kul olunamaz. Ruh ile beden birbirinden ayrıdır. Beden ölür ama ayrışan ruh ölmez. Mükemmelliğe ulaşan ruh Tanrı'yla bütünleşir.”

“Peki!” dedim “Bunu siz hepiniz bilmiyor musunuz?”

Bildiklerini beyan edercesine sustular.

“Ben de bildiğinizi biliyorum.” dedim “O halde bu esası niçin hiç anlatmıyor da üzerini örtüyorsunuz. Ana fikri doğru bildirilmeyen bir dinin doğru anlaşılmasının mümkün olmadığını bilmiyor musunuz? O halde ketsal biraz önceki konuşmasında halkına neden ‘kullarım’ diye hitap etti ve bu halk neden ketsalın kulu olduğunu düşünüyor?”

Silkelenen Jaguar yerinde kıvranıyordu. Yüzü asık ve öfkeli görünüyor ama sabretmeye gayret ediyordu.

Cevap gelmeyince “Söyleyin bana!” dedim “Ketsal kelimesi nereden gelir?”

Sıraladığım sorulara cevap beklemeden sorduğum yeni soru konuyu değiştirdiğimi düşündüğü için içlerinden birini oldukça rahatlatmış ve hemen öne atılmıştı. Yine ketsala bakarak ve yaranmak istercesine verdi cevabını.

“Ketsal sözü Quetzal Kuşu'ndan gelir.” dedi.

“Peki!” dedim “Dininize göre ölüme meydan okuyan Quetzal Kuşu ne zaman ölür?”

Kekeleyerek ve emin olamadan cevap verdi bu sefer.

“Quetzal Kuşu'nun özgürlüğü elinden alındığı zaman, kalbi kırılarak öldüğüne inanırız.” dedi, “Bu yüzden ketsalımız bağımsızlık ruhunun simgesidir.”

“Aferin!” dedim ahkine ve sanki üstat benmişim de o benim talebemmiş gibi rahatladı ve sevindi bu iltifatıma.

“O halde!” dedim “Bağımsızlığın temsili olan ketsalınıza sorun bakalım. Halkının sadece Tanrı'ya kul olmasını ve kendinden bile bağımsız olmasını istemiyor mu? Neden hazineyi hizmet etmek için kullanmak yerine kendisinin de ilah olduğuna dair yeni dikilitaşlar dikmek için kullanıyor? Neden o dikilitaşlara yerleştirmek için Beyaz Adam'dan mücevher satın alıyor? Neden kanatsızlara ev edindirmek yerine kendi sarayını Yeni Ateş Günü için mücevherlerle süslüyor? Neden yaptığı tüm icraatlar Beyaz Adam'a, toprak sahiplerine ve tüccarlara yarıyor? Ketsal halkının her bireyinin özgürleşmesini istemiyor mu?”

“Ketsal Tanrı'nın Gölgesi'dir.” diye atıldı ahkinlerden biri “O en doğrusunu yapıyordur.”

“Doğru!” dedim “Bir kral Tanrı'nın yeryüzündeki gölgesi olmalıdır. Ama kendisini tanrı zannetmemelidir. Yeryüzünde Tanrı'nın gölgesi olmak demek Tanrı'nın adaletini ve merhametini yeryüzünde yansıtmak demektir. O halde şu halkın içindeki sınıflaşmalar nedir? Neden köleler ve efendiler var? Neden kanatsızlar ve büyük kulaklılar var? Neden bir suç işlendiğinde herkes aynı muameleyi görmüyor? Neden bir payda ortaya konduğunda herkes hak ettiği payı alamıyor? Neden emek verip çalışan en aza razı olurken o üretimde neredeyse hiç payı olmayan en fazla kazanıyor? Neden şu halk yoksun çadır ve barakalarda yaşarken onların sırtından geçinenler hizmetçilerle dolu saraylarda yaşıyor? Yakıcı güneşin altındaki taş ocaklarında ya da mısır tarlalarında çalışanlar için nerede adalet? Yoksa Tanrı'nın Gölgesi sadece sarayı mı serinletiyor?”

Silkelenen Jaguar daha fazla dayanamadı ve ayağa fırladı.

“Burada senin boş laflarını dinlemeye toplanmadık.” dedi hırçınca “Sen bu halkı bölmeye çalışıyorsun. Ben olmasam bu halk ne yer ne içerdi? Yaptırdığım bunca iksayı ve bunca hizmeti görmezden geliyorsun. Ben halkım için çalışıyorum.

Onlar için başımı bu yola koydum. Her yer düşman dolu. Her taraftan tehdit var. Yoksulluk da kıtlık da hastalıklar da bu yüzden.”

“Peki Ketsalım!” dedim “Neden halkı kurban ediyorsunuz? Barışı ve huzuru getirmeyi başaramıyorsanız bırakın görevi! Daha iyi yapacak biri gelsin!”

“En zor günleri yaşıyoruz.” dedi, “Ben gidersem halkımı yüzüstü bırakmış olurum!”

Benimle karşılıklı tartışmaya girmesinden faydalanmamıştım...

“Madem en zor günleri yaşıyoruz Ketsalım!” dedim, “O halde dinimize göre Ata Ketsal en zor günlerde ne yaptıysa siz de onu yapın.”

Neyi sorduğumu anlamamıştı. Ahkinlerden yardım istemesine baktı. Ama onlardan da ses yoktu.

Ahkinlere dönüp Popol Vuh'tan ilgili sayfayı söyleyerek açıp okumalarını istedim. Elinde o sayfa olan ahkin az sonra “buldum” diyerek okumaya başladı. Ama okuduğuna da pişman oldu. Çünkü benim dediğim yazıyordu.

“Ketsalın görevi gerektiğinde kendini kurban etmektir.”

“Saçma!” diye bağırdı Silkelenen Jaguar “İşine geldiği gibi yorumlama. O kadar da zor değil durum.”

Silkelenen Jaguar'a rağmen ahkinlerin halinden tavrından yavaş yavaş kıvama geldikleri anlaşılıyordu. Ama Silkelenen Jaguar daha fazla devam etmemi istemiyordu. Hem bilgelerin sessizliği hem de halkın başlangıçtaki gibi olmayan coşkusu canını sıkıyordu. Halka dönerek seslendi.

“Ey Muluçitza halkı!” dedi, “Bunlar değil miydi dininize ve size hakaret edenler? Bunlar değil miydi düşmanlarınızla iş birliği yapanlar? Sakın ola böylelerinin sizin kafanızı karıştırmasına müsaade etmeyin. Görün bakın! Kitabımızı ve dinimi-

zi bile atalarımızın gösterdiği gibi değil kendi küçük hesaplarına göre anlıyorlar.”

Halkın içindeki çığırkanların etkisiyle alkış ve coşku harlanır gibi olurken Silkelenen Jaguar ahkinlere dönüp “Bitmedi mi?” dedi, “Artık bitirin!”

Çağrıcı ahkin “Müsavi olması için gencin bir soru daha sorması lazım.” dedi ve âdeti bunu ister bir tavırla baktı.

Silkelenen Jaguar utanma belası kabul etti ve kendi kendine söylenerek dönüp tekrar seyir tahtına oturdu. Bu esnada dikkatle dinlemekte olan bazı büyük kulaklıların bile sözlerime devam etmemi ister halleri vardı. Etkilendikleri belliydi.

Bana söz verildiği anda yüzümü Silkelenen Jaguar’a döndüm.

“Siz de Ağa Yılan’ın dinindensiniz ama ona düşmanlığınızdan onun anlayışını güya beğenmiyorsunuz!” dedim “Ne onun dininden kopabiliyorsunuz ne de üstüne yorum koyabilecek bilgeliğiniz var! Elinizden gelse kendi dininizi kurar ve herkesi ona zorlarsınız! Korkmasaydınız karşıma siz otururdunuz!”

Son ve tam bir meydan okumaydı bu! Ama bana cevap vermeye güya tenezzül etmez bir bakış savurdu ve sözlerimin altındaki ezikliğini hiddetine çevirerek ahkinlere doğru elini tehdit eder biçimde kaldırdı.

“Son sorusunu sorsun ve bitirin artık işini!” diye söylendi ve sustu.

“Son olarak size zeniti sormak isterim.” dedim bilge ahkinlere “Ketsalımızın yaptığı zenit geçişi nedir?”

İçlerinden biri sözü alıp eliyle göstererek “Ketsalımız halka açık olarak belirli törenlerde Büyük Kutsal Tapınak’taki çizgi üzerinde yürür.” dedi, “Tanrı Kukulkan ketsalımızın içine girer ve içinden çıkana kadar artık gölgesi olmaz.”

“Neden her törende değil de sadece gündönümü olan törenlerde yapar bunu?”

“Çünkü Kukulkan o günlerde yeryüzüne iner ve çıkar.” dedi tereddütle.

“Hayır!” dedim “İçinizde gökbilimci yok mu?”

İçlerinden birisi kendisinin yıldız bilimci olduğunu ima ederek ne söyleyeceğimi bilircesine başını sallarken ben devam ettim.

“Gündönümlerinde yürür. Çünkü güneşin en tepede olduğu vakti bekler. Şu halkın içinde en aşağılık gördüğünüz bir karıncayı bile o çizgiden yürütsek o vakitte onun da gölgesi düşmeyecektir. İsterseniz Yeni Ateş Günü'nde ketsal yerine başkasını yürütün ya da kendiniz yürüyün!”

Kimsenin anlamasını istemez bir tavırla “Kes! Tamam!” diyerek ayağa kalktı Silkelenen Jaguar.

Ahkinlere dönerek beklentisinde olduğu şeye karar verip halka açıklamalarını istedi.

“Bu hain adam bizim dinimizden mi değil mi? Bu kadar saçmalık yeter! Kararınızı verin ve açıklayın.”

Ahkinler kendi aralarında fısıldanırken Silkelenen Jaguar sağa sola yürüyerek bir an önce törenin bitmesi için sabırsızlanıyordu. Çünkü olan biten hiç de onun tahmin ettiği gibi yürümemiş, ahkinler karşımda zayıf kalmışlardı. Nihayet çağrıcı ahkin kürsüye yaklaştığında Jaguar hevesle yüzünü çevirip ona odaklandı.

“Değerli halkımız!” dedi çağrıcı ahkin “Biz altı ahkin olarak Tanrı'nın sözüne aykırı konuşmak istemeyenleriz. Bu genç dinimizi iyi bilmektedir. Hatta bazı hususlarda bizi de geçmiş görünüyor.”

Silkelenen Jaguar hem şaşkınlıkla ona bakıyor ve hem de öfkesi arttıkça koşinil böceği gibi kızarıyordu.

Çağrıcı devam etti...

“Tüm söyledikleriyle Ağa Yılan'ın din anlayışının da yanında değil karşısında görünüyor. Ama biz yine de bu gencin dinde bir hain olduğuna ya da olmadığına hükmedemeyiz.”

Silkelenen Jaguar hışımına koşarak ve çağrıcı ahkını dürterek öteye itti ve bağırды...

“Ama ben sizin de onunla beraber Ağa Yılan'ın casusları olduğunuzdan şüpheliyim!” dedi ve Büyük Şef Bıyıklı Kertenkele'ye bakarak elini bilgelere doğru uzattı.

“Şu altısını da bir yere alın ve şu genç ustalarından uzak tutun. Onlar sorgulanacaklar!”

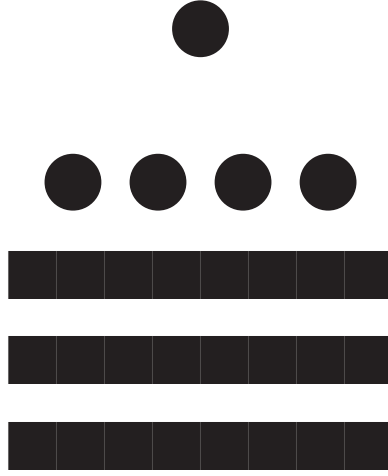
Bıyıklı Kertenkele adamlarını harekete geçirirken Silkelenen Jaguar halka doğru dönüp seslendi...

“Siz merak etmeyin halkım!” dedi, “Bu ihanetler karşılığını bulacaktır. Yeni Ateş Günü'nü bekleyin. Bu adam Kutsal Küre Oyunu'nu oynayacak! Ben merhametimi gösteriyorum. Ona bir şans daha vereceğim. Şu altısı da kendilerini aklayamazlarsa bu kez onlara oyunu oynatır ustaları olan şu gencin kafasını da onlara oyun küresi yaparım!”

Bu sözlerden sonra dişlerini sıkarak arkasını dönüp burundan soluyarak gitti.

İnsanlara doğru başımı çevirip etkiyi görmek istedim. Halk hâlâ onun yanında gibi coşkulu görünse de içlerinde kafası karışmış ve düşünceli görünenler belli oluyordu.

...Ve onların içinde de kendilerini gizlemekte olan; üstelik birisi orada olmaması gereken çok tanıdık iki kişi vardı!

39

ZİNDAN

Aksayan ne olmuştu bilmiyordum ama planımız gereği tapınakta olması gereken Uçan Balık yanındaki babamla beraber halkın arasında beni izliyorlardı! Buna rağmen bana bakışlarından ve el hareketlerinden sakin olmamı ve planladığım gibi devam etmemi istediklerini anladım.

Beni tekrar zindana sokarlarken hem onları düşünüyor hem de Silkelenen Jaguar'dan kurtulmaya yönelik ikinci planı-

mın aksamadan yürümesini umuyordum. Beyaz Adam'ın salıverilmemi zorunlu bırakacak aldatma dumanı Kakao Gözlü Kız'ın babası tarafından adadaki tepeden zamanında salınmıyordu!

Aradan birkaç gece geçmesine rağmen halen zindandaydım. Artık tüm planlarımızın yattığını düşünmeye başlamışken hiç ummadığım birisi gizlice yanıma geldi. Altı bilgeden yıldız bilimci olanı!

Beni haklı bulduklarını ama her şeye rağmen “dinde hain” ilan ettiklerini ve böylece Silkelenen Jaguar'ın kendilerini serbest bıraktığını söyledi. Hem kendilerinin rahat hareket etmeleri hem de benim infazımın son güne ertelenerek zaman kazanmam için böylesinin daha iyi olmasına hep birlikte karar verdiklerini anlattı. Görünüşe göre Silkelenen Jaguar'ın altı bilge ahkını artık benim tarafımdaydı.

“Bize din adamlığının bir meslek olmadığını öğrettin Yağmur!” dedi, “Dindar olmakla Tanrı'nın dininin tek sahiplerinin kendileri olduğunu zanneden ve yüzyıllardır saçma sapan söylentiler anlatan ve de batıl ahkâmlar kesenlerin ihya olmayacağını anladık. Kiçe kültürünü, âdetlerini, geleneğini doğru yanlış bakmadan din zannettiğimizi gördük. Tanrı'nın haberlerinin ketsalların ya da ahuaların heva ve şehvetleri uğruna yıllarca çarpıtılarak anlatıldığını ve bizim de bilmeden buna uymuş olduğumuzu anladık. Ve şunu da anladık Yağmur: Bu uyanış artık durdurulamaz. Sen gerçeğin okunu çoktan yandan fırlatmışsın!”

“Uyanıştan kastınız ne?” diye sordum.

“Şehirde ve mahallelerde herkes senin söylediklerini konuşuyor.” dedi, “Çoğunluk hâlâ yönetimden taraf olsa da herkes olan bitenden etkilenmiş durumda. Silkelenen Jaguar'a kafa tutuşunu ve bizim önümüzde ortaya koyduğun delilleri konuşuyorlar. Kanatsızların bir kısmı büyük kulaklıların zulüm yapanlarına karşı çıkmaya başladılar. Mısırdaki böceklen-

me arttığında ve hasat azaldığından ötürü toprak ağaları ve tüccarlar da artık istediği gibi davranamıyor. Artık ne ketsala yakın olanlara, ne ahuanın ahkinlerine ne de aksakalların dinî söylemlerine itirazsız boyun eğiliyor. Otoriteleri sarsılan din adamları kıtlıktan ötürü halk tarafından suçlanmaya başlandı. İlâhi konularda artık etkin olamıyorlar. Ağa Yılan ve adamları ise tapınaktan dışarı zaten çıkamıyorlar!”

“Ama maalesef ülkenin kurtuluşu da bir o kadar zorlaştı. Beyaz Adam'ın barbarları her yere girmiş durumda! Şu anda sarayda bile en az on beş Beyaz Adam var. Şehirde ve köylerdekiyse barbarlık yapıyorlar. Sıtma, sarıhumma ve veba gibi salgınlar evvelkinden de çok artmaya başladı. İlaç ve temiz su bulamayan köylüler hem köşe beylerine hem de barbarlara karşı yer yer ayaklanıyorlar. Salgınlar şehir merkezine kadar ulaştı. Silkelenen Jaguar'a gönülden bağlı şefler itiraz edenlere kana susamış gibi davranıyor ama kendi savaşçılarını bile muhafaza edemiyorlar. Savaşçıların içinde Beyaz Adam'ın emrine kaçırılıp tutsak edilenler var. Vergi toplayanlarsa ülkenin zor durumda olduğunu öne sürerek Silkelenen Jaguar'ın yanında olmaya halkı çağırıyor ve daha fazla vergi topluyorlar.”

“Tüm bunların geldiğini aylardır anlatıp durduk ama insanların çoğu ketsala karşı olduğumuzdan ötürü böyle konuştuğumuzu zannettiler.” dedim “Oysa keşke Silkelenen Jaguar da inadından vazgeçip gerçeğin farkına varsaydı da herkesi birleştirebilseydi!”

“Siz yapmanız gerekeni yapıyorsunuz.” dedi ve ekledi “Ne demek istediklerini bilmiyorum ama sana bir mesajım daha var.”

Yerimden öne doğru meylettim.

“Nedir?”

“Arkadaşın ve babanla görüştüm. Sana şunu söylememi istediler: Tapınak planı iptal. Değerli şey saraya kaçmış!”

Demek bunun için Uçan Balık tapınağa gitmemiş ve hal-

kın arasında duruyordu! O halde Çimen şu anda benim de bulunduğum sarayın içinde bir yerlerdeydi.

“Anladım.” dedim ve gökbilimci bilgeden onlara benim mesajımı da ulaştırmasını istedim.

“Madem öyle beni beklesinler. Duman tütürmek için acele etmesinler!” dedim.

“Tamam” dedi, “İletirim!”

Gözlerine emin olmak istercesine bakıp “Bana yardım edecek misin?” diye sordum.

Kirpiklerini samimice kırptı.

“Hepimiz!” dedi, “Arkadaşlarım da dâhil!”

Bilek bağlarımı işaret ederek “Öyleyse mesajımı ilettikten sonra gece yanıma gel!” dedim “Sana planımı anlatacağım!”

Söz verdi ve gitti.

Fakat o gece gelmedi...

Ertesi gece de...

Sonrakilerde de!

Ne duman, ne bir haber, ne başka bir şey!

Bir kapana düşüp kaldığımı düşünüyordum artık. Belki de gökbilimci ahkin ağzımdan laf almak ve ihanetimi belgelemek için benimle konuşmuştu! Çimen’le aynı sarayın içinde miydik gerçekten artık ondan bile emin değildim. Belki de babamla Uçan Balık da yakalanmış ve Çimen konusu da açığa çıkmıştı!

Kafamda olan biteni anlamlandırmaya çalışıyor ama tek başıma bir çözüm yolu bulamıyordum. Ellerim bağlıydı. Ayaklarım bağlıydı. Artık yavaş yavaş zihnim de tüm planlarımızın bağlandığını kabul etmeye başlamıştı.

Olan biteni düşündüm.

Kendimi bir kez daha sorguladım...

Ne taraftan gelirse gelsin zulmü de alkışlamamış, kim olursa olsun zalimi de hiç sevmemiştim. Kaç nefesim kaldığını

bilmesem de nefes aldığım sürece sevmeyecektim de. Gerçeğe uyandığımdan beri ne gözlerimi olana bitene umarsızca kapamış ne de insanlar can verirken duyarsız kalmıştım. Hep gerçek bildiğimi söylemeye gayret etmiş, düşüncelerimi korkmadan ve çekinmeden özgürce söylemek için elimden gelen her yolu denemiştim.

Bugün ülkemin ve toplumumun düştüğü utanç verici durum için çok üzgün olmakla birlikte uyanışından beri o pislige bulaşmış asaların ikisine de sarılmadığım ve hiçbirinden yana tavır almadığım için kendimi hiçbir zulme ve ölüme paydaş görmüyor, Tanrı'ya şükürler olsun ki tertemiz ve huzurlu hissediyordum.

Oysa insanların çoğu sarhoş gibiydiler. Âdeta aidiyetlerini ve taraftarlıklarını kutsuyorlardı. Çoğunluk gibi düşünmeyen herkes çoğunluğa göre düşmandı. Silkelenen Jaguar'ın da en büyük silahı işte buydu. Aslında zalimler zulme karşı dikilen bir kişiye karşı bile, taraftar edindiği insanların desteğine muhtaç olacak kadar güçsüzdüler. Ama onları aldatarak yanına güç olarak toplayabiliyorlardı.

Yoksulluğu yok etmeye çalışmayıp fakirliği kullanan, yoksunluk şiirleriyle ihtiyaç sahiplerini destekçileri yapan Silkelenen Jaguar ile cahilliği yok etmeye çalışmayıp cahilliği kullanan, ezilmişlik edebiyatı ile bilmeye muhtaç olanları destekçileri yapan Ağa Yılan birbirine düşman ikizler ve aynı bedbahtın, Rebel'in tohumlarıydılar.

Yine de tam olarak algılayamadıkları bir şey vardı... Gidererek insanların anlayabilme gücü, bilgiye ulaşma ve ayırt etme becerileri geliyordu. Daha önemlisi bugünküler değişmese bile nesiller değişiyordu. Zaman gerçeğin lehine çalışıyordu. Az kişi için bile olsa bu değerliydi.

Keşke insanlar yöneticileri birbirlerine yeğlemeselerdi. Çünkü Silkelenen Jaguar'ın da Ağa Yılan'ın da yaptığı aileleri

kendi içinde bölerek kendi taraftarlarını çoğaltmalarındı. Bunu kendi adlarına yapamazlardı. Tanrı, din ve ırk adına bunu yaptıkları için insanlara balçe içirmiş gibi kendi kanolarına alıp onlara elleri patlayıncaya kadar kendi istedikleri ırmaklarda kürek çektiriyorlardı.

Toplum için değerli olan ne varsa cehalet ve riya kokan söylemlerine alet etmişlerdi. Ortak güzelliklerimizi ve duygularımızı bile kendilerine mal ve malzeme etmişlerdi. Sonra dönüp hem birbirlerini hem de kendilerine uymayanları hain ilan etmişlerdi. Ne biçim şeylerdi bunlar! Ne bela fitnelerdi ki kardeşi kardeşini anlamaz hale getirmişlerdi. Islah ediyoruz diyerek her şeyi bozmuşlar, her yere, olmayan yerlere bile bozgunculuk sokmuşlardı.

Hiç düşünmeden takip ettikleri geleneklerini bozuk ve menfaatperest bir aidiyet duygusuyla öve öve bitiremeyen, alışkanlıklarını Tanrı'nın dini zanneden... Kendi dinlerini bilinçsizce savunarak herkese ve her yere hâkim kılacağı hayaliyle bu sakat hedefe giderken her yolu ve her yalanı mubah sayan... İçi dışı bir olmayan ve bunun kendisi de farkında olmayanlardan beni ayırdığı için Tanrı'ya teşekkür ettim o gece.

Kendisine güvenmiyor, kendisi düşünmüyor ve aklını emanete vermekten tuhaf bir aidiyet hazzı alıyorlardı. Önlerine her türlü delil bile konsa, öyle olduğunu ummadığı şeyler karşılına dikilse bile, bu aidiyet hazzı ve bağlılık uğruna gerçekleri göz göre göre inkâr ediyorlardı. Geçmişin yanlışlarına saplanmış bir intikam duygusuyla kötülüğü yenmek için değil o kötülerin bir benzerleri olmak için didiniyorlardı. Tanrı'ya inandıklarını söylerken bile bağlılık hissettikleri ve hatta bir nevi körlükle âşık oldukları Silkelenen Jaguar'ı Tanrı'dan daha çok seviyor, daha çok savunuyorlardı. Bilmiyorum... Belki de Tanrı'dan daha çok ona güveniyorlardı.

Sorun aslında Silkelenen Jaguar'lar ya da Ağa Yılan'lar değil, o jaguarların ve yılanların Tanrı'nın gerçekten gölgesi ve eli

kolu zannedilmesiydi. Ufuklarını daraltan bir dinin Tanrı'nın dini olamayacağını keşke bilebilselerdi!

İnsanı hayvanlardan ayıran en önemli özelliklerden biri zamanı okumak ve geleceği tahmin etmek iken; günü görüp sonu akletmeli, bildiğini zannettiklerini ve sorgulamadan inandıklarını gözden geçirmeli değil miydi insanlar? İnanmak inanmaktan ibaret değildi. Emin olmadıkça inanmak; inanmak olamazdı ki!

Birimizi öbürümüzün üstüne “hain” diye sürerek toplumumuzu paramparça etmişlerdi. Dibine vurulan gaflet, cehalet ve delalet toplumu bitme noktasına getirmişti. Oysa hiçbirimiz hain değildik. Asıl hainler birbirimize bu sözü söyleyenlerdi. Uyanamadılar! En büyük hainler, başkasının ihanet ettiğini söyleyip duran ve kendilerine bu yolla alkışçı taraftarlar toplama peşinde olanlardı. En büyük zalimler insanları kendisi öldürmeyip, insanların arasını türlü fitnelerle açarak katillere açık alan bırakanlardı.

Haktan yana olmak, halktan yana olmayı gerektirmiyordu. Gerçekten halktan yana olmak isteyenler halktan değil haktan yana olmalıydılar. Eğer dayandıkları şey dinse, o halde daha da haktan yana olmalıydılar. Ama olamadılar.

Bir şey söylediğinde sözünün doğruluğuna değil sana bakılıyor, ne desen geri tepiyor, ne söylesen onların zihnine yapışmış taraflardan biri oluyordun! Oysa gerçeğin taraftara ihtiyacı yoktu. Bizim gerçeğin etrafında bir araya gelmeye ihtiyacımız vardı.

Başaramamıştım! Tüm hayal kırıklığımla yere doğru yığıldım. Hatırıma Kakao Gözlü Kız'ın son sözleri geldi:

“Ben hayal kırıklıklarımın gemiler yapmayı çoktan öğrendim.”

Ama benim hayal kırıklığımdan gemi yapacak bir ağaç daim bile kalmamıştı artık! Kendimi Tanrı'ya teslim ettim!

“Bana mutlaka bir çıkış yolu gösterirsin!” diye mırıldandım ve “Eğer çıkış yolum bittiye de canımı teslim etmeye hazırım!” diyerek gözlerimi kapadım.

Artık son geceydi! Hesabıma göre ertesi gün artık gündönümüydü. Yeni Ateş Günü gelip dayanmıştı. Takvimlerin çakıştığı Elli İkinci Yıldönümü!

Günlerdir neler olduğunu bilmiyordum. Hain ilan edilen Ağa Yılan oradayken Silkelenen Jaguar Büyük Tapınak'ta yarın onunla bir araya nasıl gelecekti! Ben oraya götürülüp nasıl kurban edilecektim? Hiçbir fikrim yoktu!

Her şeyin bittiğini düşündüğüm o gecenin sonunda; sabaha çok az bir süre kala dürtüldüğümü fark ettim. Gözlerimi açtığımda kim olduğunu fark edemediğim yüzü örtülü ve ahkin kıyafetli birisi vardı karşımda!

Yıldız bilimci ahkinin nihayet geldiğini düşünerek bir hevesle yerimde doğruldum. Çevreyi kontrol edip örtüsünü indirdiğinde ise kim olduğunu ancak anlayabilmişim.

Gözlerime inanamadım... Gelen kişi ahkin değildi!

Karşımda elinde taş bir bıçakla ve telaş içinde hareket eden kişi benim Çiyli Çimen'im ta kendisiydi!

40

YENİ ATEŞ GÜNÜ SABAHI

Açıklamaya hiç zaman olmadığını söyleyerek ellerimdeki ve ayaklarımdaki bağları kesmeye başladı. Ben halen o olduğuna emin olmak istercesine gözlerimi daha da gererek açmaya çalışıyordum. Ama oydu işte! Çiyli Çimen! Hep sevdiğim! Uğruna koşup geldiğim! Ne kadar da çok özlediğim!

O benim bağlarımı keserken “Ben seni kurtarmak için çırpınmışken şimdi sen beni kurtarıyorsun!” diye fısıldadım.

“Bize anlatılan masallar tarafı!” diyerek gülümsedi “Hep erkekler kızları kurtaracak değil ya.”

Çimen’in daha önceden bulduğu ve çok kişinin bilmediği bir geçitten geçerek gizlice saraydan çıktık. Geçidin ağzı Büyük Tapınak dibindeki Kutsal Küre Oyunu oynanan sahaya bakıyordu. Çimen daha önce saraya oradan kaçıp gelmiş olmalıydı! Demek ki piramit altındaki mağara efsanelerinde gerçeklik payı vardı.

Tutsakların oyun sahasına sevk edildikleri noktada iki muhafızın yere serilmiş olduğunu gördüm. Hemen ötelerinde ise bizi karşılayanlar babam ve Uçan Balık oldu!

Selamlaşmaktan öte vaktimiz olmadığını anlamıştım. Ama acele davranmaları telaşa ve paniğe sebebiyet vermiyor, planlı hareket ettikleri belli oluyordu. Konuşacak vakit yoktu!

Koşarak devam ettiğimizde az ilerde bir kafesin önüne vardık. Orada da iki başka muhafız bağlanmış haldeydi ve başlarında altı kişi çömelmiş halde bizi bekliyorlardı.

Altı bilge ahkin!

Ben şaşırılmış biçimde bakınca “Biraz önce kafeste olanlar bizdik ve seninkilerin yardımıyla biraz önce kurtulduk.” dedi çağrıcı olan bilge “Hepimiz sizinleyiz!”

Demek ki gökbilimci ahkin bana ihanet etmemiş ama işler de yolunda gitmemişti.

Henüz sabahın erken vakti olduğu için görünürlerde başka kimse yoktu. Ama gittiğimiz istikamet çok tehlikeliydi. Göz göre göre Güneş Tapınağı'nın ön tarafına doğru koşuyorduk. Saraydan kaçarken Ağa Yılan'ın adamlarına yakalanmak istemesine!

“Durun!” dedim “Nereye gidiyorsunuz?”

Uçan Balık aceleyle yanıma yaklaşmış “Hadi devam et!” dedi, “Tapınaklar bomboş!”

Ketsalın tapınaklara girme tehdidinden sonra Ağa Yılan dâhil merkez tapınaklardaki herkesin bir gün önce garip biçimde ortadan kaybolduğunu söyledi. Büyük Tapınak da tamamen boştu. Hızla onun önünden geçip şehrin ara sokaklarına daldık. Çok zaman kaybetmeden ve son mahalleden de çıktığımızda bir barakaya daldık.

İçeride bir köşede yaylar, oklar, üfleme boruları, zehir sü-rülmüş kıymık torbaları ve mızraklardan oluşan birçok silah

ve diğer bir köşede su ve yiyecek azıkları hazırlamış olarak bizi bekleyen yaşlı bir kadın vardı. Onu tanımakta zorlanmadım. Hemen koşup sarıldığım kişi Çimen'in annesi olan Dokumacı Kadımdan başkası değildi.

Ufacık barakaya on bir kişi doluşmuştu. Herkes alacağı malzemeyi alıp kuşanırken olan biteni de orada öğrendim.

Çimen kirletileceğini anlayınca tapınağın altındaki bir geçitten nasıl saraya kaçtığını... Yeni Ateş Günü için kurban edilmeyi kabul ederek muhafızlara sığındığını... Daha sonra Balık'ın kendisiyle irtibat kurduğunu ve her şeyi anlattığını... Babam halktan ikna olanları nasıl örgütlediklerini... Bilgeler benimle irtibat kurduktan sonra açığa çıkıp ketsal tarafından hapsedildiklerini... Uçan Balık ise herkesle tek tek irtibat kurduğunu ve yaptığı kaçış planının ne olduğunu anlattı.

Tüccarların kullandığı kanolara binerek Eski Kauçuk Ülkesi adasına geçecektik. Çünkü Beyaz Adam'ın katliam planları yaptığının ve tüm topraklarımızı kısa zamanda eline geçireceğinin kesinleştiğini öğrenmişlerdi. Beyaz Adam'ın modern silahlarla donanmış askerlerini taşıyan gemileri açığa demirlemişler ve bizim ordumuzun onlara karşı koyacak teçhizatı yoktu. İnsan gücü ise çoktan hastalıklar ve kıtlıklarla zayıflatılmıştı.

Silkelenen Jaguar'ın cehaletini kullanarak Tanrı Kukulkan'ın kendileriyle olduğuna onu ikna etmişler ve canının bağışlanması karşılığında Yeni Ateş Kutlamalarından sonra ülkenin kaynaklarını Beyaz Adam'a teslim etmesi yönünde anlaşmışlardı.

Uçan Balık diğerleriyle birlikte halkı katliama karşı uyarılmış ama çoğunluğu ikna etmeyi o da başaramamıştı. Örgütlenerek bize katılan insanların sabahın erken saatlerinde evlerinden gizlice çıkarak Tüccarlar Sahili'ne gittiklerini ve bizi beklediklerini söyledi. Biz de bir an önce oraya ulaşmak üzere o barakadan ayrıldık.

Hava artık iyice aydınlanmış durumdaydı ve on ya da on iki ok atımı mesafede olan Tüccarlar Sahili'ne varmamız çok sürmedi. Ama oraya vardığımızda işlerin pek de Uçan Balık'ın planladığı gibi yürümediğini anladık.

Yamacı inmeden nefeslenmiş olmamız şansımız olmuştu. Fark edilmemek için hemen yere kapaklandık. Çünkü sahilde olan bir kısım kanoların üzerlerinden dumanlar tütüğünü, sabredemeyip erken davranarak denize açılmaya çalışanların bindiği kanoların henüz sığ sularda iken devrilmiş halde olduğunu gördük.

İnsanların bir kısmı okla vurularak öldürülmüş biçimde denizin üstünde yüzüyor, yirmi kişi kadar bir grupsa boyunlarından kütüklere bağlanmış vaziyette yamaçlardan yukarıya doğru çıkartılıyorlardı. Dikkatle baktığımda tutuklanmış olanların içinde Tavşan Diş'in ailesinin de olduğunu gördüm.

Planı sezen ya da bir şekilde haber alan Şef Bıyıklı Kertenkele ve Tüccarbaşı Gezen Geyik oradaydılar. Her taraf muhafızlarla doluydu. Maalesef bizden erken davranmışlardı.

Bilgelerden biri “Şimdi ne yapacağız!” dedi, “Mahvolduk! Kaçacak kano da kalmadı! Geri dönebileceğimiz yer de!”

4]

TÜCCARLAR SAHİLİ

Bıyıklı Kertenkele ve yanındakiler tutsakları da sürüyerek bölgeden uzaklaşmaya başlamışlardı. Çok geçmeden sahil boşalmıştı ama aynı sırada denizden yaklaşmakta olan küçük bir yelkenli gördük. Artık Beyaz Adam'ın barbarlarının da sahile rahatça yaklaşabildiğini böylece anlamış oldum.

Tam bir hayal kırıklığı herkesin üzerine çökmüş haldeyken hatırıma yeni gelen şeyi Uçan Balık'a dönüp sordum...

“Öbür kıyıda kışlanın savaşçı takımları için gömülü kanolar vardı hani! Duruyorlar mı onlar?”

“Evet! Duruyorlar!” dedi, “Ama onları kumun altından çıkarmak için çok zaman lazım ve biz az kişiyiz!”

“Size en fazla iki kano yeter!” dedim.

“Size ne demek?” diye sordu “Hepimize yeter. Ama çıkar-

mamız zaman alır. Sadece kumun altında olsalar sorun değil çakılı kütükler içindedir onlar.”

“Ben sizinle gelmiyorum!” dedim “Dört kano lazım. İki size iki bize!”

“Anlamadım!” dedi.

“Onları bugün törene götürüp öldüreceklerinden eminim! Esir alınanları bırakamayız!”

“Yapacak bir şey yok!” dedi babam “Artık çok geç oğlum! Tek başına bir şey yapamazsın!”

“Baba onları bırakamam!” dedim “Bu bize yakışmaz!”

“Ne yapabilirsin ki?” diye sordu bilgelere biri.

“Emin değilim!” dedim “Ama bir çare bulacağım!”

“O zaman acele etme!” dedi gökbilimci olan ahkin “Birlikte düşünelim!”

Bir ona doğru baktım bir de yaklaşan Beyaz Adam yelkenlisine!

Zihnim parlamıştı!

“Sen!” dedim “Usta dumanı salmasını biliyor musun?”

“Biliyorum ama az!” dedi, “Kulelerde gördüğüm kadarıyla!”

“Tamam! Sen kal!” dedim ve Uçan Balık'a döndüm.

“Bu küçük yelkenlide kaç kişi vardır?”

“En fazla altı!” dedi.

Ahkinlere döndüm ve sordum...

“Rivayetlere göre Kukulkan'ın yeryüzüne indiğinde nasıl görüneceğini biliyor musunuz?”

“Elbette!” dedi çağrıcı ahkin “Tüm detaylarına varana kadar hem de!”

“Peki, siz ikiniz iyi hunaphu kullanabilir misiniz?”

“Evet. Kullanabiliriz!” dediler.

Çağrıcı ahkine “Sen de burada kal!” dediğimde Çimen “Ben de hunaphu kullanabilirim!” diye atıldı.

“Sen!” dedim “Uçan Balık’la gitsen daha iyi olur!”

Bu esnada Uçan Balık ikimizi de süzüyordu.

Çimen gözlerimin içine manidar biçimde bakarak “Hayır!” dedi, “Ben senle kalmayı çoktan seçtim!”

Dönüp bakmamdan irkilen Uçan Balık göz temasını kesmek istercesine önüne döndü.

“Balık!” dedim “Artık çok acele etmemize gerek yok. Zenit vaktine kadar yedi kişi olarak kanoları yetiştirebilir misiniz?”

Başını salladı.

“Öğleye kadar vakit varsa dört kanoyu çok rahat çıkarırız!”

“Hadi gidin o zaman! Hemen işe koyulun” dedim.

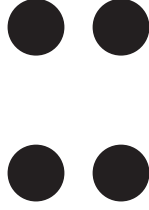
Onlar ayrılırlarken ben, Çimen ve iki bilge zehirli kıymıklarımızı ve hunaphularımızı hazırlayıp yelkenliden Beyaz Adamların inmesini beklemeye koyulduk.

Yelkenlinin içinden beş kişi indi. İki kişiyi ben hedef aldım, diğerlerini bilgelere ve Çimen’e paylaştırdım.

Neye uğradıklarını bile anlamadılar. Hiç aksatmadan hepsine zehirli kıymıkları saplamış ve bayıltmıştık. İki bilgeye onları sağlam biçimde bağlamalarını ve planıma göre diğer yapmaları gerekenleri anlattım.

Ben onların yanından ayrılıp saraya dönmek için koşmaya başladığımda yelkenlinin içinde bir kişi daha kaldığını görmemiş, Çimen’in ise bilgiler ayrıldıktan sonra orada tek başına kalacağını o telaşe içinde düşünememiştim.

Silkelenen Jaguar ise Tanrı hakkında bir beklentisi olmakla beraber karşısına bugün birden fazla tanrı çıkacağını muhtemelen hiç düşünmemişti!

42

YENİ ATEŞ KUTLAMALARI

Silkelenen Jaguar artık Ağa Yılan'ın tek bir adamının bile kalmamış olduğu Büyük Tapınak'ı ele geçirmiş ve halk da aşağıda toplanmıştı. Bense gizlendiğim yerden onu izliyordum.

Jaguar tam planladığı gibi birazdan halkın önünde yapacağı zenit geçişine hazırlanıyordu ki yeni seçtiği danışmanlardan biri nefes nefese gelip onun karşısında eğildi.

“Yüce Ketsal! Yüce Ketsal!” dedi korku içinde “Kukulkan indi!”

Silkelenen Jaguar biraz tedirginlik belirtisi gösterse de şaşırılmış görünmüyordu. Bunun gün içerisinde gerçekleşeceğine zaten bağnazca inanıyordu. Canından emin olduğu için korkmadı da.

“Nerede şimdi?” diye sordu.

“Sarayınızın terasında!” dedi.

Bilgelerden birini duman için görevlendirmiştim. Diğer bilge ise hunaphu ile bayıltığımız Beyaz Adamlardan birini hali hazırda boş olan tapınaklardan birine getirmiş ve onu Kukulkan gibi giydirip süslemek için oradaki tüm olanakları rahatça kullanmıştı. Silkelenen Jaguar onu kendi sarayının tepesinde gördüğünde Tanrı Kukulkan olduğuna emin olamadı ama her ihtimale karşı yere doğru diz çöküp eğildi. Tam bu sırada gizlendiğim köşeden çıkıp arkasına kadar yaklaştım. Yerden kalktığında tanrı kılığındaki adam yerinden ayrılmıştı. Ketsal arkasını dönüp beni gördüğünde ise irkilerek sendeledi ve bir iki adım geriye çekildi.

Ardından “Sen ne arıyorsun burada?” diye sordu.

Ciddi bir yüz ifadesiyle “Beni Tanrı görevlendirdi!” dedim.

Bakışlarından bana inanmadığı ama emin de olamadığı belli oluyordu.

“Ne için gönderdi seni Tanrın?” diye sordu.

“Kukulkan bugün törenlerde kendisi için hiçbir kurban istemiyormuş.” dedim “Bana da esir alınan insanların al ve git diye emir verdi.”

“Sana inanmıyorum hain!” dedi ve muhafızları çağırdı.

Bulduğumuz terasa koşarak gelen muhafızlar hemen kollarımdan yakaladılar.

Tam bir din adamı edasını taklit ederek “Kendine zarar vereceksin Jaguar!” dedim “Kukulkan’ın emrine boyun eğ! Kâfir olma!”

Artık zenit vaktine çok az kalmıştı. Zaman kaybetmeyi göze alamıyordu. Bense onu konuşarak geciktirmeye çalışıyordum.

“Çekin şunu yolumdan!” dedi.

Aynı ilâhi üslupla “Sarayının kulesine bak!” dedim “Kukulkan’ın saldıdığı dumana bak!”

Baktı! Siyah bir duman salınıyordu. Bunun ketsalın değışeği anlamına geldiğini o da çok iyi biliyordu.

“Dumanı sen saldırdın değil mi?” diye sordu.

“İstedğine inan!” dedim “Kukulkan'ı gemiden inerken gördüm! Onunla konuştum ve bana gelip seni uyarmamı söyledi.”

Bu sırada tam hesapladığım gibi kule dumancılarından biri koşarak haber getirdi. Demek ki kıyıdayken görevlendirdiğim diğer bilge yüksek bir yere çıkararak söylediğim dumanı tam zamanında salmıştı.

“Efendim!” dedi, “Beyaz Adam'dan haber var! Tanrı Kukulkan sabahleyin gemiden inip şehrimize girmiş!”

Silkelenen Jaguar ne yapacağına bir an karar veremedi. Zenit vakti de gelmişti. Hareketlendi.

“Zenite çıkma!” dedim “Önce Kukulkan yürümeli!”

“Götürün şunu!” diye bağırdı.

Muhafızlar beni ön terasa sürüklemek isterken onlara zorluk çıkarmadım. Silkelenen Jaguar da tüm tereddüdüne rağmen zenit geçişine başladı. Ama ihtiyacım olan vakti çalabilmişim. Güneşin tepede olduğu o kısa zenit süresi bitmek üzereydi. Yolu yarılâyana kadar halkın coşkusu beklediği gibiydi ama yarıdan itibaren gölgesini fark edenlerin çığrtmaları coşkuyu düşürdü. Her şeye rağmen Silkelenen Jaguar kürsüye geçti. Halkı selamladı. Önemli bir kesim onu halen yüceltiyor ve alkışlıyordu. Ancak bir anda başka bir adamın seslenmesiyle herkes sus pus oldu.

“Kukulkan aramızda!”

Herkes sesin geldiği tarafa döndü!

Çığrtkanın biri eliyle arka tarafı gösteriyordu.

Kukulkan kılığındaki Beyaz Adam bizim bilgilerden birinin eşliğinde tüm topluluğu yarararak geliyordu! Üzerindeki

kıyafetler, süslemeler tam din kitaplarında tasvir edildiği gibi ve yapılmış makyajıyla olağanüstü göz alıcıydı. Büyük tüylü yılan kostümü ve boyamalar tam da olması gerektiği gibiydi. Beyaz yüzüyle de rivayetlerdeki Kukulkan'a uyan adam bizim bilgenin yanında piramidin merdivenlerine doğru ihtişamla yürümeye devam etti. İnsanlar sağa sola çekiliyor ve secdeye kapanıyorlardı.

Yukarıdan merakla bakan Silkelenen Jaguar'ın daha o aşağıdayken yere kapanması ve ardından ayağa kalkıp göz yaşlarıyla ona bakması belli ediyordu ki onun Tanrı Kukulkan olduğuna kesinlikle ikna olmuştu. Artık ketsal onun dediğini sorgusuz sualsiz yapmaya hazır haldeydi.

Ona doğru bağırdım...

"O buraya çıkmadan O'nun emrini yerine getir Jaguar! Yoksa seni cezalandıracak!"

Sesimi duyunca korkulu bir yüz ifadesiyle bana döndü. Hiç tereddüt etmeden muhafızlara elimi kolumu serbest bırakmalarını işaret etti.

Ardından önümde diz çöktü ve "Affet!" dedi.

Yakındaki büyük kulaklıların onun bu hareketine şaşırdukları belli oluyordu ama yüzümü çevirdiğimi görünce onlar da bana olan saygılarını göstermek istercesine onu taklit ettiler. Oradaki tüm ileri gelen büyük kulaklılar önümde secde halindediler.

Silkelenen Jaguar'ın yüzüne gülümseyerek baktım ve başını okşayarak "Affediyorum!" dedim "Ama Kukulkan buraya çıkmadan önce benim insanlarımı da salıvermelisin!"

"Tamam!" dedi ve Bıyıklı Kertenkele'ye dönüp aşağıda bekleyen esirlerin hemen çözülmesini ve bırakılmasını emretti. Onun işaretleriyle de aşağıda görevli muhafızlar oyun sahasının kenarında bekleyen tutsakları çözmeye başladılar.

Silkelenen Jaguar tekrar Kukulkan'ın daha doğrusu hazırladığımız sahte tanrının geliş yoluna yüzünü çevirdi. Ben de önünden rahatça yürüyüp onun çıkacağı merdivenlere doğru yöneldim. Aşağıya inerken yanındaki bilgeye, adamı bırakır bırakmaz gecikmeden dönmesini söyledim.

Başını salladı ve Beyaz Adam'a "Yürü bakalım Cortez!" dedi, "Az kaldı!"

Hareketleniyorlardı ki bu ismi duyduğum anda elimle bilgeye dokunup durdurdum ve adama doğru başımı çevirdim.

"Senin adın Cortez mi?"

Adam doğrular biçimde başını salladı...

Gözlerinin içine girercesine gözlerimi diktim!

"Dorotea isimli bir kadını tanıyor musun?" diye sordum.

Adam başını sallayıp "Cariyemdi!" dedi.

Tek kelime edemeden yüzüne baktım ama artık bu konuda ne yapsam boştu.

"Devam edin!" dedim.

Ben aşağıya hızlı adımlarla inerken Cortez de ön terasa çıkarılmıştı. Tüm büyük kulaklılar onu yerlere kapanarak karşıladı. Hepsi onun Kukulkan olduğuna ve Yeni Ateş Günü'nde yeryüzüne inerek bu şehri ve tapınağı seçtiğine ikna olmuşlardı.

Aşağıya indiğimde başımı kaldırıp tekrar yukarıya baktım ve Silkelenen Jaguar'ın Cortez'i halka Kukulkan olarak şairane biçimde ve yaranma sloganları eşliğinde tanıttığını işittim. Herkesin yere kapandığı sırada ben serbest bırakılanların yanına vardım. Onlara hemen gidecekleri sahili, yani Kanoların Yeri'ni tarif ettim. Onlar hızla uzaklaşırken ben halen yukarıda olan bilge dostumu beklemeye devam ettim.

Her şey planladığımız gibi giderken Cortez'in tereddütlü bakışlarını fark etmem gecikmedi. Her an açığa çıkabiliriz endişesiyle bilge de ilk fırsatı bulduğunda oradan ayrıldı.

O aşağı inerken ne olup bittiğinden emin olamayan ve kalabalıktan ürken Cortez'in korkusu daha da artmış olacak ki kendisini korumak için oradaki bir taş bıçağı kapıp Silkelenen Jaguar'ın boynuna dayayarak kendisine onu siper etti. Her an her şey altüst olabilirdi. Herkes korkmuş durumdaydı, şaşkıncı ve olan bitene anlam veremiyorlardı. Bu tanrı ne yapıyordu? Yoksa günün kurbanı olarak Silkelenen Jaguar'ı, yani bu ülkenin ketsalını mı seçmişti!

İleri gelen büyük kulaklılar da müdahale etmiyor, ağzı açık olan biteni seyrediyorlardı. Neticede karşılarında Tanrı vardı ve ne yaparsa yapsın doğru olan onun yaptığıydı!

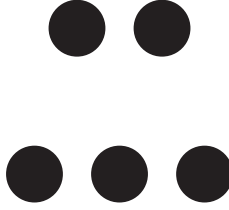
Bizim bilge yanına nihayet indiğinde hemen hareketlendik. Bir an önce buradan uzaklaşmalıydık. Ama tam o sırada bir çığırtkanın yine bağırdığını işittik!

“Kukulkan burada! Hem orada hem burada!”

Ne olduğunu anlamak için baktığımızda Ağa Yılan'ı gördük bu sefer! O da Kukulkan biçiminde giyinmiş ve kuşanmış biçimde halkı yarararak piramide doğru yaklaşıyor ve bağıriyordu.

“Kukulkan benim! Kukulkan benim! Hep bendim zaten!”

Ağa Yılan'ın kendisini Tanrı olarak sunması bekleyebileceğimiz ve işimizi de kolaylaştıracak bir saçmalıktı. Ama işin kötü tarafı Ağa Yılan'ın elinde de yukarıdaki Cortez'de olduğu gibi bir bıçak vardı ve ne yazık ki o bıçak Çimen'in boynundaydı!

43

YÜKSEKTEN DÜŞENLER VE GÜVENLE YÜKSELENLER

Aynı anda iki tane Tanrı Kukulkan... İki bıçak ve iki rehineyi gören halktan bazılarının “Ulu Kukulkan! İki yerde birden!” diye slogan atmaya başlaması her şeyi birbirine karıştırmaya yetti. Kimileri yerlerden kalkmıyor, kimileri ise hangi tarafa dönüp secde edeceğini bilemiyordu.

Bize Cortez’in yelkenlisinde Ağa Yılan’ın da olduğunu fark edemediğimizi ve hata yaptığımızı anlamıştık! Zaman aleyhimize geçiyordu. Bir şey yapmalı, bir çözüm bulmalıydım. Çimen’in hayatı tehlikedeydi!

İkinci bir sahte Kukulkan’ın ortaya çıkmasından Cortez de rahatsız olmuş ve iyice korkmuştu artık! Ağa Yılan’ın ise Jaguar’ın o güne kadarki kışkırtmaları yüzünden halktan çekindiği

belli oluyordu. İnsanların davranışlarına dikkat ederek piramide yaklaşmaya çalışıyordu. Bu durum elindeki Çimen'i kontrol etmesini de zorlaştırıyordu. Bunu fark ettiğimde dikkatlice oraya doğru seğirterek ve karışıklıktan istifade ederek tek bir hamlede Çimen'i Ağa Yılan'ın bıçağından kurtardım.

Taraf haline gelmiş olanların gözünde olay ne kadar da farklı anlaşılıyordu: Bir tanrının elinden nasıl olur da kurbanı çekip alınabilirdi! Bu kez yakınlarımda bulunanlardan olayı açıkça görenler Ağa Yılan'ın sahtekâr olduğunu haykırmaya başladı. Daha önceden kendini gizlemiş bir kısım Ağa Yılan taraftarları ise yukarıdaki Cortez'i göstererek asıl sahte Kukulkan'ın o olduğunu çığırına başladılar.

Bu kez zaten birbirlerinden hazzetmeyen Jaguar ve Yılan taraftarları birbirinin üzerine yürümeye başladı. Bir taraf diğerine hain olduğunu, diğer taraf öbürlerine dinsiz olduğunu haykırıyordu. Kukulkan kılığındaki Ağa Yılan yere düşmüş ayaklar altında ezilirken onu kurtarmak isteyenler bile telaşa düşmüş kalabalık yüzünden müdahale edemiyordu. Ortalık toza dumana karışmış, tam bir kargaşa doğmuştu.

Çok geçmeden piramidin tepesinden aşağı yuvarlanan birini gördük. Tanrı kılığındaki Cortez Silkelenen Jaguar'ı itip kaçmaya çalışınca Jaguar "yüksekten düşmüş" halkın arasına doğru yuvarlanmıştı. Oradaki bir kısım insanlar ise bu kez Silkelenen Jaguar'ın Tanrı Kukulkan'a karşı geldiğini, Tanrı'nın da onu aşağıya attığını iddia etmeye başladılar.

Tüm bu karışıklıktan faydalanarak bölgeden uzaklaştığımızda arkamızda bıraktığımız toz, duman ve kargaşa az sonra her yanı saracak olan Beyaz Adam askerleri ile yerini katliama bırakacaktı!

En son duyduğumuz ses toplumun içinde birisinin piramidin üstünden bakan büyük kulaklılara farkındalıkla bağırmasıydı!

“Yazıklar olsun size! Hepiniz oradan inin! Hepiniz!”

Beyaz Adamlarca gizli işgalin çoktan başlamış olduğunu... Ketsalın adamlarının Ağa Yılan taraftarı olan kesimin mallarını yağmaladığını... Ağa Yılan'ın adamlarının ketsala taraf kesimlerin evlerini yaktığını... Silkelenen Jaguar ve Ağa Yılan'ın yıkılışıyla birlikte şehirde Beyaz Adam tarafından katliam başlatıldığını... Katliamı fark eden kanatsızların ve yer karıncalarının Bıyıklı Kertenkele başta olmak üzere büyük kulaklıların ileri gelenlerini orada taşladıklarını... Gezen Geyik'in sarıhumma hastalığa yakalandığını... Savaşın ve iç çatışmaların dört ay sürdüğünü sonradan haber alacaktık.

Beyaz Adam hem sarayı hem de tapınağı onlardan almış gibi görünerek aldatmış, saray ve tapınakları baştan aşağı soymuş, halkın dayanışmasını onların eliyle yıkmış, insanlarını kutuplaştırıp bölmüş, topraklarını ve yüzlerce yıllık birikimlerini ellerinden almıştı. Halk bitkin, çaresiz ve pişmandı.

Hayatta kalanlar bizimle birlikte kanoya binmedikleri için pişmanlarmış! Oysa biz onları defalarca “doğruluk kanosu”na binmeye davet etmiştik. Onlarla yolumuzu ayırmış olsak da Yeni Ateş Günü ile birlikte bir dönemin gerçekten de bitmiş ve yeni bir dönemin gerçekten de başlamış olduğuna şahit olduk.

Şu adada, her türlü zorluğa rağmen kalan bir avuç insan olarak kurduğumuz şu yepyeni toplumumuzu barış içinde yaşatma arzusundayız. Önyargısızca birbirimizi dinleme, anlama, zanlarımızdan ve kirlerimizden arınma gayretindeyiz. Akla önem vermeyi ve öfkeden ve düşmanlıktan soyutlayıp kimseyi ötekileştirmeden olumlu duygularla kuşanıp huzur içinde yaşamayı hedefliyoruz. Bu adanın hepimizin olduğuna inanıyor, sadece hizmet etsin diye başımıza getirdiklerimize tahsis etmiyoruz.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum. Elimdeki yайдan bugün böyle bir ok çıktı ama biliyorum ki gerçeğin okunu

atan sadece Tanrı'dır. Sözlerime son verirken "Tanrı yanınızda olsun" da demeyeceğim. Çünkü biliyorum ki O hepimizin zaten yanındadır.

Bariş üzerinize olsun dostlar.

Hepimizden hepinize selam ile...

Şafak Yağmuru	Başkarakter, Chak Cavill Akbal Kawak
Silkelenen Jaguar	Ketsal, ülkenin hükümdarı, eski saray şairi
Ağa Yılan	Ahua, dinî lider
Bıyıklı Kertenkele	Nacob, büyük şef, ordunun komutanı
Kakao Gözlü Kız	Akbaba'nın kızı, Balık'ın kız kardeşi
Çiyli Çimen	Yağmur'un sevdiği kız
Tavşan Diş	Yağmur'un çocukluk arkadaşı
Dorotea	Emire Kadın, anl. Tanrı'nın hediyesi
Uçan Balık	Kanocu, Akbaba'nın oğlu
Kırık Gagalı Akbaba	Uçan Balık'ın ve Kakao Gözlü Kız'ın babası
Çağrıcı Ahkin	Saray sözcüsü olan bilge
Yıldız Bilimci Ahkin	Gökbilimi ile uğraşan bilge
Titrek Tosbağa	Yağmur'un savaşçılarından biri
Lamat	Yağmur'un babası, taş yontu ustası, anl. yıldız
Dokumacı Kadın	Çimen'in annesi
Gezen Geyik	Tüccarbaşı, toprak ağası
Jaguar Pençesi	Düşmüş ketsal
Çiçimek Çobanı	Çiçimek bölgesindeki köylü
Cortez	Yelkenliyle gelen Beyaz Adam, anl. nazik, kibar
Gemina Rebel Vita	Yağmur'un hesaplaştığı kendi benliği, anl. beden, şeytan ve vicdan (ya da ruh)

KAVRAMLAR SÖZLÜĞÜ

A

Ağaç bey: Kurguda yerel askerî ve siyasi lider anlamındadır

Ahau: Işık, güneş, bey

Ah Ciliz: Güneş Tutulması Tanrısı

Ahkin: Din adamı, ruhban, kâhin

Ah Muken Kaab: İnen ilah, arıların ve balın tanrısı

Ahua: Dinî lider, yönetici, sahip, bey

Akbal: Şafak

Aksakal: Küçük kabilelerin din adamları

Amatua: Saray şairi, ketsalın hitabet yazarı

Armadillo: Böcek yiyen zırhlı bir hayvan türü

Atapulgit: Attapuligte, Killi toprakta bulunan bir bileşim

Ateşli Gök Güneşi Zamanı: Popol Vuh'a göre üçüncü yaratılış evresi

B

Balçe: Balché, uyuşturucu etkili bir ağaç kabuğu ve içeceği

Batap: Köşe beyi, kışla komutanı, şehir vergi sorumlusu

Ben: Kamış

Beyaz Adam: Beyaz ırktan insanlar, sömürgeciler

Bıçakçı: Hekimlik ve dövmeçilikle uğraşan erkekler

Bizon: İri gövdeli bir sığır türü

Buhur: Yanan ya da tüten güzel kokulu madde

Buhurlu Kamış Suyu: Kamıştan elde edilen alkollü içecek

Büyük kulaklılar: Soylu sınıfından olanlar

C

Caban: Toprak

Cabop: Köşe beyi, kışla komutanı, köy vergi sorumlusu

Cabrakan: Dağ ve deprem tanrısı

Caparazon: Kaplumbağa kabuğundan yapılan vurmali bir çalgı

Caracol: Sümüklüböcek kabuğundan yapılan üfleme bir çalgı

Cavill: Doğum tanrısı, doğurtan ilahe

Cehennemın Efendileri: Yeraltı tanrıları, kötü tanrılar

Chak: Yağmur tanrısı, Chak Mool

Chiccan: Yılan

Chuen: Maymun, rakun

Cib: Akbaba, baykuş, bilgelik

Cimi: Ölüm

Cucian: Dirilten, diriltici, kurguda eski bir lider

Ç

Çavdarmahmuzu: Uyuşturucu elde edilen bir kaktüs tipi ya da mantarı

Çıplak Tenli Köpek: Orta Amerika ağırlıklı bir köpek cinsi

Çiçimekler: Düşman bir kavim

Çöpçatan Kadın: Evlendirme işleri yapan kadınlar

D

Dayanışma Bayramı: Yardımlaşma Günü

Demirkazık Yıldızı: Sirius çifti, Akyıldız, kutup yıldızı

Denizineği: Suda yaşayan otobur ve iri bir memeli hayvan

Denizkulağı: Boğaz biçiminde karanın içine uzanan koy

Dolunay Tozu: Diriliş için yardımcı olacağına inanılan bir ilaç

Düğümcü Kadın: Din eğitimi ve büyü ile uğraşan kadınlar

E

Eb: Çimen

Edznab: Taş bıçak, çakmaktaşı

Ejbalanke: Kutsal kitabın kahraman ikizlerinden biri

Ekim Mevsimi: Geç yaz mevsimi, pastırma yazı

Ekinoks: Gündönümü, gece ve gündüzü eşit uzunlukta olan günler

Eski Kauçuk Ülkesi: Kurgudaki başka bir toplum, Olmekler

Etnab: Çakmaktaşı, bıçak

Ezoterik: Gizemli

Ezoterik Sauna: Buhar banyosu şeklinde yapılan gizemli dinî ayın

F

Fresk: Kireç sıva üzerine yapılan resim

G

Gemina: Beden

Gökbilimci Ahkin: Astronomi ile uğraşan din adamı

Gündönümü: Gece ve gündüzü eşit günler: 21 Haziran ve 21 Aralık

H

Helvacı kabağı çiçeği: Kestane kabağı olarak da bilinen kabağın çiçeği

Her Şeye İsim Veren Ata: Toplumun ilk ataları (Âdem)

Hiyeroglif: Sembol ve resimlerden oluşan yazı tipi

Huipil: Geleneksel kolsuz ve yakasız üst giyeceği

Hunaphu: Kutsal kitabın kahraman ikizlerinden biri, üfleme silahı

Hurakan: Tanrı'nın isimlerinden biri (Biçimlendirici)

I

Ik: Rüzgâr

Imix: Timsah

Itza: Tanrı, Kukulkan, ev, saray

Ix: Jaguar

İ

İguana: Tropik ve otobur bir kertenkele türü

İllüzyon: Yanılsama, sihir, göz boyama

İndigofer: Mavi renk elde etmek için kullanılan bir bitki türü

J

Jaguar: Kedigillerden vahşi bir memeli hayvan

K

Kan: Kertenkele, tohum

Kanatsızlar: Orta sınıftan olanlar

Kanlı Tohum Suyu: Mısır ve kan karışımı alkollü içecek

Kano: Akarsularda ve sığ denizlerde kullanılan kürekli bir taşıt

Kanoların Yeri: Kanoların çekildiği sahil

Kaplan Güneşi Zamanı: Popol Vuh'a göre ilk yaratılış evresi

Kara Bataklık: Şehri uzaktan çevreleyen bataklık

Kara Fırtına Mevsimi: Kış

Karayılan Otu: Kadınotu da denilen bir bitki

Kawak: Yağmur, şimşek, fırtına

Ketsal: Siyasi lider, kral

Kiçe: Popol Vuh'un ilk sahibi olan kavim

Kiçece: Kiçe kavminin ve kutsal kitabın lisanı

Kiniç: Şeyh, üstat

Kokolat: Çikolata

Konuşan Haç: Dikey ve yatay dört yönü ve dört kurbanı simgeleyen haç

Koşinil: Cochineal, kaktüslerde yetişen kırmızı asalak bir böcek

Koyak: Üç yanından kapalı ve yalnızca ağız yanı açık çukur

Köşe Beyi: Kışla komutanı, bölge vergi sorumlusu

Ksilofon: Tahta ve taştan yapılan vurmali bir çalgı

Kukulkan: Tanrı'nın isimlerinden biri (Yapıcı)

Kutsal Küre Oyunu: Ayin ve törenler için Popol Vuh kaynaklı kutsal bir oyun

Kuvars: Kristal ve değerli taş çeşidi

L

Lahit: Sandık şeklinde mezar

Lamat: Tavşan, yıldız

M

Meskalin: Uyuşturucu elde edilen bir kaktüs tipi

Manik: Geyik

Mavna: Güvertesiz yük teknesi

Men: Kartal

Mu Dini: Mayalardan önceki atalarının benimsediği tek tanrılı din

Muhafız: Koruma askeri, inzibat, jandarma

Muluc: Su, ay

Muluçitza: Kurgudaki toplumun şehrine verilen isim, suyu bol evler

N

Nacob: Ordu komutanı, büyük şef, ordu şefi

Nüsub: Ritüel ya da sembolik ibadet biçimleri

O

Obsidyen: Volkan camı da denilen lav akıntısı türü bir değerli taş

Oc: Köpek

Otacı Kadın: Şifacı kadın, hekim kadın, ebe

Ö

Ölü Diriltlen Şerbeti: Cinsel isteği artırmaya etki eden şurup

P

Pati: Erkeklerin giydiği yerel kısa pantolon

Pekari: Orta büyüklükte yabani bir memeli hayvan

Peri Tozu: Hayvan pisliğinden üretilen toz, kopan uzva ilaç niyetine

Peyote: Uyuşturucu elde edilen bir kaktüs tipi

Phallus: Penis temsilleri

Pilom: Tüccarların bir araya geldiği çarşı

Pirit: Metal cinsi değerli bir maden

Popol Vuh: Hayat kitabı, kutsal kitap, zamanları kitabı

Purpura Pansa: Bir tür kabuklu salyangoz

Q

Quetzal Kuşu: Pharomachrus moccinno, özgürlük sembolü kuş

R

Rabinal Achi: Kutsal tiyatro oyunu

Rebel: Şeytan

Ritüel: Davranışsal ayin, hareketlerden oluşan ayin

Rüzgâr Güneşi Zamanı: Popol Vuh'a göre ikinci yaratılış evresi

S

Sakab: Mısır ve bal karışımı mayalı bir içecek

Saray: Ketsalın yaşadığı yer

Saray şairi: Ketsalın hitabet yazarı ve şairi

Savaşçı şefi: Komutan

Skarabe: Bok böceği

Ş

Şaman: Din adamı, ruhban, kâhin

Şiar: İşaret, sembol

Şimdiki Zaman: Popol Vuh'a göre dördüncü yaratılış evresi, an

T

Tahıl Ambarı Mevsimi: Sonbahar, güz

Tanrıeti: Afrodisyak etkili veya

uyuşturucu mantarlar, teonacati

Tapir: Domuza benzeyen büyük bir memeli hayvan

Teonanacati: Afrodizyak etkili veya uyuşturucu mantarlar, tanrıeti

Tezahürler Âlemi: Yeniden ortaya çıkılacak âlemler

Tupil: Bir tür polis, inzibat

Turkuaz: Firuze de denilen bir tür mavi renkli değerli taş

Tütsü: Dinî törenlerde tüttürülen güzel kokulu madde

Tütün Tozu: Enfiye

Tzolkin Takvimi: Dinî takvim

Tzombanti: Kurbanların kafatasların sergilendiği taş blok

U

Uzun Hesap: Cuenta Larga, Olmek kökenli Maya takvim döngüsü

V

Vita: Vicdan, ruh, hayat

Y

Yedi Işnlı Taç: Popol Vuh'a göre kelamın yedi anlamını simgeler

Yeni Ateş Günü: Uzun hesaba göre takvimlerin 52 yılda bir çakışma günü

Yeni Ateş Kutlamaları: Uzun hesaba göre Yeni Ateş (52.yıl) törenleri ve ayinleri

Yeni Güneş Mevsimi: İlkbahar

Yer Karıncaları: Köle sınıfından olanlar

Yeşil Fırtına Mevsimi: Yaz

Yeşim Taşı: Yeşil renkte değerli bir taş

Yıldız Bilimci Ahkin: Gökbilimi ile uğraşan din adamı

Yüksek Dünya: Cennet, Itanan Pacha

Z

Zapota: İğne yapraklı, sakız üretilen bir ağaç türü

Zenit: Tam üst, dikey olarak yukarı, tepe

Zenit Geçışı: Güneş tam tepedeyken ketsalın yaptığı yürüme ritüeli

Zombanti: Tzombanti, değerli kurbanların kafatası sergisi

Zühruf: Mücevher

<i>UZUN HESAP'LA İLGİLİ ZAMAN KAVRAMLARI</i>		
Uzun Hesap Güneş	Güneş Takvimi (365 gün)	20 günlük 18 ay + 5 muğlak gün
Uzun Hesap Ahau	Dinî Takvim (260 gün)	20 günlük 13 ay
Yeni Ateş Kutlamaları	Yeni Ateş Günü	Takvimlerin çakışma gününde yapılır
Ketsal Seçim Töreni	Ketsal Merasimi	Kral değişikliğinde yapılır
Dayanışma Bayramı	Yardımlaşma Günü	Dayanışma toplanma günü
Kara Fırtına mevsimi		Kış
Yeni Güneş mevsimi		İlkbahar
Yeşil Fırtına mevsimi		Yaz
Ekim mevsimi		Geç Yaz
Tahıl Ambarı mevsimi		Sonbahar
Kaplan Güneşi Zamanı	Popol Vuh'a göre Yaratılış Evreleri	İlk yaratılış evresi
Rüzgâr Güneşi Zamanı		İkinci yaratılış evresi
Ateşli Gök Güneşi Zamanı		Üçüncü yaratılış evresi
Şimdiki Zaman		Şimdiki evre
Gündönümleri	Gece ve gündüzün eşitlendiği günler	Ekinokslar

MAYA RAKAMLARI

0	1	2	3	4
•	•	••	•••	••••
5	6	7	8	9
•	•	••	•••	••••
10	11	12	13	14
•	•	••	•••	••••
15	16	17	18	19
•	•	••	•••	••••

*19'dan sonraki örnekler için bölüm başlıklarına bakabilirsiniz. Romanın bölüm başlangıçlarındaki Maya rakamları gerçek bölüm numaraları ile uyumludur.

*Rakamların orijini ise aşağıdaki gibidir.

- Çakıl taşı
- Bambu dalı
- ⊖ Kakao çekirdeği

(UZUN HESAP) AYLARIN GÜN İSİMLERİ		
AYIN GÜNÜ	GÜNEŞ TAKVİMİ	AHUA (Tzolkin) TAKVİMİ
1. GÜN	Tosbağa	Imix
2. GÜN	Rüzgâr	Ik
3. GÜN	Şafak	Akbal
4. GÜN	Kertenkele	Kan
5. GÜN	Yılan	Chiccan
6. GÜN	Ölüm	Cimi
7. GÜN	Geyik	Manik
8. GÜN	Tavşan	Lamat
9. GÜN	Su	Muluc
10. GÜN	Köpek	Oc
11. GÜN	Maymun	Chuen
12. GÜN	Çimen	Eb
13. GÜN	Kamış	Ben
14. GÜN	Jaguar	Ix
15. GÜN	Kartal	Men
16. GÜN	Akbaba	Cib
17. GÜN	Toprak	<i>Caban</i>
18. GÜN	Çakmaktaşı bıçağı	Edznab
19. GÜN	Yağmur	Kawak
20. GÜN	Güneş	Ahau